

การพัฒนารูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย

นัตยา ทองคง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

กรกฎาคม 2559

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

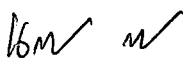
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ นัตยา ทองคง ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.เกรียงศักดิ์ บุญญา)

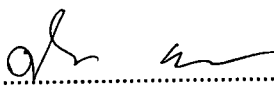

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

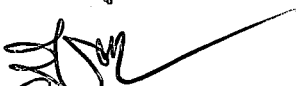

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ นลินี บำเรอราช)

.....กรรมการ
(ดร.เกรียงศักดิ์ บุญญา)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริประภา พงุทธิกุล)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ .11...เดือน...สิงหาคม.....พ.ศ. 2559

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วย ความกรุณา ช่วยเหลือ แนะนำ และให้คำปรึกษา อย่างดีเยี่ยมจาก อาจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ บุญญา ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รองศาสตราจารย์ นลินี บำเรอราช และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริประภา พงุทธิกุล กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ แนวคิด วิธีการ คำแนะนำ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ยิ่ง ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบคุณภาพ ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และได้กรุณาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ให้คำแนะนำในการสร้าง เครื่องมือให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งบุคคลที่ผู้วิจัยได้อ้างอิงทางวิชาการตามที่ปรากฏใน บรรณานุกรม

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพาทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์และความสะดวกในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตลอดจนผู้ปกครองและนักเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณนายไพโรบลย์ ทองคง นางศักดิ์ศรี ทองคง และญาติพี่น้องทุกท่าน ที่คอยช่วยเหลือสนับสนุนทั้งด้านกำลังใจและกำลังทรัพย์ด้วยดีตลอดมา

ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำ และส่งเสริมกำลังใจตลอดมา นอกจากนี้ยังมีผู้ที่ให้ความร่วมมือช่วยเหลืออีกหลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวนามในที่นี้ได้หมด จึงขอขอบคุณทุกท่านเหล่านั้นไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย คุณค่าทั้งหลายที่ได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูทเวทีแด่บิดา มารดา และบูรพาจารย์ที่เคยอดรมสั่งสอน ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

นัตยา ทองคง

53920540: สาขาวิชา: หลักสูตรและการสอน; กศ.ม (หลักสูตรและการสอน)

คำสำคัญ กิจกรรมร้องเพลง/ การอ่านภาษาไทย/ เด็กปฐมวัย

นันทยา ทองคง : การพัฒนารูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทย
ของเด็กปฐมวัย (THE DEVELOPMENT SINGING ACTIVITY MODEL IN THE EFFECT
THAI READING FOR EARLY CHILDHOOD) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: เกียรติศักดิ์
บุญญา, ปร.ด., วิจิต สุรัตน์เรืองชัย, กศ.ด. 237 หน้า, ปี พ.ศ. 2559

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่ผลต่อการอ่าน
ภาษาไทยของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/ 80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทาง
การอ่านภาษาไทยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมร้องเพลง 3) ศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัย
ที่มีต่อกิจกรรมร้องเพลง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ เป็นเด็กชั้นปฐมวัยปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2
ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 32 คน เครื่องมือที่ใช้
ในการวิจัยประกอบด้วย รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยแบบทดสอบท้ายกิจกรรม แบบสังเกตความพึงพอใจของเด็ก
ปฐมวัยที่มีต่อกิจกรรมร้องเพลง สถิติที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
และการทดสอบ (*t-test*)

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การพัฒนารูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่ผลต่อการอ่านภาษาไทย
ของเด็กปฐมวัย ที่พัฒนาขึ้นมีลักษณะของรูปแบบที่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมร้องเพลงมีหลักการ
การเรียนรู้มุ่งให้เด็กได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เด็กเรียนรู้จากการร้องเพลง เนื้อเพลง
และสื่อต่าง ๆ ที่สามารถพัฒนาการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้
ภาษาแบบองค์รวมทั้งการอ่านตัวอักษร และการอ่านคำจากภาพมีการเชื่อมโยงกันอย่างเป็นธรรมชาติ
สอดคล้องกับพัฒนาการตามวัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมี ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ ประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงเท่ากับ 90.47/ 89.79
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของเด็กมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01
3. ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงโดยรวมอยู่ในระดับ
มากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39

53920540: MAJOR: CURRICULUM AND INSTRUCTION; Ed.D. (CURRICULUM AND INSTRUCTION)

KEYWORD: SINGING ACTIVITY MODEL/ THAI READING/ EARY CHILDHOOD

NUTTAYA THONGKONG: THE DEVELOPMENT OF SINGING ACTIVITY MODEL IN THE EFFECT THAI READING FOR EARY CHILDHOOD. ADVISORY

COMMITTEE: KRIENGSACK BOONYA, Ph.D., VICHIT SURATREUNGCHAI, Ed.D. 237 P. 2016.

The purpose of this research were to; develop singing activity model to affect Thai reading of early childhood to meet the efficiency criteria of 80/80, to compare a learning achievement of the singing activity model, and study the satisfactions on the singing activity model. The subjects were 32 third level early childhood students in academic year of 2015 at Piboonbumpen Demonstartion School, Burapha University. The instruments were, a lesson plan on singing activity, an achievement test and the questionnaire. The statistics used for the data analysis were mean, standard deviation, and dependent t-test.

The result of this research were that: the development singing activity model to affect Thai reading for early childhood has emphasized the learner having variety of learning activities. The students learn from singing lyrics with media to develop Thai reading at the sometime it helps learning whole language including reading alphabets and reading words from pictures naturally which is consistent with. Their mental development. The results can be summarized as follows.

1. The efficiency of the singing activity model was at 90.47/89.79.
2. The learning achievement in prior and after being taught by singing activity model was significantly different at the .01 level and.
3. The students' satisfaction towards the singing activity model was at high level ($\bar{X} = 4.39$)

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี).....	11
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบกิจกรรม.....	40
การอ่านภาษาไทย.....	45
เพลงและดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย.....	53
แนวคิดและทฤษฎีความพึงพอใจ.....	79
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	84
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	87
ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ (Analysis) ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน.....	89
ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบ (Design) กำหนดองค์ประกอบของรูปแบบกิจกรรม ร้องเพลง.....	91
ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนา (Design) กระบวนการพัฒนารูปแบบกิจกรรมร้องเพลง.....	101
ขั้นตอนที่ 4 การนำไปใช้ (Implementation) นำรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงไปใช้.....	117

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล (Evaluation) ประเมินผลการใช้รูปแบบกิจกรรมร้องเพลง บันทึกผลและวิเคราะห์ข้อมูล.....	118
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	123
ตอนที่ 1 ผลการพัฒนารูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย.....	123
ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบกิจกรรมร้องเพลง.....	129
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมร้องเพลงของเด็กปฐมวัย.....	129
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	132
สรุปผล.....	132
อภิปรายผล.....	133
ข้อเสนอแนะ.....	137
บรรณานุกรม.....	138
ภาคผนวก.....	145
ภาคผนวก ก.....	146
ภาคผนวก ข.....	153
ภาคผนวก ค.....	159
ภาคผนวก ง.....	168
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	237

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 หน่วยการเรียนรู้และเวลาที่ใช้ในการวิจัย.....	7
2 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน.....	90
3 ความเชื่อมโยงของการจัดกิจกรรมการอ่านตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ เพื่อเป็นขั้นตอนในการจัดรูปแบบกิจกรรมร้องเพลง.....	97
4 หน่วยการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และเวลา.....	101
5 ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหา สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้การวัดผล ประเมินผลและเพลงที่ใช้ประกอบรูปแบบกิจกรรมร้องเพลง.....	102
6 แบบสังเกตความพึงพอใจต่อกิจกรรมร้องเพลงของเด็กปฐมวัย.....	113
7 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากแบบประเมินความเหมาะสมของ องค์ประกอบของกลุ่มประกอบการใช้รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่าน ภาษาไทยของเด็กปฐมวัย.....	114
8 แบบแผนการทดลองแบบ One group pre-test post-test design.....	117
9 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงของเด็กปฐมวัย กลุ่มทดลอง.....	128
10 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัยของเด็ก ชั้นปฐมวัยปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียน โดยใช้รูปแบบกิจกรรมร้องเพลง.....	129
11 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมร้องเพลงของเด็กปฐมวัย.....	130
12 ค่าดัชนีความเหมาะสมขององค์ประกอบของกลุ่มประกอบการใช้รูปแบบกิจกรรม ร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย.....	154
13 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทย ของเด็กปฐมวัย.....	156
14 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสังเกตความพึงพอใจกิจกรรมร้องเพลง ของเด็กปฐมวัย.....	158
15 คะแนนแบบทดสอบรายหน่วย.....	160
16 คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย.....	162

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
17	ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และการหาค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย.....	163
18	คะแนนวัดความพึงพอใจกิจกรรมร้องเพลงของเด็กปฐมวัย.....	166

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2 แผนภูมิโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546.....	24
3 แผนผังการเรียนรู้ตามแนวทางการสอนภาษาแบบธรรมชาติ.....	71
4 ขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย.....	88
5 ร่างรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย.....	100

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอ่าน ในโลกยุคใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นได้ทุกวินาทีมิได้หมายความว่าเพียงการอ่านหนังสือเท่านั้น แต่ยังหมายถึงการทำความเข้าใจกับสัญลักษณ์ภาพ ภาพจำลองภาพข่าว และสื่ออื่น ๆ จากซีกโลกหนึ่งไปยังอีกซีกโลกหนึ่งเป็นไปอย่างรวดเร็วและกว้างขวางอย่างที่เรียกว่า การสื่อสารยุคใหม่ เพราะได้รับความสะดวกในการเผยแพร่ข่าวต่าง ๆ อย่างรวดเร็วมกทั้งด้านวัตถุ วิทยาการ ความรู้ตึกนึ่กคิด ตลอดจนข่าวอาชญากรรม ข่าวการเมืองทั้งในและต่างประเทศ ที่สามารถเผยแพร่ไปได้ทั่วโลกให้ประชาชนพลเมืองได้รับทราบเพื่อความรู้ในวิชาชีพและเป็น การเตรียมพร้อมในการปรับตัว เห็นได้ว่ายุคแห่งข่าวสารนี้มีอิทธิพลต่อการประกอบอาชีพ การดำรงชีวิต ดังนั้น การรับข่าวสารจำเป็นต้องมีความเข้าใจการใช้ภาษาในการอ่านให้ถูกต้อง ทั้งนี้ย่อมต้องอาศัยพื้นฐานประสบการณ์เดิมของผู้รับข่าวสารเป็นสำคัญนับว่าการอ่านเป็นกุญแจ สำคัญที่จะไขไปสู่ขุมความรู้ันั้น ๆ ได้ดี (บันลือ พฤกษ์วัน, 2557)

การจัดการศึกษาปฐมวัยมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในช่วงปฐมวัยเป็นวัยที่เด็ก มีพัฒนาการความสามารถที่จะเรียนรู้ได้มากที่สุดคือสติปัญญาเมื่ออายุ 1 ปีจะพัฒนาร้อยละ 20 เมื่ออายุ 4 ปีสามารถพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 50 และในช่วงระหว่าง 4-8 ปี จะพัฒนาเพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 80 ดังนั้น การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาให้กับเด็กควรจัดใน ระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 3 ซึ่งมีอายุระหว่าง 4-5 ปี เด็กจะมีพื้นฐานในการรับรู้และการพัฒนาไป ในที่ดี โดยการจัดกิจกรรมควรยึดตามจุดมุ่งหมายของกระบวนการของ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี คือ มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งถือเป็น มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดีกล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใ้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน มีสุขภาพจิตดี และมีความสุขมีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่คั่งงามชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัยรักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทยอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตน เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ใช้ภาษา สื่อสารได้เหมาะสมกับวัยใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย มีความสามารถในการคิดและ

การแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงความรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย 3-5 ปี ไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้ได้พัฒนาทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา กิจกรรมที่จัดให้เด็กในแต่ละวันอาจใช้ชื่อเรียกกิจกรรมแตกต่างกันไปในแต่ละหน่วยงาน แต่ทั้งนี้ประสบการณ์ที่ต้องจัดต้องครอบคลุมประสบการณ์ที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และควรยืดหยุ่นให้มีสาระที่ควรเรียนรู้ที่เด็กสนใจและสาระที่ควรเรียนรู้ที่ผู้สอนกำหนด การจัดประสบการณ์ใน 1 วัน ประกอบด้วย 6 กิจกรรม คือ กิจกรรมเสรีหรือการเล่นมุม กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเคลื่อนไหว และจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ หรือกิจกรรมวงกลม กิจกรรมกลางแจ้ง และเกมการศึกษา กิจกรรมข้างต้นผู้จัดประสบการณ์สามารถนำกิจกรรมใดขึ้นก่อนก็ได้ตามความเหมาะสม เพื่อให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ ฝึกการทำงานและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่กิจกรรมที่จัดมุ่งฝึกให้เด็กได้มีโอกาสฟัง พูด สังเกต คิดแก้ปัญหาใช้เหตุผลและฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน จากการจัดกิจกรรมด้วยวิธีต่าง ๆ คือ สนทนาอภิปราย สาธิต ทดลอง เล่านิทาน เล่นบทบาทสมมติ ร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง ศึกษานอกสถานที่ เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

กิจกรรมดนตรีที่เหมาะสมกับเด็ก ได้แก่ กิจกรรมที่ทำร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่นการร้องเพลง เล่นเกมประกอบเพลง และบรรเลงเครื่องดนตรีอย่างง่าย เป็นต้นเด็กจะสนุกกับกิจกรรมที่เด็กได้แสดงความคิดเห็น ได้เคลื่อนไหว ได้ใช้ภาษา บรรเลงเครื่องดนตรี และร้องเพลง กิจกรรมดนตรีเป็นพื้นฐาน ของเด็กในการพัฒนาการดนตรีของเขาให้ดีขึ้นในอนาคตเด็กเรียนจบชั้นอนุบาลควรมีความสามารถในการใช้เสียงร้องเพลงให้แตกต่างจากเสียงพูดรู้จักจังหวะ เร็ว-ช้า เสียงดัง-เบา ตามสาระการเรียนรู้ของกิจกรรมพื้นฐานดนตรี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

การร้องเพลงสามารถเสริมหลักการของการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ โดยการบูรณาการเข้ากับกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เด็กจะได้เรียนเนื้อหาจากการร้องเพลง เล่นเกม เป็นต้น มีจุดประสงค์เพื่อให้เด็กได้แสดงออกเพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลิน เรียนรู้เกี่ยวกับภาษาและจังหวะ การจัดกิจกรรมร้องเพลงสามารถนำมาสร้างเป็นรูปแบบกิจกรรมการสอน มีกิจกรรมที่สนุกสนาน พัฒนาให้เด็กได้ใช้สติปัญญา อารมณ์ ความรู้สึก สามารถสนับสนุนส่งเสริมทักษะทางภาษา ด้านการอ่าน มีองค์ประกอบหลายอย่างที่มีความสัมพันธ์กัน อาทิ เช่น คำพูด (Speech) บทร้อง (Chant) และเพลง (Song) เป็นการฝึกปฏิบัติในเรื่องการอ่าน การท่องและการออกเสียง (รัชชชัย นาควงษ์, 2542) ดังนั้น กิจกรรมดนตรีในโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญ โดยให้เด็ก

ได้มีกิจกรรมทางดนตรีที่หลากหลาย เพื่อให้คุณค่าทางดนตรีได้ถูกปลูกฝังในชีวิตของเด็ก ดนตรีที่ดีจะช่วยในการฝึกสมาธิ ฝึกความสามารถทางการได้ยิน ช่วยให้การพัฒนาทางร่างกาย เป็นไปอย่างสมบูรณ์ เกิดสุนทรียภาพและจินตนาการ ก่อให้เกิดการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมของตน ผ่านดนตรี มุ่งมั่นให้เด็กได้รับการศึกษาดนตรีที่ดี และใช้ดนตรีนั้นพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน ซึ่งถ้าเด็กมีความรัก ความถนัด และยึดมั่นจะเป็นนักดนตรีก็เป็นเพียงผลพลอยได้ แต่จุดประสงค์หลักของดนตรี คือ การพัฒนาของเด็กทุกคนตามศักยภาพ และการเรียนรู้ที่จะร่วมกันในสังคมด้วยความเข้าใจและสุนทรียภาพ

จากผลการประเมินพัฒนาการของเด็กที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของ โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัย พบว่าการใช้ภาษามีพัฒนาการตามระดับคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ เด็กส่วนใหญ่ขาดทักษะด้านการใช้ภาษา โดยเฉพาะปัญหาด้านการอ่าน ส่งผลกระทบต่อการทำกิจกรรมและผลการพัฒนาการด้านต่าง ๆ ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการส่งเสริมโดยเร่งด่วน

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเกี่ยวกับหลักการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ทฤษฎีการพัฒนากิจกรรมและการเรียนรู้ของเด็ก ตลอดจนการเลือกสื่อประกอบการจัดการเรียนการสอน และเทคนิควิธีการที่เหมาะสมกับวัย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมกระบวนการสอนให้เด็กได้รับการพัฒนาความสามารถทางภาษาอย่างเต็มศักยภาพ ครูควรจัดสภาพแวดล้อมและจัดกิจกรรมทางภาษาให้เด็กได้เรียนรู้ภาษาอย่างมีความสุขสนุกสนาน ไม่เครียด เด็กจึงสามารถเรียนรู้ภาษาได้อย่างเป็นธรรมชาติ การสอนภาษาให้แก่เด็กปฐมวัยในโรงเรียน จึงควรสอนภาษาแบบง่ายให้เหมาะสมกับพัฒนาการตามวัย (สิริมา ภิญโญนนตพงษ์, 2553)

จากการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถทางภาษา และกิจกรรมร้องเพลงผู้วิจัย พบว่า การจัดประสบการณ์การสอนภาษาแบบธรรมชาติสามารถช่วยในการพัฒนาทางภาษาได้ ในระบบการศึกษาของประเทศไทย ตลอดเวลาที่ผ่านมาได้มีการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย แต่เด็กปฐมวัยก็ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนภาษามีทัศนคติที่ไม่ดี เชื่อว่า การเรียนภาษานั้นยาก เพราะการสอนครูเน้นทักษะและเน้นไวยากรณ์ โดยการให้เด็กผสมคำ สะกดคำตามมาตราต่าง ๆ แต่เด็กก็ยังอ่านหนังสือไม่ออก เพราะมาจากพื้นฐานที่ไม่มีความเข้าใจ กลัวที่จะอ่าน ถึงแม้จะฝึกหนักมากก็ตาม การแก้ปัญหาดังกล่าวคือการเลือกใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย เพราะการพัฒนาการทางสมองมีการทำงานแบบองค์รวม ดังนั้น มนุษย์ต้องเรียนรู้ภาษาจากการเน้นความหมาย การสื่อสาร และการนำไปใช้ในชีวิตจริง จึงพิจารณาเลือกการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ซึ่งมีความเชื่อและปรัชญา ที่เป็นแนวทาง

ในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดความเข้าใจในตัวเด็กมากขึ้น การจัดการเรียนการสอนภาษาแบบ
 ธรรมชาติ (Whole language approach) เชื่อว่า เด็กสามารถพัฒนาทักษะภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ
 ตามชีวิตจริงมากที่สุด ทั้งด้านการฟัง พูด อ่าน เขียนให้แก่เด็ก เน้นให้เด็กได้แสดงออกความคิด
 อย่างมีความหมาย สามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเกิดความเข้าใจ สอดคล้องเหมาะสมกับวัยตามวุฒิภาวะ
 ของเด็ก เป็นทางเลือกในการจัดประสบการณ์ด้านภาษาสำหรับเด็ก เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ภาษา
 ตรงกับหลักการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยสอดแทรกกิจกรรมที่สนุก น่าสนใจ และเด็กได้
 ใช้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ เป็นการเปิดโอกาสให้เรียนรู้ภายใต้ความเชื่อที่ว่าความพร้อมทุกด้าน
 ทุกเรื่องเป็นสิ่งที่พัฒนาได้โดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมให้กับเด็กเด็กจะได้พัฒนา
 ความพร้อมทุกด้านทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างเป็นองค์รวม เป็นเด็กเก่ง ดี
 มีความสุข ตามเป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาของชาติและสิ่งที่ทำให้เด็กมีพัฒนาการที่ดี
 ทางภาษาทุกด้านเป็นการสอนภาษาแบบบูรณาการ คือ การสอนการฟังพูดอ่านเขียนไปพร้อม ๆ กัน
 อย่างมีระบบเชื่อว่าถ้าสอนโดยรวมจะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านภาษาได้ง่ายและเร็วขึ้น
 ซึ่งดีกว่าสอนแบบเดิมที่ใช้วิธีการสอนแบบแยกส่วนออกไป เช่น พอถึงเวลาเขียนก็เขียน อ่านก็อ่าน
 เพียงอย่างเดียว ทั้งนี้ไม่ได้บอกว่าการสอนแบบนั้นไม่ดี แต่มีการวิจัยออกมาพบว่า การสอนภาษา
 แบบธรรมชาติยึดเด็กเป็นศูนย์กลางแต่การสอนแบบเก่าจะยึดหลักสูตรหรือหนังสือแบบเรียน
 เป็นตัวหลัก ดังนั้น การสอนภาษาแบบธรรมชาติจะช่วยเตรียมความพร้อมแก่เด็กในทุก ๆ ด้าน
 (แพง ชินพงศ์, 2547)

ในฐานะที่ผู้วิจัยได้สอนระดับชั้นปฐมวัย และจบการศึกษาทางด้านดนตรี
 จึงมีความสนใจในการสร้างรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่ผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย
 เพื่อสร้างเสริมและพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการทางด้านภาษา ดนตรีและการร้องเพลง สามารถ
 นำไปสู่ความสุนทรีย์ทางด้านดนตรี มีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมร้องเพลง มีพัฒนาการที่ดีทั้งทางด้าน
 ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อเด็กจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

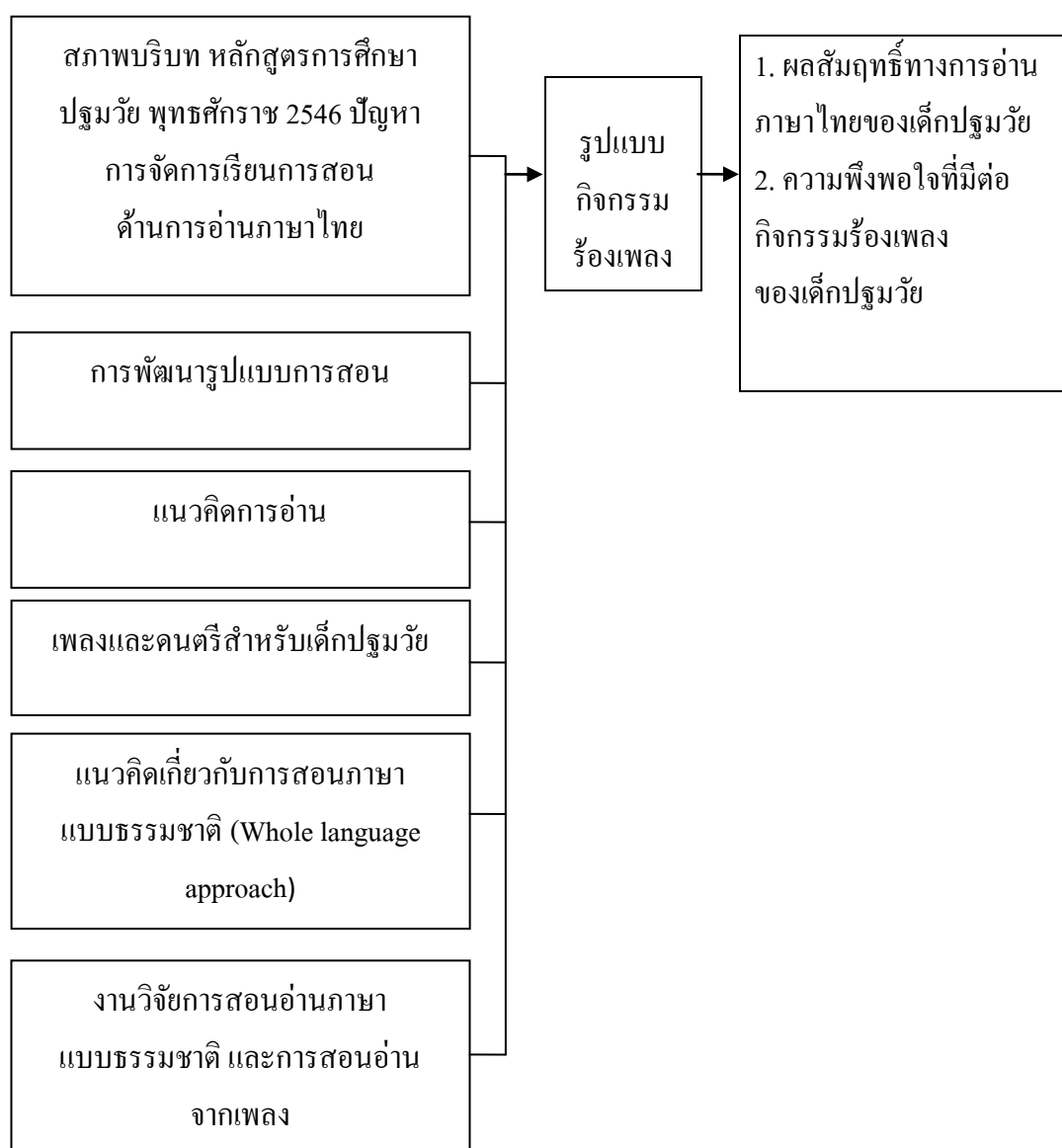
1. เพื่อพัฒนารูปแบบกิจกรรมร้องเพลงให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยก่อนและหลังการจัดกิจกรรม
 ร้องเพลง
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อกิจกรรมร้องเพลง

สมมติฐานของการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัยหลังจากได้รับการสอนตามรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงสูงขึ้นกว่าก่อนได้รับการสอนตามรูปแบบกิจกรรมร้องเพลง

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งพัฒนารูปแบบกิจกรรมการร้องเพลง ซึ่งได้จากการศึกษาวิเคราะห์ขั้นตอนของการพัฒนาการสอนที่มีความสอดคล้องกัน และมีประเด็นขั้นตอนที่เพิ่มเติมแตกต่างกันไปตามแนวคิดของนักการศึกษาหลาย ๆ ท่าน ได้สังเคราะห์กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ได้รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่ผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย
2. รูปแบบที่พัฒนาขึ้นจะช่วยแก้ปัญหา และพัฒนาการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งใช้เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสื่อสาร หรือแสวงหาความรู้อื่น ๆ
3. รูปแบบที่พัฒนาขึ้นเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย ที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้สอนนำทฤษฎี แนวคิด ที่สำคัญมาพัฒนารูปแบบการสอนอื่น ๆ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของการเรียนการสอนต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งพัฒนารูปแบบกิจกรรมร้องเพลง เพื่อส่งเสริมการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย
  2. ประชากรที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ เป็นเด็กชั้นปฐมวัยปีที่ 3 โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 3 ห้องเรียน จำนวนคน 96 คน
    - 2.1 กลุ่มทดลอง เป็นเด็กชั้นปฐมวัยปีที่ 3 โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 ห้องเรียนที่ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) ซึ่งผลปรากฏว่าห้องที่สุ่มได้คือชั้นปฐมวัยปีที่ 3/3 มีจำนวนนักเรียน 32 คน
    - 2.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กชั้นปฐมวัยปีที่ 3 โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 ห้องเรียนที่ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) ซึ่งผลปรากฏว่าห้องที่สุ่มได้คือชั้นปฐมวัยปีที่ 3/2 มีจำนวนนักเรียน 32 คน
  3. เนื้อหา

การจัดกิจกรรมร้องเพลงเป็นการวิจัยและพัฒนา (The research and development) ดังนั้นจึงสามารถนำไปใช้บูรณาการได้กับทุกหน่วยการเรียนรู้ แต่ในการวิจัยครั้งนี้ นำมาใช้ 4 หน่วย การเรียนรู้ดังนี้

ตารางที่ 1 หน่วยการเรียนรู้และเวลาที่ใช้ในการวิจัย

หน่วย การเรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
1	เอกถักษณ์ไทย	2
2	อาชีพที่ควรรู้จัก	2
3	ดอกไม้และแมลง	2
4	ฤดูหนาว	2
รวม		8

4. เวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง รวม 8 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง
รวม 8 ชั่วโมง

5. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

5.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

5.1.1 รูปแบบกิจกรรมร้องเพลง

5.2 ตัวแปรตาม

5.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย

5.2.3 ความพึงพอใจในกิจกรรมร้องเพลงของเด็กปฐมวัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

รูปแบบกิจกรรมร้องเพลง หมายถึง แบบแผนวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยมีกิจกรรมร้องเพลงที่สามารถส่งผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย เป็นการจับประสบการณ์การเรียนรู้โดยยึดหลักตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากสิ่งที่อยู่รอบตัว รักที่จะเรียนรู้ภาษาด้วยเพลง เห็นประโยชน์ของการใช้ภาษา มั่นใจในการอ่าน โดยมีครูเป็นผู้ช่วยเหลือ และสร้างสิ่งแวดล้อมด้านการอ่านให้นักเรียนตามศักยภาพความแตกต่างระหว่างบุคคล รูปแบบมีกิจกรรมร้องเพลงมี 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การอ่านบทเพลงร่วมกัน เป็นกิจกรรมที่แนะนำถึงเนื้อเพลงที่ใช้สอนร้อง เพื่อช่วยให้เด็กเริ่มสนใจ จดจำตัวหนังสือและเรื่องที่เรียนเป็นการสนทนาเกี่ยวกับบทเพลง โดยใช้สื่อชี้แนะ เช่น การเขียนบทเพลง แผ่นผังเพลง แผนภูมิภาพประกอบคำ ควรเน้นคำ

ที่เด็กต้องเรียนรู้หรือคำที่มีความหมาย ให้เด็กได้เห็นส่วนย่อยของประโยคด้วยการขีดเส้นใต้ ระบายสีคำศัพท์ด้วยสีต่าง ๆ ให้มีจุดเด่น การเติมคำที่หายไป หรือมีภาพประกอบในคำ ๆ นั้น

ขั้นที่ 2 การร้องเล่นเต้นตามเพลง เป็นกิจกรรมที่ครูและเด็กต้องร่วมกันร้องเพลง โดยครูเป็นแบบอย่างในการร้องเพลง ให้เด็กฟัง 1-2 เที้ยว พร้อมกับชี้ข้อความในบทเพลงจากนั้น ครูสามารถใช้เครื่องดนตรี หรือเพลงประกอบการร้องเพลงและทำท่าทางประกอบ เพื่อความเข้าใจ เกี่ยวกับความหมายของคำ

ขั้นที่ 3 การเล่นเกมทางภาษาเกี่ยวกับบทเพลง เป็นกิจกรรมที่ให้เด็กได้ผ่อนคลาย และสนุกสนานกับการเล่นเกมทางภาษา ซึ่งในเกมจะมีเนื้อหาเกี่ยวกับคำในบทเพลง

ขั้นที่ 4 การนำบทเพลงไปใช้อ่านข้อความตามโอกาส เป็นกิจกรรมที่เสริมประสบการณ์ เกี่ยวกับภาษาให้เด็กได้รู้จักการใช้คำศัพท์ที่เรียนมาในชีวิตประจำวัน สิ่งแวดล้อม สถานที่ต่าง ๆ เป็นการสนทนาถึงคำที่อยู่ในบทเพลงที่ปรากฏในสถานการณ์ สถานที่ต่าง ๆ เมื่อเด็กพบคำเหล่านี้ ก็จะสามารถอ่านได้

ขั้นที่ 5 การอ่านเพลงอิสระและการสะสมคำตามเพลง เป็นกิจกรรมที่ครู จัดสภาพแวดล้อมให้เด็กสามารถเลือกอ่านเพลงต่าง ๆ ที่ครูได้เขียนมาและเพลงที่ยังไม่ได้เขียน ตามความสนใจเพื่อให้เด็กสามารถจำคำ เข้าใจความหมายของคำ จากการจดบันทึก และการวาดรูป ลงในสมุดคำ

การอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย หมายถึง ความรู้ที่ได้รับจากการจัดการเรียน การสอนด้วยรูปแบบกิจกรรมร้องเพลง คือ ความรู้เกี่ยวกับการอ่านตัวอักษรและการอ่านคำ เด็กจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับชื่อตัวอักษร รูป เสียง ของตัวอักษรและคำ รู้จักตัวอักษรตัวแรกและ ตัวสุดท้ายของคำ รู้จักรูปร่างและทิศทางของตัวอักษรจากเนื้อร้องของบทเพลงต่าง ๆ โดยเนื้อร้อง ต้องมีความสัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้ และเรื่องที่ใช้สอน

แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทย หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดการอ่าน ภาษาไทยของเด็กปฐมวัย เป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมร้องเพลง เป็นการวัดความรู้ความเข้าใจ ตัวอักษร และการอ่านคำภาษาไทยมีจำนวน 2 ฉบับ จำนวน 30 ข้อคะแนนเต็ม 30 คะแนน

ฉบับที่ 1 เป็นข้อสอบแบบกาถูก-ผิด (True-false test) ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อคะแนนเต็ม 20 คะแนน เป็นการบอกชื่อตัวอักษร การจำแนกตัวอักษร การอ่านคำ จากภาพและการจำแนกคำ

ฉบับที่ 2 เป็นข้อสอบภาคปฏิบัติโดยทดสอบอ่านออกเสียง จำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน เป็นการอ่านออกเสียงประกอบภาพ โดยเคลื่อนสายตาจากซ้ายไปขวา และการอ่านคำศัพท์ภาษาไทย

เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กอายุระหว่าง 5-6 ปีที่กำลังศึกษาในชั้นปฐมวัยปีที่ 3
โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ปีการศึกษา 2558

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัยผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่อไปนี้

1. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี)
  - 1.1 ปรัชญาและแนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย
  - 1.2 แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย
  - 1.3 หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย
  - 1.4 ความหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
  - 1.5 หลักสูตรและการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับพัฒนาการ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบกิจกรรม
  - 2.1 ความหมาย และองค์ประกอบของรูปแบบการสอน
  - 2.2 การพัฒนารูปแบบการสอน
3. การอ่านภาษาไทย
  - 3.1 ความหมายและความสำคัญของการอ่าน
  - 3.2 ความสำคัญของการอ่าน
  - 3.3 องค์ประกอบของการอ่าน
  - 3.4 พัฒนาการทางการอ่าน
  - 3.5 แนวคิดการสอนอ่าน
  - 3.6 กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน
  - 3.7 การประเมินการอ่าน
4. เพลงและดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย
  - 4.1 ความหมายและคุณค่าของเพลงและดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย
  - 4.2 การร้องเพลงกับดนตรี
  - 4.3 ลักษณะของเพลงเด็กปฐมวัย
  - 4.4 การเลือกเพลงสำหรับเด็กปฐมวัย
  - 4.5 การสอนเพลงและดนตรีให้แก่เด็กปฐมวัย
  - 4.6 บทบาทครูในการสอนเพลงและดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย

5. การจัดประสบการณ์การสอนภาษาแบบธรรมชาติ
  - 5.1 ความหมายของการสอนภาษาแบบธรรมชาติ
  - 5.2 ความสำคัญของการสอนภาษาแบบธรรมชาติ
  - 5.3 ทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาแบบธรรมชาติ
  - 5.4 กระบวนการและขั้นตอนการสอนภาษาแบบธรรมชาติ
6. แนวคิดและทฤษฎีความพึงพอใจ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี)

ปรัชญาและแนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถสนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทรและความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

เยวพา เดชะคุปต์ (2542) กล่าวว่า แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัยเริ่มต้นมาเป็นเวลานานแล้ว นับตั้งแต่สมัยกรีกและโรมัน โดยพลาโต (Plato) อริสโตเติล (Aristotle) และนักปรัชญาอีกหลายท่านในสมัยนั้น ได้เล็งเห็นความสำคัญของเด็กในช่วง 6 ปี แรกของชีวิต จากแนวความคิดของนักปรัชญาต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสมัยต่อมาจนถึงปัจจุบัน

ฟรอสท์ และคิสซิงเจอร์ (Frost & Kissinger, 1975 อ้างถึงใน เยวพา เดชะคุปต์, 2542) ได้รวบรวมแนวคิดที่สำคัญของนักปรัชญาในสมัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยเอาไว้ดังนี้

พลาโต (Plato, 1985 อ้างถึงใน จินตนา ท้วนพงษ์, 2551) มองการศึกษาว่าเป็นการเตรียมคนเพื่อรักษาประเทศชาติ เขาเชื่อว่ารัฐควรเตรียมเด็กตั้งแต่แรกทารก เพื่อให้พร้อมที่จะสนองความต้องการของประเทศ ส่วนอริสโตเติล (Aristotle) มองการศึกษาว่าเป็นสิทธิของส่วนบุคคล ที่ควรได้รับแนวความคิดของเขาเชื่อว่า ควรให้บ้านและโรงเรียนมีส่วนในการเลี้ยงดูบุตร เขาเชื่อว่าเด็กอายุก่อน 7 ปี ควรได้รับการเลี้ยงดูที่บ้านโดยแม่และพยาบาล

ลูเธอร์ (Luther, 1982 อ้างถึงใน เยาวพา เดชะคุปต์, 2542) เป็นนักปฏิรูปศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ในศตวรรษที่ 6 ที่ประเทศเยอรมนี แนวคิดของเขามีส่วนกระตุ้นทางการเมือง เศรษฐกิจ การเมือง และการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย เขาเชื่อถึงความสำคัญของครอบครัวว่าเป็นสถาบันที่สำคัญขั้นข้อมูล ที่มีส่วนสำคัญต่อการให้การศึกษาแก่บุตร โดยออกมาในรูปการให้การศึกษาแก่พ่อแม่ ศูนย์แม่และเด็ก บ้านรับเลี้ยงเด็กและการศึกษาสำหรับครอบครัว

คอมมิวนิอุส (Comenius, 1986 อ้างถึงใน เยาวพา เดชะคุปต์, 2542) เป็นนักปรัชญาชาวกรีกในศตวรรษที่ 17 ในหนังสือชื่อ “The Great Didactic” เขาได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนทางการศึกษาว่า ควรเริ่มต้นที่โรงเรียน ที่บ้าน คือ การเรียนกับแม่ซึ่งเป็นบุคคลแรกที่มีความสำคัญยิ่งในช่วง 6 ปีแรกของชีวิต และควรเข้าโรงเรียน หลังจากนั้นคือ ในช่วง 6-12 ปี และเข้าโรงเรียนลาตินในช่วงอายุ 12-18 ปี และเข้ามหาวิทยาลัยในช่วงอายุ 18-24 ปี นอกจากนี้เขายังได้ให้ความสำคัญของเด็กในแง่การคิดและเชื่อว่า “การเล่น” จะเป็นเครื่องมือในการพัฒนาสุขภาพและอารมณ์ขันและจะเป็นหนทางในการสร้างความเป็นจริงให้แก่ชีวิตเด็ก เขาได้เสนอวิธีการในการสร้างความเคารพในตัวเอง โดยการแทรกอารมณ์เข้าไปในบทเรียน โดยเรียกว่า “อารมณ์ขันกับความสว่าง” เขาเชื่อว่าครูที่มีความสามารถจะทำให้เด็กอยากเรียนโดยไม่มีกำบังกับแนวความคิดในการจัดการเรียนการสอนของเขาคือ การให้เด็กได้ปฏิบัติจริง คือ “สอนให้เด็กเรียนรู้โดยการเขียน ร้องเพลง โดยการให้เหตุผล โดยการหาเหตุผล” ซึ่งจากแนวความคิดของเขากลายมาเป็นพื้นฐานที่สำคัญของแนวคิดทางการศึกษาของจอห์น ดิวอี้ นักการศึกษาที่สำคัญที่รู้จักกันดีในความคิดที่ว่า “การเรียนรู้โดยการปฏิบัติคือการเรียนรู้ที่แท้จริง” (Learning by doing)

รูสโซ (Rousseau, 1988 อ้างถึงใน นกเนตร ธรรมบวร, 2546) เป็นนักปรัชญาชาวฝรั่งเศส ซึ่งเน้นความสำคัญของเด็กในแง่ความเป็นมนุษย์ เขาได้สู้เพื่อให้เด็กได้รับสิทธิและการเอาใจใส่อย่างแท้จริง จากผลงานของเขาซึ่งตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 1672 ชื่อ “Emile” เป็นหลักฐานที่สำคัญต่อการศึกษาด้านพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก อาจเรียกได้ว่า รูสโซ เป็นต้นกำเนิดจิตวิทยาเด็ก ซึ่งให้เห็นว่าพัฒนาการของเด็กมี 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นแรก ได้แก่ ช่วง 5 ปีแรกของชีวิต ซึ่งรูสโซ เน้นความสำคัญของกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย ส่วนขั้นที่ 2 คือ ช่วงอายุ 5-12 ปี เด็กจะเรียนรู้ได้ดีจากการได้รับประสบการณ์ตรงและการสำรวจสิ่งแวดล้อม

แนวคิดของรูสโซ เป็นพื้นฐานของเปสตาลอซซี่ โพรเบล ดิวอี้ และเปียเจต์ ซึ่งเป็นนักปรัชญา และนักจิตวิทยาเกี่ยวกับเด็กก่อนวัยเรียนในระยะต่อมา เปสตาลอซซี่ (Pestalozzi, 1988 อ้างถึงใน นกนตร ธรรมบวร, 2456) เป็นนักปรัชญาการศึกษาชาวสวิส ซึ่งได้ศึกษาความไม่เท่าเทียมกันของเด็กที่มีฐานะยากจน และมาเป็นพื้นฐานวัฒนธรรมต่าง ๆ กัน และหาแนวทางในการช่วยเหลือเด็กเหล่านี้ เขาได้หาแนวคิดต่าง ๆ โดยเฉพาะ โดยได้รับพื้นฐานทางความคิดจากรูสโซ มาใช้ในการเรียนการสอน เปสตาลอซซี่ เชื่อว่าเด็กทุกคนมีความสามารถและมีความแตกต่างส่วนบุคคลในเรื่องความสนใจความต้องการ และความสามารถในการเรียนรู้ แนวความคิดของเขา ได้กลายมาเป็นพื้นฐานของการจัดโครงการ Head Start และ Home Start ในทุกวันนี้

สรุปได้ว่า ปรัชญาและแนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการจักเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กระดับปฐมวัย เพื่อให้มีพัฒนาการที่ดี แข็งแรง เหมาะสมกับวัย และพ่อแม่ ผู้ปกครอง จึงเปรียบเสมือนบุคคลสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูให้กับเด็กปฐมวัย เมื่ออยู่บ้าน และที่โรงเรียน ครูก็เปรียบเสมือนแม่คนที่สองของเด็ก ที่จะช่วยในการอบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กระดับปฐมวัยให้ดีขึ้น

แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาปฐมวัยมีหลักการแนวคิดในการดำเนินงาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก พัฒนาการของมนุษย์เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวมนุษย์ เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิต่อเนื่องไปจนตลอดชีวิตซึ่งครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา จะมีความสัมพันธ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอนไปพร้อมกันทุกด้าน เด็กแต่ละคนจะเติบโตและมีลักษณะพัฒนาการแตกต่างกันไปตามวัย โดยที่พัฒนาการเด็กปฐมวัยบ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวเด็กอย่างต่อเนื่องในแต่ละวัย เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงอายุ 5 ปี พัฒนาการแต่ละด้านมีทฤษฎีเฉพาะอธิบายไว้ และสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาเด็ก อาทิ ทฤษฎีพัฒนาการทางร่างกายที่อธิบายการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กว่ามีลักษณะต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น เด็กจะพัฒนาถึงขั้นใดจะต้องเกิดวุฒิภาวะของความสามารถขั้นนั้นก่อน หรือทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาที่อธิบายว่าเด็กเกิดมาพร้อมวุฒิภาวะ ซึ่งจะพัฒนาขึ้นตามอายุ ประสบการณ์ ค่านิยมทางสังคม และสิ่งแวดล้อม หรือทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพที่อธิบายว่าเด็กจะพัฒนาได้ดีถ้าในแต่ละช่วงอายุเด็กได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ตนพอใจ ได้รับความรัก ความอบอุ่นอย่างเพียงพอจากผู้ใกล้ชิด มีโอกาสช่วยตนเอง ทำงานที่เหมาะสมกับวัย และมีอิสระที่จะเรียนรู้ในสิ่งที่ตนอยากรู้อย่างไร ๆ ตนเอง

ดังนั้น แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก จึงเป็นเสมือนหนึ่งแนวทางให้ผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้เข้าใจเด็ก สามารถอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างของแต่ละบุคคล ในอันที่จะส่งเสริมให้เด็กพัฒนาจนบรรลุผลตามเป้าหมายที่ต้องการได้ชัดเจนขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ การเรียนรู้ของมนุษย์เรามีผลสืบเนื่องมาจากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นจากกระบวนการที่ผู้เรียนมี ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยผู้เรียนจะต้องเป็นผู้กระทำให้เกิดขึ้นด้วยตนเอง และการเรียนรู้จะเป็นไปได้ดี ถ้าผู้เรียนได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว มีโอกาส คิดริเริ่มตามความต้องการและความสนใจของตนเอง รวมทั้งอยู่ในบรรยากาศที่เป็นอิสระ อบอุ่นและปลอดภัย ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก และเนื่องจากการเรียนรู้เป็นพื้นฐานของพัฒนาการในระดับที่สูงขึ้นเรียนรู้มาตั้งแต่เกิดตามธรรมชาติ ก่อนที่จะมาเข้าสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรจึงยึดแนวคิดที่จะให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วยตัวเด็กเอง ในสภาพแวดล้อมที่เป็นอิสระ เอื้อต่อการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน

แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก การเล่นถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญในชีวิตเด็กทุกคน เด็กจะรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน ได้สังเกต มีโอกาสทำการทดลอง สร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและค้นพบด้วยตนเอง การเล่นจะมีอิทธิพลและมีผลดีต่อการเจริญเติบโต ช่วยพัฒนาร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา จากการเล่นเด็กมีโอกาสเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ได้ใช้ประสาทสัมผัสและการรับรู้ ผ่อนคลายอารมณ์ และ แสดงออกถึงตนเอง เรียนรู้ความรู้สึกรู้ใจของผู้อื่น การเล่นจึงเป็นทางที่เด็กจะสร้างประสบการณ์เรียนรู้สิ่งแวดล้อม เรียนรู้ความเป็นอยู่ของผู้อื่น สร้างความสัมพันธ์อยู่ร่วมกับผู้อื่น กับธรรมชาติรอบตัว ดังนั้น หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับนี้ จึงถือ “การเล่น” อย่างมีจุดมุ่งหมาย เป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก

แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่หรือแวดล้อมตัวเด็ก ทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกันไป หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับนี้ถือว่าผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าวัฒนธรรมและสังคมที่แวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ผู้สอนควรต้องเรียนรู้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนา เกิดการเรียนรู้ และอยู่ในกลุ่มคนที่มาจากพื้นฐานเหมือนหรือต่างจากตนได้อย่างราบรื่น มีความสุข สืบเนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ผนวกกับแนวคิด

4 ประการดังกล่าวข้างต้น ทำให้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดปรัชญาการศึกษาให้สถานศึกษา หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้ทราบถึงแนวคิด หลักการพัฒนาเด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี ทั้งนี้ ผู้รับผิดชอบจะต้องดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของตน และนำสู่การปฏิบัติให้ เด็กปฐมวัยมีมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนดในจุดหมายของหลักสูตร

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนามนุษย์ เนื่องจากเป็นวัยที่มี พัฒนาการทุกด้านทั้งทางด้าน ทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เจริญเติบโตสูงสุด โดยเฉพาะในด้านประสาทและสมองจะเติบโตได้ถึงร้อยละ 80 ของผู้ใหญ่ เป็นระยะที่เกิด การเรียนรู้ได้มากที่สุด ดังนั้นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาปฐมวัย จึงมีบทบาทสำคัญในการเตรียม ความพร้อมให้แก่เด็กก่อนเข้าวัยเรียนในระดับประถมศึกษา และส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ตลอดจนอบรมเลี้ยงดูปลูกฝังคุณลักษณะที่ดีทางสังคมให้แก่เด็กนั้น กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำ หลักสูตรแกนกลางในการจัดการศึกษา ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ สถานศึกษาต่าง ๆ ในท้องถิ่นสามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับเด็ก ครูผู้สอน สภาพสถานศึกษา สภาพปัญหา ความต้องการความพร้อมเอกลักษณ์ ภูมิปัญญา และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของท้องถิ่น โดยมีหลักการเดียวกัน (วรรณธิดา วงษ์สาจันทร์, 2551) อุดมการณ์ของการจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับแรก เพื่อวางรากฐานชีวิตของเด็กไทยให้เจริญเติบโต อย่างสมบูรณ์ มีพัฒนาการสมวัยอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา บนพื้นฐานความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยใช้กิจกรรมกระตุ้นและส่งเสริม พัฒนาการของสมองอย่างเต็มที่รวมทั้งเตรียมตัวเด็กให้พร้อมที่เรียนรู้ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับที่สูงขึ้นอันจะนำไปสู่ความเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของประเทศชาติต่อไป การศึกษา ปฐมวัยมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนอง ต่อธรรมชาติ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคนภายใต้บริบท อารยธรรม และวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ทางสังคม ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกัน ซึ่งมีหลักการดังต่อไปนี้

1. หลักการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม โดยเริ่มจากการพัฒนาด้านร่างกายให้แข็งแรง สมบูรณ์ กระตุ้นให้สมองได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ พัฒนาด้านจิตใจและอารมณ์ให้เป็น ผู้มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองเชื่อมั่นในตนเอง ไร่แรงแจ่มใส สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้ พัฒนาด้านสังคมโดยให้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคล และสิ่งแวดล้อมรอบตัว มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รวมทั้งพัฒนาสติปัญญา ส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์บนชีวิตของเด็กตามสภาพครอบครัว บริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย

2. หลักการจัดการประสบการณ์ที่ยืดหยุ่นเป็นสิ่งสำคัญ โดยจัดการอบรมเลี้ยงดูด้วยความรัก ความเอาใจใส่ และการจัดการเรียนการสอน โดยการผ่านการเล่นและกิจกรรมเหมาะสมกับวัย โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นผู้เรียนให้สนุก เล่นให้มีความรู้ และเกิดพัฒนาการ สมวัยอย่างสมดุล

3. หลักการสร้างเสริมความเป็นไทย โดยการปลูกฝังจิตสำนึกความเป็นคนไทย ความเป็นชาติไทยที่มีวัฒนธรรมอันดีงาม เคารพนับถือ และกตัญญูทวดที่ต่อบิดามารดา มีชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นศูนย์รวมจิตใจ ทำให้เกิดความรัก และความภาคภูมิใจในตนเอง ครอบครัว ท้องถิ่น และประเทศไทย

4. หลักความร่วมมือ โดยครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาร่วมมือกันในการอบรมเลี้ยงดู และพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการเหมาะสมวัย สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ และมีความสุข ตลอดจนพร้อมที่จะเรียนรู้ในการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

5. หลักการแห่งความสอดคล้อง อุดมการณ์และมาตรฐานในการจัดการศึกษาปฐมวัยต้อง สอดคล้องกับสาระบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 นโยบาย ของการศึกษาของรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภา สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และสัมพันธ์ เชื่อมโยงกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549)

การจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับนี้ ยึดหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้ หลักการสร้างหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งผู้สอนจำเป็นต้องศึกษา หลักสูตรให้เข้าใจ เพราะในการจัดการประสบการณ์ให้เด็กอายุ 3-5 ปี จึงต้องยึดหลักการอบรมเลี้ยงดู ควบคู่กับการให้การศึกษา โดยคำนึงถึงความต้องการและความสนใจของเด็กทุกคนทั้งเด็กปกติ เด็กที่มีความสามารถพิเศษ และเด็กที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา รวมทั้งการสื่อสารและการเรียนรู้ หรือเด็กที่มีร่างกายพิการ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถ พึ่งพาตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส เพื่อให้เด็กได้พัฒนาทุกด้านแบบองค์รวมทั้งด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างสมดุล โดยจัดกิจกรรมที่หลากหลายบูรณาการ ผ่านการเล่น และการจัดกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรงผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าที่เหมาะสมวัย และความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือ บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาเด็กปฐมวัยเพื่อให้แต่ละคน ได้พัฒนาตนเองตามลำดับขั้น พัฒนาการสูงสุดตามศักยภาพ และนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ อย่างมีความสุข เป็นคนดี คนเก่งของสังคม และสอดคล้องกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อทางศาสนา สภาพเศรษฐกิจ สังคม โดยความร่วมมือ

จากบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

ความหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

สมาคมการอนุบาลศึกษาแห่งประเทศไทย (1994 อ้างถึงใน จินตนา ท้วนพงษ์, 2551) ได้ให้ความหมายของ “หลักสูตรปฐมวัย” ว่าหมายถึง กรอบ โครงสร้างซึ่งกำหนดสาระเนื้อหา ที่เด็กต้องเรียนรู้ กระบวนการที่จะช่วยให้เด็กบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และสิ่งที่ครูทำ หรือปฏิบัติ เพื่อช่วยให้เด็กบรรลุวัตถุประสงค์ รวมตลอดถึงบริบทที่การเรียนการสอนเกิดขึ้น ความต้องการ และความสนใจของเด็กแต่ละบุคคล

วีรนุช ปิณฑวณิช (2544) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่งที่ทำให้การจัดการศึกษามีคุณภาพเพราะหลักสูตรคือ แนวทางในการจัดการศึกษาที่จะทำให้ผู้เรียน เก่ง ดี และมีความสุขตาม ความรูตามจุดมุ่งหมายของชาติ

คอลเนลลี และแคลนดินิน (Connelly & Calndinin, 1988) ได้กล่าวถึง การพิจารณา หลักสูตรในแง่ของการจัดประสบการณ์ โดยได้มุ่งเน้นที่ประสบการณ์ และสถานการณ์การมอง หลักสูตรในที่นี้จะมุ่งของทั้งกระบวนการ ไม่มุ่งมองในส่วนตัวส่วนหนึ่งโดยเฉพาะซึ่งสอดคล้อง กับนักการศึกษา บิลแมน และเชอร์แมน (Billman & Sherman, 1996) ที่กล่าวว่า หลักสูตร สำหรับเด็กปฐมวัย หมายถึง ทุกสิ่งที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนของเด็กตั้งแต่เด็กมาถึง โรงเรียนในตอนเช้า จนกระทั่งกลับบ้าน

สรุปได้ว่า หลักสูตรปฐมวัย หมายถึง กรอบ โครงสร้างซึ่งกำหนดเนื้อหาสาระที่เด็กสนใจ และต้องการเรียนรู้ รวมทั้งทุกสิ่งที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนตั้งแต่เช้าจนกลับบ้าน

หลักสูตรและการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับพัฒนาการ

หลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่ และประสบการณ์ใหม่ที่เด็กจะได้รับ ต้องมีความหมายกับตัวเด็ก เป็นหลักสูตรที่ให้โอกาสทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิเศษได้พัฒนา รวมทั้งยอมรับในวัฒนธรรมและภาษาของเด็ก พัฒนาเด็กให้รู้สึกเป็นสุขในปัจจุบัน มิใช่เพียงเพื่อเตรียมเด็กสำหรับอนาคตข้างหน้าเท่านั้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

สมาคมการอนุบาลศึกษาแห่งประเทศไทย ได้ให้ข้อเสนอในการจัดหลักสูตร สำหรับเด็กปฐมวัย Bredekamp and Copple (1997) ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรปฐมวัยควรครอบคลุมทั้ง 4 ด้านของเด็ก ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านสังคม อารมณ์ และสุนทรียศาสตร์ รวมตลอดถึงพัฒนาการด้านสติปัญญา และภาษา

2. หลักสูตรปฐมวัยควรบูรณาการเนื้อหาวิชาการต่าง ๆ เข้าด้วยกัน และมีความหมายต่อตัวเด็ก

3. หลักสูตรปฐมวัยสร้างขึ้นบนพื้นฐานของสิ่งที่เด็กรู้อยู่แล้ว และสามารถทำได้หรือบนพื้นฐานความรู้เดิมของเด็ก ทั้งนี้เพื่อให้การเรียนรู้ของเด็กมีมั่งคั่ง และส่งเสริมการได้มาซึ่งทักษะความคิดรวบยอดใหม่ ๆ

4. การวางแผนหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ควรบูรณาการวิชาการต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อช่วยให้เด็กสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ที่มีความหมายต่อตัวเด็ก และส่งเสริมพัฒนาการด้านความคิดรวบยอด อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาหนึ่งถือเป็นกลยุทธ์ที่จำเป็นต้องใช้ในบางโอกาส

5. หลักสูตรควรส่งเสริมพัฒนาการด้านความรู้ ความเข้าใจกระบวนการ และทักษะ นอกจากนั้นควรส่งเสริมการนำไปปฏิบัติ และการแสวงหาความรู้ใหม่

6. หลักสูตรควรส่งเสริมความเชื่อ ทศนคติ และวัฒนธรรมทางบ้านของเด็ก รวมถึงการกระตุ้นให้เด็กได้แลกเปลี่ยนความรู้ และความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียน

7. จุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายของหลักสูตรควรสะท้อนความเป็นจริงของสังคมสัมพันธ์กับอายุของเด็กที่ต้องการใช้ และสอดคล้องกับบริบทที่เด็กอาศัยอยู่

8. เมื่อมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน ครูควรบูรณาการเทคโนโลยีให้เป็นส่วนหนึ่งของชั้นเรียน

กระบวนการในการวางแผน และพัฒนาหลักสูตรเริ่มต้นด้วยการทำความเข้าใจ เกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และเลือกหัวข้อหรือหัวหน่วยการเรียนรู้ กอร์ดอน และวิลเลียม-บราวน์ (Gordon & Williams, 1995) ได้เสนอแนะขั้นตอนในการวางแผน และพัฒนาหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. การกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรควรมีบทบาทในการตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งที่ตนต้องการให้เด็กเรียนรู้ โดยครูจำเป็นต้องกำหนดจุดประสงค์ให้ชัดเจน ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการประเมินผล

2. พิจารณาส่งที่จำเป็นตามลำดับ-หลัง (Establish priorities) ครูควรพิจารณาจุดประสงค์ของหลักสูตรที่ตนเห็นว่าสำคัญที่สุดประมาณ 3-5 จุดประสงค์ และให้เหตุผลสำหรับการเลือกจุดประสงค์ดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อให้ตัวครูได้ตระหนักถึงสิ่งที่ตนให้ความสำคัญในการวางแผนหลักสูตรสำหรับเด็ก

3. ทราบแหล่งทรัพยากรที่จำเป็นต่อการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การวางแผน และพัฒนาหลักสูตรจะประสบความสำเร็จหรือไม่ ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับทราบแหล่งทรัพยากรที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอน เช่น

- 3.1 วัสดุอุปกรณ์ในการสอน หรือวัสดุอุปกรณ์ประกอบมมมมการเรียนรู้อื่นต่าง ๆ
- 3.2 บุคลากร เช่น พ่อแม่ หรือบุคคลที่มีความรู้ด้านต่าง ๆ ในชุมชน
- 3.3 สถานที่ที่สำคัญในชุมชน เช่น พิพิธภัณฑ์ต่าง ๆ เป็นต้น

4. เวลาในการวางแผนล่วงหน้า ครูจำเป็นต้องหาเวลาในการวางแผนหลักสูตรการเรียนการสอน โดยอาจมีการวางแผนล่วงหน้า 1 อาทิตย์ หรือ 1 เดือน เป็นต้น

5. การประเมินของครูจำเป็นต้องทำการประเมินหลักสูตรที่ตนวางแผนอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง เพื่อค้นหาหลักสูตรที่ตนวางแผนนั้นเหมาะสมกับความสนใจ และความต้องการหรือไม่ (นภเนตร ธรรมบวร, 2549)

สรุปว่า การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมจะต้องคำนึงถึงพัฒนาการของเด็กเป็นสำคัญ ซึ่งต้องครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ผ่านกระบวนการที่ส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ตามความต้องการ และความสนใจของเด็ก ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองเพื่อการพัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก

สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะต้องอยู่ในสภาพที่สนองความต้องการ ความสนใจของเด็กทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ผู้สอนจะต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้อยู่ในที่ที่สะอาด ปลอดภัย อากาศสดชื่น ผ่อนคลาย ไม่เครียด มีโอกาสออกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่อวัสดุอุปกรณ์ มีของเล่นที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัย ให้เด็กมีโอกาสได้เลือกเล่น เรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและโลกที่เด็กอยู่ รวมทั้งพัฒนาการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม

การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัยนั้น นับว่ามีผลต่อทัศนคติของเด็ก โดยเฉพาะเด็กที่เพิ่มมาเข้าโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง ลิปเปอร์, วิทเทอร์สปูน และบารา (Leeper witherspoon & Babara, 1984 อ้างถึงใน อัมพร ศรีทรัพย์, 2540) เสนอว่า การจัดการสภาพแวดล้อม (Physical facilities) สำหรับเด็กปฐมวัยนั้น ควรคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

1. ทฤษฎีการเรียนรู้การจัดการสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัย ควรมีส่วนเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก โดยเป็นการเรียนรู้จากประสาทสัมผัสทั้งห้า และเรียนรู้จากประสาทสัมผัสทั้งห้า และเรียนรู้จากสิ่งที่มีนามธรรมให้มากที่สุด

2. ความปลอดภัยของเด็กและครู การจัดการสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัยควรคำนึงความปลอดภัยให้มากที่สุด

3. ปรัชญาการศึกษาของเด็กปฐมวัย การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัย

ควรให้เหมาะสมกับปรัชญาการศึกษาของเด็กในวัยนี้กล่าวคือ ห้องเรียนควรมีขนาดกว้าง มีการจัดมุมประสบการณ์ มีตู้เก็บอุปกรณ์ มีบริเวณจัดวางสิ่งของบริเวณที่รับประทานอาหาร ควรแสงสว่าง และมีสีสดใส อากาศถ่ายเทได้สะดวก และควรมีบริเวณที่ให้ครูทำงาน ควรมีบริเวณสำหรับเด็กเก็บหนังสือและอุปกรณ์ บริเวณสำหรับเอาไว้ต้อนรับผู้ปกครอง บริเวณสำหรับให้ครูพักผ่อน รวมทั้งควรมีบริเวณที่จัดให้เด็กพิกัดเข้ามาเรียนร่วมในโครงการกับเด็กปกติ และยังคงควรมีบริเวณสถานที่สำหรับเด็กเล่นกลางแจ้งที่สามารถเข้าสู่ห้องเรียนได้สะดวก

การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาปฐมวัยมีความสำคัญต่อเนื่องจากธรรมชาติของวัยนี้สนใจที่จะเรียนรู้ ค้นคว้า ทดลอง และต้องการสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว ดังนั้นการจัดการเตรียมสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมตามความต้องการของเด็ก จึงมีความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและการเรียนรู้ของเด็ก เด็กสามารถเรียนรู้จากการเล่นที่เป็นประสบการณ์ตรงที่เกิดจากการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้า จึงจำเป็นต้องจัดสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของหลักสูตรเพื่อส่งผลให้บรรลุจุดหมายในการพัฒนาเด็ก

การจัดสภาพแวดล้อมจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ความสะอาด ความปลอดภัย
2. ความมีอิสระอย่างมีขอบเขตในการเล่น
3. ความสะดวกในการทำกิจกรรม
4. ความพร้อมของอาคารสถานที่ เช่น ห้องเรียน ห้องน้ำห้องส้วม สนามเด็กเล่น ฯลฯ
5. ความเพียงพอ เหมาะสมในเรื่องขนาด น้ำหนัก จำนวน สีของสื่อและเครื่องเล่น
6. บรรยากาศในการเรียนรู้ การจัดที่เล่นและมุมประสบการณ์ต่าง ๆ

สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน

หลักสำคัญในการจัดต้องคำนึงถึงความปลอดภัย ความสะอาด เป้าหมายการพัฒนาเด็ก ความเป็นระเบียบ ความเป็นตัวของเด็กเอง ให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่น มั่นใจ และมีความสุข ซึ่งอาจจัดแบ่งพื้นที่ให้เหมาะสมกับการประกอบกิจกรรมตามหลักสูตร ดังนี้

1. พื้นที่อำนวยความสะดวกสำหรับเด็กและผู้สอน
  - 1.1 ที่แสดงผลงานของเด็ก อาจจัดเป็นแผ่นป้าย หรือที่แขวนผลงาน
  - 1.2 ที่เก็บแฟ้มผลงานของเด็ก อาจจัดทำเป็นกล่องหรือจัดใส่แฟ้มรายบุคคล
  - 1.3 ที่เก็บเครื่องใช้ส่วนตัวของเด็ก อาจทำเป็นช่องตามจำนวนเด็ก
  - 1.4 ที่เก็บเครื่องใช้ของผู้สอน เช่น อุปกรณ์การสอน ของส่วนตัวผู้สอน ฯลฯ
  - 1.5 ป้ายนิเทศตามหน่วยการสอนหรือสิ่งที่เด็กสนใจ

2. พื้นที่ปฏิบัติกิจกรรมและการเคลื่อนไหว ต้องกำหนดให้ชัดเจน ควรมีพื้นที่ที่เด็กสามารถจะทำงานได้ด้วยตนเอง และทำกิจกรรมร่วมกันในกลุ่มเล็ก หรือกลุ่มใหญ่ เด็กสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างอิสระจากกิจกรรมหนึ่งไปยังกิจกรรมหนึ่งโดยไม่ รบกวนผู้อื่น

3. พื้นที่จัดมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ สามารถจัดได้ตามความเหมาะสมขึ้นอยู่กับสภาพของห้องเรียน จัดแยกส่วนที่ใช้เสียงดังและเงียบออกจากกัน เช่น มุมบล็อกลูกอยู่ห่างจากมุมหนังสือ มุมบทบาทสมมติอยู่ติดกับมุมบล็อก มุมวิทยาศาสตร์อยู่ใกล้มุมศิลปะ ฯลฯ ที่สำคัญจะต้องมีของเล่น วัสดุอุปกรณ์ในมุมอย่างเพียงพอต่อการเรียนรู้ของเด็ก การเล่นในมุมเล่นอย่างเสรี มักถูกกำหนดไว้ในตารางกิจกรรมประจำวัน เพื่อให้โอกาสเด็กได้เล่นอย่างเสรีประมาณวันละ 60 นาที การจัดมุมเล่นต่าง ๆ ผู้สอนควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

3.1 ในห้องเรียนควรมีมุมเล่นอย่างน้อย 3-5 มุม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพื้นที่ของห้อง

3.2 ควรมีการผลัดเปลี่ยนสื่อของเล่นตามมุมบ้าง ตามความสนใจของเด็ก

3.3 ควรจัดให้มีประสบการณ์ที่เด็กได้เรียนรู้ไปแล้วปรากฏอยู่ในมุมเล่น เช่น เด็กเรียนรู้เรื่องผีเสื้อ ผู้สอนอาจจัดให้มีการเลี้ยงหนอน หรือมีผีเสื้อตัวฟ้าใส่กล่องไว้ให้เด็กดู ในมุมธรรมชาติศึกษาหรือมุมวิทยาศาสตร์ ฯลฯ

3.4 ควรเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดมุมเล่น ทั้งนี้เพื่อจูงใจให้เด็กรู้สึกเป็นเจ้าของ อยากเรียนรู้ อยากเข้าเล่น

3.5 ควรเสริมสร้างวินัยให้กับเด็ก โดยมีข้อตกลงร่วมกันว่าเมื่อเล่นเสร็จแล้ว จะต้องจัดเก็บอุปกรณ์ทุกอย่างเข้าที่ให้เรียบร้อย

ตัวอย่างมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ที่ควรจัดมี ดังนี้ (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2547)

มุมบล็อก

เป็นมุมที่จัดเก็บบล็อกไม้ต้นที่มีขนาดและรูปทรงต่าง ๆ กัน เด็กสามารถนำมาเล่นต่อประกอบกันเป็นสิ่งต่าง ๆ ตามจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง

การจัด

มุมบล็อกเป็นมุมที่ควรจัดให้อยู่ห่างจากมุมที่ต้อง การความสงบ เช่น มุมหนังสือ ทั้งนี้ เพราะเสียงจากการเล่นก่อบล็อก อาจทำลายสมาธิเด็กที่อยู่ในมุมหนังสือได้ นอกจากนี้ยังควรอยู่ห่างจากทางเดินผ่านหรือทางเข้าออกของห้องเพื่อไม่ให้กีด ขวางทางเดินหรือเกิดอันตรายจากการเดินสะดุดไม้บล็อกการจัดเก็บไม้บล็อกเหล่านี้ ควรจัดวางไว้ในระดับที่เด็กสามารถหยิบมาเล่น หรือนำเก็บด้วยตนเองได้อย่างสะดวก ปลอดภัย และควรได้ฝึกให้เด็กหัดจัดเก็บเป็นหมวดหมู่ เพื่อความเป็นระเบียบ สวยงาม

มุมหนังสือ

ในห้องเรียนควรมีที่เงียบสงบ สำหรับให้เด็กได้ดูรูปภาพ อ่านหนังสือนิทาน ฟังนิทาน ผู้สอนควรได้จัดมุมหนังสือให้เด็กได้คุ้นเคยกับตัวหนังสือ และได้ทำกิจกรรมสงบ ๆ ตามลำพัง หรือเป็นกลุ่มเล็ก ๆ

การจัด

มุมหนังสือ เป็นมุมที่ต้องการความสงบควรจัดห่างจากมุมที่มีเสียง เช่น มุมบล็อก มุมบทบาทสมมติ ฯลฯ และควรจัดบรรยากาศดูใจให้เด็กได้เข้าไปใช้เพื่อเด็กจะได้คุ้นเคยกับตัวหนังสือ และปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้กับเด็ก

มุมบทบาทสมมติ

มุมบทบาทสมมติ เป็นมุมที่จัดขึ้นเพื่อให้เด็กมีโอกาสได้นำเอาประสบการณ์ที่ได้รับจากบ้าน หรือชุมชนมาเล่นแสดงบทบาทสมมติ เลียนแบบบุคคลต่าง ๆ ตามจินตนาการของตน เช่น เป็นพ่อแม่ในมุมบ้าน เป็นหมอในมุมหมอ เป็นพ่อค้าแม่ค้าในมุมร้านค้า ฯลฯ การเล่นดังกล่าว เป็นการปลูกฝังความสำนึกถึงบทบาททางสังคมที่เด็กได้พบเห็นใน ชีวิตจริง

การจัด

มุมบทบาทสมมตินี้ ควรอยู่ใกล้มุมบล็อกและอาจจัดให้เป็นสถานที่ต่าง ๆ นอกเหนือจากการจัดเป็นบ้าน โดยสังเกตการณ์เล่นและความสนใจของเด็กว่ามีการเปลี่ยนแปลงบทบาท การเล่น จากบทบาทเดิมไปสู่รูปแบบการเล่นอื่นหรือไม่ อุปกรณ์ที่นำมาจัดก็ควรเปลี่ยนไปตามความสนใจของเด็กเช่นกัน ดังนั้นมุมบทบาทสมมติจึงอาจจัดเป็นบ้าน ร้านอาหาร ร้านขายของ ร้านเสริมสวย โรงพยาบาล เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันอุปกรณ์ที่นำมาจัดให้เด็กต้องไม่เป็นอันตราย และมีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

มุมวิทยาศาสตร์

มุมวิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติศึกษาเป็นมุมเล่นที่ ผู้สอนจัดรวบรวมสิ่งต่าง ๆ หรือสิ่งที่มีในธรรมชาติมาให้เด็กได้สำรวจ สังเกต ทดลอง ค้นพบด้วยตนเองซึ่งเป็นการช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ให้กับเด็ก

การจัด

มุมวิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติศึกษาเป็นมุมที่ต้อง การความสงบคล้ายมุมหนังสือ จึงอาจจัดไว้ใกล้กันได้ และเพื่อเราให้เด็กสนใจในสิ่งที่นำมาแสดง ของที่จัดวางไว้ จึงควรอยู่ในระดับที่เด็กหยิบ จับ ดูวัสดุอุปกรณ์เหล่านั้นได้โดยสะดวก และสิ่งที่นำมาตั้งแสดงนั้น ไม่ควรจะต้องแสดงของสิ่งเดียวกันตลอดปี แต่ควรจะปรับเปลี่ยนให้น่าสนใจ

มุมมองศิลปะ

กิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่สามารถพัฒนาเด็กได้หลาย ด้าน เช่น ทางด้านกล้ามเนื้อมือ ซึ่งจะช่วยให้มือของเด็กพร้อมที่จะจับดินสอเขียนหนังสือได้เมื่อไปเรียนใน ชั้นประถมศึกษา นอกจากนี้ยังช่วยในการพัฒนาอารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เด็กจะมีโอกาสทำงานตามลำพัง และทำงานเป็นกลุ่ม รู้จักปรับตัวที่จะทำงานด้วยกันและส่งเสริมจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้นการจัดให้มีมุมมองศิลปะจึงเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กได้พัฒนามากขึ้น และยังสนอง ความสนใจ ความต้องการของเด็กวัยนี้ได้เป็นอย่างดี

การจัด

มุมมองศิลปะเป็นมุมหนึ่งที่เด็กต้องใช้สมาธิในการทำงาน จึงควรจัดให้อยู่ในบริเวณมุม ที่ต้องการความสงบ เช่นกัน อาจจัดเป็นโต๊ะสำหรับให้เด็กทำงานศิลปะ โดยมีผ้าพลาสติก หรือกระดาษปูกันเลอะเทอะก่อนทำงาน และจัดวางอุปกรณ์ทำงานศิลปะไว้บนโต๊ะ หรือจัดให้มี กระดานขาหยั่งสำหรับเด็กเขียนภาพระบายสีน้ำ

สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน

สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน คือ การจัดสภาพแวดล้อมภายในอาณาบริเวณรอบ ๆ สถานศึกษา รวมทั้งจัดสนามเด็กเล่น พร้อมเครื่องเล่นสนาม จัดระวางรักษาความปลอดภัยภายใน บริเวณสถานศึกษาและบริเวณรอบนอกสถานศึกษา ดูแลรักษาความสะอาด ปลูกต้นไม้ ให้ความร่มรื่นรอบ ๆ บริเวณสถานศึกษา สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ และพัฒนาการของเด็ก

บริเวณสนามเด็กเล่น

ต้องจัดให้สอดคล้องกับหลักสูตร คือ สนามเด็กเล่น ควรมีพื้นผิวหลายประเภท เช่น ดิน ทราย หญ้า พื้นสำหรับเล่นของเล่นที่มีล้อ รวมทั้งที่ร่ม ที่โล่งแจ้ง พื้นดินสำหรับขุด ที่เล่นน้ำ บ่อทราย พร้อมอุปกรณ์ ประกอบการเล่น เครื่องเล่นสนามสำหรับปีนป่าย ทรงตัว ฯลฯ ทั้งนี้ต้อง ไม่ติดกับบริเวณที่มีอันตราย ต้องหมั่นตรวจตราเครื่องเล่นให้อยู่ในสภาพแข็งแรง ปิดกั้นอยู่เสมอ และหมั่นดูแลเรื่องความสะอาดที่นั่งเล่นพักผ่อน จัดที่นั่งไว้ใต้ต้นไม้ที่ร่มเงา อาจใช้กิจกรรม กลุ่มย่อย หรือกิจกรรมที่ต้องการความสงบ หรืออาจจัดเป็นลานนิทรรศการให้ความรู้แก่เด็ก และผู้ปกครอง

บริเวณธรรมชาติ

ปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ พืชผักสวนครัว หากบริเวณสถานศึกษามีไม่มากนักอาจปลูกพืช ในกระบะหรือกระถาง (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2547) สภาพแวดล้อมที่เอื้อ

ต่อการเรียนรู้ของเด็กจะต้องสนองความต้องการความสนใจทั้งภายในนอกห้อง และจะต้องเป็นสภาพแวดล้อมที่สะอาดปลอดภัย อากาศสดชื่นผ่อนคลาย มีสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลายในการเรียนรู้ในการเล่นตามมุมต่าง ๆ ตามความสนใจ ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก จึงเป็นสิ่งสำคัญต่อพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้าน ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา ให้มีพัฒนาการที่ดี แข็งแรง เหมาะสมวัย

การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

ผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้ออกความรู้หรือสั่งให้เด็กทำมาเป็นผู้อำนวย

ความสะดวกในการจัดสภาพแวดล้อมประสบการณ์และกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่ผู้สอนและเด็กมีส่วนร่วมที่จะริเริ่มทั้ง 2 ฝ่าย โดยผู้สอนจะเป็นผู้สนับสนุน ชี้แนะ และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก ส่วนเด็กเป็นผู้ลงมือกระทำ เรียนรู้ และค้นพบด้วยตนเอง ดังนั้น ผู้สอนจะต้องยอมรับ เห็นคุณค่า รู้จักและเข้าใจเด็กแต่ละคนที่ตนดูแลรับผิดชอบก่อน เพื่อจะได้วางแผนสร้างสภาพแวดล้อม และจัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างเหมาะสมกับเด็ก การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย 3-5 ปี จะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้ได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา กิจกรรมที่จัดให้เด็กในแต่ละวัยอาจใช้ชื่อเรียกกิจกรรมแตกต่างกันไปในแต่ละหน่วยงาน แต่ทั้งนี้ประสบการณ์ที่จัดจะต้องครอบคลุมประสบการณ์สำคัญ ที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และควรยืดหยุ่นให้มีสาระที่ควรเรียนรู้ที่เด็กสนใจ และสาระที่เด็กควรเรียนรู้ที่ผู้สอนกำหนด เมื่อเด็กได้รับประสบการณ์สำคัญ และทำกิจกรรมในแต่ละหัวเรื่อง และเด็กควรจะได้เกิดแนวคิดตามที่ได้เสนอแนะใน โครงสร้างหลักสูตรคือ

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546		
ช่วงอายุ	อายุ 3-5 ปี	
สาระการเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
	<ul style="list-style-type: none"> - ด้านร่างกาย - ด้านอารมณ์และจิตใจ - ด้านสังคม - ด้านสติปัญญา 	<ul style="list-style-type: none"> - เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก - ธรรมชาติรอบตัว - สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก

ภาพที่ 2 แผนภูมิโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546

สำหรับการนำแนวคิดจากนวัตกรรมการต่าง ๆ มาใช้ในการจัดประสบการณ์ ผู้สอนต้องทำความเข้าใจนวัตกรรมการจะมีจุดเด่นของตนเอง แต่โดยภาพรวมแล้วนวัตกรรมการส่วนใหญ่จะยึดเด็กเป็นสำคัญ การลงมือปฏิบัติจริงด้วยตัวเด็กจะเป็นหัวใจสำคัญในแต่ละนวัตกรรมการ ต่อไปนี้คือตัวอย่างของนวัตกรรมการที่เข้ามามีบทบาทในสถานศึกษาปฐมวัย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

การสอนแบบมอนเตสซอรี (Montessori) เป็นการสอนที่ริเริ่มโดย ดร.มาเรีย มอนเตสเซอร์รี แพทย์หญิงชาวอิตาลี ซึ่งมีความเชื่อว่า จุดมุ่งหมายในการให้การศึกษาในระยะเริ่มแรกเด็กนั้นไม่ใช่การเอาความรู้ไปบอก แต่เอาความปลุกฝังให้เด็กเจริญเติบโตไปตามความต้องการธรรมชาติของเด็กเอง ทั้งนี้ มอนเตสเซอร์รี ได้พัฒนาวิธีการสอน การจัดเตรียมสิ่งแวดล้อม และอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ขึ้นมาใช้ โดยหลักสูตรที่นำมาสอนเด็กแบ่งได้ 5 หมวดใหญ่ ๆ คือ ภาษาศาสตร์ วิชาการ ประสบการณ์ชีวิต และประสาทสัมผัส ส่วนวิธีการสอนจะใช้การสอน 3 ขั้นตอน ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้สอนความคิดรวบยอดใหม่ด้วยการทำซ้ำ ใช้กับการสาธิตขั้นต้น ถ้าเด็กไม่เข้าใจขั้นตอนหนึ่งก็จะเริ่มสาธิตให้ดูใหม่ เมื่อแน่ใจว่าเด็กเข้าใจสิ่งที่ทำให้ดูแล้วจึงจะดำเนินขั้นตอนต่อไป (จิระพันธ์ พูลพัฒน์, 2542 อ้างถึงใน ภรณ์ คุรุรัตน์, 2542)

การสอนแบบโครงการ (Project approach) คือ การที่เด็กศึกษาสืบค้นลงลึก ในเรื่องที่เด็กสนใจ หรือทั้งผู้สอนและเด็กสนใจ โดยเด็กเป็นผู้ลงมือปฏิบัติสืบค้นข้อมูล เพื่อหาคำตอบจากคำถามของตนเอง ภายใต้การช่วยเหลือ แนะนำ โดยการอำนวยความสะดวก และสนับสนุนจากผู้สอนแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะเริ่มต้นโครงการ ระยะพัฒนาโครงการ ระยะสรุปโครงการ ซึ่งในแต่ละระยะจะประกอบด้วย การอภิปราย การออกภาคสนามการสืบค้นการนำเสนอ และการจัดแสดง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

การสอนภาษาโดยรวมธรรมชาติ (Whole language) นวัตกรรมการนี้มีปรัชญาความเชื่อว่าการสอนภาษาไทยให้กับเด็กนั้น ต้องเป็นภาษาที่สื่อความหมายกับเด็กผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งการพูด การอ่าน การฟัง การเขียน เด็กจึงจะสามารถเรียนรู้ภาษาได้ดี และควรอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยภาษาที่สื่อความหมาย มีการจัดสื่อเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการเล่นได้อย่างเป็นธรรมชาติที่สุด ไม่ใช้การทำแบบฝึกหัด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

การสอนตามแนวคิดวอลดอร์ฟ (Waldorf) แนวคิดนี้เชื่อว่า เด็กปฐมวัยเรียนรู้จากการเลียนแบบ ผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีกับเด็ก จุดมุ่งหมายของวอลดอร์ฟ คือ ช่วยให้มีมนุษย์บรรลุศักยภาพสูงสุดที่ตนมี พัฒนามนุษย์ที่ดี มีสังคมที่สมบูรณ์ โดยเน้นเรื่องจิตวิญญาณ ความรู้สึกลึกเน้นการสอนเจตคติในตัวเด็ก เน้นสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่ทำจากธรรมชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

การสอนตามแนวคิดนีโอ-ฮิวแมนนิส (Neo-Humanist) แนวคิดนี้เชื่อว่า เด็กเปรียบเสมือน กิ่งไม้อ่อน ๆ ที่ตัดได้ เพราะฉะนั้นจึงควรรักษาความสนใจกับการศึกษาระดับอนุบาลยิ่งกว่าการศึกษา ระดับใด ๆ การจะเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้นั้นเกิดจากศักยภาพ 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย จิตใจ ความมีน้ำใจและวิชาการ กระบวนการเรียนรู้จะอาศัยหลัก 4 ข้อ คือ คลื่นสมองต่ำ การประสานกัน ของเซลล์สมอง ภาพพจน์ต่อตนเอง และการให้ความรู้สึก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

ผู้สอนระดับปฐมวัยต้องศึกษาและทำความเข้าใจในหลักการจัดประสบการณ์ และรูปแบบการจัดกิจกรรมประจำวัน เพื่อนำหลักสูตรลงสู่การปฏิบัติดังนี้

1. หลักการจัดประสบการณ์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้กำหนดหลักการจัดประสบการณ์ไว้ ดังนี้

- 1.1 จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง
- 1.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
- 1.3 จัดให้เด็กได้รับพัฒนาการโดยให้ความสำคัญกับทั้งกระบวนการและผลผลิต
- 1.4 จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์

1.5 ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

แนวทางการจัดประสบการณ์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้กำหนดแนวทางจัดประสบการณ์ คือ

1. จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือ เหมาะสมกับอายุพัฒนาการ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ
2. จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ คือ เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว สสำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง
3. จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือบูรณาการทั้งทักษะ และสาระการเรียนรู้
4. จัดประสบการณ์ให้เด็กเริ่มคิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำ และนำเสนอความคิด โดยเน้นผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

5. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่น มีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ

6. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก

7. จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี และทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์เรียนรู้อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

8. จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า และประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่คาดการณ์ไว้

9. ให้ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ทั้งการวางแผนการสนับสนุนสื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

10. จัดประสบการณ์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำข้อมูลที่ได้มาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี สามารถนำมาจัดกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบ เป็นการช่วยให้ทั้งครูผู้สอน และเด็กทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัด และขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

1. หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

1.1 กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยเด็กในแต่ละวัยและยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เช่น วัย 3 ปี มีความสนใจช่วงสั้นประมาณ 8 นาที วัย 4 ปี มีความสนใจอยู่ประมาณ 12 นาที วัย 5 ปี มีความสนใจอยู่ประมาณ 15 นาที

1.2 กิจกรรมที่ต้องการใช้ความคิด ทั้งในกลุ่มเล็ก และกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที

1.3 กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ใช้เวลาประมาณ 40-60 นาที

1.4 กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องเรียน และนอกห้องกิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลัง จัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้กิจกรรมที่ต้อง

ออกกำลังกาย ควรจับสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังกายมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

2. ขอบข่ายกิจกรรมประจำวัน การเลือกกิจกรรมที่นำมาจัดในแต่ละวัน ต้องให้ครอบคลุมสิ่งต่อไปนี้

2.1 การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหว และความคล่องแคล่วในการใช้วัยวะต่าง ๆ จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนามเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

2.2 การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็ก

2.3 การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาท และปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย และศาสนาที่นับถือ จึงควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเล่นให้เด็กมีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนอง ความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม และจริยธรรมตลอดเวลาที่โอกาสเอื้ออำนวย

2.4 การพัฒนาสังคมนิสัย เพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น จึงควรมุ่งจัดให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่น และทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกา ข้อตกลงของส่วนรวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ

2.5 การพัฒนาการคิด เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอดสังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จึงควรมุ่งจัดกิจกรรมจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทดลองศึกษานอกสถานที่ ประกอบอาหาร หรือจัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสมกับวัย อย่างหลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน และในการทำกิจกรรมทั้งที่เป็นรายบุคคล และรายกลุ่ม

2.6 การพัฒนาภาษา เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาในการสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้สึนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ จึงควรมุ่งจัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กรักการอ่าน และบุคลากรที่แวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

2.7 การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก และความสวยงามของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว โดยใช้กิจกรรมศิลปะและดนตรีเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการให้ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ อย่างอิสระตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็ก เล่นบทบาทสมมติ เล่นในมุมต่าง ๆ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นก่อสร้างสิ่งต่าง ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

3. รูปแบบการจัดกิจกรรมประจำวัน การจัดการประจำวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงาน และสภาพชุมชน ที่สำคัญผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน

3.1 กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะเป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ เช่น การเคลื่อนไหวร่างกายตามคำสั่ง การเคลื่อนไหวร่างกายท่าทางประกอบเพลง หรือคำบรรยาย การเคลื่อนไหวร่างกายท่าทางตามความคิดของตนเอง

3.2 กิจกรรมสร้างสรรค์

กิจกรรมสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กเกิดพัฒนาการและการเรียนรู้ในด้านจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ มีพัฒนาการทางกล้ามเนื้อเล็ก เช่น มือ นิ้ว ประสาทสัมผัสมือและตา การรู้จักสี และ ลักษณะของสิ่งต่าง ๆ การคิด การแก้ปัญหา การตัดสินใจ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การฝึกความอดทน การรอคอย การแบ่งปัน ฝึกความเป็นระเบียบ ความภาคภูมิใจในผลงานของตนเองและผู้อื่น กิจกรรมสร้างสรรค์ที่จัดให้เด็กได้ทำกิจกรรมและลงมือปฏิบัติ เช่น การปั้น การฉีก-ปะ การพิมพ์ภาพ การเล่นกับสี การร้อยลูกปัด ฯลฯ

3.3 กิจกรรมเสรี/ การเล่นตามมุม

กิจกรรมเสรี/ การเล่นตามมุมเป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กเกิดพัฒนาการเรียนรู้ในด้านการเข้าสังคม การเล่น-ทำงานร่วมกัน การฝึกการอดทนรอคอย และการแบ่งปัน การเรียนรู้ในด้านพัฒนาการทางภาษา การฝึกการวางแผน การแก้ปัญหา และการเรียนรู้สังครอบ ๆ ตัว การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก มือ นิ้ว มุมประสบการณ์ หรือศูนย์การเรียนรู้ ที่จัดไว้ในห้องเรียน เช่น มุมบล็อก มุมบ้าน มุมหนังสือ มุมดนตรี มุมร้านค้า มุมวิทยาศาสตร์ ฯลฯ

3.4 กิจกรรมเสริมประสบการณ์

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ เป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กเกิดพัฒนาการ และการเรียนรู้ในด้านการเรียนรู้สาระต่าง ๆ แบบบูรณาการ ฝึกประสาทสัมผัสทั้งห้า การพัฒนาทางภาษา ตามธรรมชาติ ได้แก่ การฟัง พูด อ่าน เขียน ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การได้ฝึกวางแผน

ปฏิบัติจริง และการประเมินผลงานเป็นรายบุคคล เป็นกลุ่ม การคิด การแก้ปัญหา ความเชื่อมั่น
 ภาควิชาใจในตนเอง เช่น การนิทาน ฟังเรื่องราว การฟังเพลง คำคล้องจอง การร้องเพลง การค้นคว้า
 การสำรวจ การไปทัศนศึกษา การลงมือปฏิบัติจริง เช่น การรดน้ำต้นไม้ การประกอบอาหาร

3.5 กิจกรรมกลางแจ้ง

กิจกรรมกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กเกิดพัฒนาการ และการเรียนรู้
 ในด้านการพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เช่น แขน ขา ลำตัว การเคลื่อนไหวร่างกายคล่องแคล่ว
 ความสนุกสนานแจ่มใส อารมณ์ดี การเล่นร่วมกับคนอื่น การรอคอย และการแบ่งปัน การวางแผน
 การคาดคะเน การคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การฝึกความเป็นระเบียบ เซลล์สมอง และใย
 ประสาทพัฒนามากขึ้น เช่น กิจกรรมเล่นน้ำ เล่นทราย เล่นเครื่องเล่นสนาม เล่นเกมที่มีกติกาง่าย ๆ
 การละเล่น เช่น ตีเต๋ ูกินหาง มอญซ่อนผ้า การเล่นอิสระ ฯลฯ

3.6 กิจกรรมเกมการศึกษา

กิจกรรมเกมการศึกษา เป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กเกิดพัฒนาการการเรียนรู้ ในด้าน
 พัฒนาการกล้ามเนื้อเล็ก และประสาทสัมผัสกันทั้งมือ-ตา ทักษะการสังเกต การเปรียบเทียบ
 การจำ มิติสัมพันธ์ การคิดในการแก้ปัญหา พัฒนาในด้านพื้นฐานความรู้ความเข้าใจ
 ด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา ฝึกความอดทน รอคอย และการแบ่งปัน การฝึกระเบียบ
 การเก็บของเข้าที่ กิจกรรมเกมการศึกษา เช่น กิจกรรมเกมการศึกษา เกมภาพตัดต่อ เกมจับคู่ภาพ
 เกมโดมิโน เกมลอตโต (สังเกตรายละเอียดของเกม) เกมเรียงลำดับ ฯลฯ

การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ควรกำหนดระยะเวลา
 ในการแต่ละกิจกรรมให้มีความเหมาะสมตามวุฒิภาวะ อายุของเด็ก ในแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสม
 ตามความต้องการภูมิหลังของเด็กแต่ละคน การจัดกิจกรรมสามารถยืดหยุ่น เหมาะสมกับสภาพ
 ท้องถิ่นได้ การให้เด็กได้ทำกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็ก ทำให้เด็กมีพัฒนาการที่ดี
 แข็งแรง เหมาะสมตามวัยของแต่ละบุคคลได้

การบูรณาการการเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยยึดหลักการ บูรณาการที่ว่า หนึ่งแนวคิดเด็ก
 สามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะและหลาย
 ประสบการณ์สำคัญ ดังนั้น เป็นหน้าที่ของผู้สอนจะต้องวางแผนการจัดประสบการณ์ในแต่ละวัน
 ให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายกิจกรรม หลากหลายทักษะ หลากหลายประสบการณ์
 สำคัญ อย่างเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ เพื่อให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตรแกนกลาง
 ที่กำหนดไว้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการในรูปแบบบูรณาการการเรียนรู้

การเรียนรู้แบบบูรณาการ หมายถึง การเชื่อมโยงเนื้อหาของวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกันในการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนเข้ากับชีวิตจริง และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ วิริยะ บุญนะนิวาสน์ (2544 อ้างถึงใน บุษรา นงศ์สวัสดิ์, 2547)

ความสำคัญของการบูรณาการ

1. สิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง และการดำเนินชีวิตประจำวันไม่ได้จำกัดว่าเกี่ยวข้องกับวิชาหนึ่งวิชาใดโดยเฉพาะ
2. การแก้ปัญหาหรือการตัดสินใจจำเป็นต้องใช้ความรู้ และทักษะจากหลายวิชารวมกัน
3. ช่วยให้ผู้เชื่อมโยงสิ่งที่เรียนเข้ากับชีวิตจริงทำให้เข้าใจว่าสิ่งที่เรียนมีประโยชน์หรือนำไปใช้ในชีวิตจริงได้
4. ช่วยให้ผู้เข้าใจความสำคัญระหว่างวิชา และความสัมพันธ์ระหว่างวิชาต่าง ๆ กับชีวิตจริง
5. ช่วยให้เกิดความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างความคิดรวบยอดในศาสตร์ต่าง ๆ เนื้อหา และกระบวนการที่เรียนในรายวิชาหนึ่งอาจทำให้เข้าใจวิชาอื่นได้
6. จัดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาต่าง ๆ ในหลักสูตร
7. สนองความสามารถของผู้เรียนซึ่งมีหลายด้าน (Multiple Intelligence) และสนองความสามารถในการแสดงออกและอารมณ์ (Emotional intelligence)
8. สอดคล้องกับแนวทางการคิดสร้างความรู้

ประเภทของการสอนแบบบูรณาการ

1. การบูรณาการในรายวิชา เป็นการนำเนื้อหาวิชาหลักหนึ่งวิชาสอดแทรกเนื้อหาของวิชาอื่นที่ใกล้เคียงกัน
2. บูรณาการระหว่างวิชา เป็นการแยกแต่ละวิชา โดยกำหนดหัวข้อเรื่องความคิดรวบยอด และปัญหาเดียวกัน

แนวทางการจัดบทเรียน

1. มีการกำหนดหัวข้อเรื่อง (Theme) ที่เชื่อมโยงความคิดรวบยอดต่าง ๆ
2. มีการวางแผนการจัดกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ผู้เรียนต้องศึกษา และลงมือปฏิบัติ

รูปแบบการสอนแบบบูรณาการ

1. แบบสอดแทรก (Infusion) เป็นการสอดแทรกเนื้อหาโดยผู้สอนคนเดียว กล่าวคือผู้สอนจะสอนในวิชาที่ตนรับผิดชอบ และสอดแทรกเนื้อหาวิชาอื่นเข้าไปในการสอนของตนเอง

2. แบบคู่ขนาน (Parallel) เป็นการสอนแบบคู่ขนานโดยใช้ครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปสอนวิชาต่างกัน แต่ครูทั้ง 2 คน ต้องมาวางแผนสอนร่วมกัน โดยมีกำหนดหัวเรื่อง (Theme) ความคิดรวบยอด (Concept) และปัญหาเดียวกัน (Problem)

3. แบบสหวิทยาการ (Multidisciplinary) แบบนี้มีส่วนคล้ายคลึงกับการสอนแบบคู่ขนาน แต่มีการมอบหมายงานหรือโครงการ (Project) ร่วมกัน ซึ่งจะเชื่อมโยงสาขาวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน วางแผนแบบเป็นโครงการย่อย ๆ สำหรับนักเรียนทำในแต่ละวิชา

4. แบบเป็นคณะหรือข้ามวิชา (Transdisciplinary) ในการสอนเป็นรายคณะหรือข้ามวิชาครูที่สอนวิชาต่าง ๆ จะร่วมกันสอนเป็นทีมร่วมกันวางแผนปรึกษาหารือ กำหนดหัวเรื่อง ความคิดรวบยอด และแก้ปัญหาาร่วมกัน และร่วมกันสอน

องค์ประกอบที่มีผลต่อการบูรณาการ

1. การบูรณาการต้องเริ่มตั้งแต่บูรณาการหลักสูตร ต้องวิเคราะห์ปัญหา สภาพความต้องการของผู้เรียน เป็นการจัดทำหลักสูตรบูรณาการที่ต้องระดมสรรพกำลังในการคิดเชิงวิชาการสูงและซับซ้อนกว่าหลักสูตรเนื้อหาวิชา และมีการวัดผลที่สอดคล้องกับหลักสูตรด้วย

2. การบูรณาการเนื้อหาวิชา สถานศึกษาต้องมีการวิเคราะห์วางแผนการสอนการทำงานร่วมกัน จะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งจากผู้เรียน ผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษานุเคราะห์ จึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถจึงจะประสบผลสำเร็จ

3. การวัดผลประเมินผล สอดคล้องกับบูรณาการ โดยพิจารณาจากการให้ความร่วมมือในการเรียนการสอน ซึ่งเกณฑ์การวัดผลนี้ต้องแตกต่าง ๆ ไปจากการวัดผลประเมินผลปกติ การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุ 3 ถึง 6 ปี จะไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการ การผ่านการเล่นเพื่อเด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้ ได้พัฒนาทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวัน ต้องครอบคลุมสิ่งต่อไปนี้คือ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

1. การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหว และความคล่องแคล่วในการใช้วัยะต่าง ๆ จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นอย่างอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี ฯลฯ

2. การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กพัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมต่อภาพ ช่วยฝึกตนเองในการแต่งกาย หยิบจับชิ้นส่วน ใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ

3. การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก และเห็นความสวยงามของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว อาจจัดกิจกรรม โดยใช้ศิลปะเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ให้ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ อย่างอิสระ ตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็ก เล่นบทบาทสมมติในมุมต่าง ๆ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นบล็อก

4. การพัฒนาความคิดให้เด็กพัฒนาความคิดรวบยอด สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กสนทนา อภิปราย แลกเปลี่ยน ความคิด เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทดลองทัศนศึกษา ประกอบอาหาร หรือจัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสมกับวัยอย่างหลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหา ในชีวิตประจำวัน และในการทำกิจกรรมทั้งที่เป็นกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ หรือรายบุคคล

5. การส่งเสริมให้เด็กได้เลือกและตัดสินใจ เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือกเล่น หรือทำกิจกรรมอย่างเสรีตามความสนใจ และความต้องการของตนเอง จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็ก ได้เล่นตามมุมประสบการณ์ หรือศูนย์การเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน

6. การส่งเสริมลักษณะนิสัยและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน เพื่อให้เด็กมีสุขนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองได้ในกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น จึงควรจัดกิจกรรมที่ช่วยให้เด็ก ได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น การรับประทานอาหาร การพักผ่อนนอนหลับ การขับถ่าย การทำความสะอาดร่างกาย การเล่น และการทำงานร่วมกับผู้อื่น การปฏิบัติตามกติกาข้อตกลงของส่วนรวม การเก็บของเข้าที่เมื่อเลิกเล่น หรือทำงานเสร็จ แนวปฏิบัติของโรงเรียน จัดกิจกรรมในรูปแบบบูรณาการ โดยคำนึงถึงการส่งเสริมพัฒนาการ ทุกด้าน และสอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก โดยครูจัดกิจกรรมประจำวัน ทั้ง 6 กิจกรรม เน้นการสอนบูรณาการเพื่อให้พัฒนาครบทั้ง 4 ด้าน จัดประสบการณ์เรียนรู้ ทั้งทางส่วนตัว และทางวัฒนธรรมแก่เด็ก พร้อมกันนี้ช่วยให้เกิดพัฒนาการทั้งอารมณ์และปัญญา อันเนื่องมาจากประสบการณ์นั้น ๆ นอกจากนี้ทางโรงเรียนยังได้จัดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการสนอง ความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล (เด็กมีโอกาสเลือก และตัดสินใจตาม ความสนใจ) โดยครูจัดกิจกรรมประจำวันทั้ง 6 กิจกรรมเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกเล่น มุมเสรี มุมสร้างสรรค์ เกมการศึกษา กิจกรรมกลางแจ้ง เป็นต้น ไม่มีกิจกรรมใดดีไปกว่าการจัดกิจกรรมให้ เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่น ไม่ว่าจะเป็นการเล่นคนเดียว หรือการเล่นเป็นกลุ่ม การเล่นจะช่วยให้เด็ก ปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้ดี เกิดความรู้สึกมั่นคง อบอุ่น รู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม มีโอกาส ตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นของตนเอง มีความเชื่อมั่นในสิ่งที่พบเห็น ดังนั้นการจัดมุมเพื่อให้ เด็กมีโอกาสเล่นในห้องเลือกทำกิจกรรมสร้างสรรค์ต่าง ๆ ย่อมมีผลดีแก่เด็กแน่นอน

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการในรูปแบบบูรณาการ เป็นการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย โดยผ่านการเล่นของเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้ได้พัฒนาทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การเลือกกิจกรรมที่ต้องคำนึงถึงการพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหว ความคล่องแคล่ว การใช้ของวิเศษต่าง ๆ โดยให้เด็กได้เล่นอย่างอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี และพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา โดยการจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมต่อภาพ ฝึกช่วยตนเองในการแต่งกาย และปฏิบัติกิจวัตรประจำวันต่าง ๆ

การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

การประเมินเด็กระดับปฐมวัยยี่ดียว การสังเกตเป็นส่วนใหญ่ ผู้สอนจะต้องสังเกตและประเมินทั้งการสอนของตนและพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กว่าได้บรรลุตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการ จากข้อมูลเชิงบรรยายจากการรวบรวมผลงาน การแสดงออกในสภาพที่เป็นจริง ข้อมูลจากครอบครัวของเด็ก ตลอดจนการที่เด็กประเมินตนเองหรือผลงาน สามารถบอกได้ว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ข้อมูลจากการประเมินพัฒนาการจะช่วยผู้สอนในการวางแผนการจัดกิจกรรม ซึ่งให้เห็นความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคน ใช้เป็นข้อมูลในการสื่อสารกับพ่อแม่ ผู้ปกครองเด็ก และขณะเดียวกันยังใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการจัดการศึกษาให้กับเด็กในวัยนี้ได้อีกด้วย (จินตนา ท่วมพงษ์, 2551)

คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 กล่าวว่า การประเมินพัฒนาการ หมายถึง กระบวนการสร้างพฤติกรรมของเด็กในขณะที่ทำกิจกรรม แล้วจดบันทึกลงในเครื่องมือที่ผู้สอนสร้างขึ้น หรือกำหนดเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกในแต่ละครั้งเป็นข้อมูลในการพัฒนาการให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยเป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติ ตามตารางกิจกรรมประจำวัน และครอบคลุมพัฒนาการของเด็กทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อนำผลมาใช้ในการจัดกิจกรรม หรือประสบการณ์พัฒนาเด็กได้ตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน ด้วยเหตุนี้ผู้สอนซึ่งเป็นผู้ที่จะทำหน้าที่ประเมินพัฒนาการเด็กจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจในพัฒนาการเด็กวัย 3-5 ปี เป็นอย่างดี และเข้าใจโครงสร้างของการประเมินอย่างละเอียดว่าจะประเมินเมื่อไร และอย่างไร ต้องมีความสามารถในการเลือกเครื่องมือ และวิธีการที่จะใช้ได้อย่างถูกต้อง จึงจะทำให้ผลของการประเมินนั้นเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ การประเมินอาจทำได้หลายวิธี แต่วิธีที่ง่ายต่อการปฏิบัติและนิยมใช้กันมากคือ

การสังเกตซึ่งต้องทำอย่างต่อเนื่อง และบันทึกไว้เป็นหลักฐานอย่างสม่ำเสมอ อาจกล่าวได้ว่าผู้สอน หรือผู้เกี่ยวข้องกับเด็กต้องคำนึงถึงเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

หลักการประเมินพัฒนาการของเด็ก

1. ประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้านและนำผลพัฒนาเด็ก
2. ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
3. สภาพการประเมินควรมีลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน
4. ประเมินอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน เลือกใช้เครื่องมือ และจดบันทึกไว้

เป็นหลักฐาน

5. ประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีหลากหลายเหมาะกับเด็ก รวมทั้งใช้แหล่งข้อมูลหลาย ๆ ด้าน ไม่ควรใช้การทดสอบ

ขั้นตอนการประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย จะต้องผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาและทำความเข้าใจพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงอายุทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังปรากฏในการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 อย่างละเอียด จึงจะทำให้ดำเนินการประเมินพัฒนาการได้อย่างถูกต้อง และตรงกับความเป็นจริง

2. วางแผนเลือกใช้วิธีการ และเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับใช้บันทึก และประเมินพัฒนาการ เช่น แบบบันทึกพฤติกรรมที่เหมาะสมที่จะใช้บันทึกพฤติกรรมของเด็ก การบันทึกรายวันเหมาะกับการบันทึกกิจกรรม หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนทุกวัน การบันทึกการเลือกของเด็กเหมาะสำหรับการใช้บันทึกลักษณะเฉพาะ หรือปฏิกิริยาที่เด็กมีต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เป็นต้น ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้สอนที่ควรเลือกใช้เครื่องมือประเมินพัฒนาการให้เหมาะสม เพื่อได้ผลของพัฒนาการที่ถูกต้องตามต้องการ

3. ดำเนินการประเมินและบันทึกพัฒนาการ หลังจากที่ได้วางแผนเลือกเครื่องมือที่ใช้ประเมิน และบันทึกพัฒนาการแล้ว ก่อนลงมือประเมินและบันทึกจะต้องอ่านคู่มือ หรือคำอธิบายวิธีการใช้เครื่องมือ นั้น ๆ อย่างละเอียด แล้วจึงดำเนินการตามขั้นตอนที่ปรากฏในคู่มือและบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรต่อไป

4. ประเมินและสรุปผล การประเมินและสรุปผลนั้นต้องดูจากผลการประเมินหลาย ๆ ครั้ง มิใช่เพียงครั้งเดียว หรือนำเอาจากผลการประเมินเพียงครั้งเดียวมาสรุป อาจทำให้เกิดพลาดได้ผลการประเมินดูได้จากผลที่ปรากฏในเครื่องมือประเมิน และบันทึกพัฒนาการ เช่น ประเมิน

การใช้กล้ามเนื้อใหญ่ของเด็กอายุ 3 ปี ปรากฏว่ายังเดินขึ้นบันไดสลับเท้าไม่ได้ ก็ต้องมาตีความหมายว่า กำลังขาของเด็กมีไม่พอที่จะเดินสลับเท้าขึ้นบันได อาจสรุปได้ว่า พัฒนาการกล้ามเนื้อใหญ่ยังไม่แข็งแรงเหมาะสมกับวัย ต้องจัดกิจกรรมพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ส่วนขาต่อไป

5. รายงานผลเมื่อได้ผลจากการประเมิน เมื่อได้ผลจากการประเมิน และสรุปผล พัฒนาการของเด็กแล้ว ผู้สอนจะต้องตัดสินใจว่าจะรายงานข้อมูลไปยังผู้ใด เพื่อจุดประสงค์อะไร และจะต้องใช้รูปแบบใด สำหรับรายงาน เช่น ต้องรายงานผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง เพื่อทราบว่าการกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่สถานศึกษาจัดให้เด็กนั้น ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กแต่ละคนอย่างไร เป็นไปตามจุดประสงค์หรือไม่ เพื่อจะได้วางแผนช่วยเหลือเด็กได้ตรงความต้องการต่อไป โดยสถานศึกษาจะมีสมุดประจำตัวเด็ก ผู้สอนสมุครายงานนั้นเป็นเครื่องมือหรือแบบรายงานผู้ปกครองได้และถ้าผู้สอนมีข้อเสนอแนะหรือจะขอร่วมมือกับผู้ปกครอง ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กก็อาจจะเขียนเพิ่มเติมลงในสมุดรายงานใด ข้อมูลควรมีความหมายเกิดประโยชน์แก่เด็กเป็นสำคัญ การบันทึกข้อมูลลงในสมุดรายงานประจำตัวเด็ก ครูผู้สอนควรรักษาภาษาในทางสร้างสรรค์มากกว่าในทางลบ

6. การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมิน ผู้สอนต้องตระหนักว่าการทำงานร่วมกับผู้ปกครองเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก เป็นเรื่องสำคัญมาก ผู้สอนควรยกย่องผู้ปกครองที่พยายามมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก ผู้สอนจะต้องรับผู้ปกครองที่มาถึงสถานศึกษา ขอบคุนสำหรับความร่วมมือเขียนจดหมายถึงผู้ปกครองเพื่อรายงานเรื่องเด็ก พูดคุยด้วยตนเองหรือทางโทรศัพท์ สิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้ปกครองรู้สึกถึงความสำคัญของตนเอง และต้องการที่จะมีส่วนร่วมกับผู้สอนในการพัฒนาเด็กของตน

การติดต่อสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครองควรจะเป็นการติดต่อสื่อสาร 2 ทาง คือ จากสถานศึกษาไปสู่บ้าน และจากบ้านมาสู่สถานศึกษา กระตุ้นให้ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็ก เพราะผู้ปกครองจะให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับตัวเด็กที่ผู้สอนสามารถนำมาใช้เป็นพื้นฐานในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาเด็กทุกคนได้เป็นอย่างดีสำหรับการติดต่อกับผู้ปกครอง อาจทำได้หลายวิธี เช่น การติดต่อด้วยวาจา ได้แก่ การสนทนาด้วยตนเอง ทางโทรศัพท์ การเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครอง การติดต่อด้วยวิธีอื่น เช่น ป้ายปิดประกาศ วารสาร ข่าวสาร ผู้รับฟังความคิดเห็น เป็นต้น นอกจากนี้อาจให้ผู้ปกครองอาสาสมัครมาช่วยงานผู้สอนในสถานศึกษา เช่น เล่นนิทาน ร้องเพลง และอ่านหนังสือให้เด็กฟัง ช่วยในเวลาเด็กทำกิจกรรมเสรี ช่วยสังเกตเด็ก บันทึกพัฒนาการอื่น ๆ อีกมากมาย ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่เด็ก ซึ่งสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้กับผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการทำงานกับผู้สอนเป็นอย่างยิ่ง

วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการเด็ก

ในการสรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยแต่ละครั้ง ควรใช้วิธีการประเมินอย่างหลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สูงสุด วิธีการที่เหมาะสม และนิยมใช้ในการประเมินเด็กปฐมวัยมีด้วยกันหลายวิธีดังต่อไปนี้

การสังเกตและบันทึก

การสังเกตมีอยู่ 2 แบบ คือ การสังเกตอย่างมีระบบ ได้แก่ การสังเกตอย่างมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนตามแผนที่วางไว้ และอีกแบบหนึ่ง คือ การสังเกตแบบไม่เป็นทางการ เป็นการสังเกตในขณะที่เด็กทำกิจกรรมประจำวัน และพฤติกรรมที่ไม่คาดคิดว่าจะเกิดขึ้น และผู้สอนจดบันทึกไว้ การสังเกตเป็นวิธีการที่ผู้สอนใช้ในการศึกษาพัฒนาการเด็ก เมื่อมีการสังเกตต้องมีการบันทึก ผู้สอนควรทราบว่าบันทึกอะไร การบันทึกพฤติกรรมมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องทำอย่างสม่ำเสมอเนื่องจากเด็กเจริญเติบโต และเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงต้องนำมาบันทึกไว้เป็นหลักฐาน ไว้อย่างชัดเจน การสังเกต และบันทึก พัฒนาการเด็กสามารถใช้แบบง่าย ๆ คือ

1. แบบบันทึกพฤติกรรม ใช้บันทึกเหตุการณ์เฉพาะอย่าง โดยบรรยายพฤติกรรมเด็ก ผู้บันทึกต้องบันทึก วัน เดือน ปีเกิดของเด็ก และวัน เดือน ปี ที่ทำการบันทึกแต่ละครั้ง

2. การบันทึกรายวัน เป็นการบันทึกเหตุการณ์ หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนทุกวัน ถ้าหากบันทึกในรูปแบบของการบรรยาย ก็มักจะเน้นเฉพาะเด็ก จะช่วยกระตุ้นให้ผู้สอนได้พิจารณาปัญหาของเด็กเป็นรายบุคคล ช่วยให้ผู้เชี่ยวชาญมีข้อมูลมากขึ้น สำหรับวินิจฉัยว่าเด็กสมควรจะได้รับคำปรึกษาเพื่อลดปัญหา และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ยังช่วยชี้ให้เห็นข้อดีข้อเสียของการจัดกิจกรรม และประสบการณ์ได้เป็นอย่างดี

3. แบบสำรวจรายการ ช่วยให้ผู้สามารถวิเคราะห์เด็กแต่ละคนได้ค่อนข้างละเอียด เหมาะสมกับเด็กระดับปฐมวัย

การสนทนา

สามารถใช้การสนทนาได้ทั้งเป็นรายกลุ่มหรือรายบุคคล เพื่อประเมินความสามารถในการแสดงความคิดเห็น และพัฒนาการด้านการใช้ภาษาของเด็ก และบันทึกผลการสนทนาลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหรือบันทึกรายวัน

การสัมภาษณ์

ด้วยวิธีพูดคุยกับเด็กรายบุคคล และควรจัดในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้เกิดความเครียดและวิตกกังวล ผู้สอนควรใช้คำถามที่เหมาะสมเปิดโอกาสให้เด็กได้คิด และตอบอย่างอิสระ จะทำให้ผู้สอนสามารถประเมินความสามารถทางสติปัญญาของเด็ก และค้นพบศักยภาพในตัวเด็กได้ โดยบันทึกข้อมูลลงในแบบสัมภาษณ์

การรวบรวมผลงานที่แสดงออกถึงความก้าวหน้าแต่ละด้านของเด็กเป็นรายบุคคล

โดยเก็บรวบรวมไว้ในแฟ้มผลงาน (Portfolio) ซึ่งเป็นวิธีรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตัวเด็กโดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ รวบรวมเอาไว้อย่างมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน แสดงการเปลี่ยนแปลงของพัฒนาการแต่ละด้าน นอกจากนี้ยังรวมเครื่องมืออื่น ๆ เช่น แบบสอบถาม ผู้ปกครอง แบบสังเกตพฤติกรรม แบบบันทึกสุขภาพอนามัยเอาไว้อื่นแฟ้มงาน เพื่อผู้สอนจะได้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กอย่างชัดเจนและถูกต้อง การเก็บผลงานของเด็กจะไม่ถือว่าเป็นการประเมินผลงาน ถ้าชิ้นงานแต่ละชิ้นถูกรวบรวมไว้โดยไม่ได้รับการประเมินจากผู้สอน และไม่มีการนำผลงานมาปรับปรุงพัฒนาเด็กหรือปรับปรุงการสอนของผู้สอน ดังนั้นจึงเป็นแต่การเก็บสะสมผลงานเท่านั้น เช่น แฟ้มผลงานจิตเขียนงานศิลปะ จะเป็นเพียงแค่อะไหล่ผลงานเด็ก ถ้าไม่มีการประเมิน แฟ้มผลงานนี้จะเป็นเครื่องมือการประเมินต่อเมื่องานที่สะสมแต่ละชิ้นถูกใช้ในการบ่งบอกความก้าวหน้า ความต้องการของเด็กและเป็นการเก็บสะสมอย่างต่อเนื่องที่สร้างสรรค์ โดยผู้สอนและเด็กผู้สอนสามารถใช้แฟ้มผลงานอย่างมีคุณค่าสื่อสารกับผู้ปกครอง เพราะการเก็บผลงานเด็กอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอในแฟ้มงาน เป็นข้อมูลให้ผู้ปกครองสามารถเปรียบเทียบความก้าวหน้าที่ถูกของเขามีเพิ่มขึ้นจากผลงานชิ้นแรกกับชิ้นต่อ ๆ มา ข้อมูลในแฟ้มงานประกอบด้วย ตัวอย่างผลงานการขีดเขียน การอ่าน และข้อมูลบางประการของเด็กที่ผู้สอนเป็นผู้บันทึก เช่น จำนวนเล่มของหนังสือที่เด็กอ่าน ความถี่ของการเลือกอ่านที่มุมหนังสือในช่วงเวลาเสรี การเปลี่ยนแปลงอารมณ์ ทักษะคิด เป็นต้น ข้อมูลเหล่านี้จะสะท้อนภาพของความงอกงามในเด็กแต่ละคนได้ชัดเจน ว่าการประเมินโดยใช้การให้เกรด ผู้สอนต้องชี้แจงให้ผู้ปกครองทราบถึงที่มาของการเลือกชิ้นงานแต่ละชิ้นที่เหมาะสมในแฟ้มงาน เช่น เป็นชิ้นงานที่ดีที่สุด ในช่วงระยะเวลา การเลือกชิ้นงานนั้นเป็นชิ้นงานที่แสดงความต่อเนื่องของงาน โครงการ ผู้สอนควรเชิญผู้ปกครองมามีส่วนร่วมในการเลือกชิ้นงานที่บรรจุในแฟ้มสะสมผลงานของเด็ก

ข้อควรพิจารณาในการเลือกเก็บข้อมูลในแฟ้มผลงาน มีดังนี้คือ

1. ข้อมูลที่แสดงถึงระดับพัฒนาการ และความสำเร็จที่เกี่ยวกับกิจกรรมที่เด็กกระทำที่ได้มาจากเครื่องมือการประเมิน
2. ข้อมูลที่รวบรวมจากผลงานต่าง ๆ ของเด็กอาจให้เด็กช่วยเลือกเก็บด้วยตัวเอง หรือผู้สอนกับเด็กร่วมกันเลือก
3. ข้อมูลของเด็กที่ได้จากผู้ปกครอง

การประเมินการเจริญเติบโตของเด็ก

ตัวชี้ของการเจริญเติบโตของเด็กที่ชี้ทั่ว ๆ ไป ได้แก่ น้ำหนัก ส่วนสูง เส้นรอบศีรษะ ฟัน และการเจริญเติบโตของ กระดูก แนวทางการประเมินการเจริญเติบโต มีดังนี้

1. การประเมินการเจริญเติบโต โดยชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงเด็ก แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์อายุของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งใช้สำหรับการประเมินการเจริญเติบโตโดยรวมวิธีการใช้กราฟมี ดังนี้

เมื่อชั่งน้ำหนักเด็กแล้ว นำน้ำหนักมาจุดเครื่องหมายกากบาทลงบนกราฟ และอ่านการเจริญเติบโต ดูเครื่องหมายกากบาทว่าอยู่ในแถบสีใด อ่านข้อความที่อยู่บนแถบสีนั้น ซึ่งบ่งบอกภาวะโภชนาการเป็น 3 กลุ่ม คือ น้ำหนักที่อยู่ในเกณฑ์ปกติ น้ำหนักมากเกินไป น้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปกครองและผู้สอน คือ ควรดูแลน้ำหนักเด็ก อย่าให้เบี่ยงเบนออกจากเส้นประ มิเช่นนั้นเด็กมีโอกาสมากเกินไป หรือน้อยกว่าเกณฑ์ได้

2. การวัดเส้นรอบศีรษะ มีความสำคัญในการติดตามการเจริญเติบโตของสมองในเด็กที่มีเส้นรอบศีรษะเล็กกว่าปกติ เมื่อเปรียบเทียบกับวัยอาจแสดงถึงความผิดปกติของสมอง เช่น สมองเล็กกว่าปกติ หรือกะโหลกศีรษะเชื่อมเร็วกว่าปกติ ซึ่งหากวินิจฉัยได้เร็ว และส่งเสริมต่อเด็กไปรับการรักษาทันที่ อาจแก้ไขความพิการนี้ได้ ในทำนองเดียวกับถ้าเส้นรอบศีรษะวัดได้มากกว่าปกติ เมื่อเปรียบเทียบกับวัยเด็ก ซึ่งแสดงถึงเด็กมีหัวโตผิดปกติ อาจเกิดจากมีน้ำในสมองมากกว่าปกติ โรคนี้หากวินิจฉัยได้เร็วและเด็กได้รับการรักษาได้ทันที่ ก็จะช่วยแก้ไขเป็นปกติได้เช่นกัน จึงควรวัดเส้นรอบศีรษะในเด็กอายุต่ำกว่า 2 ปี ทุกครั้งที่รับบริการการตรวจสุขภาพ ขนาดศีรษะในเด็กอายุต่าง ๆ

ทารกแรกเกิด-7 วัน เส้นรอบศีรษะปกติของเด็กแรกเกิดประมาณ 35 เซนติเมตร

ทารกอายุ 4-5 เดือน กระหม่อมหลังปิดอย่างช้าไม่เกินอายุ 4 เดือน

อายุ 4 ปี เส้นรอบศีรษะเพิ่มขึ้นอีกประมาณปีละ 1 เซนติเมตร

เด็กอายุ 1 ปี 6 เดือน กระหม่อมหน้าปิดอย่างช้าไม่เกินอายุ 1 ปี 6 เดือน

เด็กอายุ 2-5 ปี เส้นรอบศีรษะเพิ่มขึ้นอีกปีละ 1 เซนติเมตร

วิธีวัดใช้เทปวัดตัวโดยให้ด้านหน้าผ่านบริเวณท้ายทอยส่วนที่โหนกที่สุด

3. การตรวจสุขภาพปากและฟัน คือ การตรวจสอบและรักษาลักษณะผิดปกติของฟันและปาก การรักษาให้ฟันและปากสะอาด และมีสุขภาพดีอยู่เสมอ ผู้สอนควรแนะนำให้ผู้ปกครองพาเด็กไปให้ทันตแพทย์ตรวจอย่างสม่ำเสมอปีละ 1-2 ครั้ง นอกจากนี้ผู้สอนควรเข้าใจวิธีการดูแลฟัน ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขได้พิมพ์เผยแพร่ เพื่อแนะนำเด็กและผู้ปกครอง เพื่อดูแลรักษาฟันเด็กให้ดีอยู่เสมอ เช่น การแปรงฟัน ได้แนะนำให้วางแปลงตั้งฉากกับตัวฟัน ถูไปมาสั้น ๆ ในแนวนอน ให้ทั่วถึงฟันทุกซี่ในปากทั้งด้านหน้าและด้านหลัง ควรแปรงฟันทุกครั้งหลังกินนมหวาน หรือหลังมื้ออาหาร

4. การให้เด็กได้รับวัคซีนขั้นพื้นฐาน การใช้ภูมิคุ้มกันโรคต่างๆ แก่เด็กเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น เพราะจะทำให้เด็กไม่เป็นโรคต่าง ๆ เช่น โรคตับอักเสบบี โรคโปลิโอ บาดทะยัก ไอกรนและอื่น ๆ ซึ่งอาจทำให้เด็กพิการหรือถึงแก่ชีวิตได้ กำหนดเวลาการให้ภูมิคุ้มกัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

สรุปได้ว่า การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก เป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้ผู้ปกครองของเด็กระดับปฐมวัยได้ทราบถึงพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้าน ซึ่งได้แก่ พัฒนาการทางด้านร่างกาย พัฒนาการทางด้านอารมณ์-จิตใจ พัฒนาการทางด้านสังคม และพัฒนาการทางด้านสติปัญญา รวมไปถึงการทำงานในด้านผลงานระดับเด็กปฐมวัย มีพัฒนาการเป็นอย่างไร และครูผู้สอนสามารถสื่อสารกับผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ให้กับผู้ปกครองของเด็กระดับปฐมวัย เพื่อเป็นการช่วยให้เด็กระดับปฐมวัยมีพัฒนาการที่ดีขึ้นต่อไปได้

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบกิจกรรม

รูปแบบกิจกรรมนี้ได้อ้างอิงจากการพัฒนารูปแบบการสอนมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนารูปแบบกิจกรรม มีองค์ประกอบ ดังนี้

ความหมาย และองค์ประกอบของรูปแบบการสอน

ความหมายของรูปแบบการสอน

Saylor (1981) ให้ความหมายของรูปแบบว่า แบบหรือแผนของการสอนที่มีการจัดกระทำพฤติกรรมขึ้นจำนวนหนึ่งซึ่งมีความแตกต่างกัน เพื่อจุดหมาย หรือ เน้นเฉพาะเจาะจงอย่างใดอย่างหนึ่ง

Joyce and Weil (1996) ได้ให้นิยามของรูปแบบการสอนว่า หมายถึง แบบหรือแผน ที่นำไปใช้สำหรับช่วยในการจัดการเรียนการสอนหรือเป็นแนวทางในการสอนของครูที่จะช่วยให้ผู้เรียน ได้ข้อความรู้ ความคิด ทักษะ ค่านิยม วิธีการคิด และวิธีการแสดงออกในการเรียนรู้ของตนเองให้ง่ายและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ทิสนา เขมมณี (2553) กล่าวถึง รูปแบบการสอน/ รูปแบบการเรียนการสอนว่า หมายถึง สภาพหรือลักษณะการจัดการเรียนการสอนที่ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญซึ่งได้รับการจัดไว้ อย่างมีระบบ ระเบียบ มีแบบแผนตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อต่าง ๆ โดยประกอบด้วยกระบวนการหรือขั้นตอนในการเรียนการสอนโดยอาศัยวิธีสอน และเทคนิค การสอนต่าง ๆ ที่สามารถช่วย ให้สภาพการเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามหลักการหรือแนวคิด ที่ยึดถือ ดังนี้

1. มีปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อ ที่เป็นพื้นฐานหรือเป็นหลักการของรูปแบบการสอนนั้น ๆ
2. มีการบรรยาย หรือ อธิบายภาพ หรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอน
3. มีการจัดระบบ คือ มีองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ ของระบบให้สามารถนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพโดยมีการพิสูจน์ ทดลองถึงประสิทธิภาพของระบบ
4. มีการอธิบายกระบวนการการเรียนการสอน วิธีสอน และเทคนิคการสอนในฐานะที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของระบบนั้น ๆ

สรุปว่ารูปแบบการเรียนการสอนหมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่เป็นแบบแผน มีระบบ ระเบียบ มีปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือ ความเชื่อต่าง ๆ โดยมีวิธีสอน และเทคนิคการสอนต่าง ๆ ที่นำมาช่วยให้การดำเนินการเรียนการสอนเป็นไปตามวัตถุประสงค์และสามารถยึดเป็นแนวทางในการสอนของผู้สอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด จากการศึกษาเอกสารสรุปได้ว่า รูปแบบการสอน หมายถึง แบบหรือแผนแสดงการเรียนการสอนที่จัดขึ้นสำหรับนำไปใช้สอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ให้มากที่สุด แบบหรือแผนดังกล่าวจะแสดงถึงลำดับความสอดคล้องกัน ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา และทักษะที่ต้องการสอนยุทธศาสตร์การสอน วิธีการสอน กระบวนการสอน ขั้นตอนและกิจกรรมการสอนและการวัดและประเมินผล

องค์ประกอบของรูปแบบการสอน

นักการศึกษาได้อธิบายถึงองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนไว้ ดังนี้
 ทิศนา แจ มมณี (2553) อธิบายองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนไว้
 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. มีปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดหรือความเชื่อที่เป็นพื้นฐานหรือเป็นหลักของรูปแบบการสอนนั้น ๆ
2. มีการบรรยายและอธิบายสภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักการที่ยึดถือ
3. มีการจัดระบบ คือ มีการจัดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของระบบให้สามารถนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของระบบหรือกระบวนการนั้น ๆ
4. มีการอธิบายหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ อันจะช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนนั้น ๆ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

Joyce and Weil (2000) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. เป้าหมายของรูปแบบการเรียนรู้ ซึ่งอธิบายถึงสิ่งที่มุ่งพัฒนาหรือคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน
2. หลักการหรือแนวคิดที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบ
3. รายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนการสอนหรือการดำเนินการสอน
4. การประเมินผลที่จะชี้ให้เห็นถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบนั้น

จากคำอธิบายถึงองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า รูปแบบการเรียนการสอนต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ปรัชญา ทฤษฎี หลักการ หรือแนวคิด ที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบ วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายถึงสิ่งที่มุ่งพัฒนาผู้เรียน ขั้นตอนการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลที่จะชี้ให้เห็นถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบ

ประเภทของรูปแบบการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนจะต้องได้รับการพิสูจน์ทดสอบ สามารถทำนายผลที่จะเกิดตามมาได้ และมีศักยภาพในการสร้างความคิดรวบยอดและความสัมพันธ์ใหม่ ๆ ได้ ซึ่งรูปแบบที่การเรียนการสอนที่เป็นสากลได้รับการยอมรับว่ามีประสิทธิภาพมีมากมาย ซึ่งทิสนา แคมมณี (2554) ได้จัดหมวดหมู่ของรูปแบบตามลักษณะของวัตถุประสงค์เฉพาะหรือเจตนารมณ์ของรูปแบบเป็น 5 หมวด สรุปได้ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย (Cognitive domain) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระต่าง ๆ ซึ่งเนื้อหาสาระนั้นอาจอยู่ในรูปของข้อมูล ข้อเท็จจริง มโนทัศน์ หรือความคิดรวบยอด เช่น รูปแบบการเรียนการสอนมโนทัศน์ รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดของกาย และรูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ผังกราฟิก เป็นต้น

2. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านจิตพิสัย (Affect domain) รูปแบบการเรียนการสอนในหมวดนี้เป็นรูปแบบที่มุ่งช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้สึก เจตคติ ค่านิยม คุณธรรม และจริยธรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นเรื่องที่ยากแก่การพัฒนา หรือปลูกฝัง เช่น รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาด้านจิตพิสัยของแคททิวอล บลูมและมาเซีย รูปแบบการเรียนการสอนโดยการชักจูง รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ และรูปแบบการเรียนการสอนโดยวิธีทำความเข้าใจในค่านิยม

3. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย (Psycho-motor domain) เป็นรูปแบบที่มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในด้านการปฏิบัติ การกระทำ หรือการแสดงออกต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นต้องใช้หลักการ วิธีการที่แตกต่างไปจากการพัฒนาทางด้านจิตพิสัยหรือพุทธิพิสัย รูปแบบที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทางด้านนี้ เช่น รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson) รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ (Harrow) และรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies)

4. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะกระบวนการ (Process skills) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการเป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับวิธี ดำเนินการต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นกระบวนการทางสติปัญญา เช่นกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้หรือกระบวนการคิดต่าง ๆ อาทิ การคิดวิเคราะห์ การอุปนัย การนิรนัย และกระบวนการทางสังคม เช่นกระบวนการทำงานร่วมกัน รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในลักษณะนี้ เช่น รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบ และแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม รูปแบบการเรียนการสอน กระบวนการคิดอุปนัย และรูปแบบการเรียนการสอนการคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

5. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการ (Integration) เป็นรูปแบบที่เน้นการพัฒนาการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนไปพร้อม ๆ กัน โดยใช้การบูรณาการทั้งทางด้านเนื้อหาสาระและวิธีการรูปแบบมุ่งเน้นการพัฒนารอบด้านหรือการพัฒนาเป็นองค์รวม รูปแบบในลักษณะนี้ เช่น รูปแบบการเรียนการสอนทางตรง รูปแบบการเรียนการสอนโดยการสร้างเรื่อง รูปแบบการเรียนการสอนตามวัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT และรูปแบบการเรียนการสอนของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

Joyce and Weil (2000) ได้แบ่งกลุ่มของรูปแบบการเรียนการสอนออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

1. รูปแบบการเรียนการสอนด้วยกระบวนการทางสังคม (The social family) เป็นรูปแบบการสอนที่ต้องอาศัยกระบวนการกลุ่ม หรือต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นจึงจะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ เช่น มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือร่วมกับผู้อื่นในการค้นคว้าหาความรู้ รูปแบบการสอนแบบนี้ได้แก่ การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative) การแสดงบทบาทสมมติ และการเล่นเกม เป็นต้น

2. รูปแบบการเรียนการสอนด้วยข่าวสารข้อมูล (The information processing family) เป็นรูปแบบการสอนที่ต้องอาศัยข่าวสารข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น จากการบรรยายของผู้สอน จากการอ่านเอกสาร ตำรา เพื่อให้นักเรียนรับรู้แล้วนำข้อมูลที่ได้จากแหล่งต่าง ๆ มาประมวลเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ หรือฝึกการคิดของตนเอง รูปแบบการสอนแบบนี้ได้แก่ การฝึกคิดแบบนิรนัย (Thinking inductively) การคิดแบบสืบสอบสวนจากข้อมูล (Inquiry thinking) เป็นต้น

3. รูปแบบการเรียนการสอนตามลักษณะเฉพาะของบุคคล (The personal family) เป็นรูปแบบการสอนที่คำนึงถึงลักษณะหรือบุคลิกภาพที่เป็นลักษณะเฉพาะของบุคคลไม่ว่าจะเป็นในด้านความสามารถ ความรู้สึก รูปแบบการสอนแบบนี้ ได้แก่ การเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นต้น

4. รูปแบบการเรียนการสอนตามกลุ่มพฤติกรรมนิยม (The behavioral system family) รูปแบบการสอนแบบนี้เป็นการวางเงื่อนไข เพื่อให้ให้นักเรียนได้ตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่เป็นเงื่อนไขในการเรียนรู้ นั้น ๆ รูปแบบการสอนแบบนี้ ได้แก่ การสอนด้วยบทเรียน โปรแกรมบทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอนสถานการณ์จำลอง เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป การจัดหมวดหมู่ของรูปแบบการเรียนการสอนของนักวิชาการศึกษาดังกล่าวข้างต้น เป็นเพียงการชี้ให้เห็นถึงจุดเน้นหรือวัตถุประสงค์หลักที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนของแต่ละรูปแบบ เพื่อให้สะดวกในการพิจารณาเลือกใช้รูปแบบให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมาย แต่ในรูปแบบต่าง ๆ ยังคงมีส่วนประกอบด้านอื่น ๆ อยู่ด้วย สำหรับในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย (Cognitive domain) และรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะกระบวนการ (Process skills) และรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการ (Integration) ตามแนวคิดการจัดรูปแบบของทิสนา แจมมณี รวมถึงรูปแบบการสอนด้วยกระบวนการทางสังคม (The social family) และรูปแบบการสอนด้วยข่าวสารข้อมูล (The information processing family) ตามแนวคิดของจอยส์และเวลล์ มาผสานและสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการกำหนดรูปแบบการพัฒนาการเรียนการสอนในการวิจัยครั้งนี้

การพัฒนาการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนจะเป็นรูปแบบได้นั้นจะต้องผ่านการจัดองค์ประกอบต่าง ๆ ให้เป็นระบบเสียก่อนด้วยคำนึงถึงทฤษฎีและหลักการ ดังนั้นระบบการจัดการเรียนการสอนกับรูปแบบการเรียนการสอน จึงมีความหมายที่ตรงกันในสาระหลักที่สำคัญ โดย “ระบบ” นิยมใช้ในความหมายที่เป็นระบบใหญ่ใช้ คำว่า “รูปแบบ” กับระบบที่ย่อยกว่า โดยเฉพาะกับ “วิธีสอน” หรือที่นิยมเรียกว่า “รูปแบบการเรียนการสอน” (ทิสนา แจมมณี, 2553) การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนหรือระบบการสอนได้มีผู้ศึกษาวิจัยในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งหมายพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนใหม่ ๆ ขึ้นหรือปรับปรุงระบบเก่าให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ในการพัฒนารูปแบบต้องอาศัยกระบวนการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน โดยมีผู้ทำการศึกษาและพัฒนาไว้ ดังนี้

ทิสนา แจมมณี (2553) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนไว้ว่า มีขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดจุดมุ่งหมายของการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนให้ชัดเจน
2. การศึกษาหลักการ/ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดองค์ประกอบและเป็นแนวทางในการจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบรูปแบบการเรียนการสอน
3. การศึกษาสภาพการณ์และปัญหาที่เกี่ยวข้อง เพื่อค้นหาองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้รูปแบบมีประสิทธิภาพเมื่อนำไปใช้จริง ช่วยป้องกันข้อขัดหรือป้องกันปัญหาอันจะทำให้รูปแบบการเรียนการสอนขาดประสิทธิภาพ
4. การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบ เพื่อพิจารณาว่าสิ่งใดช่วยให้เป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายบรรลุผลสำเร็จ นอกจากนั้นการกำหนดองค์ประกอบจะเอื้ออำนวยให้รูปแบบประสบผลสำเร็จได้
5. การจัดกลุ่มองค์ประกอบ ได้แก่ การนำองค์ประกอบที่กำหนดไว้มาจัดหมวดหมู่เพื่อความสะดวกในการคิดและดำเนินการขั้นต่อไป
6. การจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ เพื่อพิจารณาว่าองค์ประกอบใดเป็นเหตุและเป็นผลขึ้นต่อกันในลักษณะใด สิ่งใดควรมาก่อนหลัง สิ่งใดสามารถดำเนินการคู่ขนานกันไปได้
7. การจัดผังระบบ เป็นการจัดผังแสดงลำดับขั้นตอนรูปแบบการเรียนการสอน โดยแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของรูปแบบ
8. การทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของรูปแบบ
9. การประเมินผลรูปแบบ การศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนว่ามีประสิทธิภาพได้ผลตามเป้าหมายหรือใกล้เคียงมากน้อยเพียงใด
10. การปรับปรุงรูปแบบนำผลจากการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนมาปรับปรุงให้รูปแบบดียิ่งขึ้น

การอ่านภาษาไทย

ความหมายและความสำคัญของการอ่าน

จากการศึกษาค้นคว้าความหมายของการอ่าน พบว่ามีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้
 สุภาวดี ศรีวรรณะ (2542) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการค้นหาความหมายจากตัวอักษร คำที่ถูกจัดรวบรวมอยู่บนหน้ากระดาษไว้เพื่อสื่อข้อความที่ต้องการแสดงออก ผู้อ่านจะรับรู้สัญลักษณ์หรือตัวอักษรด้วยสายตาเป็นประการแรก หลังจากนั้นก็จะค้นหาความหมายหรือทำความเข้าใจกับสัญลักษณ์นั้น

นิโพนธรรม เกิดสว่าง (2547) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านคือ กระบวนการทางสมองอย่างหนึ่ง ที่แปลสัญลักษณ์ต่าง ๆ หรือตัวอักษรออกมาเป็นคำพูดและถ่ายทอดเพื่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน ซึ่งในการอ่านนั้น ผู้อ่านจะต้องอาศัยทักษะ การอ่านหลายอย่าง เช่น การผสมผสานตัวอักษร การวิเคราะห์คำ การถอดความ การตีความและการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับสิ่งที่อ่าน จึงจะทำให้การอ่านและการแปลความหมายมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

อำพร ศรีเหรียญ (2540) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านคือ การสร้างความหมายจากสัญลักษณ์โดยผ่านกระบวนการทางความคิดออกมาเป็นภาษาซึ่งจะเข้าใจมากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ความสามารถในการใช้ความคิดและความสนใจในการอ่าน สุภัทรา คงเรือง (2539 อ้างถึงใน นฤมล เนียมหอม, 2551) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่เด็กใช้ในการถอดรหัสสัญลักษณ์ และการทำความเข้าใจความหมายที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดผ่านสัญลักษณ์เหล่านั้น

จากความหมายที่ศึกษามาทั้งหมดสรุปได้ว่า การอ่าน คือ การสร้างความหมายจากสัญลักษณ์ต่าง ๆ หรือภาพ โดยอาศัยกระบวนการทางความคิดและการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับสิ่งที่อ่าน ซึ่งประสบการณ์ ความสามารถในการคิด และความสนใจในการอ่านเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การอ่านเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญและมีความเกี่ยวข้องต่อการดำเนินชีวิตและการเรียนรู้ของทุกคน มีผู้ให้ความสำคัญของการอ่านไว้ ดังนี้

นิตยา ประพฤติกิจ (2540) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านเป็นพื้นฐานที่สำคัญอย่างยิ่งในการศึกษาทุกสาขาวิชา นักการศึกษาเชื่อว่า เด็กที่อ่านเก่งแล้วมักจะประสบความสำเร็จในการเรียนทุก ๆ สาขาวิชา

ความสำคัญของการอ่านมีดังนี้

1. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญยิ่งในการศึกษาเล่าเรียนทุกระดับ ผู้เรียนจำเป็นจะต้องอาศัยทักษะการอ่าน ทำความเข้าใจเนื้อหาสาระของวิชาการต่าง ๆ เพื่อให้ตนเองได้รับความรู้และประสบการณ์ตามที่ต้องการ
2. ในชีวิตประจำวันทั่วไป คนเราต้องอาศัยการอ่านติดต่อสื่อสารเพื่อทำความเข้าใจกับบุคคลอื่นร่วมไปกับทักษะการฟัง การพูด การเขียน ทั้งในด้านภารกิจส่วนตัวและการประกอบอาชีพการงานต่าง ๆ ในสังคม

3. การอ่านช่วยให้บุคคลสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการอ่านไปปรับปรุงและพัฒนาอาชีพ หรือธุรกิจการงานที่ตนเองกระทำอยู่ให้เจริญก้าวหน้าและประสบความสำเร็จในที่สุด
4. การอ่านสามารถสนองความต้องการพื้นฐานของบุคคลในด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี เช่น ช่วยให้ผู้รู้สึกมั่นคงปลอดภัย ช่วยให้ได้รับประสบการณ์ใหม่ ช่วยให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ช่วยให้มีเกียรติยศ ชื่อเสียง
5. การอ่านทั้งหลายจะส่งเสริมให้บุคคลได้ขยายความรู้และประสบการณ์เพิ่มขึ้นอย่างลึกซึ้ง และกว้างขวาง ทำให้เป็นผู้รอบรู้ เกิดความมั่นใจในการพูดจาปราศรัย การบรรยาย หรือการอภิปรายปัญหาต่าง ๆ นับว่าเป็นการเพิ่มบุคลิกภาพและความน่าเชื่อถือให้แก่ตนเอง
6. การอ่านหนังสือหรือสิ่งพิมพ์หลายชนิดนับว่าเป็นกิจกรรมนันทนาการที่น่าสนใจมาก เช่น อ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร นวนิยาย การ์ตูน เป็นการช่วยให้บุคคลใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และเกิดความเพลิดเพลินสนุกสนานได้เป็นอย่างดี
7. การอ่านเรื่องราวต่าง ๆ ในอดีต เช่น ศิลปจารึก ประวัติศาสตร์ เอกสารสำคัญ วรรณคดี ช่วยให้อุณหภูมิจึงก่อนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของคนไทยเอาไว้ และสามารถพัฒนาให้เจริญรุ่งเรืองต่อไปได้

การอ่านเป็นสิ่งสำคัญยิ่งของชีวิตมนุษย์ในปัจจุบันและอนาคต เพราะการอ่านเป็นกระบวนการสร้างองค์ความรู้ เพิ่มพูนประสบการณ์ ความคิด และจิตวิญญาณ ให้คนเกิดความงดงามทางสติปัญญา และวุฒิภาวะนำไปสู่การเกิดกระบวนการพัฒนาชีวิตให้เป็นไปในทางที่ดีงาม นอกจากนี้ การอ่านยังนำไปสู่การค้นพบแนวคิดที่ดี ที่จะนำมาประยุกต์เป็นความคิดของผู้อ่านได้ และการอ่านทำให้ได้สาระความรู้มากกว่าการหาความรู้ด้วยวิธีอื่น ๆ เพราะสามารถอ่านเพื่อค้นหาความรู้ได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550)

ในมุมมองของพ่อแม่ที่ให้ความสำคัญต่อการอ่านหนังสือ ได้ตระหนักรู้ว่า การอ่านหนังสือนอกจากจะช่วยเพิ่มความคิดกว้างไกลมีจินตนาการ ความรู้ ความสนุกสนาน ความเพลิดเพลินแล้ว ยังมีบทบาทสำคัญในการสร้างความรู้อันจะนำไปสู่การส่งเสริม พัฒนา และแก้ไขปัญหาเด็ก สังคม และชุมชนได้ กล่าวคือ หนังสือที่นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับการประกอบอาชีพต่าง ๆ ผู้อ่านสามารถนำไปประยุกต์ใช้และแนะนำผู้อื่น เกี่ยวกับการประกอบอาชีพจนสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวได้ การจัดกิจกรรมการอ่านในครอบครัวช่วยเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว หนังสือที่นำเสนอความรู้เกี่ยวกับโรคภัยและการดูแลสุขภาพหรือหนังสือธรรมะ ช่วยให้ผู้อ่านได้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพกายและสุขภาพจิต การอ่านช่วยฝึกวินัยในการใช้หนังสือ รวมถึงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้อ่านโดยเรียนรู้ผ่านตัวละครในหนังสือเห็นได้ว่า การอ่านมี

ความสำคัญในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ทั้งในด้านการศึกษาและการดำรงชีวิตประจำวัน ทั้งนี้ เพราะ การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้และนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการอ่านไปปรับปรุงและพัฒนาอาชีพหรือธุรกิจการทำงานที่ตัวเองกระทำอยู่ให้เจริญก้าวหน้าและประสบความสำเร็จได้

สำหรับในระดับปฐมวัยนั้น เด็กส่วนใหญ่ยังไม่สามารถอ่านหนังสือด้วยตนเองได้อย่างหลากหลายตามความต้องการ หากเด็กได้ฟังผู้ใหญ่อ่านหนังสือให้ฟังเป็นประจำย่อมที่จะได้รับประโยชน์จากการอ่านได้เช่นเดียวกับผู้ใหญ่ อีกทั้งยังเป็นแรงจูงใจให้อยากอ่านและปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กได้เป็นอย่างดี

องค์ประกอบของการอ่าน

ภัทรดา พันธุ์สีดา (2551) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของการอ่านที่เด็กควรเรียนรู้ ดังนี้

- 1 . ความรู้เกี่ยวกับการใช้หนังสือ ได้แก่ การรู้ทิศทางในการถือหนังสือ การรู้ส่วนประกอบของหนังสือ และการรู้ทิศทางในการอ่าน
- 2 . ความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร ได้แก่ การรู้ว่าการอ่านกับการเขียนสัมพันธ์กัน การรู้จักคำคุณตา การรู้ว่าคำคืออะไร การรู้จักตัวอักษรตัวแรกและตัวสุดท้ายของคำ และการรู้รูปร่างและทิศทางของตัวอักษร
- 3 . ความรู้เกี่ยวกับเครื่องหมายวรรคตอน ได้แก่ การรู้ความหมายของเครื่องหมายคำพูด เครื่องหมายคำถาม และเครื่องหมายอัศเจรีย์

4. ความรู้เกี่ยวกับการใช้สิ่งชี้แนะในการคาดคะเนและตรวจสอบการคาดคะเน ได้แก่ การคาดคะเน และการตรวจสอบการคาดคะเนโดยอาศัยภาพ ความหมายของคำ โครงสร้างของประโยคและพยัญชนะต้นของคำ

องค์ประกอบของการอ่าน เป็นสิ่งจำเป็นที่เด็กจะต้องเรียนรู้สำหรับการอ่าน ดังนั้น การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถทางการอ่านของเด็กควรนำองค์ประกอบในการอ่านมา กำหนดในสาระการเรียนรู้ด้วย

พัฒนาการอ่าน

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี) ได้ระบุถึงพัฒนาการทางการอ่านของเด็กปฐมวัย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ดังนี้

ขั้นที่ 1 (3-4 ปี)

สนใจถือหนังสือ เห็นการสร้าง ความหมายจากตัวหนังสือเป็นเรื่องอัศจรรย์ ฟังคำอ่าน เล่นคำ ตระหนักในตัวหนังสือที่แวดล้อม ใช้ตัวหนังสือประกอบการเขียนภาพ ถือหนังสือหัวกลับ

ขั้นที่ 2 (4-5 ปี)

เขียนแบบการอ่าน อ่านเรื่องที่คุ้นเคย จำชื่อและคำต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อม เริ่มอ่านคำ จากภาพ อ่านคำที่พบเห็นบ่อย ๆ พูคำที่เริ่มต้นเหมือน ๆ กัน เริ่มมีความรู้ในการถือหนังสือ จำคำสำคัญใน โคลง กลอน นิทาน

ขั้นที่ 3 (4, 5, 6 ปี)

เขียนและอ่านกลับคำที่เขียน อ่านหนังสือคำคล้องจองที่คุ้นเคย ใช้ภาพเป็นสื่อ สำหรับการอ่าน จำตัวอักษร อ่านคำเริ่มต้น ลงท้าย สังเกตความเหมือน จับคู่คำที่เหมือนกัน ในหนังสือ โคลง กลอน อ่านคำได้ในบริบทหนึ่ง แต่ไม่สามารถอ่านได้ในบริบทอื่น

โฮลดาเวย์ (Holdaway, 1979 อ้างถึงใน วรรณาท รักสกุลไทย, 2551) ได้กล่าวถึง พัฒนาการด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยตามลำดับขั้นพัฒนาการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การอ่านขั้นเริ่มต้น (Emergent reading) เด็กจะดูหนังสือเรื่องที่เด็กชอบ พูข้อความในหนังสือด้วยภาษาของตน ทำท่าทางเหมือนอ่านหนังสือ โดยไม่สนใจข้อความตามลำดับของเรื่อง จับใจความและตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อเรื่องโดยการใช่ประสบการณ์เดิมของตน อ่านเรื่องสั้น ๆ ที่บอกให้ผู้ใหญ่บันทึกไว้ อ่านและเขียนตัวขีดเขียน รวมทั้งอ่านและพยายามคัดลอก หรือเขียนทับตัวอักษรของผู้ใหญ่

ขั้นที่ 2 การอ่านขั้นเริ่มแรกในระยะก้าวหน้า (Advanced emergent reading) เด็กจะกวาดตามองตามข้อความตามบรรทัด ดูข้อความที่มีตัวหนังสือตัวใหญ่ ตรวจสอบความถูกต้อง โดยการเดาจากประสบการณ์เดิมและจากสิ่งชี้แนะ อ่านข้อความที่มีตัวอักษรและคำที่เห็นอยู่เป็นประจำ และหาคำที่มีตัวอักษรที่คล้ายกันโดยการตรวจสอบจากจุดที่เริ่มต้นของประโยค

ขั้นที่ 3 การอ่านในระยะที่กำลังจะก้าวไปสู่การอ่านขั้นเริ่มต้น (Emergent to early reading) เด็กจะรู้จักคำที่มีอยู่ในชีวิตประจำวัน เมื่อเห็นคำนั้นในบริบทหรือสิ่งแวดล้อม รู้จักการคาดเดาคำใหม่โดยดูรูปประโยคและความหมาย กวาดสายตาดูทิศทางเมื่อมองข้อความที่คุ้นเคย ชี้และบอกชื่อของตัวอักษรส่วนใหญ่ได้ พิจารณาตัวอักษรบางตัวและบอกว่าคือตัวอะไร พยายามคัดลอกและตกแต่งรูปร่างของตัวอักษร และคำบางคำที่มีพยัญชนะต้นเหมือนกัน

ขั้นที่ 4 การอ่านขั้นต้น (Early reading) เด็กจะชี้และกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดจบของคำบางคำ ใช้เสียงพยัญชนะต้นที่รู้จักในการคาดเดา และตรวจสอบคำที่อ่าน บอกข้อสังเกตที่รู้ว่าคำ ๆ เดียวกันสามารถผสมกับคำอื่นกลายเป็นคำใหม่ได้ คัดลอกหรือเขียนสื่อความหมาย โดยใช้ภาษาง่าย ๆ ของตน ใช้รูปประโยคที่ถูกต้องและกลับมาอ่านข้อความของตนได้ รวมถึงชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดลงท้ายประโยค

ขั้น 5 การอ่านขั้นต้นในระยะก้าวหน้า (Advanced early reading) คาดเดาข้อความจากสิ่งชี้แนะ โดยดูพยัญชนะตัวแรกของคำประกอบกับความรู้เดิมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างรูปตัวอักษรกับเสียงตัวอักษร จำและตรวจสอบตัวอักษรที่สัมพันธ์กับเสียงของคำ ตรวจสอบคำที่อ่านด้วยการชี้ตัวอักษรในคำไปพร้อม ๆ กับการออกเสียงไปด้วย ใช้รูปและเสียงตัวอักษรเป็นหลักในการสะกดคำใหม่ที่ไม่รู้จัก หรือคำที่ไม่แน่ใจ

จากลำดับขั้นพัฒนาการในการอ่านดังกล่าว สรุปได้ว่า ลักษณะพัฒนาการทางการอ่านเป็นไปตามวุฒิภาวะของเด็กแต่ละคน ซึ่งมีความสัมพันธ์กับความสามารถตามลำดับอายุด้วย เด็กปฐมวัยจะเริ่มรู้จักคำง่าย ๆ สามารถอ่านหนังสือภาพง่าย ๆ ได้ และมีความสนใจเกี่ยวกับตัวหนังสือ โดยประสบการณ์เดิมของเด็กมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาความสามารถในการอ่านเป็นอย่างยิ่ง

แนวคิดการสอนอ่าน

ในการสอนอ่านนั้นมีหลายวิธีการ ซึ่งแต่ละวิธีจะมีรูปแบบ ความเชื่อ และวิธีการที่แตกต่างกันไปตามพื้นฐานแนวคิดในการสอนอ่านของแต่ละวิธีนั้น ๆ กันนี้ (Gunning, 1993 อ้างถึงใน นิไพพรรณ เกิดสว่าง, 2547) ได้กล่าวถึงแนวคิดในการสอนอ่าน ดังนี้

1. แนวคิดการสอนแบบแยกทักษะออกเป็น ส่วน (Bottom up) แนวคิดนี้เป็นการสอนแบบทางตรง (Direct instruction) โดยจะเริ่มจากการสอนระดับคำไปสู่ระดับเรื่องราว ทั้งนี้มีความเชื่อว่า การสอนอ่านให้แก่เด็กควรจะต้องเริ่มสอนจากพื้นฐาน ได้แก่ การรู้จักพยัญชนะ สระ ตัวสะกด ไปสู่การอ่านเรื่องราวต่าง ๆ โดยในขั้นแรกที่สอนจะมุ่งให้เด็กมีพื้นฐานเกี่ยวกับรูปร่างและเสียงของพยัญชนะเสียก่อน ต่อจากนั้นจึงจะเริ่มให้เด็กได้เรียนเสียงสระ ตัวสะกดไปตามลำดับ ในการสอนจะมีการเรียงลำดับตามความยากง่ายและความซับซ้อน เมื่อเด็กมีความแม่นยำในการอ่านประสมคำแล้ว จึงจะพัฒนาไปสู่การอ่านประโยคและเรื่องราวตามลำดับ

2. แนวคิดการสอนจากระดับเรื่องราว (Top down) แนวคิดนี้จะเริ่มจากการสอนระดับเรื่องราวมาสู่ระดับคำ โดยเด็กจะเริ่มเรียนจากการอ่านแบบจำเรื่องราวต่าง ๆ ไปสู่การเรียนแยกเป็นคำ การสอนผสมคำนั้นจะยังไม่ถูกนำมาสอนจนกว่าเด็กเริ่มอ่านได้ แนวคิดนี้มีความเชื่อว่าการเรียนอ่านจะต้องเป็นการเรียนแบบองค์รวม และเด็กจะค่อย ๆ ซึมซับไปเองตามธรรมชาติ เหมือนกับการที่เด็กเรียนรู้ที่จะพูด การสอนที่แบ่งทักษะออกเป็น ส่วนย่อย ๆ นั้นจะไม่นำมาใช้ เพราะนอกจากจะทำให้เนื้อหาการเรียนรู้ไม่ต่อเนื่องแล้ว ยังทำให้การสอนอ่านดูเป็นนามธรรม และทำให้ยากขึ้นอีกด้วย

3. แนวคิดแบบผสมผสาน (Interaction) แนวคิดนี้เป็นการผสมผสานกันระหว่างการสอนแบบแยกทักษะออกเป็นส่วนใหญ่ (Bottom up) และการสอนจากระดับเรื่องราว (Top down) กล่าวคือ มีทั้งการสอนแบบแยกทักษะและเรื่องราว โดยแนวทางในการสอนนั้นขึ้นอยู่กับความเชื่อของผู้สอนว่าจะจะไปในทิศทางใด หากมีความเชื่อในแนวการสอนแบบแยกทักษะออกเป็นส่วนใหญ่ (Bottom up) มากกว่า กิจกรรมก็จะเน้นการสอนออกเป็นทักษะย่อยมากกว่า ในทางตรงกันข้าม หากมีความเชื่อในแนวการสอนจากระดับเรื่องราว (Top down) ในการจัดกิจกรรม ก็จะเน้นไปสู่ระดับเรื่องราวมากกว่า

สำหรับการจัดกิจกรรมในมุมหนังสือเพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่านของเด็กปฐมวัยครั้งนี้ เป็นการจัดกิจกรรมที่ใช้แนวคิดการสอนจากระดับเรื่องราว (Top down) กล่าวคือ ใช้วิธีการจัดกิจกรรมการอ่านแบบจําเรื่องราวไปสู่การแยกเป็นคำและยังไม่มีการสอนผสมคำ

กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

นฤมล เนียมหอม (2551) ได้กล่าวถึงกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน ไว้ดังนี้

1. กิจกรรมการอ่านร่วมกัน (Shared reading)

เป็นกิจกรรมที่มีเครื่องมือหลัก หรือสื่อพื้นฐานคือหนังสือเล่มใหญ่ ซึ่งขนาดของตัวหนังสือใหญ่พอที่เด็กนั่งอยู่ข้างหลังมองเห็นคำหรือตัวหนังสือในแต่ละหน้า หนังสือเล่มใหญ่ที่เลือกมาควรเป็นวรรณกรรมที่เป็นที่คุ้นเคย และเป็นประเภททายได้

ขั้นตอนของการอ่านร่วมกัน เริ่มตั้งแต่การอภิปรายถึงเนื้อเรื่องของหนังสือที่จะอ่าน หรือนำสิ่งของที่สัมพันธ์กับเรื่องมานำเสนอ เพื่อช่วยให้เด็กเริ่มสนใจหนังสือที่จะอ่านและช่วยให้เด็กมีความรู้พื้นฐานในเรื่องที่จะอ่านด้วย อ่านหนังสือให้เด็กฟังทั้งเรื่องเพื่อให้เด็กสนใจ ชี้คำอ่านเพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับตัวหนังสือ คำ หรือข้อความ เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการอ่าน ให้เด็กสนุกกับการทายเหตุการณ์ล่วงหน้า

เมื่ออ่านร่วมกับเด็กหลายครั้งแล้ว ครูควรจัดกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ส่วนย่อยของข้อความที่เป็นประโยค วลี หรือคำ โดยการทำหน้าที่ปิดตัวหนังสือเพื่อให้เด็กเห็นคำหรือวลีที่ต้องการเน้นให้ชัดขึ้นและให้เด็กอาสาสมัครอ่านคำนั้น ๆ นอกจากทำหน้าที่แล้ว ครูอาจใช้การเติมคำที่หายไป (Cloze) กิจกรรมนี้จะช่วยให้เด็กเข้าใจได้ว่าข้อความหรือคำไม่ใช่รูปภาพ และเรียนรู้ว่าตัวหนังสือจะมีทิศทาง ซึ่งการเติมคำที่หายไปนี้อาจเป็นประเภททางเสียงและประเภททางตา หรือครูอาจใช้กิจกรรมการเน้นคำสำคัญด้วยการทำบัตรคำสำคัญไว้ให้เด็กนำไปเทียบกับคำในหนังสือ หรืออาจทำบัตรภาพจากในหนังสือให้เด็กจับคู่ภาพกับเนื้อความหรือคำในหนังสือ

หลังจากที่ได้อ่านร่วมกันแล้ว ครูควรจัดกิจกรรมการสื่อภาษา และกิจกรรมการเล่นเกมภาษา เพื่อให้เด็กได้สื่อความหมายสิ่งที่ได้อ่าน กิจกรรมสื่อภาษา ได้แก่ การทำหนังสือนิทาน การแสดงละคร การเล่าเรื่องซ้ำ การทำงานศิลปะ การทำภาพผนัง โดยใช้หนังสือเล่มใหญ่เป็นสื่อ และกิจกรรมการเล่นเกมภาษา ได้แก่ เกมหาคำที่เหมือนกันในนิทาน เกมหาชื่อตัวละคร เกมพุดตามเครื่องหมายวรรคตอน เกมลำดับภาพและข้อความจากเรื่อง

การอ่านออกเสียงให้เด็กฟัง (Reading aloud)

เป็นกิจกรรมที่ครูเลือกวรรณกรรมที่ดีสำหรับเด็กมาอ่านให้ฟัง ครูควรจัดช่วงเวลาเฉพาะสำหรับการอ่านออกเสียงให้เด็กฟัง และควรจัดเป็นกิจกรรมกลุ่มย่อยมากกว่ากลุ่มใหญ่ ครูควรอ่านชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ผู้วาดภาพประกอบ อ่านเนื้อเรื่องพร้อมกับชี้ข้อความขณะที่อ่าน เปิดโอกาสให้เด็กถาม หรือสนทนเกี่ยวกับตัวละคร ช่วงเวลาที่ครูอ่านหนังสือให้ฟังนี้ ควรเป็นเวลาที่ทำให้เด็กรู้สึกอบอุ่น และมีความสุข ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับเด็ก ครูควรอ่านหนังสือให้เด็กฟังทุกวัน เพื่อช่วยให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน และช่วยให้เด็กมีความรู้เกี่ยวกับการใช้หนังสือ การใช้สิ่งชี้แนะในการคาดคะเน และการตรวจสอบการคาดคะเน

การอ่านอิสระ

เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเลือกอ่านตามความสนใจ สื่อที่ใช้ในการอ่านอาจเป็นหนังสือประเภทต่าง ๆ คำคล้องจอง เนื้อเพลง หรือสื่อต่าง ๆ เช่น ป้ายข้อความต่าง ๆ ในห้องเรียน ป้ายประกาศเตือนความจำ คำแนะนำในการใช้และเก็บของเล่น คำขวัญ คำคล้องจองประจำมุม ป้ายสำรวจชื่อเด็กที่มาโรงเรียน ป้ายแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ รายการอาหารและของว่างประจำวัน ปฏิทิน รายงานอากาศประจำวัน หรือป้ายอวยพรวันเกิดเพื่อ เป็นต้น

การอ่านตามลำพัง (Independent reading)

วิธีการส่งเสริมการอ่านที่ดี คือ การให้เด็กมีโอกาสอ่านจริงๆ ครูควรจัดให้มีช่วงเวลาเฉพาะที่ทุกคนรวมทั้งครูเลือกหนังสือมาอ่านตามลำพัง ช่วงเวลานี้ เด็กจะได้เลือกหนังสือที่ตนชื่นชอบหรือสนใจมาอ่าน แม้ว่าชื่อกิจกรรมจะเป็นการอ่านเงียบ ๆ โดยไม่รบกวนผู้อื่น ในทางปฏิบัติเด็กอาจพูดออกเสียงพึมพำระหว่างการอ่านบ้าง ครูไม่ควรบังคับให้ทุกคนเงียบสนิทระหว่างการอ่าน กิจกรรมนี้อาจใช้เวลาประมาณ 5-10 นาทีต่อวัน ควรเป็นเวลาที่เด็กมีอิสระในการเลือกอ่าน โดยครูไม่ต้องมอบหมายงานต่อเนื่องจากการอ่านให้เด็กทำ

นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการอ่าน คือ การเขียน การเขียน คือ การสื่อสาร การแสดงความคิด ความรู้สึกออกมาอย่างมีความหมาย การเขียนและการอ่านจะดำเนินไปพร้อมกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) ดังนั้น เมื่อเด็กได้อ่านแล้ว

จึงควรจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเขียนเพื่อสื่อความหมายหรือเขียนในสิ่งที่เด็กสนใจ เช่น เขียนชื่อตนเอง เขียนบันทึกชื่อนิทานที่อ่าน เขียนเมนูอาหาร ในสังยา เป็นต้น

การประเมินการอ่าน

การประเมินการอ่านของเด็กปฐมวัยนั้น สามารถทำได้โดยการสังเกตเด็กขณะทำกิจกรรมการอ่านร่วมกับครู อ่านกับเพื่อน หรืออ่านคนเดียว

จากการศึกษาแนวคิดของ คัทติง (Cutting, 1985 อ้างถึงใน สุทธิลักษณ์ แก้วเล็ก, 2547) กล่าวถึงการประเมินการอ่านของเด็ก สรุปได้ 3 วิธี คือ

1. จากการสังเกต (From observation) ได้แก่ การสังเกตท่าทางขณะเด็กอ่าน
  2. จากการวินิจฉัยความหมาย (From diagnostic means) ได้แก่
    - 2.1 การฟังเด็กอ่าน
    - 2.2 การฟังเด็กเล่าเรื่องซ้ำ และถามคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวในหนังสือว่า “เรื่องนี้เกี่ยวกับอะไร” “คำนี้มีความหมายว่าอย่างไร” เพื่อจะได้รู้ว่าเด็กเข้าใจเรื่องราวหรือไม่
  3. การรู้ข้อมูลของเด็กในเรื่องความรู้เกี่ยวกับการอ่าน ซึ่งเป็นพื้นฐานของการอ่าน เพื่อจะได้รู้ว่าเด็กเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างรูปและเสียงของตัวอักษรหรือไม่
  4. จากการตอบสนองของเด็ก (From children’s constructed responses) ได้แก่ การตอบสนองต่อเรื่องที่อ่าน การจับใจความจากเรื่องที่อ่าน การขยายความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน สำหรับการสังเกตพัฒนาการการอ่านนั้น สามารถทำได้กับเด็กเป็นรายบุคคลและในกลุ่มย่อยขณะเด็กทำกิจกรรมการอ่านร่วมกันในห้องเรียน การสังเกตเพื่อประเมินพัฒนาการของเด็ก ในกิจกรรมการอ่านร่วมกันนั้นสามารถประเมินความตั้งใจ ทักษะการคาดคะเน กระบวนการในการอ่าน การจับใจความ ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับหนังสือและตัวหนังสือ
- ดังนั้น การประเมินผลการอ่าน จะเป็นไปตามพัฒนาการ และธรรมชาติการรู้หนังสือ ในด้านการอ่านของเด็ก โดยการเก็บร่องรอยทางการอ่านของเด็กขณะทำกิจกรรมการอ่าน รวมถึงกิจกรรมการอ่านร่วมกัน โดยการสังเกต การบันทึกพฤติกรรมกรอ่านอย่างต่อเนื่อง

เพลงและดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย

ความหมายและคุณค่าของเพลงและดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย

ความหมายของเพลงและดนตรี

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542) ให้ความหมายของเพลงว่า หมายถึง เสียงร้องหรือเสียงดนตรีที่เป็นทำนองคือเสียงสูง ๆ ต่ำ ๆ สลับกันตามแต่ผู้แต่งได้ประดิษฐ์เรียบเรียงขึ้น โดยมีประโยชน์ควรครดอนสัมผัสและจังหวะถูกต้องตามทฤษฎีดุริยางคศิลป์และ

ให้ความหมายของคนตรีว่าหมายถึงเสียงที่ประกอบกันเป็นทำนองเพลงเครื่องบรรเลงซึ่งมีเสียงดัง ทำให้รู้สึกเพลิดเพลินหรือเกิดอารมณ์รัก โศกหรือรื่นเริงได้ตามทำนองเพลง

เชียรชัย เอี่ยมจรเมธ (2544) กล่าวว่า เพลงหมายถึงสำเนียงขับร้องทำนองดนตรีกระบวนวิธีรำดาบรำทวน เป็นต้น

สรุปได้ว่า เพลงและดนตรี หมายถึง เสียงร้องหรือเสียงดนตรีที่เป็นทำนองเสียงสูง ๆ ต่ำ ๆ สลับกันไปตามแต่ผู้แต่งได้ประดิษฐ์และเรียบเรียงขึ้น

คุณค่าของเพลงและดนตรีต่อเด็กปฐมวัย

เพลงและดนตรีนอกจากจะให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้วเพลงและดนตรี ยังมีคุณค่าทางจิตใจของมนุษย์เรามากด้วยดังที่ ละออ ชูติกร (2537) ได้กล่าวไว้ ดังนี้

1. เพลงและดนตรีช่วยเสริมสร้างสุขภาพและพละการเคลื่อนไหว ร้องเพลงของเด็กนั้น เด็กไม่เพียงแต่นั่งร้องหรือยืนร้องเท่านั้น แต่เด็กพอใจที่จะทำท่าทางประกอบไปด้วย เนื่องด้วย เด็ก ๆ ชอบเปลี่ยนอิริยาบถ ชอบเคลื่อนไหว กระโดดโลดเต้นไปตามจังหวะเพลง ดังนั้น เพลงและดนตรีจึงสามารถเป็นสิ่งเร้าเพื่อช่วยในการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อ แขน ขา นิ้วมือ และส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้เป็นอย่างดีการที่เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเป็นการช่วยให้เด็กมีร่างกายแข็งแรงและพละการที่สมบูรณ์ ซึ่งจะมีผลเกี่ยวโยงไปถึงพัฒนาการด้านอารมณ์สังคมจิตใจและสติปัญญาของเด็กอีกด้วย
2. เพลงและดนตรีช่วยเสริมสร้างพัฒนาการด้านอารมณ์ในแง่ให้ความเพลิดเพลิน สนุกสนานรื่นเริง ช่วยให้เด็กได้แสดงออกตามความต้องการและความสามารถช่วยถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกของเด็ก ช่วยให้เด็กผ่อนคลายความเครียด ดังจะเห็นได้จากการสังเกตเด็กร้องเพลง เล่นกัน เด็กจะมีหน้าตายิ้มแย้ม เบิกบาน แม้เด็กบางคนจะมีอารมณ์หงุดหงิด แต่เมื่อได้ร้องรำ ทำเพลง หรือได้ฟังเพลงสักครู่ก็จะค่อยคลายความไม่สบายใจลง เพราะความไพเราะของเพลงลีลา และท่วงทำนองเพลงจะช่วยกล่อมอารมณ์ของเด็กให้เพลิดเพลินตามไปด้วย ส่วนเด็กที่ชอบร้อง เพลงนั้นนอกจากตัวเองจะมีความสุขแล้ว ยังช่วยทำให้เพื่อน ๆ มีความสุข มีความเบิกบานใจ
3. เพลงและดนตรีช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางสังคมเช่นการร้องรำทำเพลง หรือเล่นดนตรีก็ล้วนแล้วแต่ต้องเล่นร่วมกันกับเพื่อน ๆ ต้องอาศัยความร่วมมือกันจากทุกฝ่าย
4. เพลงและดนตรีช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางสติปัญญาเพลงและดนตรีช่วย เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจและมโนคติให้กับเด็กในเรื่องต่าง ๆ เช่น ธรรมชาติศึกษาคณิตศาสตร์ สังคมศึกษาฯลฯ และเป็น การช่วยให้เด็กพอใจเข้าใจและจดจำได้เองโดยไม่ต้องบังคับ นอกจากนี้ กิจกรรมดนตรียังช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก เช่น เมื่อครูให้ช่วยกันคิดว่า

ทำอะไรตามจังหวะดนตรีนี้ได้อีก หรือเราจะทำอะไร จึงจะแสดงความหมายของเนื้อเพลงนี้ได้ ลองช่วยกันแต่งเติมเพลงนี้ให้ต่างออกไปบ้างได้หรือไม่ ซึ่งบางครั้งเด็กจะสามารถทำได้อย่างดี

5. เพลงและดนตรีช่วยเพิ่มพูนทักษะทางภาษาให้แก่เด็ก เพลงและดนตรีช่วยให้เด็กรู้จัก ฟังและแยกความแตกต่างของเสียงสูง ต่ำ ดัง ค่อยหนัก เบาหนัก แยกจังหวะช้าเร็ว ซึ่งเป็นพื้นฐาน ในการฟังคำพูดที่ประกอบไปด้วยเสียงหนักเบา และเสียงวรรณยุกต์ที่ต่างกัน เพลงและดนตรี จะช่วยในเรื่องการพูดและการอ่านออกเสียงของเด็ก เพราะในขณะที่เด็กร้องเพลงเด็กต้องรู้จัก การควบคุมการหายใจ รู้จักการควบคุมเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อที่ใช้ในการพูด รู้จักจังหวะของ การพูดรู้จักรูปประโยคที่ถูกต้อง และเด็กจะชอบเล่นกับคำพูด ซึ่งเป็นบทคล้องจองที่อยู่ในเพลงนั้น เนื่องจากเพลงทุกเพลงจะต้องมีเนื้อร้องที่สัมผัสกัน เช่น นกเอี้ยงนกน้อยน้อยบินลอยตามสายลม คำว่า น้อยกับลอยสัมผัสกัน ปีกหางกางสวยสม คำว่า ลมกับสม ก็สัมผัสกันลักษณะของคำ ที่คล้องจองกันเช่นนี้ ทำให้เด็กสามารถจำเพลงได้ง่ายขึ้น สังเกตเห็นว่าแม้บางเพลงของผู้ใหญ่ ซึ่งมีคำและประโยคยาว ๆ แต่เด็กก็สามารถจำได้นอกจากนี้บางเพลงประกอบด้วยคำใหม่ ซึ่งเด็กยังไม่ทราบ เด็กก็จะ ได้ความรู้เกี่ยวกับคำใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นด้วย

6. เพลงและดนตรีช่วยเสริมสร้างลักษณะนิสัยให้แก่เด็กในการที่จะปลูกฝังและส่งเสริม ลักษณะนิสัยที่ดีให้แก่เด็กนั้น ครูสามารถใช้เพลงช่วยได้เป็นอย่างมาก ถ้าเลือกเพลงได้เหมาะสม ในปัจจุบันมีบทเพลงสำหรับเด็กเป็นจำนวนมาก จึงมีเนื้อร้องที่มีส่วนช่วยในการสร้างเสริมลักษณะ นิสัยที่ดีให้แก่เด็ก เช่น เพลงเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดเพลง เกี่ยวกับความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เพลง เกี่ยวกับการรักษาระเบียบวินัยความสามัคคี

7. เพลงและดนตรีช่วยพัฒนาด้านระเบียบวินัยและความพร้อมเพรียงให้แก่เด็กในการที่ จะให้เด็กรักษาระเบียบวินัยและความพร้อมเพรียงนั้น ครูจะใช้เพลงและดนตรีช่วยได้เป็นอย่างดี โดยที่ไม่จำเป็นต้องเหน็ดเหนื่อยหรือเลี้ยวเชิงบังคับ เช่น ครูจะให้สัญญาณที่เป็นเสียงเพลงหรือ เสียงดนตรีกับเด็กว่าถ้าได้ยินเสียงสัญญาณนี้ทุกคนจะต้องมาเข้าแถวสัญญาณนี้ทุกคนจะต้องเลิก เล่นและช่วยกันเก็บของ ซึ่งครูอาจใช้สัญญาณเป็นเสียงดนตรีง่าย ๆ เช่นเสียงนกหวีดเป่าเป็นจังหวะ หรือเสียงกลอง เสียงกระดิ่ง หรือบทเพลงใดบทเพลงหนึ่ง ถ้าเด็กเข้าใจและเคยชินกับสัญญาณ เหล่านี้เด็กจะปฏิบัติได้ดีพร้อมเพรียงกัน โดยครูไม่ต้องเหน็ดเหนื่อยกับการตะโกนบอกกันอยู่ ทุกกระยะ จึงกล่าวได้ว่านอกจากเสียงดนตรีจะช่วยพัฒนาเด็ก แล้วยังเป็นการช่วยผ่อนแรงให้ครู ได้อีกด้วย

นอกจากนี้เวลาเด็กเดินเล่นแบบแถวทหารถ้าต้องการให้เด็กเดินพร้อมกันก็จะต้องใช้ เพลงหรือเสียงดนตรีเข้าช่วยมิฉะนั้นเด็กจะเดินไปคนละทางสองทางเพราะไม่มีจังหวะเพลงหรือ ดนตรีคอยควบคุมอยู่ส่วนใหญ่เราจะเห็นว่าโดยทั่ว ๆ ไปครูมักจะใช้นกหวีดซึ่งเป็นเครื่องดนตรี ที่หาได้ง่ายใช้ได้ง่ายและสะดวก

8. เพลงและดนตรีช่วยในการสอนและส่งเสริมให้เด็กเกิดความรักชาติและบ้านเมือง การปลูกฝังให้เด็กมีความรักชาติบ้านเมืองจะต้องเริ่มตั้งแต่เด็กและสิ่งที่จะเป็นสื่อที่ดีที่สุด คือ การใช้เพลงเป็นเครื่องกระตุ้น เพลงที่มีจังหวะเร้าใจ และมีความหมายที่เกี่ยวกับความรักชาติ ความเสียสละเพื่อชาติของบรรพบุรุษตลอดจนตัวอย่างที่ดีงามของวีรบุรุษที่ได้ช่วยป้องกัน ประเทศชาติ ตัวอย่างเช่นเพลง “รักเมืองไทย” เพลง “ต้นตระกูลไทย” ซึ่งพลตรีหลวงวิจิตรวาทการ ได้แต่งไว้ล้วนแต่มีเนื้อร้องและทำนองที่เร้าใจเด็กให้รักกักเข้มแข็ง ถ้าครูถือโอกาสอธิบาย เนื้อเพลงแต่ละคำแต่ละประโยคให้เด็กเข้าใจจะช่วยส่งเสริมเด็กให้เป็นอย่างมาก

9. เพลงและดนตรีช่วยลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กเพลงและดนตรี ช่วยลด พฤติกรรมที่เป็นปัญหาบางอย่างของเด็ก เช่น เด็กที่ขี้อาย เก็บตัว ไม่กล้าแสดงออก เนื่องจาก ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ฯลฯ ถ้าครูพยายามหาทางแก้ด้วยการฝึกให้เล่นร้องเพลง รวมไปถึง เพื่อน ๆ และให้กำลังใจโดยการชมเชยจะทำให้เด็กเกิดความกล้ามากขึ้น

ปัจจุบันได้มีการนำดนตรีมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อในการช่วยเด็กที่มีปัญหาด้านต่าง ๆ อย่างแพร่หลายและได้ผลดี โดยใช้กิจกรรมทางดนตรีมาช่วยเสริมสร้างพัฒนาการและช่วยแก้ไข ข้อบกพร่องของเด็ก เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางสมอง เด็กที่มีความบกพร่องทางสายตาทา หู เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย เด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์ ซึ่งผู้ที่นำมาใช้เชื่อว่าอำนาจ ของเสียงเพลงและดนตรีจะสามารถก่ออารมณ์ให้แก่ผู้ฟัง แต่ในการนำเพลงและดนตรีมาใช้ ในการบำบัดนี้ ต้องอาศัยเทคนิคและหลักวิชาการเป็นพิเศษ ดังนั้น ผู้ที่จะทำการบำบัดได้ต้องได้รับการ ศึกษาในด้านนี้เป็นพิเศษเป็นที่เชื่อถือและยอมรับกันว่าผู้ที่ได้รับการบำบัดมีสุขภาพที่ดีขึ้น สามารถสื่อสารกับคนอื่น ๆ ได้มีการรับรู้และพฤติกรรมตลอดจนสังคมดีขึ้นกว่าเดิม

10. เพลงและดนตรีเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ดีให้แก่เด็ก เพลงและดนตรีสามารถช่วย กระตุ้นความสนใจของเด็กในการเรียน เด็กจะเรียนด้วยความสนุกสนานสนใจ พอใจ ไม่เบื่อหน่าย และช่วยให้เด็กเข้าใจเรื่องราวที่ครูต้องการสอนได้เร็วขึ้น จำได้ง่ายขึ้นตัวอย่าง เช่น ถ้าครูจะสอนให้ เด็กเรียนรู้และจำชื่อของผลไม้ ครูบอกเด็กว่าผลไม้ในประเทศไทยที่เรารู้จัก มีกล้วยส้มมะม่วงลำไย แล้วให้เด็กจำให้ได้กับการที่ครูนำเพลงผลไม้มาสอนให้เด็กร้องใช้การเล่นประกอบจะทำให้เด็ก จำง่ายและแม่นยำขึ้น

นอกจากนี้ครูยังสามารถนำเพลงและการเล่นมาจัดเป็นเกมให้เด็กเล่นกันอย่างสนุกสนาน เช่น นำเพลงจ๊อจี้ผลไม้มาให้เล่นเกมจ๊อจี้ เพลงมอญซ่อนผ้า มาประกอบการเล่นมอญซ่อนผ้า ฯลฯ และยังอาจนำเพลงและเกมมาสัมพันธ์กับการสอนวิชาต่าง ๆ ให้เด็กเรียนด้วยความสนุก โดยไม่รู้สึกรว่าครูกำลังสอนแต่คิดว่ากำลังเล่นอยู่ เช่น นำมาสัมพันธ์กับการสอนคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์ ธรรมชาติศึกษาและภาษา

ดังนั้น จึงพอสรุปได้ว่า เพลงและดนตรีมีคุณค่าต่อเด็กมากสังเกตได้ จากเมื่อเด็กได้ฟัง เพลงและดนตรี เด็กจะมีหน้าตายิ้มแย้มเบิกบานและเพลงยังสามารถทำให้เด็กที่ร้องให้บางคน หุ่ยร้องได้ บางคนก็มีอารมณ์ร่วมด้วยการตบมือ ขยับแขนขา ทำท่าทางประกอบโดยไม่รู้จักเบื่อ นอกจากนี้ เพลงและดนตรียังมีคุณค่าต่อเด็ก เช่น ช่วยพัฒนาอารมณ์และสังคมของเด็ก ช่วยพัฒนา ภาษาของเด็ก และช่วยสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่ดี

การร้องเพลงกับดนตรี

การสอนให้เรียนรู้ในเรื่องของการร้องเพลงควรเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก เพื่อการปลูกฝังให้ เป็นคนที่รักในเสียงเพลง และเสียงดนตรี ซึ่งเป็นส่วนช่วยในการขัดเกลาจิตใจ ช่วยส่งเสริมพัฒนาการ ด้านอื่น ๆ ให้กับเด็กและมีความเหมาะสมต่อช่วงวัยมากที่สุด โดยแบ่งเป็น

1. วัยเด็กตอนต้น (3-6 ปี) เริ่มมีจินตนาการและพัฒนาการทางด้านศิลปะ ชอบฟังดนตรี และร้องตามช่วยเพิ่มทักษะทางด้านภาษาการออกเสียงที่ชัดเจน ทักษะการฟังและให้มีจิตใจอ่อนโยน
2. วัยเด็กตอนกลาง (7-12 ปี) มีความสามารถทางความจำความนึกคิดและเริ่มรู้ความชอบ ของตนเองช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางอารมณ์และสังคมฝึกให้เป็นเด็กที่กล้าแสดงออกมีความมั่นใจ การร้องเพลงหรือเสียงร้องของมนุษย์ (Human singing voice) จัดว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งของดนตรี ซึ่งอยู่ในส่วนของสีสัน (Tone color) ดังนั้นจึงควรทำความเข้าใจว่าองค์ประกอบของดนตรีว่า ประกอบด้วยอะไรบ้างองค์ประกอบของดนตรีส่วนสำคัญพื้นฐานที่ทำให้ดนตรีเป็นรูปร่างขึ้นมาได้ ซึ่งประกอบไปด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ คือ เสียงเวลาทำนองเสียงประสานสีสันลักษณะของเสียง รูปพรรณของดนตรีและรูปแบบของดนตรี

1. เสียง (Tone)

เสียงหรือ Tone ในที่นี้แตกต่างจาก Noise เนื่องจากการทำให้เกิด Tone เป็นในลักษณะ ของการสั่นสะเทือนของอากาศอย่างสม่ำเสมอเช่นการเป่าการร้องการตีการสีส่วน Noise เกิดจาก การสั่นสะเทือนของอากาศที่ไม่สม่ำเสมอคุณสมบัติของเสียงประกอบไปด้วย

- ระดับเสียง (Pitch)
- ความยาวของเสียง (Duration)
- ความเข้มของเสียง (Intensity)

- คุณภาพของเสียง (Quality)

2. เวลา (Time)

- ความเร็วจังหวะ (Tempo)

- อัตราจังหวะ (Meter)

- จังหวะ (Rhythm)

3. ทำนอง (Melody)

การจัดเรียงของเสียงที่มีความแตกต่างของระดับเสียงและความยาวของเสียงตามแนวนอนโดยทั่วไปดนตรีประกอบด้วยทำนองซึ่งเป็นองค์ประกอบที่ง่ายต่อการจดจำมากที่สุด ทำนองคล้ายกับภาษาพูดคือเป็นภาษาดนตรีที่ประกอบเป็นประโยคเพื่อสนองความคิดของผู้พูด

4. เสียงประสาน (Harmony)

องค์ประกอบดนตรีที่เกิดขึ้นจากการผสมผสานของเสียงมากกว่า 1 เสียงมีความสลับซับซ้อนกว่าจังหวะและทำนองและจะไม่พบการประสานเสียงในดนตรีของสังคมล่าสมัย

5. ระบบเสียง (Tonality)

เป็นเรื่องของเสียงที่จัดเป็นระบบซึ่งโดยทั่วไปจะเป็นระบบเสียงที่เรียกว่า Tonic คือ ใช้เสียงหนึ่งเป็นเสียงหลักและการประสานเสียงจะเกี่ยวพันกันเสียงหลักนี้ก็คือเสียงโทนิค (Tonic)

6. สีสั่น (Tone color)

คุณสมบัติของเสียงของเครื่องดนตรีรวมทั้งเสียงร้องของคนซึ่งมีความแตกต่างกันเสียงร้องของมนุษย์ (Human singing voices) จัดได้ว่าเป็นเครื่องดนตรีที่ติดตัวมากับมนุษย์ทุกคน เสียงร้องของมนุษย์จัดเป็นเครื่องดนตรีที่สามารถถ่ายทอดอารมณ์และสื่อความหมายได้ดีที่สุด ยากจะหาเครื่องดนตรีชนิดใดมาเทียบได้

ลักษณะของเพลงเด็กปฐมวัย

เพลงเด็กที่เหมาะสมต้องเป็นเพลงที่มีความสนุกสนานและมีเนื้อร้องที่สั้น ๆ จำง่ายเพราะเด็กในวัยนี้มีช่วงความสนใจสั้นดังนั้นเนื้อเพลงจึงต้องมีเนื้อร้องสั้น ๆ น่าสนใจ ดังที่ ละออ ชูติกร (2537) ได้กล่าวถึงลักษณะเพลงที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัยดังนี้

1. เนื้อร้องสั้นได้ใจความเด็กในวัยนี้มีช่วงความสนใจสั้นและจำอะไรที่ยากไม่ได้พูดประโยคยาว ๆ ยังไม่คล่องดังนั้นเนื้อเพลงสำหรับเด็กจึงต้องสั้นมีตั้งแต่ 2 บรรคถึง 4 หรือ 6 บรรค
2. มีถ้อยคำที่ชวนให้สนุกสนานและเกิดอารมณ์ขันเด็กจะชอบเล่นกับคำพูดที่มีเสียงสูง ๆ ต่ำ ๆ เช่น ตูบปอง ตู๊กตัก จู๊กกู๋ โห่ปึก และรู้สึกละสนุกกับการที่ได้พูดคำเหล่านี้
3. ใช้คำซ้ำ ๆ ซึ่งทำให้จำได้ง่ายและใช้ถ้อยคำที่เด็กเข้าใจง่ายไม่มีศัพท์ที่ยากเกินความเข้าใจของเด็กเนื่องจากเด็กในวัยนี้ยังไม่รู้คำมากนัก

4. เนื้อร้องเป็นเรื่องที่เด็กสนใจเด็ก ๆ ชอบและสนใจเพลงที่เกี่ยวกับตนเอง เพลงที่เกี่ยวกับสัตว์เพลงที่มีการเลียนแบบเสียงของสัตว์ต่าง ๆ หรือเสียงที่เกี่ยวกับขบวนการและธรรมชาติที่แวดล้อมตัวเด็กเช่นเสียงนาฬิกาเสียงกลอง ฯลฯ

5. ทำนองเพลงง่ายเพลงสำหรับเด็กปฐมวัยควรมีทำนองที่ง่าย ๆ ใช้เสียง ที่ใกล้เคียงเสียงพูดเพราะในวัยนี้ยังไม่สามารถร้องเสียงที่สูงมากหรือต่ำมากได้และยังเปลี่ยนเสียงสูงต่ำ ยังไม่ได้ดี

6. จังหวะชัดเจนจังหวะเพลงที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัยควรเป็นจังหวะที่ชัดเจนค่อนข้างช้าและไม่เร่งเร็วหรือเร็วจนเกินไปเพราะประสาทรับรู้ทางเสียงของเด็กยังไม่ดีพอ

7. มีความหมายดีเพลงที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัยควรมีความหมายที่ดีและมีคุณค่าต่อเด็ก ทั้งนี้เพื่อยกระดับจิตใจและช่วยในการปลูกฝังเสริมสร้างคุณธรรมและลักษณะนิสัยที่ดีงาม

8. ให้ความรู้แก่เด็กเพลงของเด็กปฐมวัยควรจะเป็นเพลงที่สอดแทรกความรู้ต่าง ๆ ให้กับเด็กด้วยเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่เด็กมากที่สุด

สรุปได้ว่าลักษณะของเพลงที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัยจะต้องเป็นเพลงที่มีเนื้อร้องสั้น ๆ ได้ใจความมีเนื้อหาที่เด็กสนใจใช้ถ้อยคำที่ชวนให้สนุกสนานทำนองเพลงง่าย ๆ จังหวะชัดเจนและมีความรู้สอดแทรกในเนื้อหาของเพลงเพราะเด็กในวัยนี้สามารถเรียนรู้และจำสิ่งต่าง ๆ ที่ครูป้อนให้ได้อย่างรวดเร็ว

การเลือกเพลงสำหรับเด็กปฐมวัย

การเลือกเพลงที่จะนำมาใช้กับเด็กปฐมวัยมีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะเพลงมีอิทธิพลต่อจิตใจของเด็กเพลงบางเพลงอาจจะทำให้เด็กคลั่งคลอกอยากกระโดดโลดเต้นบางเพลงก็สนุกสนานบางเพลงก็ชวนให้เคลิบเคลิ้มอยากนอนหลับทั้งนี้อยู่ที่การจะเลือกเพลงมาใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ละออ ชูติกร (2537) ได้กล่าวถึงแนวทางการเลือกเพลงสำหรับเด็กปฐมวัยไว้ ดังนี้

1. เลือกเพลงที่เหมาะสมกับวัยเด็กระดับปฐมวัยยังเรียนรู้คำได้ไม่มากนักและยังไม่สามารถจำถ้อยคำที่ยากหรือประโยคยาว ๆ ได้ดังนั้น จึงต้องเลือกเนื้อร้องเพลงที่มีประโยคสั้น ๆ มีคำซ้ำ ๆ และกล่าวถึงสิ่งที่เด็กรักและพอใจประกอบด้วยถ้อยคำและทำนองที่ช่วยให้เด็กเกิดอารมณ์สนุกสนานร่าเริงเช่นเพลงตุ๊กตาเพลงสัตว์เพลงรถไฟเครื่องบิน ฯลฯ

2. เลือกเพลงให้เหมาะสมกับโอกาสที่จะใช้การเลือกเพลงให้เด็กฟังหรือให้เด็กหัดร้องต้องดูให้เหมาะสมกับโอกาสที่จะใช้ด้วยเช่นเวลาต้องการให้เด็กพักผ่อนหรือนอนตอนกลางวันจะต้องเลือกเพลงที่มีเสียงทุ้มนุ่มมีลีลาช้า ๆ นุ่มนวลอ่อนหวานเพื่อช่วยให้เด็กมีความรู้สึกสบายใจผ่อนคลายอารมณ์และกล้ามเนื้อทุกส่วนของร่างกายบางครั้งครูต้องการส่งเสริมให้เด็กเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์รู้จักการระวังรักษาสุขภาพอนามัยแต่การที่บอกเด็กตรง ๆ นั้นเด็กไม่ยอมทำ

แต่ถ้าใช้เพลงเป็นสื่อกระตุ้นช่วยส่งเสริมเด็กจะรู้สึกว่าจะไม่ถูกบังคับและยอมทำด้วยความเต็มใจ ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญเพราะเด็กไม่ชอบอะไรที่คิดว่าเป็นการถูกบังคับให้ทำและเพลงที่เกี่ยวกับการรับประทานอาหารรักษาสุขภาพอนามัยนั้นได้มีผู้แต่งไว้มากพอสมควรที่ครูจะสามารถนำมาใช้ให้เหมาะกับโอกาสได้นอกจากนี้ยังมีเพลงที่ใช้ในโอกาสต่าง ๆ เช่น วันปีใหม่ วันสงกรานต์ วันเฉลิมพระชนมพรรษา วันลอยกระทง วันเกิด ฯลฯ ซึ่งถ้าครูเลือกนำมาใช้ให้เหมาะกับโอกาสจะเป็นการช่วยเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับวันสำคัญได้ดียิ่งขึ้น

3. เลือกเพลงที่มีคุณค่าต่อเด็กบางครั้งเด็กมักจะจดจำเพลงที่ผู้ใหญ่ร้องกันซึ่งบางเพลงก็มีเนื้อร้องที่ไม่เหมาะสมกับเด็กไม่ได้ให้คุณค่าอะไรแก่จิตใจเด็กเพียงแต่ร้องเพื่อความเพลิดเพลินโดยไม่มีความหมายอะไรฉะนั้นผู้ใหญ่ควรจะเลือกเพลงที่ให้ประโยชน์ต่อเด็กเช่นประโยชน์ในด้านสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่ดีงามสร้างเสริมด้านคุณธรรมและประโยชน์ในด้านส่งเสริมทักษะทางภาษา

4. เลือกเพลงให้สัมพันธ์กับสิ่งที่จะสอนในการสอนเพลงให้กับเด็กนั้นเราไม่ได้มุ่งให้เด็กได้รับความเพลิดเพลินเพียงอย่างเดียวแต่เรามุ่งจะให้เด็กได้รับความรู้ด้วย ดังนั้น ครูจึงต้องคำนึงถึงความหมายของเนื้อร้องในบทเพลงให้สัมพันธ์กับเรื่องที่จะสอนจึงจะได้ประโยชน์แก่เด็ก ซึ่งปัจจุบันมีผู้แต่งเพลงที่สามารถนำมาใช้สอนให้สัมพันธ์กับเรื่องต่าง ๆ ไว้มาก เช่น เกี่ยวกับ สัตว์ พืช ปรัชญาการณธรรมชาติ ความสัมพันธ์ในครอบครัว ฯลฯ

จิตต์ โชคอุทัย (2524) ได้กล่าวถึงข้อควรคำนึงในการเลือกเพลงสำหรับเด็กไว้

4 ประการดังนี้

1. เพลงนั้นต้องตรงกับบทเรียนคือมีเนื้อเพลงตรงกับเนื้อเรื่องหรือใช้คำตรงกับคำที่สอนมากที่สุด
2. เพลงนั้นต้องสนุกหมายถึงเนื้อร้องทำนองลีลาและจังหวะเร้าใจให้สนุกสนาน
3. เพลงนั้นต้องง่าย เนื้อร้องทำนองจังหวะต้องง่าย ๆ ใช้คำง่าย ๆ อย่าให้ยากจน เด็กฟังไม่ถึง เพลงเด็กจึงต้องสรรหาให้เหมาะสม
4. เพลงนั้นต้องสั้นให้สั้นพอที่ครูว่า 2 เทียว เด็กจำได้เพราะเด็กในชั้นนี้ยังอ่านหนังสือไม่ออกเขียนไม่ได้การจดเนื้อเพลงบนกระดานแล้วให้เด็กลอกจึงเป็นการตกในวงการไม่พึงกระทำ

ครุณี สัจจากุล และผ่องฉวี พุหลรัตน์ (2536) ได้กล่าวว่า เพลงที่จะนำมาสอนเด็กนั้นควรเป็นเพลงที่มีเนื้อร้องสั้น ๆ ได้ใจความใช้คำซ้ำ ๆ กัน เข้าใจง่าย มีถ้อยคำฟังแล้วชวนให้สนุกสนาน เช่น เนื้อร้องเกี่ยวกับสัตว์ หรือการเลียนแบบเสียงของสัตว์ต่าง ๆ และธรรมชาติ

สิ่งแวดล้อมที่เด็กคุ้นเคยในชีวิตประจำวัน เช่น การไปโรงเรียน การเล่น การนอน การรักษา
ความสะอาด ฯลฯ

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่าการเลือกเพลงที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยจะต้องเลือกเพลง
ที่มีประโยชน์ ๆ มีเนื้อหาและทำนองสนุกสนานให้ประโยชน์กับเด็กและสามารถนำไปใช้ใน
ชีวิตประจำวันได้เช่นการรับประทานอาหารการแปร่งฟันเป็นต้นเพลงที่เลือกให้กับเด็กนั้น
นอกจากจะให้ความสนุกสนานและเพลิดเพลินแล้วยังต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์กับสิ่งที่สอนด้วย

การสอนเพลงและดนตรีให้แก่เด็กปฐมวัย

เพลงและดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมซึ่งครูสามารถนำมาสอนให้เด็กร้องได้
ตลอดเวลาและสมควรแก่โอกาสแม้ในเวลาหยุดพัก หรือนอนพักผ่อน ครูก็ให้เด็กฟังเพลงและ
ดนตรีได้หรือในขณะที่เด็กทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ในขณะที่ล้างมือ ถ้ามีเพลงเกี่ยวกับการล้างมือ
ก็ควรนำมาร้อง เวลาพาเด็กออกไปเดินเล่นแล้วเห็นนกบินไปมากก็อาจจะร้องเพลงนกพูดคุยกัน
เรื่องนกหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้น เช่น เวลาฝนตกก็อาจจะร้องเพลงฝนการสอนให้เป็นธรรมชาติ
จะเป็นการช่วยให้เด็กพอใจและสบายใจ

ขั้นตอนการสอนเพลงและดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นเรื่องที่สำคัญที่สามารถทำให้เด็ก
เรียนรู้ได้อย่างสนุกสนานครูจำเป็นจะต้องรู้ขั้นตอนในการสอนเพลงและดนตรีที่ถูกต้อง เด็กจึงจะ
สามารถเรียนรู้ได้ตรงวัตถุประสงค์

ละอ อชุติกร (2537) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนในการสอนเพลงและดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย
ดังนี้

1. การเตรียมการสอนครูจะต้องเตรียมอุปกรณ์การสอนให้ตรงกับจุดมุ่งหมายที่จะสอน
2. การสอน
  - 2.1 นำเข้าสู่บทเรียนด้วยการสนทนา
  - 2.2 ร้องเพลงที่ต้องการสอนให้เด็กฟัง 1-2 เที่ยว
  - 2.3 ร้องเพลงให้จังหวะและชักชวนเด็กให้ตบมือเข้าจังหวะแล้วให้เด็กร้องเพลง
ตามครูอีก 1-2 เที่ยวถ้าเด็กร้องตามไม่ได้ครูท่อนเนื้อเพลงให้ฟังให้เด็กว่าตามที่ละวรรค
  - 2.4 ทำท่าประกอบตามเนื้อเพลงในขณะที่ร้องเพื่อช่วยให้เด็กเนื้อเพลงได้เร็วขึ้น
  - 2.5 อธิบายคำและความรู้ในเนื้อหาของเพลง
  - 2.6 ให้เด็กร้องพร้อม ๆ กับครู
3. ขั้นทบทวน
  - 3.1 ให้เด็กร้องพร้อมกันและทำท่า
  - 3.2 ให้เด็กร้องเป็นกลุ่มย่อยหรือผลัดกันร้อง

3.3 ให้เด็กผลัดกันออกมาแสดงหน้าชั้นที่ละคู่หรือเดี่ยว

3.4 เปิดภาพให้เด็กร้องตามและทำท่าทางประกอบ

4. ขึ้นสรุปสนทนาซักถามและอธิบายเพิ่มเติม

พอสรุปได้ว่าการสอนเพลงเด็กให้มีประสิทธิภาพนั้นครูจำเป็นต้องรู้ขั้นตอนในการสอน ที่ถูกต้อง เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้อย่างสนุกสนานเป็นลำดับขั้นตอนและบรรลุเป้าหมายแนวคิดอุปสรรค

บทบาทครูในการสอนเพลงและดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย

ละออ ชูติกร (2537) ได้กล่าวถึง บทบาทของครูในการสอนเพลงให้กับเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. สร้างบรรยากาศที่ดีในห้องเรียน เพื่อช่วยให้เด็กมีความสบายใจในการฟังและ ร้องเพลง เช่น จัดห้องเรียนให้โปร่งสบาย ไม่อึดอัด มีอากาศถ่ายเทได้ มีแสงสว่างเพียงพอ มีพื้นที่ว่าง พอที่เด็กจะเคลื่อนไหวได้อย่างสะดวก ถ้าไม่มีที่ว่างพอในห้องเรียนก็อาจใช้นอกห้องเรียนได้ เช่น ที่ระเบียงที่สนามหรือตามร่มไม้

2. จัดหาเครื่องดนตรีที่ทำขึ้นเองอย่างง่าย ๆ มาไว้ที่ชั้นตรงมุมใดมุมหนึ่งของห้องเรียน เพื่อให้เด็กมีโอกาสทดลองใช้เครื่องดนตรีเพราะเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ มีความสำคัญช่วยให้เด็ก เข้าใจจังหวะได้ดีขึ้นซึ่งอาจจะทำได้ง่าย ๆ เช่น ใช้กะลามะพร้าว 2 อัน เป็นเครื่องเคาะกลองทำจาก กระป๋อง เครื่องเขย่าทำมาจากฝาน้ำอัดลม

3. พยายามชักจูงให้เด็กเห็นว่าเพลงและดนตรีเป็นสิ่งที่ให้ความสุขความเพลิดเพลิน ให้ความสบายใจโดยไม่บังคับเด็กเข้ญเด็ก ถ้าเด็กคนใดยังไม่พร้อมที่จะร้องเพลงหรือทำท่าทาง ประกอบซึ่งอาจจะเนื่องมาจากความขลาดอาย ไม่กล้าแสดงออก ก็ไม่ควรบังคับในทันที ควรปล่อยให้เด็กมีเวลาสังเกต และฟังจนกระทั่งเด็กเกิดความพอใจที่จะทำเอง

4. ส่งเสริมให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการร้องเพลงและดนตรี อย่าส่งเสริมแต่เด็กที่เก่ง เท่านั้นรับรู้ในความสามารถตามวัยของเด็ก เด็กวัยนี้ต้องการเป็นตัวของตัวเอง ควรให้เด็กลองทำเอง บ้าง คิดทำทางเองบ้าง เพื่อให้เด็กเกิดความคิดริเริ่ม ไม่บังคับว่าจะต้องทำอย่างนั้น อย่างนี้ ให้เด็กได้ เคลื่อนไหวอย่างอิสระ วางตัวแบบสบายไม่เคร่งเครียด

5. นำความรู้กับพัฒนาการของเด็กมาเป็นข้อพิจารณาในการสอน เช่น เมื่อทราบว่าเด็ก ระดับปฐมวัยมีความสนใจในระยะสั้นก็เลือกเพลงที่สั้น และร้องง่ายเข้าใจง่ายมาให้เด็กหัดร้อง พยายามหาวิธีการที่จะให้เด็กสนุกและเกิดภาพพจน์มากที่สุด เช่น การสอนเกี่ยวกับทำนองเพลง เสียงสูงเสียงต่ำ ควรใช้อุปกรณ์และกิจกรรมเข้าช่วยหรือเขียนภาพประกอบ

6. วางอารมณ์ให้แจ่มใสมีสีหน้าแจ่มชื่นมีอารมณ์ร่วมกับเด็กไม่พิถีพิถันมากเกินไป ในเวลาที่เด็กร้องเพลงไม่ถูก หรือทำท่าผิดใจให้แก้ไข แนะนำด้วยวิธีที่นุ่มนวล ใช้ถ้อยคำอ่อนหวาน ให้คำชมเชย ชั่วๆ ให้กำลังใจเด็ก

7. หาทางโน้มน้าวชักจูงเด็กที่ไม่อยากร่วมในกิจกรรม เพราะการไม่บังคับเด็กนั้น ไม่ได้หมายความว่า ปล่อยเด็กไว้ตามลำพัง ถ้าไม่ทำก็ไม่ว่าจะไปปล่อยไว้เป็นเดือนเป็นปี แต่ครูจะต้องหาทางหลอกล่อหาวิธีการที่จะโน้มน้าวชักจูงเด็กครั้งแรก ๆ อาจจะไม่ได้ผล ควรพยายามชักชวนบ่อย ๆ ไม่ปล่อยปละละเลย อย่างน้อยควรให้ร่วมกิจกรรมไปด้วย เช่น คบมือ หรือเกาะไม้ หรือเขย่าเครื่องดนตรี ถ้าครูเข้าใจและพยายามปฏิบัติตามข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้น จะช่วยให้การสอนเพลงและดนตรีดำเนินได้อย่างราบรื่นและเกิดประโยชน์ต่อทั้งตัวครูและเด็ก

จิตต์ โชติอุทัย (2524) ได้กล่าวถึง บทบาทของครูในการสอนเพลงสำหรับเด็ก ดังนี้

1. การสอนเพลงนั้น ครูไม่ควรปฏิเสธว่าครูสอนไม่ได้ครูต้องร้องได้ทุกเพลงและครูควรฝึกฝนตนเองด้วยถึงแม้จะผิดจากมาตรฐานไปบ้าง ก็ไม่เสียหายมากนัก แต่ถ้าครูคล่องแคล่ว ฉลาดฉาน ถูกต้อง สวยงามก็จะเป็นบุญของเด็กมากขึ้น

2. ควรให้เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกายด้วย เช่น คบมือ เกาะจังหวะ ร้องตาม ทัวถึงกัน ยืนชอຍเท้า เดินตามจังหวะ แสดงท่าทางประกอบเพลง ต้องทำบรรยากาศให้เคลื่อนไหว อยู่ตลอดเวลา ต้องหาวิธีให้เด็กมีส่วนแสดงโดยทั่ว จึงจะดี

3. พึงใช้บุคลากรในชุมชนให้เป็นประโยชน์ ครู นักเรียน หรือชาวบ้านที่ร้องเพลงเก่ง ๆ สมควรหาทางเชิญมาร้องเพลงให้เด็กฟังบ้างเป็นครั้งคราว เพราะนอกจากให้ความแปลกใหม่แก่เด็ก เป็นการแก้เซ็ง แล้วยังเป็นการเพิ่มเพื่อนสนิทให้แก่วงการเด็กเล็กอีกด้วย

4. ความพอดีก็เป็นสิ่งสำคัญ อย่าสอนเพลงพร่ำเพรื่อจนเกินไปจนเด็กเบื่อหรือห่างเหินไปจนขาดแคลน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การที่ครูจะฝึกให้เด็กมีความรักและซาบซึ้งในเพลงและดนตรี ได้นั้นเป็นสิ่งที่ฝึกได้ ถ้าครูมีความตั้งใจรักและชอบในเสียงแม้เสียงของครูบางคนไม่เพราะก็ตาม เพราะนั้นไม่ใช่สิ่งสำคัญแต่สิ่งสำคัญอยู่ที่ท่าทีของครูที่แสดงออกมาครู ต้องมีที่ท่าว่าชอบร้องเพลง มีความกระตือรือร้น และพร้อมที่จะสอนให้ความสนใจต่อเด็กโดยทั่วถึง รู้วิธีที่สามารถชักจูงเด็กให้อยากเล่นอยากร้องเพลงและเข้าใจธรรมชาติของเด็ก

การสอนภาษาแบบธรรมชาติ

1. ความหมายของการสอนภาษาแบบธรรมชาติ การสอนภาษาแบบธรรมชาติเป็นการสอนภาษาอย่างมีความหมายตามธรรมชาติ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

มยุรี กันทะลือ (2543) กล่าวถึง ความหมายของการสอนภาษาแบบธรรมชาติว่าเป็นการเรียนการสอนที่เน้นการสอนภาษาอย่างมีความหมาย โดยผู้เรียนจะอาศัยประสบการณ์ของตนเองประกอบการเรียน ไม่แบ่งแยกภาษาเป็นส่วนย่อย เป็นการเรียนรู้ที่สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดความกล้าและมั่นใจตนเองในการที่จะใช้ภาษา ไม่เกรงว่าจะผิด ทั้งนี้เพราะผู้สอนไม่เน้น

การลงโทษ เมื่อเด็กใช้ภาษาผิด แต่พยายามชี้ให้เห็นข้อบกพร่องโดยทางอ้อมเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแก้ไขตนเองการเรียนรู้ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

พัชรี ผลโยธิน (2537) กล่าวถึง การสอนภาษาแบบธรรมชาติว่าเป็นการสอนที่พยายามจะใช้ภาษาเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ การสื่อสารและการคิดโดยไม่พยายามแยกภาษาออกเป็นส่วนย่อย ๆ แต่เป็นการพยายามมองภาษาโดยรวมสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมหรือสถานการณ์จริง มาช่วยทำให้ภาษานั้นง่ายต่อการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นการพูด การอ่าน การฟัง และการเขียน ถ้าเป็นสิ่งที่มีความหมายมีประโยชน์หรือเด็กสนใจและต้องการจะเป็นสิ่งที่ง่ายสำหรับการเรียนภาษา

เยาวพา เดชะคุปต์ (2542) กล่าวว่า การสอนภาษาแบบองค์รวม หมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กที่เน้นการเรียนรู้จากสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิตประจำวันของเด็ก โดยนำสิ่งที่เขาประสบพบเห็นในชีวิตประจำวันซึ่งรวมหมายถึง วัฒนธรรมการดำรงชีวิตของเด็กแต่ละคนมาใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้กระบวนการเรียนการสอนเป็นการเรียนอย่างมีชีวิตชีวา จากสิ่งที่เป็นธรรมชาติจากสภาพแวดล้อมที่เป็นชีวิตจริงและจากสิ่งที่เป็นอยู่จริงในชีวิตประจำวัน โดยเด็กเป็นผู้คิดค้นกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองกับเพื่อน ๆ ไม่มุ่งเน้นการสอนเขียน อ่าน ไวยากรณ์ หรือการใช้หนังสือแบบเรียน เพราะเป็นเรื่องที่ยากต่อความเข้าใจของเด็ก ซึ่งไม่ใช่สิ่งที่เขาพบเห็นในชีวิตจริงและภาษาแบบองค์รวม คือ การนำเอาองค์ประกอบของภาษาทุก ๆ ด้านมาใช้ในการสื่อความหมาย ซึ่งจะหมายรวมไปถึงทักษะในการฟังพูดอ่านและเขียน การแต่งเรื่อง และการมีปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้

กรวิภา สรรพกิจจานง (2548) ได้ให้ความหมายของการสอนภาษาตามแนวธรรมชาติว่าเป็นปรัชญาการศึกษามากกว่าเป็นวิธีการสอน เชื่อว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้ภาษาโดยธรรมชาติที่บูรณาการการพูด การอ่าน การเขียน โดยมีเด็กเป็นศูนย์กลางความสามารถและพัฒนาการทางภาษาที่เป็นไปตามลำดับขั้นตอนจะช่วยให้เด็กสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองอย่างมีความหมาย

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การสอนภาษาแบบธรรมชาติ สำหรับเด็กปฐมวัย หมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ภาษาแบบบูรณาการประกอบไปด้วยทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน ที่พัฒนาไปพร้อมกัน โดยไม่แยกส่วนและเป็นการจัดประสบการณ์ทางภาษาที่ส่งเสริมการคิดการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้อย่างมีความหมายโดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง

2. ความสำคัญของการสอนภาษาแบบธรรมชาติ

การสอนภาษาแบบธรรมชาติ เป็นการเรียนรู้ภาษาจากประสบการณ์จริงที่มีความหมาย ต่อเด็ก ซึ่งทำให้เด็กเกิดความมั่นใจ กล้าที่จะพูด เขียน โดยไม่กลัวผิด ส่งผลให้เด็กเรียนรู้ภาษา ได้เร็ว ซึ่งมีผู้กล่าวถึงความสำคัญของการสอนภาษาแบบธรรมชาติไว้ ดังนี้

กรวิภา สรรพกิจจานง (2548) กล่าวถึง ความสำคัญของการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ว่ามีความเหมาะสมกับเด็กมาก เพราะเป็นการเรียนภาษาที่เน้นความหมายของบทเรียนมากกว่า การให้ความสำคัญกับกฎ และไวยากรณ์ เมื่อเปรียบเทียบกับการสอนเสียง (Phonic) การสอนเสียง จะมีกฎเกณฑ์มากมาย อาจทำให้เด็กมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนภาษา ส่วนการสอนภาษา แบบธรรมชาติ (Whole language) จะทำให้เด็กเข้าใจบทเรียนได้ง่ายและน่าสนใจตามวัย และพัฒนาการและการเรียนรู้ที่มีความหมายจะช่วยพัฒนาการคิดในเด็กเล็กได้ดี

หรรษา นิลวิเชียร (2535) กล่าวถึง ความสำคัญของการสอนภาษาแบบธรรมชาติว่า เป็นวิธีการสอนที่ช่วยให้เด็กเกิดลักษณะทางการฟังการพูดการอ่านและการเขียนอย่างสัมพันธ์ ต่อเนื่องกัน ไม่แยกจากกันถึงแม้ว่าบางครั้งจะเน้นที่ทักษะหนึ่ง ทักษะใดเป็นพิเศษก็ตาม

ฉันทนา ภาคบกช (2537) กล่าวถึง ความสำคัญของการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ไว้ดังนี้

1. ทำให้เด็กมีความสุขสนุกสนานในการเรียนภาษาและมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้
2. ช่วย让孩子ได้รับการพัฒนาภาษาทั้งด้านการฟังการพูดการอ่านและการเขียน

ครอบคลุมทุกด้านและเต็มศักยภาพ

3. ทำให้ครูและผู้ปกครองเกิดความเข้าใจในการพัฒนาทางภาษาทั้งด้านการเขียนเพิ่มขึ้น
4. สนองความต้องการของผู้ปกครองส่วนมากซึ่งต้องการให้เด็กได้รับการพัฒนาภาษา

ในช่วงปฐมวัย

อารี สันทรวี (2537) กล่าวว่า การสอนภาษาแบบธรรมชาติทำให้เด็กได้แสดงออก โดยไม่กลัวผิดมีแบบอย่างที่ดีในการฟังการพูดการอ่านและการเขียนจากผู้ใหญ่การเรียนรู้ภาษา ของเด็กจะง่ายและสนุกได้มีประสบการณ์ตรง มีโอกาสได้อภิปรายพูดคุยในบรรยากาศที่อบอุ่น ยอมรับ เด็กจะเรียนรู้ภาษาได้ดี ถ้าเข้าใจทั้งหมดช่วยให้เด็กเรียนอย่างมีความสุข และใฝ่เรียน ด้วยตนเอง

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าความสำคัญของการสอนภาษาแบบธรรมชาติ คือ เป็นการจัด ประสบการณ์ภาษาที่เหมาะสมวัย พัฒนาการ สามารถสร้างความสนใจของเด็กทำให้การเรียนภาษา เป็นเรื่องง่ายสนุกไม่เครียดทำให้เด็กประสบความสำเร็จในการทำงานและมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน มีความสุขในการเรียนและรักษาใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้วยตนเอง

3. ทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาแบบธรรมชาติ แนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติที่ใช้กับเด็กปฐมวัยในงานวิจัยนี้ มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีว่าด้วยธรรมชาติของภาษา บุษบง ดันติวส์ (2535) ได้อธิบายทฤษฎีทางภาษา ดังนี้

1. ทฤษฎีที่ว่าด้วยระบบภาษา

ภาษาประกอบด้วย 3 ระบบ คือ ระบบความหมายระบบไวยากรณ์ และระบบเสียง หัวใจของภาษา คือ ความหมายไวยากรณ์และเสียงเป็นเพียงส่วนประกอบสถานการณ์กำหนดคำ ซึ่งกำหนดความหมายในการสื่อสารอีกทีหนึ่งเด็กจะไม่พยายามเขียนด้วยการสะกดคำไปที่ละตัว แต่คิดหาคำที่สื่อความหมายได้เหมาะสมที่สุดในสถานการณ์นั้นด้วยเหตุนี้จึงไม่จำเป็นต้องรู้จักเสียงของตัวอักษรก่อนจึงจะสามารถสื่อความหมายโดยการเขียนได้ เนื่องจากการเขียนเพื่อสื่อความหมายเป็นกระบวนการที่กำหนดโดยสถานการณ์ การสอนเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย จึงไม่ควรแยกออกเป็นทักษะเดี่ยว ๆ หลาย ๆ ทักษะแต่ควรให้เด็กได้สำรวจสิ่งต่าง ๆ รอบตัวและใช้กระบวนการเขียน เพื่อศึกษาสิ่งที่เขาสำรวจ ครูจะสอนทักษะเฉพาะที่จำเป็นต่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันของเด็ก และถ้าเด็กไม่ต้องการเรียน ครูจะไม่บังคับเพราะการบังคับทำให้เกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเขียนและจะสกัดกั้นความงอกงามของเด็ก เมื่อเขาโตขึ้นและพร้อมที่จะเรียนเขียนในชั้นประถมศึกษา ครูมีหน้าที่ในการแนะนำให้เข้าใจภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เขาประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ภาษาในหลาย ๆ สถานการณ์ เด็กจะได้ทดสอบความสามารถในการตัดสินใจของตน โดยเสี่ยงกับความล้มเหลวเล็กน้อย เพราะเขาสามารถแก้ไขข้อบกพร่องของตนได้เสมอ ทั้งจะได้ทั้งประสบการณ์และทัศนคติที่ดีต่อภาษาไปพร้อม ๆ กัน ครูจะต้องระวังอย่างยิ่งที่จะไม่ตัดสินใจแทนเด็ก เพียงเพื่อป้องกันข้อผิดพลาดในการเขียน นอกจากนี้ครูยังมีหน้าที่ในการจัดสภาพแวดล้อมที่สร้างประสบการณ์ทางภาษาเชิญชวนให้เด็กเรียนรู้ภาษาจากประสบการณ์นั้น และสนับสนุนให้เขาสื่อสารแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่น

2. ทฤษฎีที่ว่าด้วยภาษาความคิดและสัญลักษณ์สื่อสาร

ภาษาเป็นสัญลักษณ์สื่อสารที่ไม่สามารถถ่ายทอดความคิดทุกเรื่องได้อย่างมีประสิทธิภาพ สัญลักษณ์ที่ใช้ต้องเหมาะสมกับเรื่องที่ต้องการสื่อสาร เด็กต้องคิดสัญลักษณ์เพื่อสื่อความคิดและถ่ายทอดประสบการณ์ต่าง ๆ สัญลักษณ์ที่สามารถสื่อความหมายได้มีหลายรูปแบบ ได้แก่ ภาษา ศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหวร่างกาย ละคร และคณิตศาสตร์ การจัดประสบการณ์อ่านเขียนตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ จึงรวบเอาศิลปะ ดนตรี และละครเป็นส่วนสำคัญในการเรียนการสอน เพราะสิ่งเหล่านี้จะกระตุ้นให้เด็กค้นหาสัญลักษณ์ที่เหมาะสมสำหรับสื่อความคิดในแต่ละเรื่อง เด็กจะไม่ถูกจำกัดให้ถ่ายทอดความคิดเป็นเพียงภาษาเท่านั้น ศิลปะ และ

ละครเป็นสัญลักษณ์สื่อสารที่เด็กได้ใช้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าสัญลักษณ์ภาษาจากทฤษฎีว่าด้วยภาษา ความคิด และสัญลักษณ์ พบว่า เด็กไม่สามารถสื่อสารด้วยภาษาเขียน เด็กจะเปลี่ยนเป็นวาดภาพแทน ศิลปะสามารถช่วยให้เด็กรวบรวมความคิดก่อนจะเขียนและช่วยให้เด็กทำงานต่อไป ทั้ง ๆ ที่ความคิดในการเขียนหยุดชะงัก การแสดงละครช่วยให้เด็กเข้าใจความรู้สึกในเรื่องและทำให้คุณภาพการเขียนดีขึ้น คนตรีช่วยสร้างอารมณ์สำหรับเรื่องที่จะเขียน อุปกรณ์ คนตรีและศิลปะหลายอย่างสามารถใช้ประกอบกิจกรรมเขียนได้ เด็กอาจทำอุปกรณ์ คนตรี และศิลปะสำหรับกิจกรรมเขียน ในมุมเขียนจะมีเครื่องเขียนหลายชนิดให้เด็กทดลองใช้วิธีต่าง ๆ ที่จะช่วยให้สามารถสื่อความหมายได้ดีที่สุด

3. ทฤษฎีว่าด้วยการอ่านเขียนระบบภาษา

ทฤษฎีนี้มีความเชื่อเกี่ยวกับพัฒนาการในการเขียนว่า ทุกคนต้องสะสมประสบการณ์ทางภาษาไว้เป็นข้อมูลสำหรับใช้ต่อไปประสบการณ์ จากภาษาพูดเป็นข้อมูลสำหรับภาษาเขียนและประสบการณ์จากภาษาเขียนเป็นข้อมูลสำหรับการพูด ความก้าวหน้าในการใช้ภาษาไม่ว่าในด้านใดต้องอาศัยองค์ประกอบทางภาษาหลายด้าน การที่เด็กเขียนเล่าประสบการณ์ทั้ง ๆ ที่ยังไม่รู้จักคำและต้องให้เด็กได้เห็นว่ามีเสียงที่เขารู้จักนั้นมีสัญลักษณ์ตัวอักษรแทนได้ เด็กจะเริ่มเข้าใจในการสื่อความหมายกับผู้อื่น เขาต้องใช้ใช้อักษรที่มีทั้งรูปและเสียงแทนความหมายรูปเสียงและความหมายที่เขาใช้ต้องสอดคล้องกันในสายตาผู้อื่น ในจุดนี้เองที่ทำให้เด็กต้องพยายามจำแนกและจดจำรูปตัวอักษรที่เขาเห็นรอบ ๆ ตัวไปพร้อม ๆ กับจำแนกและจดจำเสียงตัวอักษร เมื่อเด็กย่างเข้าสู่วัยเรียน เขาก็มีประสบการณ์ทางภาษาพร้อมที่จะจำแนกเนียงและรูปของตัวอักษรได้อย่างมีระบบมากขึ้น เนื่องจากการอ่านเขียนเป็นกิจกรรมที่ต้องสื่อความหมายกับผู้อื่น การคุยกับครูและเพื่อนเกี่ยวกับเรื่องที่เขียนไม่ว่าก่อนจะเริ่มเรื่อง กลางเรื่อง หรือหลังเรื่อง จะช่วยให้เด็กเห็นการตีความลักษณะต่าง ๆ ตามความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งจะช่วยให้เขาเข้าใจความหมายของเรื่องมากขึ้น การตีความเป็นประสบการณ์จากการอ่าน ช่วยในการสื่อความหมาย เมื่อเด็กเขียนและการสื่อความหมายซึ่งเป็นประสบการณ์จากการเขียนช่วยในการตีความเมื่อเด็กอ่านการเขียนเป็นประสบการณ์ที่ใช้เวลานานและต้องอาศัยประสบการณ์อันเป็นระบบที่ต้องพึ่งพาซึ่งกันและกันสรุปได้ว่าทฤษฎีการเขียนในระบบภาษานั้นเชื่อว่าเด็กเรียนรู้ภาษาพูดและภาษาเขียนจากการลองผิดลองถูกในการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัวและประสบการณ์การเขียนจากกรอบความคิดของ 3 ทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานดังกล่าวข้างต้น ยังมีแนวคิดของนักจิตวิทยาและนักการศึกษาที่อธิบายเรื่องธรรมชาติของภาษาและการเรียนรู้ของเด็กในแง่มุมที่มีรายละเอียดต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

อารี สันทรวี (2544) กล่าวว่า เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์จากการกระทำและหลักสูตร ควรจะบูรณาการให้เห็นความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันและเด็กจะเรียนรู้จากกิจกรรมเคลื่อนไหว โดยการได้สัมผัสกับสิ่งของภายนอกเด็กคิดสร้างสรรค์ความรู้ขึ้นภายในตนหรืออีกนัยหนึ่งเด็กต้องเป็นผู้กระทำ(Active) ในการเรียนรู้ในการคิดการเรียนรู้มิใช่เป็นสิ่งที่รับเข้าเฉย ๆ (Passive)

กรวิภา สรรพกิจจานง (2548) กล่าวถึงการเรียนรู้ภาษาของเด็กว่าอิทธิพลของสังคม และบุคคลอื่นมีผลต่อการเรียนรู้ของเด็กถึงแม้เด็กจะต้องรับผิดชอบในการคิดสร้างองค์ความรู้ ความคิดของตนเองอย่างที่เพียเจท์กล่าวแต่บุคคลอื่นเช่นเพื่อนและครูมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็กไวโกทสกีกล่าวถึงความสำคัญของการเล่นของเด็กว่าการเล่นช่วยให้เด็กได้แสดงกิริยาที่สูงกว่าอายุจริงได้แสดงในสิ่งที่เหนือชีวิตประจำวันการเล่นช่วยให้เด็กรู้สึก “ฮึด” และสูงกว่าที่เป็นจริงการเล่นเป็นจุดแวนขยายของการกระทำเพราะฉะนั้นการเล่นจึงเป็นส่วนสำคัญในการช่วยพัฒนาการของเด็ก (Vygotsky, 1978 Cited in Goodman & Yetta 1989) อนึ่งกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การพูดสนทนา การวาด การเขียน การอ่าน ตลอดจนการเล่น ช่วยในการเรียนรู้ภาษาของเด็ก เพราะกิจกรรมเหล่านี้เป็นการใช้สัญลักษณ์ (Symbol using media)

ไวโกทสกี กล่าวถึงการที่เด็กเรียนรู้ภาษาจากผู้อื่นว่า “การพัฒนาที่ละก๊ีบ” (Zone of proximal development) กล่าวคือ เด็กจะเรียนรู้ทีละน้อย โดยการได้รับคำแนะนำจากผู้อื่น จนเด็กสามารถคิดเกิดเป็นความรู้ในตนได้ แนวการสอนของ Whole language จึงเน้นการให้มีปฏิสัมพันธ์การสนทนาโต้ตอบในกลุ่มช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน

ชอมสกี (Chomsky, 1957 อ้างถึงใน กรวิภา สรรพกิจจานง, 2548) กล่าวว่า เด็กเกิดมาพร้อมกับความสามารถที่จะเรียนรู้ภาษา เด็กเล็ก ๆ ไม่ถึงหนึ่งปีจะส่งเสียงออก เสียงเล่น และเมื่ออายุ 1 ปี ขึ้นไป เด็กจะเริ่มพูดภาษาเป็นคำ ๆ และเป็นประโยคได้ เหมือนผู้ใหญ่ เมื่อประมาณอายุ 4 ปี เด็กจะเรียนรู้จากความหมาย ประสบการณ์ และการเลียนแบบ เด็กเรียนที่จะพูดภาษาได้อย่างมหัศจรรย์ เรียนได้ตามธรรมชาติ นอกจากนี้ เด็กเรียนรู้ภาษาจากกิจกรรมประจำวันภายในบ้าน เช่น พ่อแม่เล่นกับลูก เล่านิทาน ร้องเพลง อ่านหนังสือ ให้ลูกฟังก่อนนอน อธิบาย หรือตอบสิ่งที่เด็กพบปะ เด็กจึงเรียนรู้ภาษาจากครอบครัวอย่างเป็นธรรมชาติมิได้เป็นการจงใจสอนภาษาเป็นทางการ เด็กจะไม่รู้สึกเป็นความยากลำบากที่จะเรียนรู้ภาษา

ฮอลลิเดย์ (Halliday, 1975 อ้างถึงใน กรวิภา สรรพกิจจานง, 2548) กล่าวว่า มนุษย์ใช้ภาษา โดยมีจุดมุ่งหมายหรือประโยชน์ของภาษาตามที่ฮอลลิเดย์จำแนกไว้มี 7 ประเภท คือ 1) แสดงความต้องการเช่นฉันอยากได้ลูกโป่งหรือแผ่นโฆษณาสินค้า 2) ใช้สั่งหรือควบคุม เช่น หยุดห้ามวิ่งหรือสัญญาณไฟจราจรหรือเอกสารชี้แจงวิธีการกระทำ 3) ใช้สื่อสารในปฏิสัมพันธ์ เช่น ไปเล่นกันเถอะ หรือจดหมายส่วนตัวโต้ตอบ 4) ใช้แสดงอารมณ์ความรู้สึก เช่น

ฉันทนหนังสือเล่มนี้หรือบทบรรณาธิการบันทึกประจำวัน 5) ใช้ในการแสวงหาความรู้ เช่นนี้คืออะไรหรือจดหมายสอบถามแบบฟอร์มใบสมัครงาน 6) ใช้ในจินตนาการคิดฝันเช่นเธอเป็นพ่อฉันเป็นแม่หรือนิทานคำประพันธ์ทละคร 7) ใช้ในการบอกเล่าเช่นโรงเรียนเปิดแล้วหรือรายงานพจนานุกรมสารานุกรมบัตรเชิญป้ายประกาศ

เพราะฉะนั้นการสอนภาษาแบบ Whole language จึงเน้นถึงการใช้ประโยชน์ของภาษาในบริบท (Context) ต่าง ๆ

กู๊ดแมน และ สมิธ (Goodman, 1986 อ้างถึงใน กรวิภา สรรพกิจจานง, 2548) ได้พัฒนาทฤษฎีการอ่านจากงานวิจัยว่ากระบวนการอ่านเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านกับหนังสือและภาษาจากทฤษฎีนี้ทำให้เกิดการใช้หนังสือที่เป็นวรรณกรรมมาใช้ในการสอนซึ่งเป็นแบบ Literature-based เด็กจะอ่านหนังสือวรรณกรรมเป็นเล่ม ๆ ทั้งเรื่องเพื่อจะได้เข้าใจเรื่องราวความหมายมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านกับหนังสือนอกจากนี้เมื่อเด็กอ่านหนังสือที่มีเรื่องราวใกล้ตัวเด็กหรือเรื่องที่มีประสบการณ์ตรงเด็กก็จะอ่านได้ดีขึ้นทำให้มีการสอนอ่านแบบ Experience-based

ชาร์ลรีด (Charles Read, 1989 อ้างถึงใน กรวิภา สรรพกิจจานง, 2548) ได้ค้นพบว่าในระยะเริ่มเขียนเพื่อสื่อสารเด็กจะคิดแบบการเขียนของตนเองขึ้น (Invented spelling) เพราะฉะนั้นในการสอนภาษา Whole language จะปล่อยให้เด็กวาดภาพและเขียนเพื่อสื่อสารโดยอิสระไม่บังคับที่จะต้องเขียนสะกดให้ถูกต้องตั้งแต่ต้น ทั้งนี้เพื่อให้เด็กมีแรงจูงใจที่จะเขียนเพื่อสื่อสารไม่รู้สึกลัวการเขียนเป็นเรื่องที่ยากเกินไป

โดแนลด์โฮลดาเวย์ (Donald Holdaway, 1979 อ้างถึงใน กรวิภา สรรพกิจจานง, 2548) ได้พัฒนาการสอนโดยใช้การอ่านหนังสือร่วมกัน (Shared bookexperience) และใช้หนังสือวรรณกรรมอย่างกว้างขวางในการสอนอ่าน (Literature-based readingprogram) ซึ่งประสบความสำเร็จในการสอน อ่าน และสอดคล้องกับผลงานวิจัย เรื่อง การสอนอ่านของมารีเคลย์ (Marie Clay) ผู้ได้ทดลองการสอนผ่านโดยใช้วรรณกรรมที่ประเทศนิวซีแลนด์ซึ่งประสบความสำเร็จเป็นอย่างสูง มารีเคลย์ก็ยังได้ให้แนวการใช้หนังสือเล่มใหญ่ (Big book) ในการที่ครูจะใช้สอนในการอ่านร่วมกันทั้งชั้น (Shared book reading)

ดังนั้น ในการสอนอ่านแบบ Whole language จะมีหนังสือวรรณกรรมเด็กให้เด็กอย่างกว้างขวางที่เด็กจะสามารถเลือกอ่านได้และได้อ่านอยู่เสมอ

ดอนเกรฟ (DonGraves, 1983 อ้างถึงใน กรวิภา สรรพกิจจานง, 2548) สรุปจากผลงานวิจัยด้านการเรียนรู้ที่จะเขียนของเด็กจะอยากเขียน ถ้าได้เขียนเพื่อสื่อสารในบรรยากาศที่สนับสนุนให้กำลังใจ

กู๊ดแมน (Goodman, 1989 อ้างถึงใน กรวิภา สรรพกิจจานง, 2548) พบว่า การสอนภาษาที่ได้ผลนั้น เด็กจะต้องรู้สึกว่าได้รับการยอมรับนับถือเป็นเอกัตบุคคลและบรรยากาศของการเรียนมีความเป็นชุมชน หรือชุมชนที่มีการยอมรับความคิดเห็นและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจปลอดภัย ไม่กลัวผิดเรื่องที่เรียน เป็นเรื่องที่น่าสนใจสำหรับเด็ก เพราะฉะนั้นครูจะต้องมีความสามารถในการสังเกตเด็ก (Kid watching) และสร้างหลักสูตรการสอนจากความสนใจของเด็ก

โฮลดาเวย์ (Holdaway, 1979 อ้างถึงใน กรวิภา สรรพกิจจานง, 2548) พบว่า เด็กที่มาจากบ้านที่แวดล้อมด้วยหนังสือ มีประสบการณ์ที่พ่อแม่อ่านหนังสือให้ฟัง เด็กเหล่านี้จะสามารถอ่านหนังสือออกก่อนเข้าเรียนชั้นประถมปีที่หนึ่ง โดยเด็กอ่านออกด้วยตนเองไม่มีการสอนอย่างจริงจังของพ่อแม่ เช่นเดียวกับเด็กทารกเรียนที่จะพูดภาษาและในการสอนพูดพ่อแม่มักจะไม่นั่งหรือตำหนิเมื่อถูกพูดผิดพูดไม่ชัดแต่จะค่อย ๆ สอนให้พูดให้ชัดโดยทำแบบอย่างแสดงความยินดีเมื่อพูดได้และส่งเสริมให้เด็กกล้าพูดโดยการรับฟัง ตั้งใจฟัง จึงทำให้นักวิจัยภาษากลุ่มนี้เกิดแนวคิดว่า การเรียนภาษาทางด้าน อ่านเขียนของเด็กก็ควรจะเป็นการเรียนรู้อตามธรรมชาติ เช่นเดียวกับที่เด็กเริ่มเรียนพูดด้วยเหตุนี้ในการสอนภาษาแบบ Whole language จึงเน้นการส่งเสริมกำลังใจให้เด็กกล้าพูดกล้าเขียนไม่กลัวผิดมากเกินไปการให้เด็กเขียนตัวสะกดเอง (Invented spelling) ซึ่งยังไม่ถูกต้องตามภาษานั้น จึงเป็นที่ยอมรับเพราะทำนองเดียวกับการพูดในตอนแรก ๆ เด็กจะพูดไม่ชัดไม่ถูกต้องแต่เด็กจะพูด เพื่อสื่อความหมายผู้ใหญ่พยายามรับฟังและพยายามเข้าใจก็จะช่วยให้เด็กกล้าพูดจนพูดได้ถูกต้องชัดเจน ภายหลังการเขียนไม่ถูกแต่ผู้ใหญ่หรือครูควรจะพยายามทำความเข้าใจกับข้อความที่เด็กเขียนสื่อสาร โดยการซักถามในขณะที่เดียวกันที่ยอมรับ การเขียนของเด็ก (Invented spelling) นั้นถ้าครูหรือผู้ใหญ่บังคับให้เด็กเขียนให้ถูกต้องทันทีในขณะที่เด็กยังไม่สามารถเขียนได้เด็กจะรู้สึกมีความยากลำบากและทำให้ไม่อยากเขียน

กู๊ดแมน (Goodman, 1986 อ้างถึงใน กรวิภา สรรพกิจจานง, 2548) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ดังนี้

1. ภาษาที่ใช้ต้องมีความหมายสมบูรณ์มีใจความครบถ้วนและเน้นความสำคัญของการฟัง การพูดการอ่านและการเขียน การเรียนทักษะย่อยของภาษา เช่น การฝึกสะกดคำ การคัดลายมือจะทำต่อเมื่อเด็กต้องการ และการเรียนทักษะย่อยนั้นสามารถช่วยให้เด็กสื่อความหมายได้สมบูรณ์ขึ้น เรียนจากสิ่งที่เป็นจริงและเกี่ยวข้องกับสัมพันธกับผู้เรียน

2. เนื้อหาในการเรียนภาษาสำหรับเด็กคือประสบการณ์จริงที่เด็กจะได้ศึกษาระบบการใช้ภาษาอย่างมีจุดมุ่งหมายในสถานการณ์ที่หลากหลาย

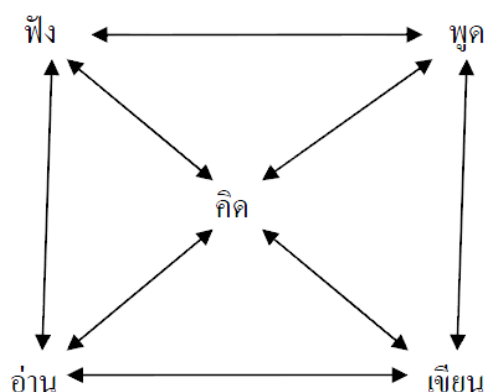

3. การเรียนภาษาสามารถเรียนได้จากการใช้ภาษาในทุกรายวิชาโดยใช้ภาษา
ในสิ่งแวดล้อมทางภาษาที่มีความหมาย

4. การสอนภาษาต้องให้ความสำคัญแก่กิจกรรมที่เด็กริเริ่มขึ้นเองครูเป็นผู้สนับสนุน
กิจกรรมนั้นนอกจากนี้ครูเป็นแบบอย่างในการใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนในชีวิตประจำวัน

5. การสอนภาษาต้องอยู่บนพื้นฐานของการทำกิจกรรมทางภาษาร่วมกันระหว่าง
ครูกับเด็กโดยครูมองข้อผิดพลาดของเด็กว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้และสนับสนุน
ให้เด็กกล้าพูดกล้าทำเพื่อจะได้เรียนรู้เพิ่มขึ้น

6. ผู้เรียนมีอำนาจในการตัดสินใจด้วยตนเองในการพิจารณาว่าใช้ภาษาเมื่อไร
(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) ได้กล่าวถึง แก่นสำคัญของการศึกษา
แบบ Whole language ก็คือทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน
โดยทักษะในแต่ละด้านมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงไม่แยกจากกันเรียกว่าการเรียนรู้ภาษา
แบบองค์รวมดังภาพประกอบ

ภาพที่ 3 แผนผังการเรียนรู้ตามแนวทางการสอนภาษาแบบธรรมชาติ

วิธีแนวการสอนแบบธรรมชาติที่มีทั้งการฟังการพูดการอ่านและการเขียนจะต้องเป็น
การเรียนรู้แบบลงมือกระทำ (Active) โดยไม่อาจแยกจากกันได้ว่า อะไรคือ การเรียนรู้ที่ผู้เรียนรับ
คำสั่ง (Passive) หรือการเรียนรู้แบบลงมือกระทำต้องใช้ทักษะทุกด้านควบคู่กันไปในกระบวนการ
ศึกษาและจุดเน้นการเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ ก็คือต้องเข้าใจพัฒนาการทางภาษาที่มีทักษะ
4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยมีความคิดเป็นศูนย์กลาง เพราะการใช้ภาษา
ของเด็กในรูปแบบต่าง ๆ ล้วนแล้วแต่มาจากความคิดทั้งสิ้น ดังนั้นการพัฒนามนุษย์ จึงควรเริ่มต้น
ด้วยการพัฒนาความคิดก่อนและภาษาเป็นหน่วยสำคัญในการช่วยให้คนเราได้พัฒนาความคิด
อย่างต่อเนื่องด้วยลักษณะของภาษาและการใช้ภาษานั้นมีหลายรูปแบบและทักษะการฝึกภาษา

ในแต่ละด้านที่จะแตกต่างกันครูต้องเข้าใจให้ถูกต้องและฝึกสังเกตวิเคราะห์ร่วมกัน โดยเฉพาะเรื่องลำดับขั้นในตอน พัฒนาการพฤติกรรมในการเรียนรู้ภาษาของเด็กในชั้นเรียน ครูต้องทำให้เด็กเชื่อมั่นว่าสามารถประสบความสำเร็จในการทำงาน

อารี สันหลวี (2544) ได้กล่าวว่า แนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติเป็นแนวการสอนภาษาในแนวใหม่ที่แตกต่างจากเดิมที่มีแนวทางและหลักการ ดังนี้

1. เด็กปฐมวัยที่อยู่ในศูนย์เด็กและโรงเรียนอนุบาลสามารถที่จะเรียนภาษา การเขียนและการอ่านโดยวิธีธรรมชาติ กล่าวคือ เด็กคุ้นเคยกับหนังสือและตัวหนังสือจากประสบการณ์และเขียนเพื่อการสื่อสารจากการวาดหรือสะกดเอง (Invented spelling) ทั้งนี้ต้องเข้าใจว่าการสอนอ่านนี้มีใช้นำวิชาในหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งมาสอนในระดับปฐมวัยนี้ การสอนภาษาในศูนย์ปฐมวัยจะเป็นการสร้างสิ่งแวดล้อมให้เด็กคุ้นกับหนังสือ ชิมจับเรื่องราวในหนังสือ โดยครูอ่านหนังสือจากการพูดและการเขียนหรือการวาดการแสดง

2. การสอนภาษาจะต้องยึดเด็กเป็นศูนย์กลางครูจะต้องศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล ศึกษาความสนใจความสามารถและสอนเด็กตามระดับความสามารถที่แตกต่างกัน อาจจะกล่าวได้ว่าเด็กเป็นผู้ให้ข้อมูล (Informant) แก่ครูในการเตรียมและวางแผนการสอน

3. ส่งเสริมให้เด็กสนใจและรักที่จะเรียนรู้ภาษาด้วยตนเองการที่จะทำให้เด็กเกิดแรงจูงใจภายใน (Intrinsic motivation) จะต้องให้เด็กมีโอกาสเลือกเรื่องหรือหนังสือที่สนใจ เพราะฉะนั้น จึงควรมีหนังสือวรรณกรรมเด็กเป็นจำนวนมากเพียงพอการให้เด็กมีประสบการณ์เป็นนักเรียนหรือเป็นนักอ่านเรื่องที่เพื่อนเขียนก็จะเป็นแรงจูงใจที่ทำให้เด็กสนใจเรียนภาษา

4. การสอนภาษาควรมีพื้นฐานจากประสบการณ์จริงที่มีความหมายต่อเด็ก เช่น การศึกษานอกสถานที่ การทดลองวิทยาศาสตร์ การประกอบอาหาร การทำสวน การเลี้ยงสัตว์

5. การสอนภาษาต้องให้เด็กเห็นประโยชน์ของการใช้ภาษาในลักษณะต่าง ๆ เช่น จดหมาย หนังสือพิมพ์ ป้ายประกาศ ฉลากยา

6. การสอนภาษาควรจะเป็นประสบการณ์ที่ทำให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน และครู และปฏิสัมพันธ์นี้จะนำไปในทางสนับสนุนให้กำลังใจและช่วยเหลือส่งเสริมซึ่งกันและกัน

7. การสอนภาษาควรจะทำให้เด็กมีความมั่นใจกล้าเสี่ยงที่จะพูดเขียนโดยไม่กลัวผิด

8. การสอนภาษาควรจะสัมพันธ์กับวิชาต่าง ๆ ให้มีความต่อเนื่องเป็นหน่วยเดียว และสัมพันธ์กับชีวิตและประสบการณ์ของผู้เรียนการสอนจะมีลักษณะเป็นหน่วยบูรณาการ

ดังนั้น ในการสอนภาษาครูจะต้องเป็นนักวิจัยเป็นผู้ใฝ่เรียนใฝ่ศึกษาโดยเฉพาะ ในการสังเกตเด็กครูจะเรียนรู้จากเด็กแต่ละคนและสร้างหลักสูตรหรือเนื้อเรื่องที่จะสอน จากสิ่งที่สังเกตจากเด็ก

กูดยา ตันติผลาชีวะ (2545) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาแบบเน้น ประสบการณ์มีพื้นฐานมาจากแนวคิด 3 ประการ คือ ธรรมชาติของเด็กกับการได้รับประสบการณ์ ทางภาษา ประการแรกเด็กจะมีรูปแบบการเรียนรู้ภาษาเป็นของตนเอง และมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ หนังสือ เพราะเด็กต้องการสื่อสารกับบุคคลอื่น เด็กสามารถซึมซับและเรียนรู้ได้จากการสังเกต การเห็นการใช้เป็นประจำ ประการที่ 2 การส่งเสริมให้เด็กได้รับประสบการณ์ทางภาษาที่ กระตุ้นเร้าความสนใจ การแสดงออก และคุ้นเคยจะเป็นการสร้างสรรคการเรียนรู้หนังสือให้กับเด็ก มากขึ้นเช่นเดียวกับการหัดเดินหัดพูดที่เด็กจะหัดคลานอย่างก้าวด้วยตัวเองเป็นการเรียนรู้ที่กลมกลืน ประสานกันไปประการที่ 3 ในการเรียนภาษาต้องเป็นการเรียนอย่างบูรณาการทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนซึ่งหมายถึงทั้งหมดองค์รวม

กูดแมน (Goodman, 1986 อ้างถึงใน กรวิภา สรรพกิจจานง, 2548) ได้ให้แนวคิดพื้นฐาน ของการเรียนการสอนภาษาแบบองค์รวมไว้ 6 ประการคือ

1. การเรียนภาษาต้องเรียนจากสิ่งที่เป็นจริงและเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้เรียน โดยเรียนไปพร้อมกันทั้งด้านการฟังพูดอ่านและเขียน
  2. การเรียนภาษาผู้เรียนต้องได้รับประสบการณ์จริงเพื่อให้เห็นกระบวนการใช้ ภาษาหลากหลายในสถานการณ์ต่าง ๆ
  3. การเรียนภาษาสามารถเรียนได้จากทุกที่ทุกแห่งและทุกวิชา
  4. การเรียนภาษาต้องเกิดขึ้นจากตัวผู้เรียนเองโดยมีครูสนับสนุนและเป็นตัวอย่าง ของการใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนอย่างถูกต้อง
  5. การเรียนภาษาต้องเป็นการทำกิจกรรมทางภาษาร่วมกันระหว่างครูกับผู้เรียน เพื่อการแก้ไขที่ถูกต้อง
  6. การเรียนภาษาผู้เรียนสามารถตัดสินใจในการพิจารณาการใช้ภาษาด้วยตนเอง
- การเรียนการสอนภาษาแบบธรรมชาติ**

การเรียนรู้ภาษาของเด็กไม่ว่าจะเป็นการฟังการพูดการอ่านหรือการเขียนแม้จะสามารถ เกิดขึ้นได้เองตามธรรมชาติแล้วก็ตาม แต่เด็กยังต้องการการสร้างเสริมด้วยประสบการณ์และ สิ่งแวดล้อม การสนับสนุนด้วยการเปิดโอกาสให้เด็กมีประสบการณ์และปฏิสัมพันธ์โดยอัตโนมัติ กับภาษา เช่น มีห้องสมุดที่ดี มีหนังสือที่น่าอ่าน มีนิทานให้ฟังและอภิปรายมีการสนทนาตอบได้ ได้อภิปรายกับครูขณะฟังนิทาน รวมทั้งได้เรียนรู้การเล่านิทานด้วยตนเอง ซึ่งหมายความว่า

เด็กต้องมีบรรยากาศของการเรียนที่กระตุ้นให้คิด กระตุ้นให้อ่านได้ เห็นตัวหนังสือรอบด้าน สม่่าเสมอ อีกทั้งได้ฝึกการอ่านเขียนอย่างต่อเนื่องการสนับสนุนของครูให้อ่านให้เขียนช่วยให้เด็ก เรียนรู้พยัญชนะ ตัวอักษรคำการมีอุปกรณ์พร้อมเขียนการเรียนรู้ที่ได้แสดงออกอย่างอิสระประกอบกับการได้ฝึก การฟังอย่างตั้งใจช่วยให้เด็กได้พัฒนาการเรียนรู้หนังสือโดยไม่รู้ตัวการฟังนิทาน เป็นหัวใจสำคัญของการสร้างสรรค์การเรียนรู้สำหรับเด็ก เด็กชอบฟังนิทาน การเล่านิทานของครู การสนทนาเรื่องในนิทาน การอ่านคำหรือตัวหนังสือในนิทานจะดูใจเด็กมาก ประกอบกับ ความอยากรู้อยากเห็น ความสามารถในการสังเกตและการคิด และความพร้อมที่จะเรียนรู้ จะทำให้เด็กจำนิทานที่ครูเล่าได้ ใส่ใจต่อท่าทางการออกเสียงและภาษาที่ครูแสดงออกขณะเล่า ทำให้เด็กเรียนรู้ภาษาจากการวิจัยของรัฐจวน ประโมจันย์ (2544) ด้วยการทดลองใช้นิทานกับการเรียน อ่าน เขียน พบว่า สามารถพัฒนาเด็กด้านการเรียนรู้ภาษาได้ดี

การพูดเด็กเล็กยังพูดไม่ได้แต่เด็กจะใช้ภาษาท่าทางเป็นสื่อเมื่ออายุ 2 ขวบขึ้นมามีการรู้ คำศัพท์มีมากขึ้นครูต้องให้ออกเสียงเด็กในการพูดจากการตอบคำถามจากการเล่าเรื่องการเล่านิทาน เพื่อหัดสื่อความหมายหัดออกเสียงและหัดใช้ภาษาที่ถูกต้องการให้กำลังใจของครูขณะที่เด็ก แสดงออกทางภาษาเป็นกำลังใจสำหรับเด็กการรับฟังของครูจะทำให้เด็กกล้าแสดงออกและพัฒนา ภาษาของตนการกระตุ้นให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมและมีโอกาสใช้ภาษาโดยเฉพาะการได้เห็น ตัวอย่างการพูดการมีโอกาสขึ้นพูดเป็นพื้นฐานของการเขียนและการอ่านต่อไป(เยาวพา เดชะคุปต์, 2543)

การอ่านเสียงในภาษาพูดและอักษรในภาษาเขียนที่เด็กเห็นประจำประกอบกับการได้ยิน ได้ฟังทำให้เด็กจำและอ่านคำนั้น ๆ ได้ ทั้งที่เด็กอาจจะแยก สระ พยัญชนะยังไม่ได้ก็ตาม การฝึกสะกดคำ การคัดลายมือจะทำต่อเมื่อ เด็กต้องการในการส่งเสริมการอ่าน ครูอาจให้เด็ก ออกมาเล่านิทานให้เพื่อนฟัง เล่าเรื่องจากภาพ เล่าเรื่องจากธรรมชาติจริง เล่นทำหนังสือ หรืออ่าน หนังสือเองในมุมหนังสือที่สนใจ รวมถึงอ่านคำตามครู (บำเพ็ญ การพานิชย์, 2539) ได้ทดลอง การเล่านิทานควบคู่ไปกับการเรียนรู้ อ่านจากบัตรคำ และเห็นตัวหนังสือ เด็กสามารถพัฒนาได้ ดีกว่าการไม่มีประสบการณ์การอ่านเลย

การเขียนภาษาเขียนต่างจากภาษาพูดในบางครั้ง เด็กต้องการสื่อความหมายโดยการเขียน ในตอนต้นเด็กจะเขียนไม่ถูกต้อง ภาษาของเด็กจะเป็นภาษาสัญลักษณ์ ภาษาศิลปะหรือดนตรี เด็กใช้สัญลักษณ์ภาพแทนคำที่เด็กรู้จักจากประสบการณ์ เด็กจะเรียนรู้และเข้าใจการใช้ภาษา หนังสือจากแบบที่เห็น ถ้าครูจัดสิ่งแวดล้อมสร้างประสบการณ์ทางภาษาจะทำให้เด็กคุ้นเคยกับ ภาษามากขึ้น เด็กจะจำตัวอักษรคำและการเขียนมาเขียนเลียนแบบในชั้นเรียน เขียนชื่อลงบน ภาพวาด ทำเครื่องหมายที่ชื่อเด็ก เด็กอาจเขียนตัวหนังสือสระพยัญชนะไม่สวยไม่สำคัญ

เพราะการคัดไม่ใช่อายุช่วงวัยปฐมวัยและไม่ใช่วิธีการสอนแบบเน้นประสบการณ์สิ่งที่ต้องการคือให้เด็กเขียนและอ่านได้ สำหรับเด็กเล็กที่ยังเขียนไม่เป็น อาจให้แสดงออกเป็นงานศิลปะหรือเขียนแบบขีดเขียนแล้วอธิบายหรือบอกให้ครูฟังได้

การคิดการสอนภาษาแบบเน้นประสบการณ์เป็นการสอนที่เน้นการซึมซับจากประสบการณ์เดิมของเด็กกับประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับและการคิด เพื่อให้เด็กจำได้ระลึกได้สิ่งที่เด็กเริ่มคิดเริ่มตั้งแต่ครูออกเสียงให้ดูคำ เด็กจะเริ่มถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นภาษาปาก เมื่อครูให้เขียนเด็กจะสื่อสารความคิดและภาพออกมาเป็นลายเส้น การเขียนเป็นการสื่อสาร การแสดงความคิด ความรู้ที่ออกมาอย่างมีความหมาย (มูลนิธิชมรมไทย-อิสราเอล, 2543) ดังนั้นในการเรียนการสอนภาษาแบบเน้นประสบการณ์ไม่ว่าจะเป็นการพูด การอ่าน การเขียน ครูต้องใช้เวลาแก่เด็กในการคิดเพื่อสื่อสิ่งที่เด็กรู้ให้ครูทราบ

ในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นประสบการณ์ ครูสามารถสอนผสมผสานไปกับเนื้อหาต่าง ๆ ได้ แต่ต้องให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่เด็กคิดขึ้นเอง โดยมีครูเป็นผู้สนับสนุนกิจกรรมนั้น ให้เด็กกล้าพูด กล้าเขียน ในขณะที่เดียวกันครูต้องเป็นแบบอย่างของการพูดการเขียนประจำวัน ประสบการณ์จากการฟัง การอ่าน การพูด และการเขียนจะสร้างการเรียนรู้ภาษาในการสื่อความหมาย รู้จักการใช้อักษรแทนรูป แทนเสียง และความหมายได้ ซึ่งผลนี้ต้องมาจากการสะสมประสบการณ์ที่หลากหลาย

เวลีย์ (Whaley, 1981 อ้างถึงใน อลิสา เพ็ชรรัตน์, 2539) กล่าวว่า การเล่าเรื่องซ้ำ เป็นเทคนิคการสอนที่ช่วยพัฒนาภาษาการที่เด็กได้รับการจัดประสบการณ์ การเล่าเรื่องซ้ำง่าย ๆ จะช่วยเพิ่มความรู้ด้านเค้าโครงเรื่อง ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยในการจับใจความ เด็กจะระลึกเรื่องราวได้ดีขึ้น สอดคล้องกับมอร์โรว์ (Morrow, 1985 อ้างถึงใน อลิสา เพ็ชรรัตน์, 2539) กล่าวถึง การเล่าเรื่องซ้ำว่าสามารถใช้วัดความสามารถในการจับใจความ และความซับซ้อนของภาษาสำหรับเด็กวัยอนุบาลได้เป็นอย่างดี และแกมเบรลไฟฟ์เฟออร์และวิลสัน (Gamvrell, Pfeiffer & Wilson, 1985 อ้างถึงใน บำเพ็ญ การพานิชย์, 2539) พบว่า การเล่าเรื่องซ้ำช่วยพัฒนากระบวนการคิดสื่อสารเด็กที่มีส่วนร่วม

สรุปได้ว่าการเล่าเรื่องซ้ำ เป็นเทคนิคการสอนที่ช่วยในการสอนภาษา เด็กต้องได้รับการฝึกฝนอย่างน้อย 7 ครั้ง จึงจะจำได้ โดยการฝึกครูอาจต้องสร้างสถานการณ์หรือกิจกรรมที่แตกต่างกันไป เด็กจึงจะเกิดความจำในคำนั้น ๆ ได้ และอาจสร้างความหมายขึ้นมาใหม่โดยการเล่าเรื่องซ้ำให้ผู้ฟัง นอกจากนี้ครูยังสามารถจัดกิจกรรมอื่น ๆ ที่ทบทวนให้กับเด็ก เช่น การทำหนังสือร่วมกันเด็กจะได้วาดภาพจากเรื่องที่ฟังเกมการศึกษา การร้องเพลง เป็นต้น

ดอนโฮลดาเวย์ Don Holdaway, 1979 อ้างถึงใน สุภัทรา คงเรือง, 2539) ได้เสนอแนวทางในการจัดกิจกรรมการอ่านตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติไว้ ดังนี้

กิจกรรมการอ่านตามแนวการสอนภาษาธรรมชาติหมายถึงกิจกรรมการอ่าน 5 ประการ คือ 1) กิจกรรมการอ่านร่วมกัน 2) กิจกรรมการสื่อภาษา 3) กิจกรรมการอ่านอิสระ 4) กิจกรรมการเล่นเกมภาษาและ 5) กิจกรรมการอ่านข้อความในสิ่งแวดล้อมตามโอกาส เพื่อให้เด็กมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตัวหนังสือและหนังสือซึ่งจัดในช่วงกิจกรรมในวงกลมและกิจกรรมสร้างสรรค์ และเล่นตามมุมสื่อที่ใช้ในกิจกรรมการอ่านเป็นสื่อที่เอื้อต่อการคาดคะเนและการตรวจสอบสิ่งที่อ่าน ได้แก่ หนังสือคำคล้องจอง เพลง และข้อความในสิ่งแวดล้อมทั้งในและนอก ห้องเรียน กิจกรรมทั้งห้านี้เป็นการอ่านด้วยกัน ระหว่างครูกับเด็กเด็กกับเพื่อนและเด็กตามลำพัง โดยครูมีบทบาทในการเป็นแบบอย่างในการอ่าน การคิดและการสังเกต สิ่งทีอ่านกระตุ้นให้เด็กฝึกคิดคาดเดาและตรวจสอบความหมายของข้อความที่อ่าน

หนังสือ หมายถึง หนังสือนิทานหนังสือให้ความรู้แผ่นป้ายคำคล้องจองและเนื้อเพลง ลักษณะข้อความภาพและเนื้อหาเอื้อให้เด็กคาดคะเนเรื่องได้คือมีรูปแบบประโยคที่ซ้ำ ๆ กัน คำและโครงสร้างประโยคง่าย ๆ ตัวหนังสือตัวใหญ่เขียนเว้นคำอาจเป็นคำคล้องจองหรือภาษาที่มีจังหวะ ช่วยการเดาภาพและข้อความสัมพันธ์กัน เหตุการณ์แต่ละเหตุการณ์ ตั้งแต่ลำดับแรกถึงลำดับสุดท้ายมีความสัมพันธ์เป็นเหตุเป็นผลต่อกัน มีเนื้อเรื่องที่เด็กคุ้นเคย สื่อที่ใช้เวลาสอนเด็กกลุ่มใหญ่เป็นหนังสือและแผ่นภาพและป้ายขนาดใหญ่ประมาณ 14 x 19 นิ้ว ส่วนสื่อที่ใช้เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มย่อยทั้งหนังสือขนาดปกติและขนาดใหญ่

กิจกรรมการอ่านร่วมกัน หมายถึง กิจกรรมการอ่าน คำคล้องจอง เพลง และหนังสือที่ครูกับเด็กอ่านด้วยกัน จัดในช่วงกิจกรรมในวงกลมใช้เทคนิคการชี้คำ ขณะอ่านการชี้ตัวหนังสือ การฝึกให้คาดคะเนเนื้อเรื่องล่วงหน้าจากประสบการณ์ การเติมคำลงในช่องว่าง การปิดคำและเลื่อนให้เห็นตัวอักษร การเล่าเรื่องซ้ำ สื่อที่ใช้ ได้แก่ หนังสือเล่มใหญ่ แผ่นป้าย คำคล้องจอง และเนื้อเพลง

กิจกรรมการสื่อภาษา หมายถึง กิจกรรมทำหนังสือนิทานร่วมกันกิจกรรมเล่าเรื่องซ้ำ กิจกรรมแสดงละคร กิจกรรมทำงานศิลปะ และกิจกรรมภาพผนังเป็นกิจกรรมที่เด็กได้สื่อความหมายของสิ่งที่อ่าน ในกิจกรรมอ่านร่วมกันเด็กทำโดยลำพังหรือทำเป็นกลุ่มย่อย จัดในช่วงกิจกรรมสร้างสรรค์และเล่นตามมุม หลังจากทำกิจกรรมการอ่านร่วมกัน สื่อที่ใช้คือ หนังสือที่ใช้อ่านในกิจกรรมการอ่านร่วมกัน

กิจกรรมการอ่านอิสระ หมายถึง กิจกรรมการอ่านหนังสือในมุมหนังสือตามความสนใจ เป็นกิจกรรมที่เด็กทำคนเดียวหรือเป็นกลุ่มย่อย จัดในช่วงกิจกรรมสร้างสรรค์และเล่นตามมุม สื่อที่ใช้ คือ หนังสือที่อ่านแล้วในกิจกรรมการอ่านร่วมกัน หนังสือที่ยังไม่ได้อ่านให้เด็กเลือกอ่านเอง หลังการอ่านครูจะช่วยจัดบันทึกสิ่งที่อ่าน และให้เด็กเล่าหรือพูดคุยเรื่องที่อ่านให้เพื่อนฟัง

กิจกรรมการเล่นเกมภาษา หมายถึง เกมคำที่เหมือนกันในนิทานหน้าอื่น ๆ เกมส่หาชื่อตัวละคร เกมพูดตามเครื่องหมายวรรคตอน เกมคำ-ภาพ สร้างรูป เกมลำดับภาพและข้อความ จากเรื่องเกมอ่านชื่อหนังสือนิทานเล่มใหญ่ เป็นกิจกรรมการเล่นที่เด็กเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มตามความสนใจ จัดในช่วงกิจกรรมสร้างสรรค์และเล่นตามมุม

กิจกรรมการอ่านข้อความในสิ่งแวดล้อมตามโอกาส หมายถึง กิจกรรมที่นำเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันมาสนทนากับเด็ก แล้วบันทึกไว้ให้อ่านในห้องเรียนเป็นกิจกรรมกลุ่มใหญ่ จัดในช่วงกิจกรรมในวงกลมข้อความที่ครู และเด็กช่วยกันเขียน แล้วนำมาอ่าน ได้แก่ ข้อตกลงต่าง ๆ ในห้องเรียน ป้ายประกาศเตือนความจำ คำแนะนำในการใช้ และเก็บของเล่น คำขวัญ คำคล้องจองประจำมุม ป้ายสำรวจชื่อเด็กที่มาโรงเรียน ป้ายแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ ป้ายอวยพรวันเกิด รายการอาหาร และของว่างประจำวัน ปฏิทินรายงานอากาศประจำวัน และบัตรอวยพรวันเกิดเพื่อน

ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตัวหนังสือและหนังสือ หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับการใช้หนังสือ ความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร เครื่องหมายวรรคตอน และการใช้สิ่งชี้แนะ (Cue) ในการคาดคะเน และตรวจสอบการคาดคะเนเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน ซึ่งวัด โดยคะแนนที่ได้จากแบบวัดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตัวหนังสือและหนังสือ

ความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับชื่อ รูปเสียงของตัวอักษรและคำ ได้แก่ รู้ว่าการอ่าน และการเขียนสัมพันธ์กัน รู้จักคำคุ้นตา รู้ว่าคำ คือ อะไร รู้จักตัวอักษรตัวแรก และตัวสุดท้ายของคำ รู้จักรูปร่าง และทิศทางของตัวอักษร

แบบวัดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตัวหนังสือ และหนังสือ หมายถึง แบบวัดความรู้ความสามารถของเด็กเรื่องความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตัวหนังสือ และหนังสือในด้านความรู้เกี่ยวกับการอ่านตัวอักษรการอ่านคำ การใช้สิ่งชี้แนะในการคาดคะเนและตรวจสอบการคาดคะเน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยแนวทางจากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน เกี่ยวกับตัวหนังสือและการอ่านคำ และใช้ทดสอบก่อนและหลังกิจกรรมการอ่าน

กระบวนการและขั้นตอนการสอนภาษาแบบธรรมชาติ

กฤษยา ตันติผลาชีวะ (2545) กล่าวว่า การสอนภาษา แบบธรรมชาติให้ความสำคัญกับการเรียนรู้จากประสบการณ์ทางภาษาของเด็กเป็นอย่างมาก ดังนั้น การจัดประสบการณ์ครูต้องสร้างสรรค์ประสบการณ์การพูด การอ่าน การฟัง และการเขียนให้สอดคล้องกับพัฒนาการ

ของเด็กและสร้างความสามารถทางภาษาให้แก่เด็กที่ละขั้นตามศักยภาพเด็ก แต่ละคนซึ่งมีขั้นตอนในการจัดประสบการณ์ ดังนี้

1. ขั้นการสร้างความคุ้นเคยเป็นขั้นการนำเข้าสู่กิจกรรมเพื่อให้เด็กเกิดความคุ้นเคย กระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรม ซึ่งประสบการณ์ที่จัด ได้แก่ การสนทนาโต้ตอบ การพูดคำคล้องจอง เกมปริศนาคำทาย การร้องเพลงประกอบการเคลื่อนไหว

2. ขั้นการสร้างความมั่นใจ เป็นขั้นที่เปิดโอกาสเด็กในการแสดงออก โดยครูให้กำลังใจ การยอมรับเด็กมีโอกาสเรียนรู้คนเดียวหรือเป็นกลุ่มตามความเหมาะสม ซึ่งประสบการณ์ที่จัดมีรายละเอียดดังนี้

2.1 การฟังใช้การจัดประสบการณ์ให้เด็กได้ฟังเรื่องราวต่าง ๆ จาก บทเพลง คำคล้องจอง นิทาน เพื่อฝึกให้เด็กฟังอย่างเข้าใจ สามารถจับใจความจากการฟังได้

2.2 การพูดใช้การจัดประสบการณ์แบบเล่าเรื่องซ้ำ โดยให้เด็กเล่าเรื่องราวจากการฟัง โดยมีวัตถุประสงค์ให้เด็กได้ใช้ความรู้หรือประสบการณ์เดิม เชื่อมโยงกับภาพที่ได้ดูหรือข้อความที่ได้ฟัง เพื่อเก็บใจความและรายละเอียดสำคัญ หรืออาจสร้างความหมายขึ้นมาใหม่ สามารถพูดถ่ายทอดใจความโดยการเล่าเรื่องซ้ำให้ผู้อื่นฟังและรับรู้ได้

2.3 การอ่านจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการอ่านร่วมกันจากกิจกรรม การอ่านคำคล้องจอง เพลง และหนังสือที่ครูกับเด็กอ่านด้วยกัน โดยใช้เทคนิคการชี้คำขณะอ่านการชี้ตัวหนังสือ การฝึกให้คาดคะเนเนื้อเรื่องล่วงหน้าจากประสบการณ์การเดิมคำลงในช่องว่าง การปิดคำ และเลื่อนให้เห็นตัวอักษร การเล่าซ้ำจากหนังสือเล่มใหญ่ แผ่นป้ายคำคล้องจอง และเนื้อเพลง

2.4 การเขียนจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเขียนร่วมกัน เป็นการเขียนร่วมกันระหว่างครูกับเด็ก จากการจัดกิจกรรม ดังนี้ การเขียนหน้าชั้นเพื่อบอกกล่าว โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้เห็นการเขียนของครูจากคำหรือประโยคบอกเล่าของครูและเด็ก โดยมีมุ่งหมายให้เด็กเห็นว่าการคิดของคนเราสามารถถ่ายทอดเป็นตัวหนังสือและเป็นประโยชน์ในการสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจการเขียน โดยอาศัยแหล่งอ้างอิง เขียนคำเด่นจากหน่วยการเรียนรู้ตามแบบบัตร คำประกอบภาพ เพื่อให้เด็กสนใจอ่านและเขียนตามความสนใจ

3. ขั้นแสดงความสามารถเป็นขั้นที่ครูใช้คำถามซ้ำ ทบทวนเกี่ยวกับเนื้อหาต่าง ๆ ในการทำกิจกรรมและกระตุ้นให้เด็กมีส่วนร่วมในการสรุปความรู้ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมผ่านชิ้นงานประกอบกับกิจกรรมการเขียนร่วมกัน ดังนี้

3.1 การเขียนอธิบายภาพที่เด็กวาดโดยในระยะแรกให้เด็กเขียนเลียนแบบครู ไปสักระยะหนึ่ง จึงกระตุ้นหรือชักชวนให้เขียนเอง

3.2 ฝึกการเขียนด้วยกิจกรรมชื่อของเด็ก โดยให้เด็กเขียนชื่อตนเองบนผลงานที่ทำ

แนวคิดและทฤษฎีความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจ

นักวิชาการเกี่ยวกับจิตวิทยาองค์กรและบริหารองค์กรได้ศึกษาทำความเข้าใจลักษณะทางด้านความพึงพอใจของบุคคลไว้เป็นจำนวนมาก และได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจไว้ดังตัวอย่างที่ยกมา ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า พึงพอใจ หมายถึง รัก ชอบใจ และพึงใจ หมายถึง พอใจ ชอบใจ

กาญจนา อรุณสอนศรี (2546) กล่าวว่า ความพึงพอใจของมนุษย์เป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมที่เป็นนามธรรม ไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ การที่เราจะทราบว่าบุคคลมีความพึงพอใจหรือไม่ สามารถสังเกตโดยการแสดงออกที่ค่อนข้างสลับซับซ้อนและต้องมีสิ่งเร้าที่ตรงต่อความต้องการของบุคคล จึงจะทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ ดังนั้น การสิ่งเร้าจึงเป็นแรงจูงใจของบุคคลนั้นให้เกิดความพึงพอใจในงานหรือกิจกรรมนั้น ๆ

แมกเกรเกอร์ (Mcgragor, 1960 อ้างถึงใน กาญจนา อรุณสอนศรี, 2546) สรุปความหมายของความพึงพอใจไว้ว่าเป็นผลรวม ของความคิดรู้สึกแนวโน้มน้ำที่จะแสดงพฤติกรรมของบุคคลที่มีสวัสดิการความพึงพอใจ มีความแตกต่างกันตามลักษณะสวัสดิการที่ได้รับ ความพึงพอใจของบุคคลเกี่ยวข้องกับความคาดหวังเกี่ยวกับสวัสดิการ เพราะระดับความคาดหวังเกี่ยวกับสวัสดิการมีผลต่อการปฏิบัติ อันส่งผลต่อระดับความพึงพอใจ

วูม (Vroom, 1964) ให้เหตุผลว่า ความพึงพอใจ ทำที่ หรือทัศนต่อสวัสดิการและขวัญในวงอุตสาหกรรม หมายความว่าอย่างเดียวกันคือ หมายถึง ประสิทธิภาพในการได้รับในสวัสดิการ ซึ่งแตกต่างกันก็มีบทบาท หน้าที่ต่างกันออกไป การมีทัศนคติที่ดีต่อสวัสดิการ ก็คือ ความพึงพอใจในสวัสดิการ และถ้ามีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสวัสดิการก็คือ ไม่พอใจในสวัสดิการ

วอลเลอร์สไตน์ (Wallerstein, 1971) ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ความพึงพอใจเป็นกระบวนการทางจิตวิทยาไม่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน แต่สามารถคาดคะเนได้ว่า มีหรือไม่มีจากการสังเกตคนเหล่านั้นจากพฤติกรรม การที่จะทำให้คนเกิดความพึงพอใจจะต้องศึกษาปัจจัยและองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุแห่งความพึงพอใจนั้น

กู๊ด (Good, 1973) กล่าวว่า ความพึงพอใจหมายถึง ระดับความรู้สึก ซึ่งเป็นผลจากความสนใจ และทัศนคติที่ดีของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ

สเติร์ยส์ (Steers, 1991 อ้างถึงใน สุภาลักษณ์ ชัยอนันต์, 2540) ให้ความหมายความพึงพอใจไว้ว่า หมายถึง ความรู้สึกทางบวกที่บุคคลให้คุณค่ากับสวัสดิการที่ได้รับ ความพึงพอใจ จึงเป็นผลมาจากการรับรู้ที่บุคคลนั้นประเมินการให้คุณค่ากับสวัสดิการที่ได้รับ ความพึงพอใจ มีความหมายในแนวทางแรก คือ ความพึงพอใจในสวัสดิการ เป็นความรู้สึกสนองตอบต่อด้านต่าง ๆ ซึ่งสามารถทำความเข้าใจได้คล้ายกับเรื่องทัศนคติ เราไม่อาจสังเกตเห็นความพึงพอใจได้ตรง แต่สามารถคาดเดาจากการแสดงออก และพฤติกรรมของบุคลากรในองค์กร ในแนวทางที่สอง ความพึงพอใจเป็นผลของความต้องการ หรือความคาดหวังของบุคคลที่เกิดจากการเปรียบเทียบกับกระทำที่บุคคลได้รับ บุคคลคาดหวังในด้านสวัสดิการ จะทำให้มีความพึงพอใจกับผลที่ได้รับ

ลูทตันส์ (Lutlans, 1977 อ้างถึงใน วิชัย เหลืองธรรมชาติ, 2531) กล่าวว่า ความพึงพอใจหมายถึง ความพึงพอใจหรือภาวะอารมณ์ทางบวกที่เป็นผลมาจากการประเมินของบุคคลเกี่ยวกับงานหรือประสบการณ์ การศึกษาความพึงพอใจในงานต้องศึกษาองค์ประกอบ 3 ประการคือ การศึกษาความพึงพอใจในรูปอารมณ์ตอบสนองสวัสดิการ ในที่นี้ความพึงพอใจในงานจึงเป็นสภาวะจิตที่เป็นนามธรรม องค์ประกอบที่สองคือ ศึกษาความพึงพอใจในสวัสดิการ เป็นเรื่อง การเปรียบเทียบผลตอบแทนจากการทำงาน กับสิ่งที่คาดหวัง ถ้าบุคคลใดทำงานหนักแต่รู้สึกว่าได้รับผลตอบแทนต่ำกว่า เขาจะมีความพึงพอใจในสวัสดิการต่ำ และองค์ประกอบสุดท้ายคือ ศึกษาความพึงพอใจในสวัสดิการลักษณะทัศนคติต่อสวัสดิการในมิติต่าง ๆ

จากการศึกษาของนักการศึกษาดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีหรือทัศนคติที่ดีของบุคคล ซึ่งมักเกิดจากการได้รับการตอบสนองตามที่ตนต้องการ ก็จะเกิดความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งนั้น ตรงกันข้ามหากความต้องการของตนไม่ได้รับการตอบสนอง ความไม่พึงพอใจก็จะเกิดขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

รุ่ง แก้วแดง (2540) ได้ให้ทัศนะว่า การสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการ นอกจากสามารถที่จะดูเรื่องคุณภาพการให้บริการขององค์กรได้แล้ว ยังเป็นการประเมินขององค์กรในด้านอื่น ๆ จากมุมมองของร้านค้าได้ด้วย ผลการวัดความพึงพอใจของลูกค้าสามารถนำไปใช้ประโยชน์อย่างมากในการปรับปรุงองค์กร ได้แก่ เรื่องการกำหนด วิสัยทัศน์ ภารกิจ ยุทธศาสตร์ วัฒนธรรม เป็นต้น ข้อมูลเรื่องความพึงพอใจของลูกค้าสามารถที่จะนำมาใช้ประโยชน์ได้มากมาย

จนกล่าวได้ว่า ทั้งองค์กรต้องมีการปรับกระบวนการให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า แม้สำรวจความพึงพอใจของลูกค้าเป็นเรื่องจำเป็นและทุกองค์กรต้องทำ

มัลลินส์ (Mullins, 1985 อ้างถึงใน สุภาลักษณ์ ชัยอนันต์, 2540) ได้กล่าวถึง การสร้างความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการประชาชน โดยมีหลักและแนวทางคือ

1. การให้บริการอย่างเสมอภาค (Equitable service) คือ การบริการที่มีความยุติธรรม ทุกคนเท่าเทียมกัน ได้รับการปฏิบัติเหมือนกัน ไม่มีการแบ่งแยกกีดกันในการให้บริการ และใช้มาตรฐานการให้บริการเดียวกัน
2. การให้บริการที่ตรงเวลา (Timely service) คือ การให้บริการที่ตรงตามความต้องการ
3. การให้บริการอย่างพอเพียง (Ample service) คือ การให้บริการด้านสถานที่บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างเพียงพอและเหมาะสม
4. การให้บริการอย่างต่อเนื่อง (Continuous service) คือ การให้บริการและดูแลจนกว่าจะหาย
5. การให้บริการอย่างก้าวหน้า (Progressive service) คือ การให้บริการที่มีการพัฒนา และปรับปรุงคุณภาพก้าวหน้าไปเรื่อย ๆ

เชลลีย์ (Shelly, 1975 อ้างถึงใน วรรณธิดา วงษ์สาจันทร์, 2551) ได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ สรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะทำให้เกิดขึ้นแล้วจะทำให้เกิดความสุข ความสุขนี้เป็นความรู้สึกทางบวกที่แตกต่างจากความรู้สึกทางบวกอื่น ๆ กล่าวคือ เป็นความรู้สึกที่มีระบบย้อนกลับความสุขสามารถทำให้เกิดความสุข หรือความรู้สึกทางบวกเพิ่มขึ้น ได้อีก ดังนั้น จะเห็นว่าความสุขเป็นความรู้สึกที่สลับซับซ้อน และความสุขที่มีความสัมพันธ์กันอย่างสลับซับซ้อน และระบบความสัมพันธ์ของความรู้สึกทั้งสามนี้เรียกว่า ระบบความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อระบบความพึงพอใจมีความรู้สึกทางบวกมากกว่าทางลบ

สิ่งที่ทำให้เกิดความรู้สึกความพึงพอใจของมนุษย์มักจะได้แก่ ทรัพยากร (Resources) หรือสิ่งเร้า (Stimuli) การวิเคราะห์ระบบความพึงพอใจ คือ การศึกษาทรัพยากรหรือสิ่งเร้าแบบใด เป็นสิ่งที่ต้องการที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจ และความสุขแก่มนุษย์ ความพอใจจะเกิดได้มากที่สุดเมื่อทรัพยากรทุกอย่างที่ต้องการครบถ้วน

วิชัย เหลืองธรรมชาติ (2531) กล่าวว่า ความพึงพอใจมีส่วนเกี่ยวข้องกับความต้องการมนุษย์ ซึ่งเกิดได้ก็ต่อเมื่อความต้องการของมนุษย์ได้รับการตอบสนอง ซึ่งมนุษย์ไม่ว่าจะอยู่ที่ใดย่อมมีความต้องการในขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน

บ้งอร ผงผ่าน (2538) กล่าวสรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อเรื่องใดในเชิงประมาณค่า ซึ่งจะเห็นว่าแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจนี้เกี่ยวกับความสัมพันธ์กับทัศนคติอย่างแยกกันไม่ออก ความพึงพอใจเป็นปฏิกิริยาด้านความรู้สึก (Reactionary feeling) ต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้น (Stimulant) ที่แสดงออกมาในลักษณะของผลลัพธ์สุดท้ายของกระบวนการประเมิน โดยบ่งบอกถึงทิศทางของผลการประเมินว่าเป็นไปในทิศทางบวกหรือทิศทางลบหรือไม่มีปฏิกิริยา คือเฉย ๆ ต่อสิ่งเร้า หรือกระตุ้นนั้นก็ได้อีก

สุภาลักษณ์ ชัยอนันต์ (2540) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกส่วนตัวที่รู้สึกเป็นสุขหรือยินดีที่ได้รับการตอบสนองความต้องการในสิ่งที่หาหายไป หรือ ในสิ่งที่ทำให้เกิดความไม่สมดุล ความพึงพอใจเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมที่จะแสดงออกของบุคคล ซึ่งมีผลต่อการเลือกที่จะปฏิบัติในกิจกรรมใด ๆ นั้น

กล่าวโดยสรุปว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกหรือทัศนคติทางด้านบวกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นสามารถสนองความต้องการให้แก่บุคคลนั้นได้ ความพึงพอใจของแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกัน ซึ่งความพึงพอใจเป็นแรงผลักดันให้เกิดความร่วมมือ และสร้างความกระตือรือร้นในการทำงานหรือการแสดงออก

การวัดระดับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจต่อการบริการจะเกิดขึ้นได้หรือไม่นั้น จะต้องพิจารณาถึงลักษณะของการให้บริการขององค์กร ประกอบกับระดับความรู้สึกของผู้บริการในมิติต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล ดังนั้น ในการวัดความพึงพอใจต่อการบริการจะกระทำได้หลายวิธีดังต่อไปนี้ คือ

1. การใช้แบบสอบถาม เป็นที่นิยมใช้กันแพร่หลายโดยการขอร้องหรือขอความร่วมมือจากกลุ่มบุคคลที่ต้องการวัด แสดงความคิดเห็นลงแบบฟอร์มที่กำหนดคำตอบไว้ให้ เลือกตอบหรือเป็นคำตอบอิสระ โดยคำถามที่อาจถามถึงความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ ที่หน่วยงานลงให้บริการอยู่ เช่น ลักษณะของการให้บริการ ลักษณะของเวลาในการให้บริการ และ พนักงาน

ที่ให้บริการ เป็นต้น

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีหนึ่งที่ต้องอาศัยเทคนิค และความชำนาญพิเศษของผู้สัมภาษณ์

3. การสังเกต ทำให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการ โดยวิธีการสังเกตจากพฤติกรรม ทั้งก่อนมารับบริการ ขณะรอรับบริการ และหลังจากรับบริการแล้ว เช่น สังเกตกิริยาท่าทาง การพูด สีหน้า ความถี่ของการมาขอรับบริการ เป็นต้น

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการวัดความพึงพอใจต่อการบริการนั้น สามารถที่จะกระทำการวัดได้หลายวิธี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสะดวก ความเหมาะสม ตลอดจนจุดมุ่งหมาย หรือเป้าหมายของการวัด จึงส่งผลในการวัดนี้มีประสิทธิภาพเป็นที่น่าเชื่อถือได้

ความพึงพอใจเป็นทัศนคติในทางบวก ในการที่จะหาว่าบุคคลมีความพึงพอใจต่อสิ่งใด มากน้อยแค่ไหน จำเป็นต้องสร้างเครื่องมือวัด ซึ่งนักวิชาการหลายคนได้กล่าวถึงการวัด ความพึงพอใจพอประมวลได้ ดังนี้

โยธิน ศันสนยุทธ์ (2535) ได้กล่าวถึง เครื่องมือวัดความพึงพอใจไว้ สรุปได้ว่าการจะค้นหาว่าบุคคลมีความพึงพอใจต่อสิ่งใดหรือไม่ นั้นวิธีง่ายที่สุดคือ การถามผู้นั้น โดยตรง แต่เหมาะกับผู้ตอบที่มีจำนวนน้อย แต่ถ้าหากผู้บอกข้อมูลจำนวนมาก ๆ จำเป็นต้องใช้แบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่าตามแบบของลิเคิร์ต (Likert, 1987) ซึ่งประกอบด้วยชุดของคำถาม และมีตัวเลือก 5 ตัว สำหรับเลือกตอบ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และคะแนน ความพึงพอใจนั้นสามารถนำมาวิเคราะห์ได้ว่า บุคคลมีความพึงพอใจในด้านใดสูงและด้านใดต่ำ โดยใช้วิธีการทางสถิติ เพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุมจำเป็นที่จะต้องใช้แบบสอบถามที่มีข้อคำถาม หลายข้อ เพื่อจะได้ครอบคลุมลักษณะต่าง ๆ ของงานทุก ๆ ด้าน และนอกจากการใช้แบบสอบถาม แล้วอาจใช้วิธีการเขียนตอบอย่างเสรี

ถวิทย์ ธาราโกชน (2536) กล่าวถึง การวัดความพึงพอใจ สรุปได้ว่า ในการวัดความรู้สึก ในทางที่ไม่ดี หรือไม่พอใจ ซึ่งวิธีการวัดนั้นมีอยู่หลายวิธี เช่น วิธีการสังเกตวิธีการสัมภาษณ์ วิธีการใช้แบบสอบถาม เป็นต้น ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. วิธีการสัมภาษณ์ เป็นวิธีการใช้ตรวจสอบบุคคลอื่นโดยการเฝ้ามอง และจดบันทึก อย่างมีแบบแผน วิธีการศึกษาที่เก่าแก่ และยังเป็นที่ยอมรับใช้อย่างแพร่หลายจนถึงปัจจุบัน แต่ก็เหมาะสมกับการศึกษากับข้อมูลจำนวนจำนวนเท่านั้น
2. วิธีการสัมภาษณ์ เป็นวิธีการที่ผู้วิจัยจะต้องออกไปสอบถามโดยการพูดกับบุคคลนั้น ๆ โดยมีการเตรียมแผนงานไว้ล่วงหน้า
3. วิธีการใช้แบบสอบถาม วิธีการนี้เป็นการใช้แบบสอบถาม ที่มีข้อคำถามไว้ อย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้ตอบทุกคนมีความเข้าใจตรงกัน มักใช้ในกรณีที่ต้องการข้อมูลจากกลุ่ม ตัวอย่างจำนวนมาก ๆ วิธีนี้นับเป็นวิธีนิยมใช้ในปัจจุบันวิธีหนึ่งคือ มาตราส่วนประมาณค่า แบบลิเคิร์ต (Likert scales) ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้า อย่างใดอย่างหนึ่งแล้วมีคำตอบที่แสดงถึงระดับความรู้สึก 5 คำตอบ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

จากทัศนคติต่าง ๆ ของนักวิชาการ สรุปได้ว่า การวัดความพึงพอใจ เป็นการวัดทัศนคติ ของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งสามารถใช้เครื่องมือวัดได้หลายแบบ เช่น แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นุชฤดี รุ่ยใหม่ (2556) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการพูดและการรู้คำศัพท์ของเด็กปฐมวัยในสามจังหวัดชายแดน ภาคใต้ที่สังกัดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยใช้กิจกรรมร้องเพลงและสื่อทวิภาษาผลจากการวิจัย พบว่า 1) การใช้สื่อเพลง 2 ภาษา เด็กปฐมวัยส่วนใหญ่ มีความเต็มใจในการร่วมกิจกรรม มีความชื่นชอบกับการใช้เพลง 2 ภาษา และผลจากการสังเกตการใช้บัตรภาพ ทวิภาษาประกอบการสอน พบว่า เด็กสนใจที่จะเรียนรู้มากขึ้น นอกจากนั้นยังพบว่า เด็กส่วนใหญ่รู้จักคำศัพท์ดังกล่าว เป็นภาษามลายูท้องถิ่นเกือบทั้งหมดแต่รู้จักเป็นคำศัพท์ภาษาไทยเฉพาะบางคำ และพบว่า เด็กเรียนรู้คำศัพท์ได้ง่าย รู้จักคำศัพท์ และจำคำศัพท์ได้เพิ่มขึ้น และเด็กสนุกสนานที่จะเรียกชื่อผลไม้ สิ่งของหรือคำศัพท์ที่คุณครูสอนด้วยการออกเสียงสลับกันทั้ง 2 ภาษา 2) การรู้คำศัพท์ของเด็กปฐมวัยหลังกิจกรรมร้องเพลงและสื่อทวิภาษาสูงขึ้น และทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยหลังกิจกรรมร้องเพลงและสื่อทวิภาษาสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พรรณมณี อุป้า (2552) การพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองโดยใช้บทคล้องจองและเพลงเด็ก เพื่อพัฒนาความพร้อมทางภาษาด้านการฟังและการอ่านของเด็กปฐมวัยเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญในการกระตุ้นให้เด็กอยากรู้อยากอ่านอยากทำกิจกรรม คำคล้องจองและเพลงเด็กเป็นสิ่งที่ช่วยในการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านภาษาที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองโดยได้ใช้ทักษะกระบวนการ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมทักษะด้านการฟังและการอ่านสำหรับเด็กปฐมวัย การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง โดยใช้บทคล้องจองและเพลงเด็ก เพื่อพัฒนาความพร้อมทางภาษา ด้านการฟังและการอ่านของเด็กปฐมวัย ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมทางภาษาด้านการฟังและการอ่านระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนและเพื่อศึกษาผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนตาครายสุราษฎร์ธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 23 คน จาก 1 ห้อง ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าคือ แผนการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองโดยใช้บทคล้องจองและเพลงเด็ก เพื่อพัฒนาความพร้อมทางภาษาด้านการฟังและการอ่านของเด็กปฐมวัย ใช้เวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน

วันละ 40 นาที แบบทดสอบความพร้อมทางภาษาด้านการฟังและการอ่าน มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ 0.23 ถึง 0.75 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.78 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานใช้ The wilcoxon matched pairs signed-ranks test

สุภัทรา คงเรือง (2539) ได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรมการอ่านตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติที่มีต่อความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตัวหนังสือของเด็กวัยอนุบาล ผลการศึกษาพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตัวหนังสือและหนังสือสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มยุรี กันทะลือ (2543) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการอ่านตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติต่อพัฒนาการด้านการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัยที่พูดภาษาถิ่น โดยทำการทดลองกับวัยเด็กอายุ 5-6 ปี โรงเรียนบ้านสบปิ่น อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน เป็นเด็กชาวไทยภูเขาที่พูดภาษาถิ่นในชีวิตประจำวัน ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการอ่านตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ มีพัฒนาการด้านการอ่านภาษาไทยสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมการอ่านตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีพัฒนาการด้านการอ่านภาษาไทยสูงขึ้นตามลำดับ

แพททริก (Patrick, 2014) ได้ศึกษาผลของการใช้การร้องเพลงและการเคลื่อนไหวสอนทักษะเบื้องต้นการอ่านและการอ่านคำศัพท์ของเด็กอนุบาล มีการกำหนดให้ใช้แบบแผนเป็นกลุ่มร้องเพลง ซึ่งได้ใช้การร้องเพลงประสานเสียงและการเคลื่อนไหวสอนทักษะการอ่านออกเสียง เสียงตัวอักษรและการอ่านคำศัพท์ซึ่งเด็ก ๆ ได้รับภาษาแบบปกติ และโปรแกรมการเรียนรู้ในเวลาที่เหมาะสม กลุ่มร้องเพลงกำลังสอนการร้องเพลงประสานเสียง และการเคลื่อนไหวที่สร้างเพื่อแผนการสอนที่สอนทักษะการออกเสียง เสียงตัวอักษร และการอ่านคำศัพท์ เด็ก ๆ ร้องเพลงที่ชอบมากกว่าจะทำให้เรียนรู้ได้เร็ว จึงหวนนึกและละมุนละไมพร้อมกับการเคลื่อนไหวที่พร้อมเพรียงกัน เด็ก ๆ ในกลุ่มร้องเพลงมีเสียงตัวอักษร หน่วยเสียงของภาษาที่เฉพาะและการอ่านคำศัพท์ที่เพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม เด็กทั้งสองกลุ่มมีความก้าวหน้าเท่ากันในเสียงที่คล่องจงและการออกเสียงที่เฉพาะเจาะจง ในตำแหน่งแรกและสุดท้าย เด็กในกลุ่มร้องเพลงอ่านคำศัพท์ใหม่ที่ไม่ปรากฏในโปรแกรมเพลงได้เหมือนกัน อักษรแรกและหน่วยเสียงภาษากลางเฉพาะตัวและความรู้ของเสียงภาษาที่ช่วยเหลืออย่างอิสระในการอ่านคำศัพท์

อาสราน เดอร์ญา (Arslan, 2014) ได้ศึกษาผลของการสอนอ่านด้วยเพลงของของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในประเทศตุรกีด้วยวิธีการสอนการอ่านเครื่องมือที่ใช้เกี่ยวกับการออกเสียงประเภทหนึ่งซึ่งเรียกว่า “เครื่องมือประโยคใช้เสียงเป็นฐาน ในเครื่องมือนี้ การอ่านเริ่มต้นโดยเสียงแทนที่จะเป็นตัวอักษร การสอนเสียงเป็นรูปแบบในการยินยอมทำตามกับกลุ่มเสียงหกกลุ่ม ในกระบวนการสอนสำหรับการรับรู้การออกเสียงระหว่าง การสอนเสียง ร้องเพลง เป็นหนึ่งในกิจกรรมการสอน เป้าหมายของการเรียนนี้ คือ การสำรวจอย่างครูที่สอนชั้นแรก สอนการอ่านด้วยเพลง เครื่องมือวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพคือ การใช้งานวิจัยนี้ รูปแบบการสัมภาษณ์ คือ การพัฒนาที่ซึ่งใช้ประโยชน์กับครูชั้นแรก ในปีการศึกษา 2012-2013 การวิเคราะห์ห่อภิปรายเป็นการใช้ในขณะทีวิเคราะห์

ไฮเนส (Hiness, 2010) ได้ศึกษาวิจัยการตรวจสอบการใช้งานของเพลงเพื่อช่วยให้นักเรียนในโรงเรียนอนุบาลที่จะเรียนรู้คำความถี่สูงและปรับปรุงความคล่องแคล่วในการอ่านของพวกเขา การศึกษาจะต้องดำเนินการในช่วง 8 สัปดาห์ นักเรียนจะได้รับเพลงที่มีคำเน้นความถี่สูง ครูร้องเพลงกับนักเรียนในแต่ละวันในชั้นเรียน

สรุปได้ว่าใช้กิจกรรมการอ่านตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติและการร้องเพลงสามารถช่วยสร้างกิจกรรมที่ทำให้เด็กมีทักษะการอ่าน การจำได้ดีขึ้นบนพื้นฐานความสุขและความเข้าใจตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษารูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย

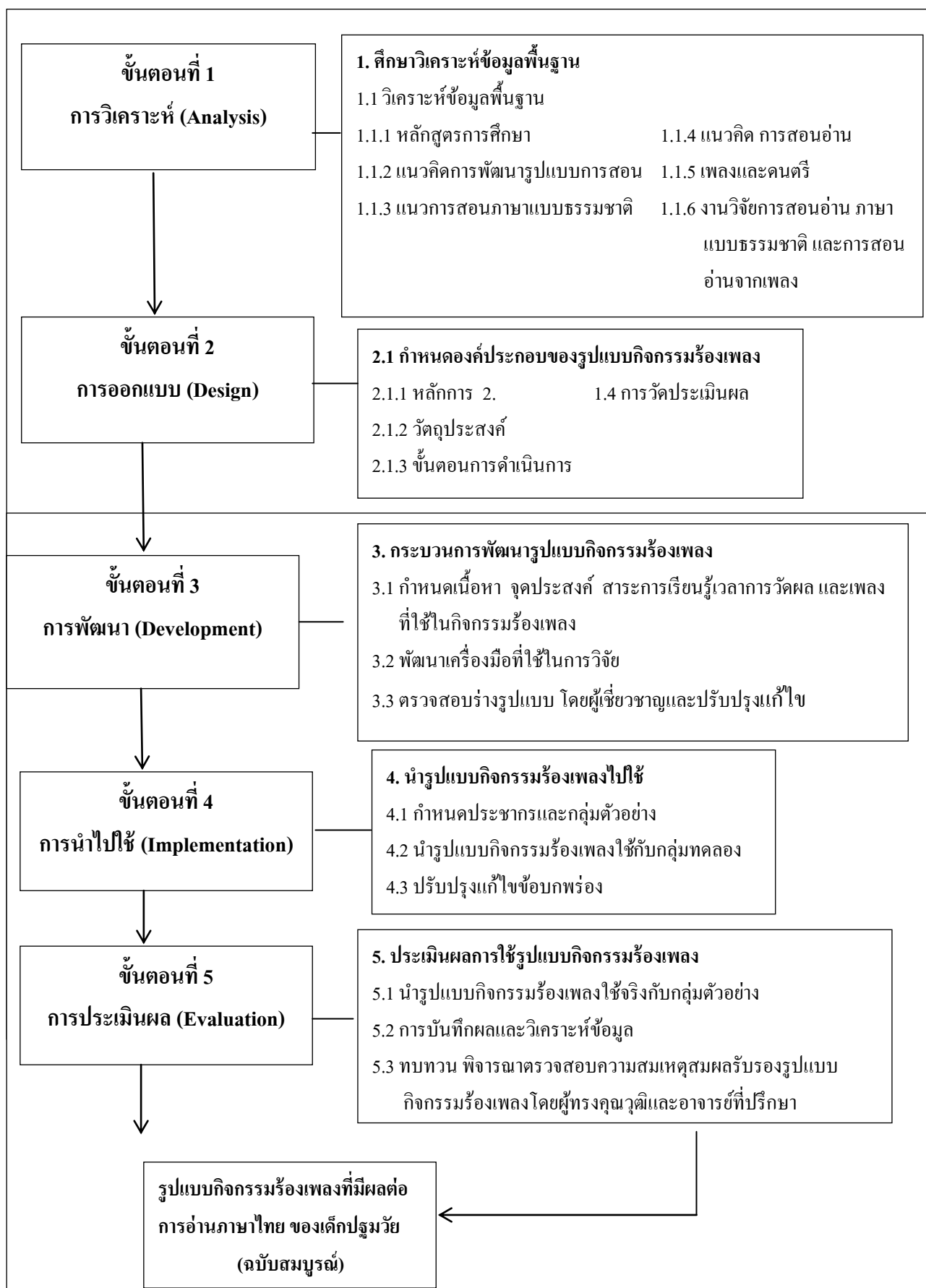

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental research) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา รูปแบบกิจกรรมร้องเพลง ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/ 80 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทย ก่อนและหลัง การจัดกิจกรรมร้องเพลง และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยต่อกิจกรรมร้องเพลง โดยเสนอผลการวิจัยและพัฒนาเป็น 5 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ (Analysis) ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
  2. ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบ (Design) กำหนดองค์ประกอบของรูปแบบกิจกรรมร้องเพลง
  3. ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนา (Development) กระบวนการพัฒนารูปแบบกิจกรรมร้องเพลง
  4. ขั้นตอนที่ 4 การนำไปใช้ (Implementation) นำรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงไปใช้กับกลุ่มทดลองเพื่อทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบ และนำไปปรับปรุงให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น
  5. ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล (Evaluation) ประเมินผลการใช้รูปแบบกิจกรรมร้องเพลง บันทึกผลและวิเคราะห์ข้อมูล
- ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงดังแสดงในภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 4 ขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ (Analysis) ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย เพื่อส่งเสริมการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาจากหลักฐานสำคัญดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เพื่อศึกษา หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย อายุของผู้เรียน ประสพการณ์สำคัญ หน่วยการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ การประเมินผล เพื่อประกอบการพัฒนารูปแบบกิจกรรมร้องเพลง
2. ศึกษาหลักการพัฒนารูปแบบการสอน เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบกิจกรรมร้องเพลง (Joyce & Weil, 2000)
3. ศึกษาและวิเคราะห์แนวคิด การสอนอ่านของกันนิง (Gunning, 1993 อ้างถึงใน นิไพพรรณ เกิดสว่าง, 2547) ได้กล่าวถึง รูปแบบวิธีการสอนอ่านของเด็กปฐมวัยจะเริ่มจากการสอนระดับเรื่องราวมาสู่ระดับคำ โดยเด็กจะเริ่มเรียนจากการอ่านแบบจำเรื่องราวต่าง ๆ ไปสู่การเรียนรู้แยกเป็นคำ การสอนผสมคำนั้นจะยังไม่ถูกนำมาสอนจนกว่าเด็กเริ่มอ่านได้ แนวคิดนี้มีความเชื่อว่าการเรียนอ่านจะต้องเป็นการเรียนแบบองค์รวม และเด็กจะค่อย ๆ ซึมซับไปเองตามธรรมชาติ เหมือนกับการที่เด็กเรียนรู้ที่จะพูด
4. ศึกษาและวิเคราะห์เพลงและดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย สามารถนำมาเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ดีให้แก่เด็ก เพลงและดนตรีสามารถช่วยกระตุ้น ความสนใจของเด็กในการเรียน เด็กจะเรียนด้วยความสนุกสนาน สนใจ พอใจ ไม่เบื่อหน่ายและช่วยให้เด็กเข้าใจเรื่องราวที่ครูต้องการสอน ได้เร็วขึ้น จำได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ครูยังสามารถนำเพลงและการเล่นมาจัดเป็นเกม ให้เด็กเล่นกันอย่าง สนุกสนาน (จิตต์ โชคอุทัย, 2524) ได้กล่าวถึงข้อควรคำนึงในการเลือกเพลงสำหรับเด็กไว้ว่าเพลงนั้นต้องตรงกับบทเรียนมีเนื้อเพลงตรงกับเนื้อเรื่องหรือใช้คำที่ตรงกับคำที่สอนมากที่สุด
5. ศึกษาและวิเคราะห์แนวคิดการสอนภาษาแบบธรรมชาติ เป็นการเรียนรู้ภาษาจากประสบการณ์จริงที่มีความหมายต่อเด็ก ซึ่งทำให้เด็กเกิดความมั่นใจ กล้าที่จะพูด เขียน โดยไม่กลัวผิด ส่งผลให้เด็กเรียนรู้ภาษาได้เร็วขึ้นการจัดกิจกรรมการอ่านภาษาแบบธรรมชาติมี 5 ประการคือ

- 5.1 กิจกรรมการอ่านร่วมกัน
- 5.2 กิจกรรมการสื่อภาษา
- 5.3 กิจกรรมการอ่านอิสระ
- 5.4 กิจกรรมการเล่นเกมภาษา

5.5 กิจกรรมการอ่านข้อความในสิ่งแวดล้อมตามโอกาส เพื่อให้เด็กมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตัวหนังสือและหนังสือ

ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวสามารถนำมาเป็นแนวทางของกิจกรรมร้องเพลงได้

6. ศึกษาและวิเคราะห์งานวิจัยการสอนอ่านภาษาแบบธรรมชาติและการสอนอ่านจากเพลงเพื่อเป็นข้อมูลเพิ่มเติมว่าการสอนอ่านด้วยการร้องเพลงและการสอนอ่านตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติสามารถสอนอ่านได้จริงและมีแนวทางในการจัดการเรียนการสอนการประเมินผลอย่างไร

เมื่อทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินความต้องการในขั้นตอนที่ 1 แล้วจะทำการออกแบบ กำหนดองค์ประกอบของรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงต่อไปในขั้นตอนที่ 2

ตารางที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ผลที่ได้
1. เพื่อศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546	ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง	1. พัฒนาการเด็กปฐมวัย (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี) 2. หลักการสอนปฐมวัย 3. แนวทางจัดประสบการณ์ 4. ประสบการณ์สำคัญ/ สาระที่ควรเรียนรู้ 5. หน่วยการเรียนรู้/ เนื้อหา/ เวลา 6. การวัดและประเมินผล
2. เพื่อศึกษาหลักการพัฒนารูปแบบการสอน	ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง	1. ขั้นตอนพัฒนารูปแบบการสอน 2. กำหนดองค์ประกอบของรูปแบบ
3. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์แนวความคิดการสอนอ่าน	ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง	1. พัฒนาการการอ่านสำหรับเด็กปฐมวัย 2. หลักการสอนอ่าน 3. กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน 4. การประเมินการอ่าน
4. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์เพลงและดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย	ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง	1. เพลงที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย 2. การเลือกเพลงสำหรับเด็กปฐมวัย 3. ขั้นตอนการสอนร้องเพลง

ตารางที่ 2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ผลที่ได้
5. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์แนวคิดในการจัดกิจกรรมการอ่านตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ	ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง	1. ประโยชน์และแนวคิดการสอนภาษาแบบธรรมชาติ 2. กระบวนการและขั้นตอนการสอนภาษาแบบธรรมชาติ 3. แบบวัดและประเมินผล
6. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์งานวิจัยการสอนอ่านภาษาแบบธรรมชาติและ การสอนอ่านจากเพลง	ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	1. ข้อมูลแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน 2. ข้อมูลในการทำเครื่องมือในการทำวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบ (Design) กำหนดองค์ประกอบของรูปแบบกิจกรรมร้องเพลง

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานขั้นตอนที่ 1 ทำให้ได้กรอบแนวคิดกระบวนการพัฒนา
โครงสร้างรูปแบบกิจกรรมร้องเพลง ดังนี้

1. กระบวนการพัฒนาโครงสร้างรูปแบบกิจกรรมร้องเพลง

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ
กิจกรรมร้องเพลง โดยผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

การวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546
เพื่อกำหนดเป็นกรอบในการสร้างรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็ก ผลการวิเคราะห์พบว่าในช่วงชีวิตปฐมวัย
เด็กแต่ละคนจะเติบโต มีลักษณะพัฒนาการด้านร่างกายอารมณ์จิตใจสังคมและสติปัญญาแตกต่างกัน
ไปตามวัยและวุฒิภาวะ โดยที่พัฒนาการทุกๆด้านจะพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอน
ไปพร้อมกัน ในส่วนของการเรียนรู้จะเกิดการเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ รอบตัว

พัฒนาการทางความคิดของเด็กปฐมวัยขึ้นอยู่กับ การรับรู้จากประสาทสัมผัสต่าง ๆ และจาก การกระทำ

การจัดกระบวนการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เป็นการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย 3-5 ปี ไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็ก

ได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้ได้พัฒนาทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

กิจกรรมที่จัดให้เด็กในแต่ละวันอาจใช้ชื่อเรียกกิจกรรมแตกต่างกันไปในแต่ละหน่วยงาน

แต่ทั้งนี้ประสบการณ์ที่ต้องจัดต้องครอบคลุมประสบการณ์ที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

และควรยืดหยุ่นให้มีสาระที่ควรเรียนรู้ที่เด็กสนใจและสาระที่ควรเรียนรู้ที่ผู้สอนกำหนด

การจัดประสบการณ์ใน 1 วันประกอบด้วย 6 กิจกรรม คือ กิจกรรมเสรีหรือการเล่นมุม กิจกรรม

สร้างสรรค์ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์หรือกิจกรรมวงกลม

กิจกรรมกลางแจ้ง และเกมการศึกษา กิจกรรมข้างต้นผู้จัดประสบการณ์สามารถนำกิจกรรมใด

ขึ้นก่อนก็ได้ตามความเหมาะสม จากการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของสถานศึกษา

ต้องคำนึงถึงความสามารถตามวัยและความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก ซึ่งครูเป็นบุคคลสำคัญ

ที่มีหน้าที่จัดสภาพแวดล้อมให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งรอบตัว และกระตุ้นให้เด็กอยากเรียนรู้

ทดลอง ค้นพบข้อความรู้ต่าง ๆ ด้วยตนเอง ให้เด็กมีโอกาสรับรู้คิดและแสดงออกอย่างถูกวิธี

2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบกิจกรรมด้วยการจัดการเรียนการสอนของเด็ก

ปฐมวัย ได้จัดเป็นกิจกรรมดังรายละเอียดข้างต้น จึงขออ้างอิงจากการรูปแบบการสอนมาประยุกต์ใช้

ในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมโดยการศึกษาการพัฒนารูปแบบของ Joyce and Weil (2000) พบว่า

องค์ประกอบของรูปแบบที่สำคัญมี 4 ข้อคือ 1) เป้าหมายของรูปแบบการเรียนรู้ ซึ่งอธิบายถึง

สิ่งที่มุ่งพัฒนาหรือคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน 2) หลักการหรือแนวคิดที่เป็นพื้นฐาน

ของรูปแบบ 3) รายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนการสอนหรือการดำเนินการสอน 4) การประเมินผล

ที่จะชี้ให้เห็นถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบนั้นจากคำอธิบายถึงองค์ประกอบของ

รูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า รูปแบบการเรียนการสอนต้องมีองค์ประกอบ

ที่สำคัญ ได้แก่ ปรัชญาทฤษฎีหลักการ หรือแนวคิดที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบวัตถุประสงค์

หรือเป้าหมายถึงสิ่งที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนขั้นตอนการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้

และการประเมินผลที่จะชี้ให้เห็นถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบ ซึ่งนำมากำหนด

ในรายละเอียดที่สำคัญของรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงดังนี้

2.1 หลักการของรูปแบบกิจกรรมร้องเพลง

2.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบกิจกรรมร้องเพลง

2.3 ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนรู้

2.4 การประเมินผล

3. แนวคิดเกี่ยวกับการสอนอ่าน ผลการวิเคราะห์พบว่าในระดับปฐมวัยนั้น เด็กส่วนใหญ่ยังไม่สามารถอ่านหนังสือด้วยตนเองได้อย่างหลากหลายตามความต้องการ ดังนั้นการสอนอ่านสำหรับเด็กปฐมวัยจึงมีวิธีการสอนอ่านเฉพาะสำหรับเด็ก ซึ่งมีหลายวิธีการ ซึ่งแต่ละวิธีจะมีรูปแบบความเชื่อ และวิธีการที่แตกต่างกันไปตามพื้นฐานแนวคิดในการสอนอ่าน สำหรับแนวคิดที่เหมาะสมกับเด็กมากที่สุดคือ แนวคิดการสอนจากระดับเรื่องราว (Top down) แนวคิดนี้จะเริ่มจากการสอนระดับเรื่องราวมาสู่ระดับคำ โดยเด็กจะเริ่มเรียนจากการอ่านแบบจำเรื่องราวต่าง ๆ ไปสู่การเรียนรู้แยกเป็นคำ การสอนผสมคำนั้นจะยังไม่ถูกนำมาสอนจนกว่าเด็กเริ่มอ่านได้ แนวคิดนี้มีความเชื่อว่า การเรียนอ่านจะต้องเป็นการเรียนแบบองค์รวม และเด็กจะค่อย ๆ ซึมซับไปเองตามธรรมชาติเหมือนกับการที่เด็กเรียนรู้ที่จะพูด การสอนที่แบ่งทักษะออกเป็นส่วนตัว ๆ นั้นจะไม่นำมาใช้ เพราะนอกจากจะทำให้เนื้อหาการเรียนรู้ไม่ต่อเนื่องแล้ว ยังทำให้การสอนอ่านยากขึ้นอีกด้วย

การสอนอ่านควรมีกระบวนการฝึกซ้ำให้ถึง 7 ครั้งในบริบทที่ต่างกันไป เด็กถึงจะสามารถจดจำและสามารถอ่านได้ดัง เวลีย์ (Whaley, 1981 อ้างถึงใน อลิสา เพ็ชรรัตน์, 2539) กล่าวว่า การเล่าเรื่องซ้ำเป็นเทคนิค การสอนที่ช่วยพัฒนาภาษา การที่เด็กได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องซ้ำง่าย ๆ จะช่วยเพิ่มความรู้ด้านเค้าโครงเรื่องซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยในการจำ เด็กจะระลึกเรื่องราวได้ดีขึ้นสอดคล้องกับ มอร์โรว์ (Morrow, 1985 อ้างถึงใน อลิสา เพ็ชรรัตน์, 2539) กล่าวถึงการเล่าเรื่องซ้ำว่าสามารถใช้วัดความสามารถในจำ และความซับซ้อนของภาษาสำหรับเด็กวัยอนุบาลได้เป็นอย่างดี

4. แนวคิดเกี่ยวกับเพลงและดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัยผลการวิเคราะห์ พบว่า เพลงสามารถสร้างพัฒนาการทั้ง 4 ด้านให้กับเด็กปฐมวัย คือ 1) ด้านร่างกายเพลงและดนตรีช่วยเสริมสร้างสุขภาพและพละอนามัย เป็นสิ่งเร้าเพื่อช่วยในการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อ แขนขา นิ้วมือ และส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้เป็นอย่างดี 2) ด้านอารมณ์เพลงและดนตรีช่วยเสริมสร้างพัฒนาการด้านอารมณ์ในแง่ของความเพลิดเพลิน สนุกสนานร่าเริง ช่วยถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกของเด็ก ช่วยให้เด็กผ่อนคลายความเครียด มีความสุข ความเบิกบานใจ 3) ด้านสังคมเพลงและดนตรีช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางสังคม เช่น การร้องรำ ทำเพลง หรือเล่นดนตรีก็ล้วนแล้วแต่ต้องเล่นร่วมกันกับเพื่อน ๆ ต้องอาศัยความร่วมมือกัน จากทุกฝ่าย และ 4) ด้านสติปัญญาเพลงและดนตรีช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางสติปัญญา เพิ่มพูนทักษะทางภาษาให้แก่เด็ก จะช่วยในเรื่องการพูดและการอ่านออกเสียงของเด็ก เพราะ ในขณะที่เด็กร้องเพลง เด็กต้องรู้จักการควบคุมการหายใจ รู้จักการควบคุมเคลื่อนไหวของ กล้ามเนื้อที่ใช้ในการพูด รู้จักจังหวะของการพูด รู้จักรูปประโยคที่ถูกต้อง และเด็กจะชอบเล่นกับ คำพูดซึ่งเป็น บทคล้องจองที่อยู่ในเพลงนั้น เนื่องจากเพลงทุกเพลงจะต้องมีเนื้อร้องที่สัมผัสกัน เช่น นกเอย นกน้อย น้อย บินลอยตามสายลม คำว่าน้อยกับลอยสัมผัส

กัน ปีกหางกางสวยสม คำว่า ลมกับลม ก็สัมผัสกัน ลักษณะของคำที่คล้องจองกันเช่นนี้ทำให้เด็กสามารถจำเพลงได้ง่ายขึ้นสังเกตเห็นว่า แม้บางเพลงของผู้ใหญ่ซึ่งมีคำและประโยคยาว ๆ แต่เด็กก็สามารถจำได้ นอกจากนี้บางเพลงประกอบด้วยคำใหม่ซึ่งเด็กยังไม่ทราบ เด็กก็จะได้รับความรู้เกี่ยวกับคำใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นด้วย

ดังนั้น ในรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงเด็กจะได้พัฒนาการอ่านภาษาไทยจากการร้องเพลง ซึ่งการเลือกเพลงต้องเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ให้ความสนุกสนานและเพลิดเพลิน และยังคงคำนึงถึงความสัมพันธ์กับสิ่งที่สอนตามหน่วยการเรียนรู้ ลักษณะเพลงเป็นเพลงที่มีประโยคสั้น ๆ มีเนื้อหาและทำนองสนุกสนานให้ประโยชน์กับเด็กและสามารถ นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น การรับประทานอาหาร การแปรงฟัน เป็นต้น

5. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการอ่านตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ (Whole language approach) ผลการวิเคราะห์ พบว่า เป็นแนวทางการสอนภาษาแบบธรรมชาติ เป็นการจัดการเรียนการสอนอ่านตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มีกิจกรรมการอ่าน 5 ประการคือ 1) กิจกรรมการอ่านร่วมกัน 2) กิจกรรมการสื่อภาษา 3) กิจกรรมการอ่านอิสระ 4) กิจกรรมการเล่นเกมภาษา และ 5) กิจกรรมการอ่านข้อความในสิ่งแวดล้อมตามโอกาส เพื่อให้เด็กมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตัวหนังสือและหนังสือ ซึ่งจัดในช่วงกิจกรรมในวงกลม และกิจกรรมสร้างสรรค์ และเล่นตามมุม สื่อที่ใช้ในกิจกรรมการอ่านเป็นสื่อที่เอื้อต่อการคาดคะเน และการตรวจสอบสิ่งที่อ่าน ได้แก่ หนังสือ คำคล้องจอง เพลง และข้อความในสิ่งแวดล้อม ทั้งในและนอกห้องเรียนกิจกรรมทั้งห้านี้เป็นการอ่านด้วยกันระหว่างครูกับเด็ก เด็กกับเพื่อน และเด็กตามลำพัง โดยครูมีบทบาทในการเป็นแบบอย่างในการอ่าน การคิด และการสังเกตสิ่งที่อ่าน กระตุ้นให้เด็กฝึกคิด คาดเดาและตรวจสอบความหมายของข้อความที่อ่านซึ่งจากทฤษฎีและแนวคิดของการสอนแบบธรรมชาตินี้สามารถสนับสนุนขั้นตอนการบวนการของรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงได้เป็นอย่างดี

รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย (ฉบับร่าง)

1. หลักการของรูปแบบกิจกรรมร้องเพลง

ตามกระบวนการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี คือ มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์เด็กมีพัฒนาการความสามารถที่จะเรียนรู้ได้มากที่สุดคือสติปัญญาของเด็กเมื่ออายุ 1 ปีจะพัฒนาร้อยละ 20 เมื่ออายุ 4 ปีสามารถพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 50 และในช่วงระหว่าง 4-8 ปีจะพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 80 ดังนั้น การจัดกิจกรรมควรคำนึงถึงความเหมาะสมของพัฒนาการตามวัย

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ซึ่งครูต้องหากิจกรรมที่มีความสนุกสนาน สอดแทรกความรู้เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างไม่เบียดเบียนในการเรียนการสอน กิจกรรมดนตรีเป็นกิจกรรมที่สามารถพัฒนาเด็กได้อย่างองค์รวมเหมาะกับเด็กเพราะเด็กจะได้ทำกิจกรรมที่ทำร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่นการร้องเพลง เล่นเกมประกอบเพลง เด็กจะสนุกกับกิจกรรมที่เด็กได้ออกความคิด ได้เคลื่อนไหว และเป็นการสนับสนุนส่งเสริมในการสอนภาษา มีองค์ประกอบหลายอย่างที่มีความสัมพันธ์กัน อาทิ เช่น คำพูด (Speech) บทร้อง (Chant) และเพลง (Song) เป็นการฝึกปฏิบัติในเรื่องการอ่าน การท่องและการออกเสียง (ชัชชัย นาควงษ์, 2542) การส่งเสริมการอ่านควรเริ่มสอนในระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 3 อายุระหว่าง 4-5 ปี เพราะเด็กจะมีพื้นฐานในการรับรู้และการพัฒนาไปในที่ดี

รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย เป็นรูปแบบที่สร้างขึ้น เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยมุ่งพัฒนาการอ่านจากการร้องเพลงตามหลักการจัดการเรียนการสอนภาษาแบบธรรมชาติ (Whole language approach) และบูรณาการเข้ากับกิจกรรมร้องเพลง โดยส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้จากสิ่งที่อยู่รอบตัวและรักที่จะเรียนรู้ภาษาด้วยตนเอง เห็นประโยชน์ของการใช้ภาษา รู้ความหมายของคำ มั่นใจที่จะอ่านและมีความสุขกับกิจกรรมร้องเพลง โดยมีครูเป็นผู้ช่วยเหลือและสร้างสิ่งแวดล้อมด้านการอ่านให้แก่เด็กปฐมวัยตามศักยภาพและความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบกิจกรรมร้องเพลง

รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัยนี้พัฒนาขึ้นเพื่อเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย โดยใช้กิจกรรมร้องเป็นหลักในการสอนอ่าน มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 2.1 เพื่อให้เด็กอ่านคำจากบทเพลง
- 2.2 เพื่อให้เด็กร้องเพลง และทำท่าทางประกอบ
- 2.3 เพื่อให้เด็กเล่นเกมเกี่ยวกับเพลงและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น
- 2.4 เพื่อให้เด็กนำบทเพลงไปใช้อ่านข้อความตามโอกาส
- 2.5 เพื่อให้เด็กการอ่านเพลงอิสระสะสมคำตามเพลงและบันทึกข้อมูลโดยการวาดรูปหรือเขียนตามคำที่เลือกมา

3. ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนรู้

รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัยแบบแผนวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยมีกิจกรรมร้องเพลงที่สามารถส่งผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย

เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยยึดหลักตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากสิ่งที่อยู่รอบตัว และรักที่จะเรียนรู้ภาษาด้วยตัวเอง เห็นประโยชน์ของการใช้ภาษา มั่นใจที่จะอ่าน โดยมีครูเป็นผู้ช่วยเหลือ และสร้างสิ่งแวดล้อมด้านการอ่านให้นักเรียนตามศักยภาพความแตกต่างระหว่างบุคคล รูปแบบมีกิจกรรม 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การอ่านบทเพลงร่วมกันมีกิจกรรมดังนี้

-คาดเดาชื่อเพลง

-อ่านคำในเพลงเป็นวรรคเป็นวรรคเป็นตอนให้เด็กได้คุ้นเคยหรือใช้คำซ้ำ ๆ

โดยทำสัญลักษณ์ให้เด็ก เป็นการสังเกต ว่าเป็นคำที่ซ้ำกัน

-ครูเป็นแบบอย่างในการอ่านเพลง

-ครูแนะนำและสนทนาถึงเนื้อเพลง, ความหมายของคำใหม่หรือคำที่เด็ก ๆ สนใจ

-ครู และเด็ก ร่วมกันอ่านเนื้อร้องของบทเพลง ไปพร้อมกัน

-อธิบายคำและความรู้ในเนื้อหาของเพลง

ขั้นที่ 2 การร้องเล่นเต้นตามเพลง มีกิจกรรมดังนี้

-ครูเป็นแบบอย่างในการร้องเพลง โดยร้องเพลงให้เด็กฟัง 1-2 เที่ยว โดยชี้ข้อความ

ในบทเพลง

-ครูใช้ดนตรีประกอบการร้องเพลงและชวน เด็กให้ปรบมือเข้าจังหวะ

-เด็กและครูร่วมกันร้องเพลงถ้าเด็กร้องตามไม่ได้ให้ครูท่อนเนื้อเพลงให้ฟังให้เด็ก

ร้องตามที่ละวรรค

-ครูสนทนาเกี่ยวกับท่าทางประกอบบทเพลงเพื่อดูความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย

-ครูและเด็ก ทำท่าประกอบตามเนื้อเพลงในขณะที่ร้อง เพื่อช่วยให้เด็กจำเนื้อเพลง

ได้เร็วขึ้น

ขั้นที่ 3 การเล่นเกมทางภาษาเกี่ยวกับบทเพลง มีกิจกรรม ดังนี้

-ครูแนะนำเกมทางภาษาเกี่ยวกับเนื้อหาในบทเพลง

-เด็กและครูร่วมกันเล่นเกมทางภาษา

ตัวอย่าง

-คำที่หายไปจากเพลง

-คำที่เหมือนกัน

-ทำนี่คือท่าของท่อนไหน

ขั้นที่ 4 การนำบทเพลงไปใช้อ่านข้อความตามโอกาส มีกิจกรรม ดังนี้

-ครูพาเด็กเด็กเสริมประสบการณ์เกี่ยวกับภาษาในสิ่งแวดล้อม

-สนทนาถึงรูปแบบการเขียนรูปแบบของบทเพลงที่ปรากฏในสถานที่ต่าง ๆ

-สนทนาเกี่ยวกับคำที่คุ้นเคย คำที่ได้เรียน และคำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 การอ่านเพลงอิสระและการสะสมคำตามเพลง

-ครูจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กสามารถเลือกอ่านเพลงต่าง ๆ ที่ครูได้เขียนมาและเพลงที่ยังไม่ได้เขียนตามความสนใจ

-เด็กอ่านเพลงอิสระตามความสนใจ

-เด็กสะสมเพลงคือการคิดเลือกเพลง, เขียนเพลง, เขียนคำหรือวาดภาพลงสมุด

สะสมคำศัพท์ (Word bank)

ตารางที่ 3 ความเชื่อมโยงของการจัดกิจกรรมการอ่านตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ

เพื่อเป็นขั้นตอนในการจัดรูปแบบกิจกรรมร้องเพลง

กิจกรรมการอ่านตามแนวการสอนภาษา แบบธรรมชาติ	รูปแบบกิจกรรมร้องเพลง
<p>กิจกรรมการอ่านร่วมกัน</p> <p>ครูจัดกิจกรรมการอ่านคำคล้องจองเพลงและหนังสือที่ครูกับเด็กอ่านด้วยกันจัดในช่วงกิจกรรมในกิจกรรมเสริมประสบการณ์</p>	<p>ขั้นที่ 1 การอ่านบทเพลงร่วมกัน</p> <p>เป็นกิจกรรมที่แนะนำถึงเนื้อเพลงที่ใช้สอนร้องเพื่อช่วยให้เด็กเริ่มสนใจจดจำตัวหนังสือและเรื่องที่เรียนเป็นการสนทนาเกี่ยวกับบทเพลงโดยใช้สื่อชี้แนะ เช่น การเขียนบทเพลง แผนผังเพลง แผนภูมิภาพประกอบคำ ครูควรเน้นคำที่เด็กต้องเรียนรู้หรือคำที่มีความหมาย ให้เด็กได้เห็นส่วนย่อยของประโยค ด้วยการขีดเส้นใต้ ระบายสีคำศัพท์ด้วยสีต่าง ๆ ให้มีจุดเด่น การเติมคำที่หายไป หรือมีภาพประกอบในคำ ๆ นั้น</p>

ตารางที่ 3 (ต่อ)

กิจกรรมการอ่านตามแนวการสอนภาษาแบบ ธรรมชาติ	รูปแบบกิจกรรมร้องเพลง
<p>กิจกรรมการสื่อภาษา</p> <p>ครูและเด็กร่วมกันทำกิจกรรมทำหนังสือ นิทานร่วมกันกิจกรรมเล่าเรื่องซ้ำกิจกรรม แสดงละครหรือกิจกรรมร้องเพลง</p>	<p>ขั้นที่ 2 การร้องเล่นเดินตามเพลง</p> <p>เป็นกิจกรรมที่ครูและเด็กต้องร่วมกันร้อง เพลง โดยครูเป็นแบบอย่างในการร้องเพลง ให้เด็กฟัง 1-2 เที้ยว พร้อมกับชี้ข้อความในบท เพลงจากนั้นครูสามารถใช้เครื่องดนตรี หรือเพลง ประกอบการร้องเพลงและทำท่าทางประกอบ เพื่อเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของคำ</p>
<p>กิจกรรมการเล่นเกมภาษา</p> <p>ครูจัดกิจกรรมเกมหาคำที่เหมือนกันในนิทาน หน้าอื่น ๆ เกมหาชื่อตัวละคร เกมคำ-ภาพ สร้างรูปภาพ</p>	<p>ขั้นที่ 3 เล่นเกมทางภาษาเกี่ยวกับบทเพลง</p> <p>เป็นกิจกรรมที่ให้เด็กได้ผ่อนคลายและสนุกสนาน กับการเล่นเกมทางภาษา ซึ่งในเกมจะมีเนื้อหา เกี่ยวกับคำในบทเพลง</p>
<p>กิจกรรมการอ่านข้อความ</p> <p>สิ่งแวดล้อมตาม โอกาส</p> <p>ครูนำเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน มาสนทนากับเด็กแล้วบันทึกไว้ให้อ่านใน ห้องเรียน</p>	<p>ตัวอย่าง -คำที่หายไปจากเพลง</p> <ul style="list-style-type: none"> -คำที่เหมือนกัน -ทำนี่คือทำของท่อนไหน
<p>กิจกรรมการอ่านข้อความ</p> <p>สิ่งแวดล้อมตาม โอกาส</p> <p>ครูนำเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน มาสนทนากับเด็กแล้วบันทึกไว้ให้อ่านใน ห้องเรียน</p>	<p>ขั้นที่ 4 การนำบทเพลงไปใช้อ่านข้อความ ตามโอกาส</p> <p>เป็นกิจกรรมที่เสริมประสบการณ์เกี่ยวกับ ภาษาให้เด็กได้รู้จักการใช้คำศัพท์ที่เรียนมา ในชีวิตประจำวัน สิ่งแวดล้อม สถานที่ต่าง ๆ เป็นการสนทนาถึงคำที่อยู่ในบทเพลงที่ปรากฏ ในสถานการณ์ สถานที่ต่าง ๆ เมื่อเด็กพบ คำเหล่านี้ก็จะสามารถอ่านได้</p>
<p>กิจกรรมการอ่านอิสระ</p> <p>ครูจัดมุมหนังสือให้เด็กเลือกตามความสนใจ เป็นกิจกรรมที่เด็กทำคนเดียวหรือเป็น</p>	<p>ขั้นที่ 5 การอ่านเพลงอิสระและการสะสม คำตามเพลง</p> <p>เป็นกิจกรรมที่ครูจัดสภาพแวดล้อมให้เด็ก สามารถเลือกอ่านเพลงต่าง ๆ ที่ครูได้เขียนมา</p>

ตารางที่ 3 (ต่อ)

กิจกรรมการอ่านตามแนวการสอนภาษาแบบ ธรรมชาติ	รูปแบบกิจกรรมร้องเพลง
กลุ่มย่อยหลักจากนั้นให้เด็กเล่าหรือพูดคุย เรื่องที่อ่านให้เพื่อนฟัง	และเพลงที่ยังไม่ได้เขียนตามความสนใจ เพื่อให้เด็กสามารถจำคำ เข้าใจความหมาย ของคำ และได้คำเพิ่มเติม จากการจดบันทึก และการวาดรูป ลงในสมุดคำ

4. การประเมินผล

การจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงนี้ มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อให้เด็กสามารถอ่านคำ ตัวอักษร มั่นใจที่จะอ่านอย่างมีความสุขกับกิจกรรมร้องเพลง สิ่งที่ได้ก็จะแสดงออกเป็นทักษะทางการอ่าน พฤติกรรมทางดนตรี การประเมินผลจึงเป็นกระบวนการสังเกต พฤติกรรมที่เกิดขึ้นในระหว่างจัดกิจกรรม และการประเมินการอ่านสำหรับเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. แบบทดสอบท้ายกิจกรรมร้องเพลง เป็นการประเมินหลังจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงตามหน่วย เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจในการอ่านคำ และวัดประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงประกอบด้วย

- 1.1 แบบทดสอบท้ายกิจกรรมร้องเพลง เรื่อง เอกลักษณ์ไทย จำนวน 10 ข้อ
- 1.2 แบบทดสอบท้ายกิจกรรมร้องเพลง เรื่อง อาชีพที่ควรรู้จัก จำนวน 10 ข้อ
- 1.3 แบบทดสอบท้ายกิจกรรมร้องเพลง เรื่อง ดอกไม้และแมลง จำนวน 10 ข้อ
- 1.4 แบบทดสอบท้ายกิจกรรมร้องเพลง เรื่อง ฤดูหนาว จำนวน 10 ข้อ

2. การสังเกต ใช้การสังเกตอย่างมีโครงสร้าง เก็บข้อมูลพฤติกรรมทางดนตรีที่เกิดขึ้นระหว่างจัดกิจกรรมร้องเพลงในสถานการณ์จริง เครื่องมือที่ใช้วัดในการสังเกตคือ แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน

รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย	
<p>หลักการ :รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย เป็นรูปแบบที่สร้างขึ้นเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทยมุ่งพัฒนาการอ่านจากการร้องเพลงตามหลักการจัดการเรียนการสอนภาษาแบบธรรมชาติ (Whole language approach) และบูรณาการเข้ากับกิจกรรมร้องเพลง โดยส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้จากสิ่งที่อยู่รอบตัวและรักที่จะเรียนรู้ภาษาด้วยตนเอง เห็นประโยชน์ของการใช้ภาษา รู้ความหมายของคำ มั่นใจที่จะอ่านและมีความสุขกับกิจกรรมร้องเพลง</p>	<p>วัตถุประสงค์:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้เด็กอ่านคำจากบทเพลง 2. เพื่อให้เด็กร้องเพลง และทำท่าทางประกอบ 3. เพื่อให้เด็กเล่นเกมเกี่ยวกับเพลงและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น 4. เพื่อให้เด็กนำบทเพลงไปใช้อ่านข้อความตามโอกาส 5. เพื่อให้เด็กการอ่านเพลงอิสระสะสมคำตามเพลงและบันทึกข้อมูลโดยการวาดรูปหรือเขียนตามคำที่เลือกมา
	
<p>ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> ขั้นที่ 1 การอ่านบทเพลงร่วมกัน ขั้นที่ 2 การร้องเล่นเต้นตามเพลง ขั้นที่ 3 เล่นเกมทางภาษาเกี่ยวกับบทเพลง ขั้นที่ 4 การนำบทเพลงไปใช้อ่านข้อความตามโอกาส ขั้นที่ 5 การอ่านเพลงอิสระและการสะสมคำตามเพลง 	
	
<p>การประเมินผล</p> <p>การประเมินผลตามรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงนี้ เป็นการประเมินผลที่เกิดขึ้นทั้งระหว่างการจัดกิจกรรม และภายหลังการจัดกิจกรรมตามรูปแบบการสอนร้องเพลง</p>	
	
<p>ผลที่ได้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความสามารถในการอ่านคำภาษาไทย 2. ความสามารถในการร้องเพลง 3. ความพึงพอใจต่อกิจกรรมร้องเพลง 	

ภาพที่ 5 ร่างรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนา (Design) กระบวนการพัฒนารูปแบบกิจกรรมร้องเพลง

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในขั้นตอนที่ 1 ผลที่ได้จากการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 คือ พัฒนาการเด็กปฐมวัย (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี) หลักการสอนปฐมวัย แนวทางจัดประสบการณ์ ประสบการณ์สำคัญ สารที่ควรเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ เนื้อหา เวลา การวัดและประเมินผลทำให้ได้กรอบแนวคิดในการกำหนดเนื้อหาสาระดังต่อไปนี้

1. กำหนดเนื้อหา จุดประสงค์ สาระการเรียนรู้ เวลา และความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหา

จากการวิเคราะห์ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้ขอในการกำหนดหน่วยการเรียนรู้ เนื้อหา สาระการเรียนรู้ สารสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ และเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ดังตารางที่ 3 และตารางที่ 4

ตารางที่ 4 หน่วยการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และเวลา

หน่วย การเรียนรู้ ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
1	เอกลักษณ์ไทย	เรื่องราวที่เกี่ยวกับตัวเด็ก	2
2	อาชีพที่ควรรู้จัก	เรื่องราวที่เกี่ยวกับบุคคลและสถานที่ แวดล้อม	2
3	ดอกไม้และแมลง	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	2
4	ฤดูหนาว	สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก	2
รวม			8

จากตารางที่ 4 ผู้วิจัยได้กำหนดหน่วยการเรียนรู้จำนวน 4 หน่วย เป็นชื่อหน่วยที่ใช้จัดการเรียนการสอนของฝ่ายปฐมวัย โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ทั้งนี้การจัดกิจกรรม ร้องเพลงเป็นการวิจัยและพัฒนา (The research and development) ดังนั้น จึงสามารถนำไปใช้บูรณาการได้กับทุกหน่วยการเรียนรู้ และ สาระการเรียนรู้

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาสาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้การวัดผล
ประเมินผลและเพลงที่ใช้ประกอบรูปแบบกิจกรรมร้องเพลง

แผน การจัด การเรียนรู้ ที่	เนื้อหา	สาระสำคัญ	จุดประสงค์การเรียนรู้	การวัดผล ประเมินผล คำที่ใช้วัด/ แบบทดสอบ ท้าย กิจกรรม	เพลง
1. เอกลักษณ์ ไทย	การปฏิบัติ ตนและ วัฒนธรรม ไทย แบบไทย	การไหว้ การกราบ เป็นการแสดงถึง ความสุภาพอ่อน น้อมถ่อมตน การพูดภาษาไทย และการรำไทย เป็นการอนุรักษ์ วัฒนธรรมไทย	1. เพื่อให้เด็กแสดง กิจกรรมร่ายทแบบไทย 2. เพื่อให้เด็กรู้จัก ตัวอักษรและอ่านคำ จากภาพ 3. เพื่อให้เด็กเล่นเกมคำ ที่หายไปจากเพลง 4. เพื่อให้เด็กร้องเพลง และทำท่าประกอบ 5. เพื่อให้เด็กร่วม กิจกรรมด้วย ความสนใจ	1. ในหลวง 2. รำไทย 3. ภาษาไทย 4. ไหว้ 5. งูกินหาง	1. ฉัน เป็น คนไทย
2. เอกลักษณ์ ไทย	การละเล่น ไทย	การละเล่นไทย เป็นการเล่นดั้งเดิม ของเด็กและผู้ใหญ่ สืบทอดต่อกันมา เล่นเพื่อ ความบันเทิงใจ มีบทร้องประกอบ เพื่อให้สนุกสนาน ยิ่งขึ้น	1. เพื่อฝึก การเคลื่อนไหวร่างกาย อย่างคล่องแคล่ว ว่องไว 2. เพื่อให้เด็กสามารถ อ่านบทการละเล่นไทย 3. เพื่อให้เด็กร้องเพลง และประกอบ การละเล่นไทย		2. แม่งู เอ๋ย

ตารางที่ 5 (ต่อ)

แผน การจัด การเรียนรู้ ที่	เนื้อหา	สาระสำคัญ	จุดประสงค์การเรียนรู้	การวัดผล ประเมินผล คำที่ใช้วัด/ แบบทดสอบ ท้าย กิจกรรม	เพลง
3. อาชีพ ที่ควรรู้จัก	ชื่อเรียก ของอาชีพ ต่าง ๆ	การประกอบอาชีพ มีหลากหลายอาชีพ แต่ละอาชีพมีชื่อ เรียกที่แตกต่างกัน	4. เพื่อให้เด็กรู้จัก ตัวอักษรและคำ ที่อยู่ในบทเพลง 5. เพื่อให้เด็กมี ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน 1. เพื่อให้สนทนา ได้ตอบคำถาม 2. เพื่อให้เด็กสามารถ อ่านออกเสียง ตามต้นแบบ 3. เพื่อให้เด็กร้องเพลง ประกอบดนตรี 4. เพื่อให้เด็กรู้จัก ตัวอักษรและคำ ที่อยู่ในบทเพลง 5. เพื่อให้เด็กเลือกอ่าน เพลงและจดบันทึก	1. หมอ 2. ตำรวจ 3. ครู 4. แม่ค้า 5. ชาวนา	3. อาชีพ
4. อาชีพ ที่ควรรู้จัก	สถานที่ ของการ ปฏิบัติงาน ในแต่ละ	การปฏิบัติงาน ในแต่ละอาชีพ มีสถานที่ทำงาน ที่มีชื่อเรียกต่างกัน	1 เพื่อให้เด็กสามารถ อ่านออกเสียงตาม ต้นแบบ		4. สถานที่ ทำงาน

ตารางที่ 5 (ต่อ)

แผน การจัด การเรียนรู้ ที่	เนื้อหา	สาระสำคัญ	จุดประสงค์ การเรียนรู้	การวัดผล ประเมินผล คำที่ใช้วัด/ แบบทดสอบ ท้ายกิจกรรม	เพลง
	อาชีพ		2. เพื่อให้เด็กเล่นเกมคำที่เหมือนกัน 3. เพื่อให้เด็กร้องเพลงประกอบดนตรี 4. เพื่อให้เด็กมีความสนุกสนาน เพลิดเพลิน		
5. ดอกไม้และ แมลง	ชื่อดอกไม้	ดอกไม้มีหลายพันธุ์และมีชื่อเรียกที่แตกต่างกัน	1. เพื่อให้สนทนาโต้ตอบคำจากภาพ 2. เพื่อให้เด็กสามารถอ่านออกเสียงตามต้นแบบ 3. เพื่อให้เด็กร้องเพลงและทำท่าประกอบ 4. เพื่อให้เด็กเล่นเกมคำที่เหมือนกัน 5. เพื่อให้เด็กเลือกอ่านเพลงและจดบันทึก	1. กุหลาบ 2. มะลิ 3. ดอกเข็ม 4. เต่าทอง 5. ผีเสื้อ	5. ร้อย มาลัย

ตารางที่ 5 (ต่อ)

แผน การจัด การเรียนรู้ ที่	เนื้อหา	สาระสำคัญ	จุดประสงค์ การเรียนรู้	การวัดผล ประเมินผล คำที่ใช้วัด/ แบบทดสอบ ท้ายกิจกรรม	เพลง
6. ดอกไม้ และแมลง	ชื่อแมลง	แมลงมี หลากหลายชนิด และมีชื่อเรียก เฉพาะตัวของ แต่ละชนิด ซึ่งแต่ละพื้นที่ อาจมีชื่อเรียก ที่ไม่เหมือนกัน	1. เพื่อฝึก การเคลื่อนไหว ร่างกายอย่าง คล่องแคล่ว ว่องไว 2. เพื่อให้เด็ก สามารถอ่านบท ร้องเพลงแมลง 3. เพื่อให้เด็กร้อง เพลงและทำ ท่าทางประกอบ 4. เพื่อให้เด็กเล่น เกมคำที่ เหมือนกัน 5. เพื่อให้เด็กร่วม กิจกรรมด้วย ความสนใจ	6. ประเมินผล คำที่ใช้วัด/ แบบทดสอบ ท้ายกิจกรรม	6. แมลง
7. ฤดูหนาว	การแต่งกาย ในตอน กลางวัน	ฤดูหนาวมีสภาพ อากาศที่แห้งแล้ง มีหมอกกลงใน ตอนเช้า	1. เพื่อให้สนทนา ได้ตอบคำ จากภาพ 2. เพื่อให้เด็ก สามารถอ่านออก เสียงตามต้นแบบ	7. ประเมินผล คำที่ใช้วัด/ แบบทดสอบ ท้ายกิจกรรม	7. ฤดู หนาว

ตารางที่ 5 (ต่อ)

แผนการ จัดการ เรียนรู้ที่	เนื้อหา	สาระสำคัญ	จุดประสงค์การ เรียนรู้	การวัดผล ประเมินผล คำที่ใช้วัด/ แบบทดสอบ ท้ายกิจกรรม	เพลง
		มีแสงแดดส่อง และลมพัดเย็น ตลอด ไรศที่พบ มากในฤดูนี้คือ โรคหัด	3. เพื่อให้เด็กร้อง เพลงและทำท่า ประกอบ 4. เพื่อให้เด็กเล่น เกมคำที่หายไป 5. เพื่อให้เด็กรู้จัก ตัวอักษรและคำ ที่อยู่ในบท	1. เสื่อกัน หนาว 2. ถูมือ	
8. ฤดูหนาว	การดูแล สุขภาพและ การแต่งกาย ในตอน กลางคืน	ฤดูหนาวอากาศ หนาวเย็น และมี น้ำค้างมากใน ตอนกลางคืน ดังนั้น เราควร ดูแลร่างกาย ให้อบอุ่น โดยการสวม เสื้อผ้าหนา ๆ และการห่มผ้า ในตอนนอน	1. เพื่อให้สนทนา โต้ตอบคำจากภาพ 2. เพื่อให้เด็ก สามารถอ่านออก เสียงตามต้นแบบ 3. เพื่อให้เด็กร้อง เพลงและทำท่า ประกอบ 4. เพื่อให้เด็กเล่น เกมคำที่เหมือนกัน 5. เพื่อให้เด็กเลือก อ่านเพลงและจด บันทึก	3. ผ้าพันคอ 4. หมวก 5. ผ้าห่ม	8. หนาว จิ่ง
		รวม		20 คำ	8 เพลง

2. การพัฒนาเรื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการงานวิจัยมี 3 ฉบับ คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัยและ 3) แบบสังเกตพึงพอใจในกิจกรรมร้องเพลงของเด็กปฐมวัย มีรายละเอียดดังนี้

2.1 การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้และหาประสิทธิภาพของแผนจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย สำหรับเด็กชั้นปฐมวัย ปีที่ 3 จำนวน 8 แผน รวมเวลา 8 ชั่วโมงดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และการจัดกิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ ฝ้ายปฐมวัย โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” เพื่อศึกษา หน่วยการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ประสพการณ์สำคัญ เพื่อนำมาใช้เป็นหลักในการสร้างรูปแบบกิจกรรมร้องเพลง

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของ (นฤมล เนียมหอม, 2551)

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาแบบธรรมชาติ Whole language approach ที่ใช้กับเด็กปฐมวัย (บุญบง ตันติวงศ์, 2538)

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นตอนการสอนร้องเพลงและดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย (ละออ ชูติกร, 2537)

ขั้นตอนที่ 5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยการเรียนรู้ สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยเพื่อกำหนดเวลาเรียนให้เหมาะสมกับเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้ (ดังปรากฏในขั้นตอนที่ 2)

ขั้นตอนที่ 6 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยใช้รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่พัฒนาขึ้น

6.1 ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้

6.2 เนื้อหา

6.3 จุดประสงค์การเรียนรู้

6.4 สาระการสำคัญ

6.5 กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบกิจกรรมร้องเพลง

6.6 สื่อและแหล่งการเรียนรู้

6.7 การวัดและประเมินผล

6.8 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน

6.9 . แบบทดสอบท้ายกิจกรรมร้องเพลง

ขั้นตอนที่ 7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบกิจกรรมร้องเพลง เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ที่มีผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนปฐมวัย 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านรูปแบบการสอน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรี 1 คน และผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาไทย 1 คน โดยใช้แบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (ค่า IOC) ความชัดเจน ความถูกต้องเหมาะสม และความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียนรู้ และประเมินผล เพื่อนำข้อเสนอมาปรับปรุงแก้ไข

2.2 การสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย มีจำนวน 2 ฉบับ เป็นการวัดความรู้เกี่ยวกับการอ่านตัวอักษรและการอ่านคำ การอ่านสำหรับเด็กปฐมวัยไม่เป็นการอ่านแบบสะกดคำแต่เป็นการอ่านจากการสร้างความหมายจากตัวอักษร สัญลักษณ์ต่าง ๆ หรือภาพ โดยอาศัยกระบวนการทางความคิดและการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับสิ่งที่อ่าน ซึ่งประสบการณ์และความสนใจในการอ่านเริ่มมาจากตัวอักษรที่เด็กคุ้นเคยและเห็นพบ ซึ่งสิ่งที่ใกล้ตัวมากที่สุดคือชื่อของเด็กเอง และการอ่านคำ ผู้วิจัยศึกษามาจากบัญชีคำพื้นฐานสำหรับชั้นอนุบาลได้รับการจัดและเรียงเรียงโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และคำศัพท์ที่เป็นคำง่าย ๆ โดยใช้ทดสอบก่อนและหลังกิจกรรมการอ่านมีขั้นตอนในการสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบทดสอบ ดังนี้

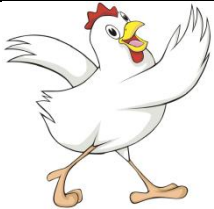
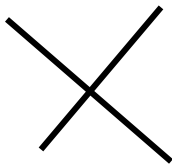
ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยการพัฒนาแบบทดสอบวัดความพร้อมในการอ่านของ (ถาวร ษารักษ์, 2546) แล้วนำมาปรับปรุงพัฒนาเป็นแบบทดสอบวัดความพร้อมด้านการอ่านสำหรับเด็กปฐมวัย

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของเด็กปฐมวัย

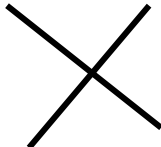
ขั้นตอนที่ 3 สร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย ให้สอดคล้องกับเนื้อหา จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแต่ละแผน โดยแบ่งแบบวัดผลสัมฤทธิ์ออกเป็น 2 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 เป็นข้อสอบแบบกาถูก-ผิด (True-false test) ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อโดยใช้รูปภาพประกอบ มีลักษณะดังนี้

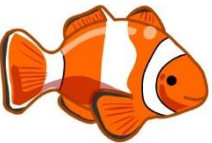
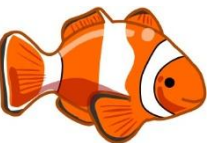
ตอนที่ 1 ข้อ 1-5 เป็นการบอกชื่อตัวอักษร โดยให้เด็กทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวอักษรที่ตรงกับเสียงที่ครูอ่าน เช่น ครูอ่านว่า “ก ไก่” เด็กก็กากบาททับภาพ “ก ไก่”

ตัวอย่าง	 กไก่	น	ก 	ค
----------	---	---	---	---

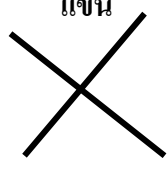
ตอนที่ 2 ข้อที่ 6-10 เป็นการจำแนกตัวอักษร โดยให้เด็กทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวอักษรที่เหมือนกับตัวแรกที่กำหนดให้เป็น “น” เด็กทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับ “น”

ตัวอย่าง	น	ห	ส	น
----------	---	---	---	--

ตอนที่ 3 ข้อที่ 11-15 เป็นการอ่านคำจากภาพ โดยให้เด็กทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับคำที่เหมือนกับคำแรกที่กำหนดให้ เช่น กำหนดคำแรกว่า “ปลา” เด็กทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับ “ปลา”

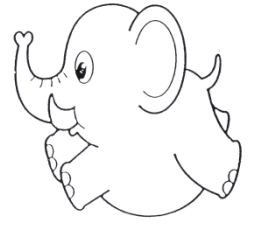

ตัวอย่าง	 ปลา	 ปลา	 ฟลา	 กลา
----------	--	--	---	--

ตอนที่ 4 ข้อที่ 16-20 เป็นการจำแนกคำ โดยให้เด็กทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับคำที่เหมือนกับคำแรกที่กำหนดให้ เช่น กำหนดคำแรกว่า “แขน” เด็กทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับ “แขน”

ตัวอย่าง	แขน	แสน	แขน 	แขน
----------	-----	-----	---	-----

ฉบับที่ 2 เป็นแบบวัดการอ่านออกเสียงคำที่กำหนดให้จำนวน 8 ข้อสำหรับทดสอบก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย มี 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อที่ 1-4 เป็นการอ่านภาพโดยเคลื่อนสายตาจากซ้ายไปขวา โดยนักเรียนอ่านออกเสียงตามรูปภาพ โดยเริ่มจากซ้ายไปขวาตามลำดับ เช่น ช้าง แมว หมู

ตัวอย่าง				ถูก ✓	ผิด ✗

เด็กต้องอ่านว่า ช้าง → แมว → หมู ~~ตาม~~ลำดับที่อ่านถูกต้อง หากอ่านสลับที่กัน ถือว่าอ่านผิด

ตอนที่ 2 ข้อที่ 5-8 เป็นการอ่านคำศัพท์ โดยให้นักเรียนอ่านคำประกอบภาพ เช่น ภาพ “บ้าน” เด็กอ่านว่า “บ้าน”

ตัวอย่าง	 บ้าน	ถูก ✓	ผิด ✗

เด็กดูภาพแล้วอ่านคำตามรูปภาพที่เห็น อ่านว่า “บ้าน”

ขั้นตอนที่ 4 ข้อคำถามของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 3 โดยฉบับที่ 1 เป็นข้อสอบแบบกาถูก-ผิด (True-false test) เลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อและฉบับที่ 2 เป็นข้อสอบแบบตอบสั้น ๆ (Short answer test) มีจำนวน 10 ข้อ ดังกำหนดในตารางวิเคราะห์ดังนี้

ขั้นตอนที่ 5 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญด้านปฐมวัย ด้านภาษาไทย ด้านดนตรี และด้านหลักสูตร และการสอนเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถาม ภาษา ความยากง่าย และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามแต่ละข้อ และนำมาปรับปรุงแก้ไข โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (ค่า *IOC*) ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบวัดผลการเรียนรู้ข้อนั้น

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อสอบวัดผลการเรียนรู้ข้อนั้น

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบไม่วัดผลการเรียนรู้ข้อนั้น

ขั้นตอนที่ 6 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถาม ภาษา ความยากง่าย และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามแต่ละข้อ เลือกใช้ข้อคำถามที่มี ค่า *IOC* ระหว่าง 0.50 -1.00 ดังรายละเอียดค่า *IOC* จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 7 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญปรับปรุงตามคำแนะนำไปทดลองใช้ (Try out) กับเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 3/3 โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ข้อ แล้วนำมาตรวจให้คะแนน โดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดให้ 0 คะแนน แล้วนำผลมาวิเคราะห์ค่าต่าง ๆ

ขั้นตอนที่ 8 ดำเนินการวิเคราะห์คุณภาพข้อคำถามเป็นรายข้อโดยหาค่าความยากง่ายของข้อสอบ (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยใช้สูตรการวิเคราะห์ข้อสอบของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

ขั้นตอนที่ 9 คัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพตามเกณฑ์คือ มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.20-0.40 ขึ้นไป โดยให้มีจำนวนข้อสอดคล้องกับที่กำหนดในตารางวิเคราะห์จำนวนข้อดังรายละเอียดค่า p และ r

ขั้นตอนที่ 10 นำแบบทดสอบที่ผ่านการคัดเลือก ไปทดสอบกับเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 3/3 โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพาเพื่อหา ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR-20 (Kidder Richardson-20)

2.3 การสร้างแบบสังเกตพึงพอใจต่อกิจกรรมร้องเพลงของเด็กปฐมวัย

ดำเนินการสร้างและหาประสิทธิภาพของ แบบสังเกตวัดความพึงพอใจต่อรูปแบบกิจกรรมร้องเพลง ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาหลักเกณฑ์ วิธีการในการสร้างแบบสอบถาม ความพึงพอใจ ด้านความสนใจและพฤติกรรมกับกิจกรรมร้องเพลง จากหนังสือการพัฒนาการคิด (ประพันธ์ศิริ สุเสารัตน์, 2553)

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดพฤติกรรมที่ต้องการวัด รูปแบบของแบบวัดความพึงพอใจ และวิเคราะห์ประเด็นที่ใช้ในการสร้างแบบสังเกตความพึงพอใจ

ขั้นตอนที่ 3 สร้างแบบสังเกตวัดความพึงพอใจเป็นการสะท้อนพฤติกรรมทางดนตรี ระหว่างการจัดกิจกรรม จำนวน 8 ครั้ง ใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ชนิด 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง เด็กแสดงพฤติกรรม 8 ครั้ง

4 คะแนน หมายถึง เด็กแสดงพฤติกรรม 7 ครั้ง

3 คะแนน หมายถึง เด็กแสดงพฤติกรรม 6 ครั้ง

2 คะแนน หมายถึง เด็กแสดงพฤติกรรม 5 ครั้ง

1 คะแนน หมายถึง เด็กแสดงพฤติกรรม 0-4 ครั้ง

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสังเกตความพึงพอใจต่อกิจกรรมร้องเพลงของเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของพฤติกรรมที่ต้องวัดและความชัดเจนของภาษาที่ใช้ในการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนรูบริกส์ นำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไข

ขั้นตอนที่ 5 นำแบบสังเกตความพึงพอใจต่อกิจกรรมร้องเพลงของเด็กปฐมวัยที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างระดับเกณฑ์การประเมินรูบริกส์ (Rubric score) กับพฤติกรรมที่ต้องการวัดในแต่ละด้าน โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเกณฑ์การประเมินรูบริกส์ (Rubric score) กับพฤติกรรมที่ต้องการวัด (Index of item-objective congruence: *IOC*) ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาลงความเห็น โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่า เกณฑ์การให้คะแนนรูบริกส์มีความสอดคล้องกับพฤติกรรมที่วัด

0 เมื่อไม่แน่ใจว่า เกณฑ์การให้คะแนนรูบริกส์มีความสอดคล้องกับพฤติกรรมที่วัด

-1 เมื่อแน่ใจว่า เกณฑ์การให้คะแนนรูบริกส์ไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมที่วัด

นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาหาค่าเฉลี่ย แล้วพิจารณาเลือกข้อความที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.50-1.00 ซึ่งถือเกณฑ์การให้คะแนนบุคลิกที่มีความสอดคล้องกับพฤติกรรมที่วัด ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่า 1.00 สามารถนำไปใช้ได้

ขั้นตอนที่ 6 นำแบบสังเกตวัดความพึงพอใจที่ปรับปรุงแล้วไปใช้เก็บข้อมูลจริง

ในกิจกรรมร้องเพลงของเด็กปฐมวัย

ตารางที่ 6 แบบสังเกตความพึงพอใจต่อกิจกรรมร้องเพลงของเด็กปฐมวัย

ข้อ	ความสนใจและพฤติกรรมด้านดนตรี	คะแนน				
		(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
1	ชอบร้องเพลง ผีวปาก ฮัมเพลง เมื่ออยู่ว่าง ๆ หรือขณะทำงาน					
2	เมื่อได้ยินเสียงเพลงหรือเสียงดนตรีจะแสดงอาการ เช่น ประหม่อ ดิ้นนิ้ว โยกตัว เคาะดินสอ ตบเท้า เดิน พยักหน้า หรือเคาะนิ้วเป็นจังหวะ					
3	จำเนื้อเพลงและร้องตามเพลงได้					
4	เมื่อเปิดเพลงจะแสดงท่าทางดีใจ					
5	ชอบดูเพลง และดนตรีทางโทรทัศน์ และคอมพิวเตอร์					
6	มีเพลงและนักร้องที่โปรดปราน					
7	เมื่อร้องเพลงร่วมกับคนอื่นสามารถร้องเพลงประสานเสียงกลมกลืนกับคนอื่น ๆ ได้ดี					
8	เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี					
9	มีความสามารถในการแยกแยะเสียงและชนิดของเสียงต่าง ๆ เช่นเสียงจากเครื่องดนตรี เสียงสัตว์ เสียงจากธรรมชาติ					
10	มีความสามารถร้องเพลงได้ถูกทำนองและจังหวะ					

การตรวจสอบร่างรูปแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุงแก้ไข

ผู้วิจัยได้นำรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงและเอกสารคู่มือการใช้รูปแบบไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านพิจารณา ประเมินความถูกต้องและความเหมาะสมของกิจกรรมร้องเพลงร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัยผลการวิเคราะห์จากการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสรุปได้ ดังนี้

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของคู่มือประกอบการใช้รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		
	$\bar{X}$	SD	ค่าความเหมาะสม
1. คู่มือประกอบการใช้รูปแบบกิจกรรมร้องเพลง			
1.1 การออกแบบรูปเล่ม	4.6	0.55	มาก
1.2 รูปแบบกิจกรรมการนำเสนอที่น่าสนใจ	4.4	0.55	มาก
1.3 ลำดับขั้นตอนของคู่มือประกอบการใช้รูปแบบกิจกรรมร้องเพลง	5.0	0	มากที่สุด
1.4 มีความหลากหลายในกิจกรรมการเรียนรู้	4.2	0.44	มาก
1.5 การนำไปใช้	4.8	0.44	มาก
รวม	4.6	0.32	มาก
2. บทนำและแนวคิดการจัดประสบการณ์			
2.1 มีความจำเป็นต่อการสร้างรูปแบบกิจกรรม	4.0	0	มาก
2.2 มีความสมเหตุสมผลในการสร้างรูปแบบกิจกรรม	3.6	0.54	ปานกลาง
2.3 มีความเหมาะสมกับสถานการณ์และเหตุการณ์ในสังคมปัจจุบัน	5.0	0	มากที่สุด
2.4 ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริง	5.0	0	มากที่สุด
รวม	4.4	0.71	มาก

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ค่าความเหมาะสม
3. คำชี้แจงในการใช้รูปแบบ			
3.1 มีความชัดเจน	4.2	0.83	มาก
3.2 มีประโยชน์	4.2	0.83	มาก
3.3 ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริง	4.8	0.44	มาก
3.4 ครอบคลุมทุกประเด็น	4.2	0.83	มาก
3.5 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.6	0.54	มาก
รวม	4.4	0.28	มาก
4. แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้รูปแบบกิจกรรมร้องเพลง			
4.1 เนื้อหาสาระครอบคลุมทุกประเด็น	3.8	0.44	ปานกลาง
4.2 กระจับเนื้อหาสาระที่จำเป็นและได้ใจความ	4.2	0.44	มาก
4.3 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	5.0	0	มากที่สุด
รวม	4.3	0.61	มาก
5. กิจกรรมการเรียนการสอน			
5.1 มีความเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหาสาระ	4.6	0.54	มาก
5.2 เรียงลำดับความสำคัญของเนื้อหาสาระ	4.6	0.54	มาก
5.3 ระยะเวลาเหมาะสมกับการจัดประสบการณ์	5.0	0	มากที่สุด
รวม	4.7	0.23	มาก
6. การเตรียมสื่อการสอน/ การจัดชั้นเรียน			
6.1 มีความเหมาะสมอันจะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์รูปแบบกิจกรรมร้องเพลง	4.2	0.44	มาก
6.2 เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้	4.8	0.44	มาก
6.3 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.4	0.89	มาก
รวม	4.5	0.31	มาก

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		
	$\bar{X}$	SD	ค่าความเหมาะสม
7. การจัดการประเมินผล			
7.1 ตรวจสอบการบรรลุวัตถุประสงค์ได้	4.6	0.54	มาก
7.2 ครอบคลุมพฤติกรรมและสิ่งที่ต้องการประเมิน	4.4	0.89	มาก
7.3 มีความเป็นไปได้	4.0	0	มาก
7.4 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.2	0.83	มาก
รวม	4.3	0.26	มาก
ผลรวมทั้งฉบับ	4.5	0	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า รายการประเมินเกือบทุกข้อ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากกว่า 3.50 ขึ้นไป ทุกข้อมีความเหมาะสมในแต่ละองค์ประกอบ แต่จะมีประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ และให้แก้ไขเพิ่มเติมดังนี้

1. หลักการ ของรูปแบบ ควรสังเคราะห์ แนวคิดพื้นฐานมากำหนดเป็นหลักการ ของรูปแบบเพิ่มหลักการเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กและการประเมินผลด้วย
2. วัตถุประสงค์ควรเขียนนำพฤติกรรมทางการเขียนตามองค์ประกอบ
3. ปรับชื่อขั้นตอนของรูปแบบกิจกรรมให้เชื่อมโยงกับกิจกรรมร้องเพลงมากขึ้น ให้มีกิจกรรม การเรียนรู้เกี่ยวกับเพลงในทุก ๆ ขั้นตอน และปรับจุดประสงค์ของแผนการสอน ให้เข้ากับเนื้อหา ขั้นตอนของรูปแบบกิจกรรมร้องเพลง
4. แผนการสอนปรับให้สอดคล้องกับรูปแบบกระบวนการร้องเพลง
5. ในเขียนแผนการสอนควรมีขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรมที่ชัดเจน ให้มีความหลากหลาย บางแผนสามารถนำนักเรียนออกมาทำกิจกรรมนอกห้อง เพื่อให้ผู้อื่น ได้นำไปเป็นแนวทางในการทำกิจกรรมได้

จากข้อเสนอแนะดังกล่าวผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไข ดังแบบร่างรูปแบบกิจกรรม ร้องเพลงข้างต้น และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้งเพื่อทำการปรับปรุงแก้ไขและนำไป ทดลองใช้ในขั้นตอนต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 การนำไปใช้ (Implementation) นำรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงไปใช้

การทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย
 ขั้นตอนนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงตามเกณฑ์ 80/80
 ดำเนินการดังนี้

1. กำหนดกลุ่มประชากร กลุ่มทดลอง และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัย ชั้นปีที่ 3 โรงเรียนสาธิต

“พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวนห้องเรียน 3 ห้อง
 จำนวนคน 96 คน

กลุ่มทดลองที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ เป็นเด็กชั้นปฐมวัยปีที่ 3 โรงเรียนสาธิต

“พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 ห้องเรียนที่ได้มาด้วย
 วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) ซึ่งผลปรากฏว่าห้องที่สุ่มได้และใช้เป็น
 กลุ่มทดลองครั้งนี้ คือ เด็กชั้นปฐมวัยปีที่ 3/3 โดยมีจำนวนนักเรียน 32 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัย ชั้นปีที่ 3 โรงเรียนสาธิต

“พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 ห้องเรียน ที่ได้มา
 ด้วยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) ซึ่งผลปรากฏว่าห้องที่สุ่มได้และใช้เป็น
 กลุ่มตัวอย่างครั้งนี้คือเด็กชั้นปฐมวัยปีที่ 3/2 โดยมีจำนวนนักเรียน 32 คน

นำรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงใช้กับกลุ่มทดลอง

แบบแผนการวิจัยการทดลองเพื่อประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมร้องเพลง
 ใช้แบบแผนการวิจัยคือ แบบแผนการทดลองแบบ One group pre-test post-test design
 (ล้วน สายยศ, 2549)

ตารางที่ 8 แบบแผนการทดลองแบบ One group pre-test post-test design

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
E	T ₁	X	T ₂

เมื่อ

E แทน กลุ่มทดลอง

T₁ แทน การทดสอบก่อนเรียน

X แทน การเรียนโดยใช้รูปแบบกิจกรรมร้องเพลง

T₂ แทน การทดสอบหลังเรียน

การดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 เป็นระยะเวลา 8 ครั้ง 4 สัปดาห์ ตามแบบแผนการทดลองดังนี้

1. นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย สำหรับเด็กชั้นปฐมวัย ปีที่ 3/3 จำนวน 30 ข้อ ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว มาดำเนินการทดสอบก่อนเรียน
2. จัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ ที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงสำหรับเด็กปฐมวัย จำนวน 8 แผน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558
3. นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย สำหรับเด็กชั้นปฐมวัย ปีที่ 3 จำนวน 30 ข้อ ฉบับเดียวกับก่อนทดลองมาดำเนินการทดสอบหลังเรียน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์
4. นำแบบสังเกตความพึงพอใจต่อกิจกรรมร้องเพลงของเด็กปฐมวัย มาดำเนินการสังเกตระหว่างจัดกิจกรรมแล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์

ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

ในขั้นตอนนี้ได้ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมร้องเพลง และผลการวิเคราะห์คุณภาพข้อคำถามเป็นรายชื่อ โดยหาค่าความยากง่ายของข้อสอบ (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) และปรับปรุงข้อแก้ไขข้อบกพร่องของรูปแบบกิจกรรมร้องเพลง

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล (Evaluation) ประเมินผลการใช้รูปแบบกิจกรรมร้องเพลง บันทึกผลและวิเคราะห์ข้อมูล

นำรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง บันทึกผลและ วิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยระยะนี้ ผู้วิจัยได้ประเมินผลการใช้รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมร้องเพลง และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยต่อกิจกรรมร้องเพลง ดำเนินการดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง
  - 1.1 เด็กชั้นปฐมวัยปีที่ 3/2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 32 คน
2. การดำเนินการทดลองเหมือนขั้นตอนที่ 4 แต่จะศึกษาและวิเคราะห์ผลที่ต่างกัน ดังนี้
  - 2.1 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย สำหรับเด็กชั้นปฐมวัยปีที่ 3 จำนวน 30 ข้อ ที่ผ่านการแก้ไขจากขั้นตอนที่ 4 มาดำเนินการทดสอบก่อนเรียน

2.2 จัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ ที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงสำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นปฐมวัยปีที่ 3 จำนวน 8 แผน ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม พ.ศ. 2559

2.3 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย จำนวน 30 ข้อ ฉบับเดียวกับก่อนทดลองมาดำเนินการทดสอบหลังเรียน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์

2.4 นำแบบสังเกตความพึงพอใจต่อกิจกรรมร้องเพลงของเด็กปฐมวัย มาดำเนินการสังเกตระหว่างจัดกิจกรรมแล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการใช้รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงประกอบด้วย

3.1 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย

3.2 แบบสังเกตความพึงพอใจต่อกิจกรรมร้องเพลงของเด็กปฐมวัย

4. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการใช้รูปแบบกิจกรรมร้องเพลง ดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย

4.2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจในกิจกรรมร้องเพลงของเด็กปฐมวัย

การบันทึกผลและวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2. การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

$$S = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละคนยกกำลังสอง

$$\frac{(\sum X)^2}{N}$$

แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

3. ค่าดัชนีความสอดคล้อง *IOC* (Index of item-Objective Congruence) ซึ่งแทนค่าในสูตรดังนี้ (พรรณี ลีกิจวัฒน์, 2553)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ *IOC* แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาวิชาทั้งหมด
N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

4. หาค่าความยาก (*p*) ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย โดยใช้สูตรดังนี้ (สุริพร อนุศาสนนันท์, 2558)

$$p = \frac{R}{N}$$

เมื่อ *p* แทน ค่าความยากของข้อสอบ
R แทน จำนวนผู้สอบที่ตอบข้อสอบข้อนั้นถูก
N แทน จำนวนผู้สอบทั้งหมด

5. ค่าอำนาจจำแนก (*r*) ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย โดยใช้สูตรดังนี้ (สุริพร อนุศาสนนันท์, 2558)

$$r = \frac{R_H - R_L}{N_H \text{ Or } N_L}$$

เมื่อ R_H แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูงที่ตอบข้อสอบนั้นถูก
 R_L แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มต่ำที่ตอบข้อสอบนั้นถูก
 N_H แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมดในกลุ่มสูง
 N_L แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมดในกลุ่มต่ำ

6. ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย โดยใช้สูตร KR-20 (Kuder-richardson-20) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ r_{tt} แทน ความเชื่อมั่นของข้อสอบ

k แทน จำนวนข้อของแบบวัดผลสัมฤทธิ์

p แทน สัดส่วนของผู้ตอบถูก

q แทน สัดส่วนของผู้ตอบผิด

S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งหมด

7. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดความพึงพอใจโดยใช้สูตรค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

S_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแต่ละข้อ

S_t^2 แทน ความแปรปรวนทั้งฉบับ

k แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

8. สถิติที่ใช้ในการทดสอบคุณภาพนวัตกรรมการทดลองก่อนใช้จริงการหาประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย ใช้สูตร E_1/E_2 เพื่อทดสอบประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (สม โภชน์ อเนกสุข, 2553)

$$E_1 = \frac{\sum X}{A} \times 100 \qquad E_2 = \frac{\sum F}{B} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในบทเรียน คิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกทักษะและการดำเนินกิจกรรมระหว่างเรียน

E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ คิดเป็นร้อยละจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- $\sum X$ แทน คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกทักษะ หรือการดำเนิน
กิจกรรม
- ระหว่างเรียน
- $\sum F$ แทน คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
หรือการดำเนินกิจกรรมหลังเรียน
- N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
- A แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกทักษะระหว่างเรียน
- B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- E_1 / E_2 แทน ประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทย
- ทบทวน พิจารณาตรวจสอบความสมเหตุสมผล รับรองรูปแบบกิจกรรมร้องเพลง
- โดยผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษา
- ขั้นตอนการดำเนินการนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการแก้ไขข้อมูลที่บกพร่อง ตามคำแนะนำ
- จากผู้ทรงคุณวุฒิและบันทึกผลการวิจัย (รายละเอียดคั้งเอกสารบทที่ 4)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนารูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่ผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัยผู้วิจัยจึงขอเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์โดยแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนารูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่ผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัยได้นำข้อคิดเห็นที่ได้รับจากการทดลองและการประเมินผลรูปแบบกิจกรรมร้องเพลง มาปรับปรุงเป็นรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่ผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัยฉบับสมบูรณ์ ดังนี้

ผลการพัฒนารูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย
ได้ผลการพัฒนา ดังนี้

รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่พัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นพัฒนาการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย โดยลักษณะของรูปแบบให้ความสำคัญกับกิจกรรมร้องเพลง โดยมีหลักการการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียน ได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมและสื่อต่าง ๆ ที่สามารถพัฒนาการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย ช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ภาษาแบบองค์รวมทั้งการอ่านตัวอักษร และการอ่านคำจากภาพ มีการเชื่อมโยงกันอย่างเป็นธรรมชาติสอดคล้องกับพัฒนาการตามวัยตามศักยภาพการเรียนรู้ให้เด็กได้รับความรู้อย่างสนุกสนาน เพราะเน้นการเรียนรู้แบบปนเล่น ส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมให้เด็กมีโอกาสปรับตัวเข้ากับผู้อื่น

รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย ฉบับสมบูรณ์

1. หลักการของรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงมีหลักการ ดังนี้

1.1 หลักตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ (Whole language approach)

1.1.1 หลักการจัดสภาพแวดล้อมสร้างสภาพแวดล้อมให้เด็กได้คุ้นเคยกับคำหรือข้อความในภาษาเขียนอย่างมีความหมายและเป็นองค์รวม โดยให้เด็กปฐมวัยมีส่วนร่วมในการสร้างสภาพแวดล้อมของการใช้ภาษา

1.1.2 การสื่อสารที่มีความหมายให้ตัวหนังสือที่มีความมุ่งหมายในการใช้จริง เชื่อมโยงเรื่องที่อ่านกับประสบการณ์เดิมของเด็กปฐมวัย

1.1.3 การเป็นแบบอย่างการอ่านภาษาไทย มีความหมายในการใช้จริงให้เด็กปฐมวัยเห็น พูดหรืออ่านให้เด็กปฐมวัยฟังเพื่อความสนุกสนาน ค้นหาวิธีการและความคิดใหม่ ๆ

1.1.4 การตั้งความคาดหวังแสดงพฤติกรรมยอมรับ เมื่อเด็กปฐมวัยยังอ่านไม่ถูกต้อง ให้เด็กปฐมวัยมีโอกาสได้อ่านแม้จะยังอ่านไม่ถูกต้อง

1.1.5 การคาดคะเน ขอมให้เด็กปฐมวัยทดลองอ่าน ให้เด็กปฐมวัยเดาคำหรือเรื่องราว เมื่ออ่านและคิดประดิษฐ์สัญลักษณ์เพื่อการเขียน

1.1.6 การให้ข้อมูลย้อนกลับตอบสนองความพยายามในการอ่านของเด็กปฐมวัย ในทางบวกตอบสนองความพยายามในการอ่านของเด็กปฐมวัยอย่างมีความหมาย สอนไวยากรณ์ ที่ถูกต้องให้แก่เด็กปฐมวัยด้วยการอ่านให้ฟัง หรือเขียนให้ดูตามโอกาสที่เหมาะสม

1. 1.7 การยอมรับนับถือให้เด็กปฐมวัยได้เลือกที่จะอ่าน หรือเขียนอะไรไม่บังคับ ให้เด็กได้เรียนรู้ตามลำดับขั้นตอนที่ครูกำหนดไว้ ให้เด็กปฐมวัยแต่ละคนอ่านหรือเขียนตามความสนใจในเวลาเดียวกัน

1.1.8 การสร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้เด็กปฐมวัย อ่านอย่างมีเหตุผลในการใช้จริง ใช้หนังสือที่มีลักษณะที่เด็กปฐมวัยคาดเดาได้ และจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับพัฒนาการด้านภาษาต้องเป็นแบบที่เด็กปฐมวัยทำได้

1.2 หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

ตามกระบวนการของ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี คือ มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เด็กมีพัฒนาการความสามารถที่จะเรียนรู้ได้มากที่สุด คือ สติปัญญาของเด็กเมื่ออายุ 1 ปีจะพัฒนาร้อยละ 20 เมื่ออายุ 4 ปีสามารถพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 50 และในช่วงระหว่าง 4-8 ปีจะพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 80 ดังนั้น การจัดกิจกรรมควรคำนึงถึงความเหมาะสมของพัฒนาการตามวัย

1.3 หลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ซึ่งครูต้องหากิจกรรมที่มีความสนุกสนานสอดแทรกความรู้ เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างไม่เบื่อหน่ายในการเรียนการสอน กิจกรรมดนตรีเป็นกิจกรรมที่สามารถพัฒนาเด็กได้อย่างองค์รวมเหมาะกับเด็ก เพราะเด็กจะได้ทำกิจกรรมที่ทำร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น การร้องเพลง เล่นเกมประกอบเพลง เด็กจะสนุกกับกิจกรรมที่เด็กได้ออกความคิด ได้เคลื่อนไหว และเป็นการสนับสนุนส่งเสริมในการสอนภาษามือองค์ประกอบหลายอย่างที่มีความสัมพันธ์กัน อาทิ เช่น คำพูด (Speech) บทร้อง (Chant) และเพลง (Song) เป็นการศึกษาปฏิบัติในเรื่องการอ่าน การท่องและการออกเสียง (ธวัชชัย นาควงษ์, 2542)

การส่งเสริมการอ่านควรเริ่มสอนในระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 3 อายุระหว่าง 4-5 ปี เพราะเด็กจะมีพื้นฐานในการรับรู้และการพัฒนาไปในที่ดี

1.4 หลักการจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบกิจกรรมร้องเพลง

รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย เป็นรูปแบบที่สร้างขึ้นเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย มุ่งพัฒนาการอ่านจากการร้องเพลงตามหลักการจัดการเรียนการสอนภาษาแบบธรรมชาติ (Whole language approach) และบูรณาการเข้ากับกิจกรรมร้องเพลง โดยส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้จากสิ่งที่อยู่รอบตัวและรักที่จะเรียนรู้ภาษาด้วยตนเอง เห็นประโยชน์ของการใช้ภาษา รู้ความหมายของคำ มั่นใจที่จะอ่านและมีความสุขกับกิจกรรมร้องเพลง โดยมีครูเป็นผู้ช่วยเหลือและสร้างสิ่งแวดล้อมด้านการอ่านให้แก่เด็กปฐมวัยตามศักยภาพและความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546

วัตถุประสงค์ของรูปแบบกิจกรรมร้องเพลง

รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัยนี้มีวัตถุประสงค์หลักของรูปแบบคือ เพื่อพัฒนารูปแบบกิจกรรมร้องเพลงให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมร้องเพลง และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยในกิจกรรมร้องเพลง โดยจำแนกวัตถุประสงค์ย่อยตามกิจกรรม ดังนี้

1. เพื่อให้เด็กอ่านคำจากบทเพลง
2. เพื่อให้เด็กร้องเพลง และทำท่าทางประกอบ
3. เพื่อให้เด็กเล่นเกมเกี่ยวกับเพลงและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น
4. เพื่อให้เด็ก นำบทเพลงไปใช้อ่านข้อความตามโอกาส
5. เพื่อให้เด็ก การอ่านเพลงอิสระสะสมคำตามเพลงและบันทึกข้อมูลโดยการวาดรูปหรือเขียนตามคำที่เลื่อมมา

ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนรู้

รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัยแบบแผนวิธีการจัดการเรียนการสอน โดยมีกิจกรรมร้องเพลงที่สามารถส่งผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัยเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยยึดหลักตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากสิ่งที่อยู่รอบตัว และรักที่จะเรียนรู้ภาษาด้วยตัวเอง เห็นประโยชน์ของการใช้ภาษา มั่นใจที่จะอ่าน โดยมีครูเป็นผู้ช่วยเหลือ และสร้างสิ่งแวดล้อมด้านการอ่านให้นักเรียนตามศักยภาพความแตกต่างระหว่างบุคคล รูปแบบมีกิจกรรม 5 ชั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 การอ่านบทเพลงร่วมกันเป็นกิจกรรมที่แนะนำถึงเนื้อเพลงที่ใช้สอนร้อง เพื่อช่วยให้เด็กเริ่มสนใจ จดจำตัวหนังสือและเรื่องที่เรียน เป็นการสนทนาเกี่ยวกับบทเพลง โดยใช้สื่อชี้แนะ เช่น การเขียนบทเพลง แผนผังเพลง แผนภูมิภาพประกอบคำ ครูควรเน้นคำที่เด็กต้องเรียนรู้หรือคำที่มีความหมาย ให้เด็กได้เห็นส่วนย่อยของประโยค ด้วยการขีดเส้นใต้ ระบายสี คำศัพท์ด้วยสีต่าง ๆ ให้มีจุดเด่น การเติมคำที่หายไป หรือมีภาพประกอบในคำ ๆ นั้น ตัวอย่างกิจกรรม ดังนี้

1. คาดเดาชื่อเพลง
2. อ่านคำในเพลงเป็นวรรคเป็นวรรคเป็นตอนให้เด็ก ได้คุ้นเคยหรือใช้คำซ้ำ ๆ โดยทำสัญลักษณ์ให้เด็ก เป็นการสังเกต ว่าเป็นคำที่ซ้ำกัน
3. ครูเป็นแบบอย่างในการอ่านเพลง
4. ครูแนะนำและสนทนาถึงเนื้อเพลง, ความหมายของคำใหม่หรือคำที่เด็ก ๆ สนใจ
5. ครู และเด็ก ร่วมกันอ่านเนื้อเรื่องของบทเพลง ไปพร้อมกัน
6. อธิบายคำและความรู้ในเนื้อหาของเพลง

ขั้นที่ 2 การร้องเล่นเต้นตามเพลงเป็นกิจกรรมที่ครูและเด็กต้องร่วมกันร้องเพลง โดยครูเป็นแบบอย่างในการร้องเพลง ให้เด็กฟัง 1-2 เที้ยว พร้อมกับชี้ข้อความในบทเพลง จากนั้นครูสามารถใช้เครื่องดนตรี หรือเพลงประกอบการร้องเพลงและทำท่าทางประกอบ เพื่อเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของคำตัวอย่างกิจกรรม ดังนี้

1. ครูเป็นแบบอย่างในการร้องเพลง โดยร้องเพลงให้เด็กฟัง 1-2 เที้ยว โดยชี้ข้อความในบทเพลง
2. ครูใช้ดนตรีประกอบการร้องเพลงและชวน เด็กให้ปรบมือเข้าจังหวะ
3. เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง ถ้าเด็กร้องตามไม่ได้ให้ครูท่อนเนื้อเพลงให้ฟัง ให้เด็กร้องตามที่สรวรรค
4. ครูสนทนาเกี่ยวกับท่าทางประกอบบทเพลงเพื่อเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย
5. ครูและเด็ก ทำท่าประกอบตามเนื้อเพลงในขณะที่ร้อง เพื่อช่วยให้เด็กจำเนื้อเพลงได้เร็วขึ้น

ขั้นที่ 3 การเล่นเกมทางภาษาเกี่ยวกับบทเพลงเป็นกิจกรรมที่ให้เด็ก ได้ผ่อนคลาย และสนุกสนานกับการเล่นเกมทางภาษา ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับคำในบทเพลงตัวอย่างกิจกรรม ดังนี้

1. ครูแนะนำเกมทางภาษาเกี่ยวกับเนื้อหาในบทเพลง
2. เด็กและครูร่วมกันเล่นเกมทางภาษา

ตัวอย่าง -คำที่หายไปจากเพลง

-คำที่เหมือนกัน

-ทำนี่คือท่าของท่อนไหน

ขั้นที่ 4 การนำบทเพลงไปใช้อ่านข้อความตามโอกาสเป็นกิจกรรมที่เสริมประสบการณ์
เกี่ยวกับภาษาให้เด็กได้รู้จักการใช้คำศัพท์ที่เรียนมาในชีวิตประจำวัน สิ่งแวดล้อม สถานที่ต่าง ๆ เป็นการสนทนา ถึงคำที่อยู่ในบทเพลงที่ปรากฏในสถานการณ์ สถานที่ต่าง ๆ เมื่อเด็กพบคำเหล่านี้ก็จะสามารถอ่านได้ตัวอย่างกิจกรรม ดังนี้

1. ครูพาเด็กเด็กเสริมประสบการณ์เกี่ยวกับภาษาในสิ่งแวดล้อม
2. สนทนาถึงรูปแบบการเขียนรูปแบบของบทเพลงที่ปรากฏในสถานที่ต่าง ๆ
3. สนทนาเกี่ยวกับคำที่คุ้นเคย คำที่ได้เรียน และคำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 การอ่านเพลงอิสระและการสะสมคำตามเพลงเป็นกิจกรรมที่ครู

จัดสภาพแวดล้อมให้เด็กสามารถเลือกอ่านเพลงต่าง ๆ ที่ครูได้เขียนมาและเพลงที่ยังไม่ได้เขียนตามความสนใจ เพื่อให้เด็กสามารถจำคำ เข้าใจความหมายของคำ จากการจดบันทึก และการวาดรูปลงในสมุดคำ ตัวอย่างกิจกรรม ดังนี้

1. ครูจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กสามารถเลือกอ่านเพลงต่าง ๆ ที่ครูได้เขียนมา และเพลงที่ยังไม่ได้เขียนตามความสนใจ
2. เด็กสะสมเพลงคือการคิดเลือกเพลง, เขียนเพลง, เขียนคำ หรือวาดภาพลงสมุดสะสม คำศัพท์ (Word bank)

การประเมินผล

การจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงนี้ มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อให้เด็กสามารถอ่านคำ ตัวอักษร มั่นใจที่จะอ่านอย่างมีความสุขกับกิจกรรมร้องเพลง สิ่งที่เด็กจะแสดงออกเป็นทักษะทางการอ่าน พฤติกรรมทางดนตรี การประเมินผลจึงเป็นกระบวนการสังเกต พฤติกรรมที่เกิดขึ้นในระหว่างจัดกิจกรรม และการประเมินการอ่านสำหรับเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. แบบทดสอบท้ายกิจกรรมร้องเพลง
2. แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน
3. แบบสังเกตความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมร้องเพลงของเด็กปฐมวัย

ผลที่เกิดกับเด็กหลังการใช้รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงได้ผลดังนี้

1. เด็กสามารถอ่านคำที่กำหนดให้ได้ตามแบบวัดวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทย และสามารถอ่านออกเสียงได้อย่างมั่นใจ
2. เด็กสามารถอ่านคำเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ โดยการอ่านเนื้อร้องของเพลงที่ครูเขียนขึ้นเป็นคำที่สามารถบอกความหมายของคำได้เช่น ในหน่วยการละเล่นไทย คำที่กำหนดคือ

งูกินหาง แต่เด็กอ่านคำเพิ่มเติมได้คือ กิน บิน หัว หาง ทราย และน้ำ เป็นต้น

3. เด็กมีความสุขกับกิจกรรมร้องเพลง เพราะเด็กมีพฤติกรรมทางดนตรีที่แสดงออกได้อย่างมั่นใจ
  4. เด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครูให้ความร่วมมือในกิจกรรมร้องเพลงทุก ๆ กิจกรรม
  5. เด็กมีทัศนคติที่ดีกับภาษาและกิจกรรมร้องเพลง เพราะเด็กเกิดการเรียนรู้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ ไม่เป็นการบังคับเป็นการสร้างแรงจูงใจภายในตนเอง
  6. เด็กรู้ความหมายของคำที่อ่านเพราะเด็กสามารถทำท่าทางประกอบคำ ๆ นั้นได้
- ผลการวิเคราะห์ ประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงปรากฏผลดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงของเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลอง

นวัตกรรม	N	เกณฑ์ 80/ 80		ผลที่ได้
		E ₁	E ₂	
รูปแบบกิจกรรมร้องเพลง ที่ผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย	32	90.47	89.79	90.47/ 89.79

จากตารางที่ 9 พบว่า คะแนนของเด็กปฐมวัยจากการทดสอบแบบทดสอบรายหน่วยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 36.19 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .75 คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 90.47 และคะแนนของนักเรียนจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 26.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.70 คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 89.79 แสดงให้เห็นว่า ประสิทธิภาพ (E₁/ E₂) ของรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงมีประสิทธิภาพเท่ากับ 90.47/ 89.79 เป็นไปตามเกณฑ์

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบกิจกรรมร้องเพลง

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัยของเด็กปฐมวัย ชั้นปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบกิจกรรมร้องเพลง เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียน โดยการนำคะแนนความแตกต่างรายคู่ระหว่างคะแนนก่อนและหลังการเรียนมาเปรียบเทียบ โดยใช้ *t-test* ปรากฏผลดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัยของเด็กชั้นปฐมวัยปีที่ 3 ก่อนและ หลังเรียนโดยใช้รูปแบบกิจกรรมร้องเพลง

	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	SD	t	p
ก่อนเรียน	32	30	16.25	2.54	46.29	.000*
หลังเรียน	32		26.94	1.70		

* $p < .01$

จากตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัยของเด็กชั้นปฐมวัยปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียน โดยใช้รูปแบบกิจกรรมร้องเพลง มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมร้องเพลงของเด็กปฐมวัย

การวิเคราะห์ประเด็นข้อคำถาม พฤติกรรมที่ต้องการวัดความพึงพอใจ ด้านความสนใจ และพฤติกรรมกับกิจกรรมร้องเพลงซึ่งผู้วิจัยได้เป็นผู้ดำเนินการวัดความพึงพอใจจากการสังเกต พฤติกรรมระหว่างเรียนพบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดและระดับมาก ดังรายละเอียดที่ปรากฏในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมร้องเพลงของเด็กปฐมวัย

ข้อ ที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความ พึงพอใจ	ลำดับ ที่
1	ชอบร้องเพลง ผีวปาก ฮัมเพลง เมื่ออยู่ว่าง ๆ หรือขณะทำงาน	4.26	0.44	มาก	7
2	เมื่อได้ยินเสียงเพลง หรือเสียงดนตรีจะแสดงอาการ เช่น ประหม่อมือ ดิ้นนิ้ว โยกตัว เคาะดินสอ ตบเท้า เต้น พยักหน้า หรือเคาะนิ้วเป็นจังหวะ	4.31	0.47	มาก	5
3	จำเนื้อเพลงและร้องตามเพลงได้	4.69	0.47	มากที่สุด	1
4	เมื่อเปิดเพลงจะแสดงท่าทางดีใจ	4.28	0.46	มาก	6
5	ชอบดูเพลง และดนตรีทางโทรทัศน์และ คอมพิวเตอร์	4.22	0.42	มาก	9
6	มีเพลงและนักร้องที่โปรดปราน	4.19	0.47	มาก	10
7	เมื่อร้องเพลงร่วมกับคนอื่นสามารถร้องเพลง ประสานเสียงกลมกลืนกับคนอื่น ๆ ได้ดี	4.53	0.51	มากที่สุด	4
8	เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี	4.56	0.50	มากที่สุด	3
9	มีความสามารถในการแยกแยะเสียงและชนิดของ เสียงต่าง ๆ เช่น เสียงจากเครื่องดนตรี เสียงสัตว์ เสียงจากธรรมชาติ	4.25	0.44	มาก	8
10	มีความสามารถร้องเพลงได้ถูกทำนองและจังหวะ	4.59	0.50	มากที่สุด	2
	รวม	4.39	0.49	มาก	

จากตาราง 11 พบว่า ความพึงพอใจของเด็กที่มีต่อรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าเด็กปฐมวัยมีความพึงพอใจ ดังนี้

ในระดับมากที่สุดมี 4 ข้อ

ลำดับที่ 1 จำเนื้อเพลงและร้องตามเพลงได้ (ค่าเฉลี่ย = 4.69)

ลำดับที่ 2 ความสามารถร้องเพลงได้ถูกทำนองและจังหวะ (ค่าเฉลี่ย = 4.59)

ลำดับที่ 3 เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี (ค่าเฉลี่ย = 4.56)

ลำดับที่ 4 เมื่อร้องเพลงร่วมกับคนอื่นสามารถร้องเพลงประสานเสียงกลมกลืนกับคนอื่น ๆ ได้ดี (ค่าเฉลี่ย = 4.53)

ลำดับที่ 5 เมื่อได้ยินเสียงเพลงหรือเสียงดนตรีจะแสดงอาการ เช่น ประหม่อ ดิ้นนิ้ว โยกตัว เคาะคินสอ ตบเท้า เต้น พักหน้า หรือเคาะนิ้วเป็นจังหวะ (ค่าเฉลี่ย = 4.31)

ลำดับที่ 6 เมื่อเปิดเพลงจะแสดงท่าทางดีใจ (ค่าเฉลี่ย = 4.28)

ลำดับที่ 7 ชอบร้องเพลง ผีวปาก ฮัมเพลง เมื่ออยู่ว่าง ๆ หรือขณะทำงาน (ค่าเฉลี่ย = 4.26)

ลำดับที่ 8 มีความสามารถในการแยกแยะเสียงและชนิดของเสียงต่าง ๆ เช่น เสียงจากเครื่องดนตรี เสียงสัตว์ เสียงจากธรรมชาติ (ค่าเฉลี่ย = 4.25)

ลำดับที่ 9 ชอบดูเพลง และดนตรีทางโทรทัศน์และคอมพิวเตอร์ (ค่าเฉลี่ย = 4.22)

ลำดับที่ 10 มีเพลงและนักร้องที่โปรดปราน (ค่าเฉลี่ย = 4.19)

เมื่อเรียงลำดับตามค่าคะแนนเฉลี่ยแล้วพบว่า ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ เด็ก จำเนื้อเพลงและร้องตามเพลงได้ด้วยเพราะในกิจกรรมร้องเพลงขั้นที่ 1-5 มีการเชื่อมโยงให้เด็กได้ดูเนื้อเพลง คำคล้องจอง บัตรคำ บัตรภาพ เด็กจึงสามารถจดจำเนื้อร้องเพลงได้เป็นอย่างดี และค่าเฉลี่ยที่ได้ลำดับต่ำสุดของระดับมาก คือ มีเพลงและนักร้องที่โปรดปราน เนื่องจากเด็กปฐมวัยโดยส่วนมากแล้วเด็กจะฟังเพลงเพื่อพัฒนาการและจากครูผู้สอน ไม่ได้เป็นเพลงตามกระแสนิยม เด็กจึงไม่มีนักร้องที่โปรดปราน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนารูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่ผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมร้องเพลง และศึกษาความพึงพอใจต่อกิจกรรมร้องเพลง โดยมีขั้นตอนการดำเนินวิจัย ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ดำรงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 พัฒนาการด้านการอ่าน การสอนภาษาแบบธรรมชาติ เพลงและดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่ผลต่อการอ่านภาษาไทย จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ ประกอบไปด้วย แผนจัดการเรียนรู้จำนวน 8 แผน แบบทดสอบท้ายกิจกรรมจำนวนหน่วยละ 10 ข้อสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย จำนวน 30 ข้อและแบบวัดความพึงพอใจต่อกิจกรรมร้องเพลง จำนวน 10 ข้อ โดยหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง โดยการขอให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของรูปแบบกิจกรรมตามเนื้อหา และทดลองใช้กับเด็กชั้นปฐมวัยปีที่ 3/3 เพื่อหาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น และค่าประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรม ตามหลักการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแต่ละชนิด

ขั้นที่ 3 ทดสอบวัดการอ่านภาษาไทย แล้วดำเนินการจัดกิจกรรมร้องเพลงที่ผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัยกับเด็กชั้นปฐมวัยปีที่ 3/2 โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 8 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที ขั้นที่ 4 ทดสอบวัดการอ่านภาษาไทย และวัดความพึงพอใจต่อกิจกรรมร้องเพลงหลังการดำเนินกิจกรรม แล้วนำผลมาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมร้องเพลง เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยกับเกณฑ์ที่กำหนดคือสูงกว่าร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม และความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมร้องเพลงระหว่างดำเนินกิจกรรม

สรุปผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่ผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่ผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 90.47/ 89.79 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/ 80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านหลังเรียน โดยใช้รูปแบบกิจกรรมร้องเพลง โดยรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 26.94 แสดงว่า ผู้เรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น
3. ระดับความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อกิจกรรมร้องเพลงอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากการใช้รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่ผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย มีประเด็นที่พบดังนี้

1. รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่ผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพขึ้นมีประสิทธิภาพแตกต่างจากเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีประสิทธิภาพเท่ากับ 90.47/ 89.79 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/ 80 หมายความว่า รูปแบบกิจกรรม ร้องเพลงดังกล่าว เหมาะสมที่จะนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับเด็กปฐมวัยทั้งนี้ เนื่องจากผู้วิจัย ได้ศึกษาขั้นตอนการจัดกิจกรรมการอ่านสำหรับเด็กปฐมวัย โดยยึดหลักการจัด การเรียนการสอนภาษาแบบธรรมชาติ (Whole language approach) สอดคล้องกับ ดอน โฮลดาเวย์ Don Holdaway, 1979 อ้างถึงใน สุภัทรา คงเรือง, 2539) ได้เสนอแนวทางในการจัดกิจกรรมการอ่าน ตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติไว้ ดังนี้ กิจกรรมการอ่านตามแนวการสอนภาษาธรรมชาติ หมายถึง กิจกรรมการอ่าน 5 ประการคือ 1) กิจกรรมการอ่านร่วมกัน 2) กิจกรรมการสื่อสารภาษา 3) กิจกรรมการอ่านอิสระ 4) กิจกรรมการเล่นเกมภาษา และ 5) กิจกรรมการอ่านข้อความใน สิ่งแวดล้อมตามโอกาส เพื่อให้เด็กมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตัวหนังสือและหนังสือ ซึ่งจัดในช่วง กิจกรรมในวงกลม และกิจกรรมสร้างสรรค์และเล่นตามมุม สื่อที่ใช้ในกิจกรรมการอ่านเป็นสื่อ ที่เอื้อต่อการคาดคะเน และการตรวจสอบสิ่งที่อ่าน ได้แก่ หนังสือ คำคล้องจอง เพลง และข้อความ ในสิ่งแวดล้อม ทั้งในและนอกห้องเรียนกิจกรรมทั้งห้านี้ เป็นการอ่านด้วยกันระหว่างครูกับเด็ก เด็กกับเพื่อน และเด็กตามลำพัง โดยครูมีบทบาทในการเป็นแบบอย่างในการอ่าน การคิด และ การสังเกตสิ่งที่อ่าน กระตุ้นให้เด็กฝึกคิด คาดเดาและตรวจสอบความหมายของข้อความที่อ่าน หนังสือ หมายถึง หนังสือนิทาน หนังสือให้ความรู้ แผ่นป้ายคำคล้องจอง และเนื้อเพลงลักษณะ ข้อความภาพ และเนื้อหา เอื้อให้เด็กคาดคะเนเรื่องได้ คือ มีรูปแบบประ โยคที่ซ้ำ ๆ กัน คำและโครงสร้างประโยคง่าย ๆ ตัวหนังสือตัวใหญ่เขียนเว้นคำ อาจเป็นคำคล้องจองหรือภาษา ที่มีจังหวะช่วยการเดา ภาพและข้อความสัมพันธ์กัน เหตุการณ์แต่ละเหตุการณ์ตั้งแต่ลำดับแรก ถึงลำดับสุดท้าย มีความสัมพันธ์เป็นเหตุเป็นผลต่อกัน มีเนื้อเรื่องที่เด็กคุ้นเคย สื่อที่ใช้เวลาสอนเด็ก

กลุ่มใหญ่เป็นหนังสือและแผ่นภาพและป้ายขนาดใหญ่ประมาณ 14 x 19 นิ้ว ส่วนสื่อที่ใช้เป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่มย่อย ทั้งหนังสือขนาดปกติ และขนาดใหญ่ กิจกรรมการอ่านร่วมกัน หมายถึง กิจกรรมการอ่านคำคล้องจอง เพลง และหนังสือที่ครูกับเด็กอ่านด้วยกัน จัดในช่วงกิจกรรมในวงกลม ใช้เทคนิค การชี้คำขณะอ่าน การชี้ตัวหนังสือการฝึกให้คาดคะเนเนื้อเรื่องล่วงหน้าจากประสบการณ์ การเติมคำลงในช่องว่าง การปิดคำและเลื่อนให้เห็นตัวอักษร การเล่าเรื่องซ้ำ สื่อที่ใช้ ได้แก่ หนังสือเล่มใหญ่ แผ่นป้ายคำคล้องจอง และเนื้อเพลงกิจกรรมการสื่อภาษา หมายถึง กิจกรรมทำหนังสือนิทานร่วมกัน กิจกรรมเล่าเรื่องซ้ำกิจกรรมแสดงละคร กิจกรรมทำงานศิลปะ และกิจกรรมภาพผนัง เป็นกิจกรรมที่เด็กได้สื่อความหมายของสิ่งที่อ่านในกิจกรรมอ่านร่วมกัน เด็กทำโดยลำพังหรือทำเป็นกลุ่มย่อย จัดในช่วงกิจกรรมสร้างสรรค์และเล่นตามมุม หลังจากทำกิจกรรมการอ่านร่วมกัน สื่อที่ใช้ คือ หนังสือที่ใช้อ่านในกิจกรรมการอ่านร่วมกัน กิจกรรมการอ่านอิสระ หมายถึง กิจกรรมการอ่านหนังสือในมุมหนังสือตามความสนใจเป็นกิจกรรมที่เด็กทำคนเดียวหรือเป็นกลุ่มย่อย จัดในช่วงกิจกรรมสร้างสรรค์และเล่นตามมุมสื่อที่ใช้ คือ หนังสือที่อ่านแล้วในกิจกรรมการอ่านร่วมกัน หนังสือที่ยังไม่ได้อ่านให้เด็กเลือกอ่านเองหลังการอ่าน ครูจะช่วยจดบันทึกสิ่งที่อ่าน และให้เด็กเล่า หรือพูดคุยเรื่องที่อ่านให้เพื่อนฟังกิจกรรมการเล่นเกมภาษา หมายถึง เกมหาคำที่เหมือนกันในนิทานหน้าอื่น ๆ เกมหาชื่อตัวละคร เกมพูดตามเครื่องหมายวรรคตอน เกมคำ-ภาพสร้างรูป เกมลำดับภาพและข้อความจากเรื่อง เกมอ่านชื่อหนังสือ นิทานเล่มใหญ่ เป็นกิจกรรมการเล่นที่เด็กเล่นคนเดียว หรือเล่นเป็นกลุ่มตามความสนใจ จัดในช่วงกิจกรรมสร้างสรรค์และเล่นตามมุมกิจกรรมการอ่านข้อความในสิ่งแวดล้อมตามโอกาส หมายถึง กิจกรรมที่นำเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันมาสนทนากับเด็ก แล้วบันทึกไว้ใช้อ่านในห้องเรียน เป็นกิจกรรมกลุ่มใหญ่จัดในช่วงกิจกรรมในวงกลม ข้อความที่ครูและเด็กช่วยกันเขียนแล้วนำมาอ่าน ได้แก่ ข้อตกลงต่าง ๆ ในห้องเรียน ป้ายประกาศเตือนความจำ คำแนะนำในการใช้และเก็บของเล่น คำขวัญ คำคล้องจองประจำมุม ป้ายสำรวจชื่อเด็กที่มาโรงเรียน ป้ายแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ ป้ายอวยพรวันเกิด รายการอาหารและของว่างประจำวัน ปฏิทิน รายงานอากาศประจำวันและบัตรอวยพรวันเกิดเพื่อความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตัวหนังสือและหนังสือ หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับการใช้หนังสือ ความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร เครื่องหมายวรรคตอน และการใช้สิ่งชี้แนะ (Cue) ในการคาดคะเน และตรวจสอบการคาดคะเนเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน ซึ่งวัดโดยคะแนนที่ได้จากแบบวัดความคิดรวบยอด เกี่ยวกับตัวหนังสือและหนังสือความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับชื่อ รูป เสียง ของตัวอักษรและคำ ได้แก่ รู้ว่าการอ่านและการเขียนสัมพันธ์กัน รู้จักคำคุ้นตา รู้ว่าคำคืออะไร รู้จักตัวอักษรตัวแรกและตัวสุดท้ายของคำ รู้จักรูปปร่างและทิศทางของตัวอักษรแบบวัดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตัวหนังสือและหนังสือ หมายถึง แบบวัดความรู้ความสามารถของเด็กเรื่องความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตัวหนังสือและหนังสือ ในด้านความรู้เกี่ยวกับ

การอ่านตัวอักษร การอ่านคำ การใช้สิ่งชี้แนะในการคาดคะเน และตรวจสอบการคาดคะเน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยอาศัยแนวทางจากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเกี่ยวกับตัวหนังสือและการอ่านคำ และใช้ทดสอบก่อนและหลังกิจกรรมการอ่านนอกจากนั้นยัง ได้ศึกษากิจกรรมการเรียนรู้จากเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ จากผู้มีประสบการณ์รวมถึงผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง ได้ตรวจสอบความถูกต้องของสื่อที่นำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้นจึงทำให้ผลการเรียนรู้ของนักเรียนอยู่ในระดับที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ละออ ชูติกร (2537) กล่าวว่า เพลงและดนตรีเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ดีให้แก่เด็ก เพลงและดนตรีจะช่วยเร้าความสนใจของเด็กในการเรียน เด็กจะเรียนด้วยความสนุกสนาน สนใจ พอใจ ไม่เบื่อหน่ายและช่วยให้เด็กเข้าใจในเรื่องที่ครูต้องการสอน ได้เร็วขึ้นและจำได้ง่ายขึ้น รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงจึงเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีชนิดหนึ่งผลจากการทดลองและผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญทำให้รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า “เครื่องมือในการวิจัยเหล่านี้เมื่อนำไปใช้จะต้องมีคุณภาพ” (สมนึก ภัททิยธนี, 2548) เมื่อรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงได้ผ่านการทดสอบตามกระบวนการทางการวิจัยทุกขั้นตอน มีการแก้ไขปรับปรุงทุกขั้นตอนให้เหมาะสมจนทำให้รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงมีประสิทธิภาพของกระบวนการ 89.79 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือเป็นไปตามเกณฑ์ยอมรับประสิทธิภาพที่มีระดับสูงกว่าเกณฑ์

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของเด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 26.60 คิดเป็นร้อยละ 88.66 ของคะแนนเต็มจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังกล่าวทำให้ทราบว่า เด็กมีความรู้จริงจากการเรียนด้วยกิจกรรมร้องเพลง สามารถอ่านคำประกอบภาพ รู้จักตัวอักษร ความหมายของคำอ่านออกเสียงได้อย่างมั่นใจ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน โดยใช้กิจกรรมร้องเพลงได้ผ่านการตรวจกลั่นกรองจากผู้เชี่ยวชาญเป็นอย่างดี ประกอบกับแบบทดสอบแต่ละข้อได้ผ่านการวิเคราะห์ข้อสอบ หาความเชื่อมั่นทั้งฉบับมาแล้ว จึงถือได้ว่าเป็นแบบทดสอบที่มีคุณภาพ ทำให้เด็กได้ทำแบบทดสอบที่ดีและทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น สุทธิวรรณ พิรศักดิ์โสภณ (2557) กล่าวว่า แบบทดสอบที่ดีมีคุณภาพย่อมทำให้ผลการวัดที่ได้มีความถูกต้อง แต่ถ้าแบบทดสอบมีคุณภาพไม่ดีย่อมทำให้ผลการวัดมีความผิดพลาด ดังนั้นในการวัดผลการศึกษาคุณภาพของเครื่องมือ ย่อมเป็นสิ่งที่ต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ ลักษณะของเครื่องมือวัดผลที่ดีมีหลายประการดังนี้ 1) ความเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง การวัดในสิ่งที่ต้องการจะวัดได้อย่างถูกต้อง 2) ความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง การวัดที่ให้ผลแน่นอน สม่ำเสมอ คงเส้นคงวา (Consistency) เป็นที่มั่นใจหรือเชื่อถือในผลที่วัดได้จริงถึงแม้จะมีการวัดซ้ำอีกผลที่ได้ก็ย่อมแน่นอนไม่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม 3) ความเป็นปรนัย (Objectivity) หมายถึง ความชัดเจนของคำถามที่ทำให้ผู้ตอบเข้าใจความหมายได้ถูกต้องตรงกัน ข้อคำถามที่มีความเป็นปรนัยต้องมีคุณสมบัติ 3 ประการ คือ 1) ข้อคำถามมีความชัดเจนว่าต้องการถามอะไร 2) การตรวจให้คะแนน

ได้ตรงกัน ไม่ว่าจะให้ใครตรวจก็ตาม 3) คะแนนที่ได้สามารถแปลความหมายได้ตรงกัน 4) อำนาจจำแนก (Discrimination) เป็นความสามารถในการแยกหรือจำแนกบุคคลที่มีคุณลักษณะหรือความสามารถแตกต่างกันออกจากกันได้ 5) ความยากพอเหมาะ (Difficulty) เป็นคุณลักษณะของข้อสอบที่ไม่ยากเกินไปหรือง่ายเกินไป 6) วัตถุประสงค์ชี้แจง (Searching) หมายความว่า ลักษณะของคำถามวัดได้ครอบคลุมพฤติกรรมที่ต้องการวัด และไม่เป็นคำถามที่วัดแต่เพียงความรู้ ความจำอย่างเดียว 7) ยุติธรรม (Fair) เป็นลักษณะของคำถามที่ไม่ถามเพื่อเปิดโอกาสให้คนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้เปรียบในการตอบมากกว่าคนในกลุ่มหนึ่งหรือบุคคลหนึ่ง 8) มีความจำเพาะเจาะจง (Definite) ไม่ถามหลายแง่หลายมุมในข้อเดียวกัน ควรถามคำถามเดียวในแต่ละข้อ 9) มีประสิทธิภาพ (Efficiency) ในแง่ของการนำไปใช้ ประหยัดเวลาและงบประมาณ 10) มีการจูงใจให้ตอบ (Exemplary) อาจทำได้โดยเรียงข้อสอบข้อง่าย ๆ ไว้ตอนแรก ๆ แล้วค่อย ๆ ยากขึ้นตามลำดับ หรืออาจใช้รูปภาพประกอบคำถาม เพื่อดึงดูดความสนใจให้ผู้ตอบอยากตอบคำถาม นอกจากนี้รูปแบบของการจัดพิมพ์ข้อสอบควรให้ดูสวยงามน่าตอบ

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของเด็กที่มีต่อรูปแบบกิจกรรมร้องเพลง เมื่อศึกษาความพึงพอใจของเด็กชั้นปฐมวัยปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมร้องเพลง เด็กมีการตอบสนองในด้านพฤติกรรมทางดนตรีมีผลคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.39 แสดงว่า ความพึงพอใจของเด็กที่มีต่อกิจกรรมร้องเพลง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อค่าเฉลี่ยที่มากที่สุดเท่ากับ 4.69 คือ จำเนื้อเพลงและร้องตามเพลง ได้ ซึ่งในแต่ละข้ออยู่ในระดับมากที่สุดและระดับมาก สรุปได้ว่าเด็กมีความชื่นชอบตามข้อพฤติกรรมทางดนตรีทั้งสิ้น จากผลการวิจัยดังกล่าว อภิปรายผลได้ดังนี้

การจัดกิจกรรมร้องเพลงช่วยให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจที่ดีในการเรียน ได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อนำไปพัฒนาความรู้ ความคิดทักษะกระบวนการอ่าน และความรู้สึก โดยครูมีหน้าที่เป็นผู้แนะนำอย่างใกล้ชิด กระตุ้นให้เด็กมีความกล้าในการตอบคำถาม การอ่านคำ การอ่านตัวอักษร และมีความสุขสนุกสนานในการเรียน สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กคือ กระบวนการสอนภาษาแบบธรรมชาติ (Whole language) นวัตกรรมนี้มีปรัชญาความเชื่อว่าการสอนภาษาไทยให้กับเด็กนั้น ต้องเป็นภาษาที่สื่อความหมายกับเด็กผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งการพูด การอ่าน การฟัง การเขียน เด็กจึงจะสามารถเรียนรู้ภาษาได้ดี และควรอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยภาษาที่สื่อความหมาย มีการจัดสื่อเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการเล่นได้อย่างเป็นธรรมชาติที่สุด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อประโยชน์สำหรับผู้สนใจจะนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยตลอดจนเป็นแนวทางศึกษาวิจัยต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้

1. การใช้รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงควรเตรียมสื่อประกอบอื่น ๆ ให้พร้อมดังในแผนการสอนตามรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงกำหนดไว้ เช่น แผ่นภาพสี และอุปกรณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. ครูต้องร้องเพลงได้และมีสื่อในการประกอบการร้องเพลง ตลอดจนครูต้องฝึกร้องเพลงมาล่วงหน้าก่อนการสอน หากครูสามารถเล่นเครื่องดนตรีได้ก็จะกระตุ้นการเรียนรู้ได้ดีขึ้น
3. ครูต้องจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้กระตุ้นต่อการเรียนรู้ของเด็กให้เด็กอยากเรียนรู้ และจัดกิจกรรมให้เด็กมีส่วนร่วมอย่างสนุกสนาน
4. รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงนี้ ควรมีผู้ช่วยครูในดำเนินกิจกรรม เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนทั่วถึงและในการประเมินการอ่านคำ หากดำเนินกิจกรรมคนเดียวจะใช้เวลานานทำให้เด็กขาดสมาธิได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัย เพื่อศึกษาผลของการจัดประสบการณ์การสอนภาษาแบบธรรมชาติ ด้วยรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงเพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน 2 ภาษา
2. ควรศึกษาตัวแปรอื่นในการวิจัยเพิ่มเติม เช่น การฟัง พูด การอ่าน และการเขียน

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2521* (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2523) (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546*. กรุงเทพฯ: หลักสูตรลาดพร้าว
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). *คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546*. กรุงเทพฯ: หลักสูตรลาดพร้าว.
- โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ”. (2557). *แผนปฏิบัติงานประจำปีโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” ฝ่ายปฐมวัย*. ชลบุรี: พิมพ์ทอง.
- กรวิภา สรรพกิจจานง. (2548). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบฮาร์ทสที่มีต่อความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย*. ปรินญานินพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กาญจนา อรุณสอนศรี. (2546). *ความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรไชยปราการจำกัด อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่*. ปรินญานินพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2545). *ศูนย์หรือมุมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย*. *วารสารการศึกษาปฐมวัย* 6 (3), 43.
- จิตต์ โชติอุทัย. (2524). *เพลงคู่หนังสือชั้นเด็กเล็ก*. ยะลา: สำนักงานศึกษาธิการเขตการศึกษา 2.
- จิตต์ โชติอุทัย. (2535). *การสอนฟังพูดภาษาไทยเป็นภาษาที่สองแบบบูรณาการสำหรับผู้เริ่มเรียนที่พูดภาษามลายู*. ยะลา: สำนักงานศึกษาธิการเขตการศึกษา 2.
- จินตนา ท้วนพงษ์. (2551). *ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 1 อำเภอนิคม*. ปรินญานินพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ฉันทนา ภาคบงกช. (2537). *แนวการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาตามแนวการสอนภาษาโดยส่วนรวม*. สุราษฎร์ธานี: โรงเรียนอนุบาลหนูน้อย.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2545). *การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน*. กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาการ.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2541). *จิตวิทยาการสอนคนดตรี*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ถวิลย์ ธาราโกชน. (2536). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

- ถาวร ชารักษ์. (2546). *การพัฒนาแบบทดสอบความพร้อมในการอ่านสำหรับนักเรียนอนุบาล. สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาวิทยาลัย, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยทักษิณ.*
- ทิสนา แจมมณี. (2543). *นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์.*
- ทิสนา แจมมณี. (2553). *ศาสตร์การสอน (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.*
- ทิสนา แจมมณี. (2554). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- ธวัชชัย นาควงษ์. (2543). *การสอนดนตรีสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*
- เชียรชัย เอี่ยมจรเมธ. (2544). *พจนานุกรมฉบับใหม่. กรุงเทพฯ: อักษรพิทยา.*
- นภาพร มูลสุวรรณ. (2553). *ผลการใช้กระบวนการสอนอ่านแบบปฏิบัติการที่มีต่อความเข้าใจ ในการอ่านภาษาไทยและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.*
- นภเนตร ธรรมบวร. (2549). *หลักสูตรเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ใน ประมวลสาระชุดวิชาการจัด ประสพการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 3. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.*
- นฤมล เนียมหอม. (2551). *การจัดประสพการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านภาษา ใน ประมวลสาระ ชุดวิชาการจัดประสพการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 10 (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.*
- นิตยา ประพฤติกิจ. (2540). *การพัฒนาการอ่านของลูก (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: เบลโล่การพิมพ์.*
- นิไพพรรณ เกิดสว่าง. (2547). *ผลการใช้หนังสือชุดการอ่านที่มีต่อความสามารถในการอ่าน ของเด็กวัยอนุบาล. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- นุชฤดี รุ่งใหม่. (2556). *การพัฒนาทักษะการพูดและการรู้คำศัพท์ของเด็กปฐมวัยในสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้ที่สังกัดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยใช้กิจกรรมร้องเพลงและสื่อทวิภาษา. กรุงเทพฯ: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัย ราชภัฏสวนดุสิต.*
- บงอร ผงผ่าน. (2538). *ความพึงพอใจของผู้รับบริการต่องานบริการของ โรงพยาบาลชุมชน กรณีศึกษาโรงพยาบาลกับทรลักษณ์จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตร มหาบัณฑิต, สาขาวิชาเอกการวิเคราะห์และการวางแผนทางสังคม, คณะพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.*

- บันลือ พุกกะวัน. (2557). *แนวพัฒนาการอ่านเร็ว-คิดเป็น* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บำเพ็ญ การพานิชย์. (2539). *พัฒนาการการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสนทนาประกอบการอ่าน*. ปรินูญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุษบง ดันติวงศ์. (2538). *นวัตกรรมการสอนภาษาในธรรมชาติการอ่านเขียนของเด็กปฐมวัย คุณความดี มีลิ้มเลื่อน*. กรุงเทพฯ: สามเจริญพานิชย์ (กรุงเทพฯ) จำกัด.
- บุษรา นงค์สวัสดิ์. (2547). *การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับ ก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนเซนต์โยเซฟระยอง*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2553). *การพัฒนาการคิด* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: เทคนิคพรินต์ติ้ง.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .
- พรรณิ ลีกิจวัฒน์. (2553). *วิธีวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณลาดกระบัง.
- พรรณมรี อุปัทมา. (2552). *การพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองโดยใช้บทคล้องจองและเพลงเด็ก*. การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- แพง ชินพงศ์. (2547). *การวิเคราะห์บทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัยในนิตยสารสำหรับครอบครัว*. ปรินูญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- พัชรี วาสิวิท. (2534). *นิทานกับเด็ก*. *วารสารคหเศรษฐศาสตร์*, 5(2), 14-20.
- พัชรี ผลโยธิน. (2537). *การจัดกิจกรรมและประสบการณ์ในระดับปฐมวัยศึกษา ใน เอกสารการสัมมนาการศึกษาปฐมวัยหน่วยที่ 4-7*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สหมิตร.
- ภรณ์ คุรุรัตน์. (2542). *เด็กก่อนวัยเรียน*. นนทบุรี: โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด.
- ภัทรดา พันธุ์ลีดา. (2551). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบ SPARPS เพื่อเสริมสร้างทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย*. ปรินูญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- มยุรี กันทะลือ. (2543). *ผลการจัดกิจกรรมการอ่านตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ต่อพัฒนาการด้านการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัยที่พูดภาษาถิ่น*. ปรินญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- เขาวพา เดชะคุปต์. (2528). *กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- เขาวพา เดชะคุปต์. (2542). *ดนตรีและกิจกรรมเข้าจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เอ พี กราฟฟิคดีไซน์.
- โยธิน สันสนยุทท์. (2535). *มนุษย์สัมพันธ์จิตวิทยาการทำงานในองค์กร* (พิมพ์ครั้งที่ 3) กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- รัฐจวน ประโมณีย์. (2544). *ผลการจัดกิจกรรมเสริมการเล่านิทานประกอบภาพที่มีต่อ ความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย*. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รุ่ง แก้วแดง. (2542). *พฤติกรรมการศึกษาไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: พินเนส พรินท์ติ้งเซ็นเตอร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลลิเคชันส์ .
- ล้วน สายยศ. (2549). *ระเบียบวิธีทางสถิติบางประการเพื่อการวิจัย ใน ประมวลสาระชุดวิชา การวิจัยหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน หน่วยที่ 4* (พิมพ์ครั้งที่ 6). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช .
- ละออ ชูติกร. (2537). *เพลงและดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย ใน เอกสารการสอนชุดวิชาวรรณกรรม และลีลาคีระดับปฐมวัยศึกษาหน่วยที่ 7*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วรรณธิดา วงษ์สาจันทร์. (2551). *ปัญหาความต้องการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรรณาท รักสกุลไทย. (2551). *การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านภาษา ใน ประมวล สาระชุดวิชาการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 10 ตอนที่ 10*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิชัย เหลืองธรรมชาติ. (2531). *ความพึงพอใจในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมใหม่ของประชากร หมู่บ้านอพยพโครงการเขื่อนรัชชประภาจังหวัดสุราษฎร์ธานี*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ มหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม, บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.

- วีรบุช ปิณฑวนิช. (2544). กะเทาะร่างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *สานปฏิรูป*, 4(4), 18-24.
- ศุทธิลักษณ์ แก้วเล็ก. (2547). ผลการจัดประสบการณ์การอ่านร่วมกันที่มีต่อความสามารถในการอ่านสื่อความหมายของเด็กปฐมวัยในชั้นเรียนคละอายุ โรงเรียนบ้านคลองสมบูรณ์ จังหวัดสมุทรสงคราม . วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. (2553). การวัดและประเมินผลแนวใหม่เด็กปฐมวัย (ปรับปรุงแก้ไข). กรุงเทพฯ : ดอกหญ้าวิชาการ
- สุริพร อนุศาสนนันท์. (2558). การวัดและประเมินในชั้นเรียน. ชลบุรี: ภาควิชาและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา .
- สุภาลักษณ์ ชัยอนันต์. (2540). ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อโครงการส่งเสริมการปลูกมะเขือเทศแบบมีสัญญาผูกพันในจังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ มหาบัณฑิต, สาขาวิชาเกษตรศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมโภช อเนกสุข. (2553). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. ชลบุรี: ภาควิชาและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2547). *เรียนรู้...บูรณาการ*. กรุงเทพฯ: กุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระทรวงศึกษาธิการ. (2549). การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: กลุ่มวิจัยและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542) *สรุปผลการประชุมการประชุมปฏิบัติการเรื่อง การศึกษาปฐมวัย : สร้างคน สร้างชาติ* จัดโดย สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ วันที่ 12-22 กรกฎาคม 2542 อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานพัฒนาสุขภาพจิต. (2552). *บทบาทครอบครัวต่อการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์*. เข้าถึงได้จาก <http://www.Dek Dek.Com>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *กระบวนการให้ความรู้พ่อแม่ในการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยผ่านกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน* . กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สุภัทรา คงเรือง. (2539). ผลการใช้กิจกรรมการอ่านตามแนวการสอนภาษาธรรมชาติที่มีต่อความคิดรวบยอดเกี่ยวกับหนังสือและตัวหนังสือของเด็กวัยอนุบาล . ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาประถมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุทธิวรรณ พิศศักดิ์โสภณ. (2557). การพัฒนาแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สาม. *วารสารการวัดผลการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 20(2), 264-277.
- สุภาวดี ศรีวรรณนะ. (2542). *พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยและวิธีการส่งเสริม*. นครสวรรค์: อินทนนท์การพิมพ์.
- สุรางค์ โส้วตระกูล. (2554). *จิตวิทยาการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ: ด้านสุขภาพการพิมพ์.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2548). *การวัดผลการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กาลสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- หรรษา นิลวิเชียร. (2535). *ปฐมวัยศึกษา: หลักสูตรและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อลิสา เพ็ชรรัตน์. (2539). *การพัฒนาความสามารถในการจับใจความของเด็กวัยอนุบาล โดยใช้เทคนิคการเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา ประถมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารี พันธุ์มณี. (2546). *ความคิดสร้างสรรค์กับการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อแถมมี.
- อารี สันหลวี. (2550). *การสอนภาษาไทยแนวสมดุลภาษา (ชั้นอนุบาล 1-ประถมศึกษาปีที่ 6)*. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- อำพร ศรีห์ญ. (2540). *ความสนใจในการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบธรรมชาติ*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- Arslan, D. (2014). *First grade teachers teach reading with songs*. Burdur: Mehmet Akif Ersoy education faculty, Department of educational sciences.
- Bredenkamp, A., & Copple, C. (1997). *Early childhood development*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Bower, G. H., & Hilgard, E. R. (1981). *Theories of learning* (5th ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Brown, H. D. (1994). *Principles of language learning and teaching*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall Regents.
- Chance, P. (2003). *Learning & Behavior* (5th ed.). Belmont, CA: Wadsworth/ Thomson Learning.
- Chamot, A. U. (1987). *Learning strategies in language learning*. New Jersey: Book hill.
- Connelly, M. F., & Clandinin, J. D. (1988). Stories of experience and narrative inquiry. *Educational Researcher*, 19(5), 2-14.

- Cunningham, D. D. (2008). Literacy environment quality in preschool and children's attitudes toward reading and writing. *Literacy teaching and learning*, 12(2), 19.
- Gamgrell, L., Pfeiffer, W., & Wilson, R. (1985). The effects of retelling upon reading comprehension and recall of text information. *Journal of Education Research*, 15(2), 501-A.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of education*. New York: Mc Graw Hill Book,Co, Inc
- Goodman, Y. M. (1989). Roots of the whole language movement. *The Elementary School Journal*, 90(4), 113-127.
- Gordon, A., & Williams, B. K., (1995). Foundations in early childhood. *Elementary School Journal*, 9(1), 13-27.
- Bohner, G., & Michaela, W. (2002). *Attitudes an attitude change*. UK.: Psychology Press.
- Holdaway, D. (1979). *Foundation of literacy*. Australia: Ashton Scholastic.
- Hines, S. J. (2010). Using song lyrics to improve the decoding skills of adolescents with learning disabilities. *Teaching Exceptional Children*, 43(1), 16-21.
- Joyce, B., & Weil, M. (2000). *Model of teaching*. Boston: Allyn and Bacon.
- Kelly, K. T. (2001). *Learning theory and epistemology*. Retrieve from <http://www.hss.cmu.edu/philosophy>.
- Lefrancois, R. G. (2000). *Theories of human learning* (4th ed.). Belmont: Wadsworth/Thomson Learning.
- McShane, A., & Von, G. (2008). *Organizational behavior*. New York: The McGraw Hill.
- Sayler, J. G., & et al. (1981). *Curriculum plan for better teaching and learning* (4th ed.). Japan: Holt/ Saunders International Edition.
- Triantafillia Natsiopoulou and others. (2006). Reading children's book to the preschool children in greek families. *International Journal of Early Childhood*, 38(2), 69.
- Vroom, H. V. (1964). *Work and motivation*. Now York: Wiley and Sons.
- Wallerstein, H. A. (1971). *Dictionary of psychology*. New York: Penguin Books.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
- สำเนาหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สพลณภัทร ศรีแสนรงค์ อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระพิน ชูชื่น รองผู้อำนวยการฝ่ายการศึกษานานาชาติ
ชั้นพื้นฐาน โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ”
มหาวิทยาลัยบูรพา
ภาษาไทย
ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน/
3. ดร.สุกัลยา สุเมธอ อาจารย์ประจำสาขาการศึกษาปฐมวัย
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย
4. ดร.ชูชาติ พิณพาทย์ ประธาน สาขาวิชาการสอนนาฏยสังคีต
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนดนตรี
5. อาจารย์กุลภัสสรณ์ ตั้งศิริวัฒนากุล อาจารย์ประจำฝ่ายปฐมวัย ตำแหน่งหัวหน้า
งานวิชาการ โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ”
มหาวิทยาลัยบูรพา
ผู้เชี่ยวชาญด้าน
การสอนปฐมวัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ โทร ๒๐๒๙, ๒๐๖๙
 ที่ ศธ ๖๖๒๑/๑-๒๕๕๐ วันที่ ๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘
 เรื่อง ขออนุมัติโครงการในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการทำวิจัย
 เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สพลณภัทร์ ศรีแสนยงค์

ด้วยนางสาวนันทยา ทองคง นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย” โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ผู้ฯ กฤษฎีกิต্ত์ บุญญา ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้คณะศึกษาศาสตร์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุมัติโครงการจากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ดร.เชษฐ์ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน
 คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ โทร ๒๐๒๙, ๒๐๖๙
 ที่ ศธ ๖๖๒๑/ร. ๕๕๕๐ วันที่ ๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘
 เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการทำวิจัย
 เรียน ดร.สุกัลยา สุเมธ

ด้วยนางสาวนัตยา ทองคง นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย” โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ บุญญา ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้คณะศึกษาศาสตร์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ดร.เชษฐ ศรีสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน
 คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ โทร ๒๐๒๙, ๒๐๖๙
 ที่ ศธ ๖๖๒๑/๐.๒๕๕๐ วันที่ ๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘
 เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการทำวิจัย
 เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระพิน ชูชื่น

ด้วยนางสาวนันทยา ทองคง นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย” โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ดร.เกรียงศักดิ์ บุญญา ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้คณะศึกษาศาสตร์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน
 คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

18-4-0

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะศึกษาศาสตร์ สำนักงานคณบดี งานบริการการศึกษา โทร. ๒๐๐๖

ที่ ศร ๖๖๒๑/๐๐๓๘

วันที่ ๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิต "พิบูลบำเพ็ญ"

โรงเรียนสาธิต "พิบูลบำเพ็ญ"
เลขที่รับ ๐๐๒๔
วันที่ - 7 ม.ค. 2559
เวลา 18:32 น.

เรื่องออก
วันที่ - 8 ม.ค. 2559
เวลา 09.00 น.
ลงชื่อ 1m

ด้วย นางสาวนัตยา ทองคง นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนา รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ในความควบคุมดูแลของ ดร.เกรียงศักดิ์ บุญญา เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ คณะศึกษาศาสตร์ จึงมีความประสงค์ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยกับนักเรียนในสถาบันของท่าน

ทั้งนี้ เพื่อนำไปประกอบการขออนุมัติพิจารณาจริยธรรมการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ เพื่อให้บัณฑิต ได้ขออนุญาตสถานที่ก่อนที่จะเก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่าง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)
รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เรียน ผู้อำนวยการ

เพื่อโปรดทราบและพิจารณาการขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยกับนักเรียน เรื่อง การพัฒนารูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ของ นางสาวนัตยา ทองคง

18
๗ ม.ค. ๕๙

๐ น.ต.๗
1
น.ต. ๗
(นางยุวดี ชิโนตม)

รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร รักษาการแทน
ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิต "พิบูลบำเพ็ญ"

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ โทร ๒๐๒๙, ๒๐๖๙
ที่ ศธ ๖๖๒๑/ 0๓๗๕ วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา

ด้วยนางสาวนัตยา ทองคง นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนา รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย” ในความควบคุมดูแลของ ดร.เกรียงศักดิ์ บุญญา ประธานกรรมการ มีความประสงค์ขออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวม ข้อมูลจากนักเรียนชั้นปฐมวัยปีที่ ๓/๓ โดยผู้วิจัยจะขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ ๘ - ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ อนึ่งโครงการวิจัยนี้ได้ผ่านขั้นตอนการพิจารณา ทางจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพาเรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่ง ว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)
รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ภาคผนวก ข

- คำดัชนีความเหมาะสมขององค์ประกอบของคู่มือประกอบการใช้รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย
- คำดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย
- คำดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดความพึงพอใจกิจกรรมร้องเพลงของเด็กปฐมวัย

ตารางที่ 12 ค่าดัชนีความเหมาะสมขององค์ประกอบของกลุ่มผู้ประกอบการใช้รูปแบบกิจกรรม
ร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ						
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	ค่า เฉลี่ย	ค่าความ เหมาะสม
1.	คู่มือประกอบการใช้รูปแบบกิจกรรมร้องเพลง							
	1.1 การออกแบบรูปเล่ม	5	5	4	4	5	4.6	ใช้ได้
	1.2 รูปแบบกิจกรรมการนำเสนอที่น่าสนใจ							
	1.3 ลำดับขั้นตอนของกลุ่มผู้ประกอบการใช้รูปแบบกิจกรรมร้องเพลง	4	5	5	4	4	4.4	ใช้ได้
	1.4 มีความหลากหลายในกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	5	5	5	5	ใช้ได้
	1.5 การนำไปใช้	4	5	4	4	4	4.2	ใช้ได้
2.	บทนำและแนวคิดการจัดประสบการณ์							
	2.1 มีความจำเป็นต่อการสร้างรูปแบบกิจกรรม	4	4	4	4	4	4	ใช้ได้
	2.2 มีความสมเหตุสมผลในการสร้างรูปแบบกิจกรรม	3	4	4	4	3	3.6	ใช้ได้
	2.3 มีความสอดคล้องกับสถานการณ์และเหตุการณ์ในสังคมปัจจุบัน	5	5	5	5	5	5	ใช้ได้
	2.4 ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริง	5	5	5	5	5	5	ใช้ได้
3.	คำชี้แจงในการใช้รูปแบบ							
	3.1 มีความชัดเจน	5	5	3	4	4	4.2	ใช้ได้
	3.2 มีประโยชน์							
	3.3 ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริง	4	5	4	4	4	4.2	ใช้ได้
	3.4 ครอบคลุมทุกประเด็น	5	5	4	5	5	4.8	ใช้ได้
	3.5 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4	4	5	4	4	4.2	ใช้ได้
4	แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้รูปแบบกิจกรรมร้องเพลง							
	4.1 เนื้อหาสาระครอบคลุมทุกประเด็น	4	4	3	4	4	3.8	ใช้ได้

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ						
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเหมาะสม
	4.2 กระชับเนื้อหาสาระที่จำเป็นและได้ใจความ	4	5	4	4	4	4.2	ใช้ได้
	4.3 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	5	5	5	5	5	5	ใช้ได้
5	กิจกรรมการเรียนการสอน							
	5.1 มีความเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหาสาระ	5	5	4	4	5	4.6	ใช้ได้
	5.2 เรียงลำดับความสำคัญของเนื้อหาสาระ	5	5	4	4	5	4.6	ใช้ได้
	5.3 ระยะเวลาเหมาะสมกับการจัดประสบการณ์	5	5	5	5	5	5	ใช้ได้
6	การเตรียมสื่อการสอน/ การจัดชั้นเรียน							
	6.1 มีความเหมาะสมสอดคล้องอันจะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์รูปแบบกิจกรรม ร้องเพลง	4	5	4	4	4	4.2	ใช้ได้
	6.2 เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้	5	5	4	5	5	4.8	ใช้ได้
	6.3 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	5	5	4	3	5	4.4	ใช้ได้
7	การวัดการประเมินผล							
	7.1 ตรวจสอบการบรรลุวัตถุประสงค์ได้	4	5	5	4	5	4.6	ใช้ได้
	7.2 ครอบคลุมพฤติกรรมและสิ่งที่ต้องการประเมิน	3	5	5	4	5	4.4	ใช้ได้
	7.3 มีความเป็นไปได้	4	3	4	4	5	4	ใช้ได้
	7.4 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4	5	4	4	4	4.2	ใช้ได้

ตารางที่ 13 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทย
ของเด็กปฐมวัย

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	สรุป
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
แบบทดสอบ ฉบับที่ 1 ตอนที่ 1 การบอกชื่อตัวอักษร							
1. คำชี้แจงมีความชัดเจน อ่านแล้วเข้าใจ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2. รูปภาพน่าสนใจ ชัดเจน และเหมาะสมกับวัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3. ตัวหนังสือมีขนาดเหมาะสมกับวัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4. จำนวนข้อสอบมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
แบบทดสอบ ฉบับที่ 1 ตอนที่ 2 การจำแนกตัวอักษร							
1. คำชี้แจงมีความชัดเจน อ่านแล้วเข้าใจ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2. รูปภาพน่าสนใจ ชัดเจน และเหมาะสมกับวัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3. ตัวหนังสือมีขนาดเหมาะสมกับวัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4. จำนวนข้อสอบมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
แบบทดสอบ ฉบับที่ 1 ตอนที่ 3 การอ่านคำจากภาพ							
1. คำชี้แจงมีความชัดเจน อ่านแล้วเข้าใจ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2. รูปภาพน่าสนใจ ชัดเจน และเหมาะสมกับวัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3. ตัวหนังสือมีขนาดเหมาะสมกับวัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4. จำนวนข้อสอบมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
แบบทดสอบ ฉบับที่ 1 ตอนที่ 4 การจำแนกคำ							
1. คำชี้แจงมีความชัดเจน อ่านแล้วเข้าใจ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2. รูปภาพน่าสนใจ ชัดเจน และเหมาะสมกับวัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3. ตัวหนังสือมีขนาดเหมาะสมกับวัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4. จำนวนข้อสอบมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	สรุป
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
แบบทดสอบ ฉบับที่ 2 ตอนที่ 1 การอ่านออกเสียง							
ประกอบภาพ							
1. คำชี้แจงมีความชัดเจน อ่านแล้วเข้าใจ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2. รูปภาพน่าสนใจ ชัดเจน และเหมาะสมกับวัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3. ตัวหนังสือมีขนาดเหมาะสมกับวัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4. จำนวนข้อสอบมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
แบบทดสอบ ฉบับที่ 2 ตอนที่ 2 การอ่านคำศัพท์							
1. คำชี้แจงมีความชัดเจน อ่านแล้วเข้าใจ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2. รูปภาพน่าสนใจ ชัดเจน และเหมาะสมกับวัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3. ตัวหนังสือมีขนาดเหมาะสมกับวัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4. จำนวนข้อสอบมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 14 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสังเกตความพึงพอใจกิจกรรมร้องเพลงของเด็กปฐมวัย

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ						สรุป
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	IOC	
1	ชอบร้องเพลง ผีปาก ฮัมเพลง เมื่ออยู่ว่าง ๆ หรือขณะทำงาน	+ 1	+ 1	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	ใช้ได้
2	เมื่อได้ยินเสียงเพลงหรือเสียงดนตรีจะ แสดงอาการ เช่น ประหม่อ ตีคิ้ว โยกตัว เคาะคินสอ ตบเท้า เดิน พักหน้า หรือเคาะนิ้วเป็นจังหวะ	+ 1	+ 1	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	ใช้ได้
3	จำเนื้อเพลงและร้องตามเพลงได้	+ 1	+ 1	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	ใช้ได้
4	เมื่อเปิดเพลงจะแสดงท่าทางดีใจ	+ 1	+ 1	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	ใช้ได้
5	ชอบดูเพลง และดนตรีทางโทรทัศน์ และคอมพิวเตอร์	+ 1	+ 1	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	ใช้ได้
6	มีเพลงและนักร้องที่โปรดปราน	+ 1	+ 1	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	ใช้ได้
7	เมื่อร้องเพลงร่วมกับคนอื่นสามารถ ร้องเพลงประสานเสียงกลมกลืนกับ คนอื่น ๆ ได้ดี	+ 1	+ 1	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	ใช้ได้
8	เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี	+ 1	+ 1	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	ใช้ได้
9	มีความสามารถในการแยกแยะเสียง และชนิดของเสียงต่าง ๆ เช่น เสียงจาก เครื่องดนตรี เสียงสัตว์ เสียงจาก ธรรมชาติ	+ 1	+ 1	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	ใช้ได้
10	มีความสามารถร้องเพลงได้ถูกทำนอง และจังหวะ	+ 1	+ 1	+ 1	+ 1	+ 1	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ค

- คะแนนแบบทดสอบรายหน่วย
- คะแนนวัดวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย
- คะแนนวัดความพึงพอใจกิจกรรมร้องเพลงของเด็กปฐมวัย

ตารางที่ 15 คะแนนแบบทดสอบรายหน่วย

คนที่	คะแนนระหว่างเรียน					คะแนนหลังเรียน
	หน่วยที่ 1 (10)	หน่วยที่ 2 (10)	หน่วยที่ 3 (10)	หน่วยที่ 4 (10)	รวม (40)	
1	8	8	9	8	33	25
2	9	10	9	9	37	26
3	10	10	10	10	40	29
4	9	9	10	9	37	28
5	8	8	9	8	33	25
6	9	10	9	9	37	26
7	8	8	8	9	33	25
8	9	9	9	10	37	28
9	8	9	8	8	33	23
10	9	8	8	9	34	25
11	9	10	9	9	37	27
12	8	8	9	8	33	25
13	8	8	8	9	33	28
14	10	9	9	9	37	29
15	8	9	8	8	33	27
16	9	9	10	9	37	29
17	8	8	8	9	33	29
18	8	9	9	8	34	29
19	9	9	10	9	37	25
20	8	8	8	9	33	26
21	9	9	10	9	37	28
22	10	10	10	10	40	26
23	9	10	9	9	37	27
24	10	10	10	10	40	28
25	10	10	10	10	40	25

ตารางที่ 15 (ต่อ)

คนที่	คะแนนระหว่างเรียน					คะแนนหลังเรียน
	หน่วยที่ 1 (10)	หน่วยที่ 2 (10)	หน่วยที่ 3 (10)	หน่วยที่ 4 (10)	รวม (40)	
26	10	10	10	10	40	27
27	8	9	8	9	34	25
28	9	9	10	10	38	28
29	9	10	9	10	37	29
30	9	9	9	10	37	27
31	10	9	9	10	38	29
32	9	9	10	10	37	29
รวม	284	290	291	293	1158	862
$\bar{X}$	8.88	9.06	9.09	9.16	36.19	26.94
<i>SD</i>	0.75	0.76	0.78	0.72	0.75	1.70
ร้อยละ	88.75	90.63	90.94	91.56	90.47	89.79

จากตารางที่ 15 พบว่า คะแนนของเด็กจากการทดสอบแบบทดสอบรายหน่วย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 36.19 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .75 คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 90.47 และคะแนนของนักเรียนจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 26.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.70 คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 89.79 แสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพ (E_1/ E_2) ของรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงมีประสิทธิภาพเท่ากับ 90.47/ 89.79 เป็นไปตามเกณฑ์

ตารางที่ 16 คะแนนวัดวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย

ที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน
1	16	25
2	17	26
3	18	29
4	18	28
5	12	25
6	14	26
7	17	25
8	19	28
9	10	23
10	14	25
11	16	27
12	13	25
13	17	28
14	20	29
15	15	27
16	20	29
17	18	29
18	19	29
19	13	25
20	16	26
21	17	28
22	14	26
23	17	27
24	17	28
25	14	25
26	16	27
27	13	25

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน
28	17	28
29	20	29
30	15	27
31	20	29
32	18	29
$\bar{X}$	16.25	26.94
SD	2.54	1.70
ร้อยละ	54.17	89.79

จากตารางที่ 16 พบว่า ค่าประสิทธิภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย

1. การวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ซึ่งแบบทดสอบมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา เพราะได้ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญและแก้ไขข้อบกพร่องแล้ว เป็นแบบเลือกตอบ 3 ตัวเลือก และแบบการอ่านออกเสียง นำไปทดลองใช้กับผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของการทดลองแบบกลุ่มใหญ่ จำนวน 32 คน วิเคราะห์แบบทดสอบเพื่อหาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบแต่ละข้อ รวมทั้งหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ ดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย

ข้อ	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	0.44	0.63
2	0.47	0.44
3	0.47	0.44
4	0.47	0.56
5	0.53	0.56

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ข้อ	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
6	0.50	0.25
7	0.31	0.25
8	0.53	0.56
9	0.53	0.56
10	0.47	0.56
11	0.41	0.31
12	0.56	0.25
13	0.38	0.38
14	0.56	0.63
15	0.56	0.63
16	0.41	0.31
17	0.41	0.31
18	0.63	0.50
19	0.41	0.44
20	0.44	0.38
21	0.41	0.31
22	0.56	0.25
23	0.38	0.38
24	0.56	0.63
25	0.56	0.63
26	0.41	0.31
27	0.41	0.31
28	0.63	0.50
29	0.41	0.44
30	0.44	0.38

หมายเหตุ ค่าความเชื่อมั่นทั้งหมดเท่ากับ .87

จากตารางที่ 17 พบว่า ค่าความยากง่าย (p) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.41 ถึง 0.63 ค่าอำนาจจำแนก (r) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.25 ถึง 0.63 และค่าความเชื่อมั่นมีค่า .87 แสดงว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัยมีคุณภาพตามเกณฑ์กล่าวคือ มีความยากง่ายพอเหมาะ สามารถจำแนกผู้เรียนได้ และมีความเชื่อมั่นสูง

ตารางที่ 18 คะแนนวัดความพึงพอใจกิจกรรมร้องเพลงของเด็กปฐมวัย

ข้อ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	$\bar{X}$	SD		
1	4	4	5	4	4	4	5	4	4	4	5	5	4	4	4	4	4	5	5	4	4	4	5	4	4	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4.26	0.44
2	4	4	4	4	4	4	5	4	4	4	5	5	4	4	4	5	4	5	5	4	5	4	4	5	4	4	4	4	4	5	5	4	4	4	4.31	0.47
3	4	4	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	4	5	5	5	5	5	4	4	5	4	5	4	5	5	4	4	4	4.69	0.47
4	4	4	4	5	4	4	4	4	5	5	5	5	5	4	4	4	5	4	4	4	4	5	4	4	4	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4.28	0.46
5	5	4	4	4	4	4	5	4	4	4	5	5	4	5	4	4	4	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	4.22	0.42
6	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	3	4	5	4	4	4	4	4	4	4	5	4	5	5	5	5	4	4	4	4	4	4	4.19	0.47
7	5	4	4	4	4	4	5	4	4	5	5	5	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	4	5	4	4	4	4	4.53	0.51
8	4	5	4	4	4	4	5	5	5	4	5	4	5	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	4	5	5	5	4.56	0.50	
9	4	4	4	5	4	4	4	4	5	4	5	5	4	4	5	5	4	4	4	4	5	4	5	4	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4.25	0.44
10	5	4	4	5	5	4	5	5	5	5	4	5	5	4	5	5	5	4	5	5	5	5	5	4	4	4	4	4	4	4	5	4	5	4.59	0.50	
	รวม																																4.39	0.49		

จากตารางที่ 18 พบว่าความพึงพอใจของเด็กที่มีต่อรูปแบบกิจกรรมร้องเพลง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.39$) เป็นผลคะแนนที่ได้มาจากการบันทึกลงในแบบสังเกตความพึงพอใจกิจกรรมร้องเพลงของเด็กปฐมวัย ระหว่างการจัดกิจกรรมร้องเพลง จำนวน 8 ครั้ง ณสถานที่การวัด (ดังรายละเอียดการสร้างเครื่องมือบทที่ 3)

ภาคผนวก ง

- รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อ

อ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย

- แผนการจัดการเรียนรู้

รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย

1. หลักการของรูปแบบกิจกรรมร้องเพลง มีหลักการ ดังนี้
    - 1.1 หลักตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ (Whole language approach)
      - 1.1.1 หลักการจัดสภาพแวดล้อมสร้างสภาพแวดล้อมให้เด็กได้คุ้นเคยกับคำหรือข้อความในภาษาเขียนอย่างมีความหมายและเป็นองค์รวม โดยให้เด็กปฐมวัยมีส่วนร่วมในการสร้างสภาพแวดล้อมของการใช้ภาษา
      - 1.1.2 การสื่อสารที่มีความหมายให้ตัวหนังสือที่มีความมุ่งหมายในการใช้จริง เชื่อมโยงเรื่องที้อ่านกับประสบการณ์เดิมของเด็กปฐมวัย
      - 1.1.3 การเป็นแบบอย่างการอ่านภาษาไทย มีความหมายในการใช้จริงให้เด็กปฐมวัยเห็น พูดหรืออ่านให้เด็กปฐมวัยฟังเพื่อความสนุกสนาน ค้นหาวิธีการและความคิดใหม่ ๆ
      - 1.1.4 การตั้งความคาดหวังแสดงพฤติกรรมยอมรับเมื่อเด็กปฐมวัยยังอ่านไม่ถูกต้อง ให้เด็กปฐมวัยมีโอกาสได้อ่านแม้จะยังอ่านไม่ถูกต้อง
      - 1.1.5 การคาดคะเน ขอมให้เด็กปฐมวัยทดลองอ่าน ให้เด็กปฐมวัยเดาคำหรือเรื่องราวเมื่ออ่านและคิดประดิษฐ์สัญลักษณ์เพื่อการเขียน
      - 1.1.6 การให้ข้อมูลย้อนกลับตอบสนองความพยายามในการอ่านของเด็กปฐมวัย ในบางบทความตอบสนองความพยายามในการอ่านของเด็กปฐมวัย อย่างมีความหมายสอนไวยากรณ์ ที่ถูกต้องได้แก่ เด็กปฐมวัยด้วยการอ่านให้ฟังหรือเขียนให้ดูตามโอกาสที่เหมาะสม
    - 1.2 หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย
      - 1.7 การยอมรับนับถือให้เด็กปฐมวัยได้เลือกที่จะอ่านหรือเขียนอะไรไม่บังคับ ให้เด็กได้เรียนรู้ตามลำดับขั้นตอนที่ครูกำหนดไว้ ให้เด็กปฐมวัยแต่ละคนอ่านหรือเขียนตามความสนใจในเวลาเดียวกัน
      - 1.1.8 การสร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้เด็กปฐมวัยอ่านอย่างมีเหตุผลในการใช้จริง ใช้หนังสือที่มีลักษณะที่เด็กปฐมวัยคาดเดาได้และจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับพัฒนาการด้านภาษาต้องเป็นแบบที่เด็กปฐมวัยทำได้
- ตามกระบวนการของ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี คือ มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์เด็กมีพัฒนาการความสามารถที่จะเรียนรู้ได้มากที่สุดคือสติปัญญาของเด็กเมื่ออายุ 1 ปีจะพัฒนาร้อยละ 20 เมื่ออายุ 4 ปีสามารถพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 50 และในช่วงระหว่าง 4-8 ปีจะพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 80 ดังนั้นการจัดกิจกรรมควรคำนึงถึงความเหมาะสมของพัฒนาการตามวัย

1.3 หลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ซึ่งครูต้องหากิจกรรมที่มีความสนุกสนานสอดแทรกความรู้เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างไม่เบื่อหน่ายในการเรียนการสอน กิจกรรมดนตรีเป็นกิจกรรมที่สามารถพัฒนาเด็กได้อย่างองค์รวมเหมาะกับเด็กเพราะเด็กจะได้ทำกิจกรรมที่ทำร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น การร้องเพลง เล่นเกมประกอบเพลง เด็กจะสนุกกับกิจกรรมที่เด็กได้ออกความคิด ได้เคลื่อนไหว และเป็นการสนับสนุนส่งเสริมในการสอนภาษามือประกอบหลายอย่างที่มีความสัมพันธ์กัน อาทิ เช่น คำพูด (Speech) บทร้อง (Chant) และเพลง (Song) เป็นการฝึกปฏิบัติในเรื่องการอ่าน การท่องและการออกเสียง (ชวิชัย นาควงษ์, 2542) การส่งเสริมการอ่านควรเริ่มสอนในระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 3 อายุระหว่าง 4-5 ปี เพราะเด็กจะมีพื้นฐานในการรับรู้และการพัฒนาไปในที่ดี

1.4 หลักการจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบกิจกรรมร้องเพลง

รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย เป็นรูปแบบที่สร้างขึ้นเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมด้านการอ่านภาษาไทย มุ่งพัฒนาการอ่านจากการร้องเพลงตามหลักการจัดการเรียนการสอนภาษาแบบธรรมชาติ (Whole language approach) และบูรณาการเข้ากับกิจกรรมร้องเพลง โดยส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้จากสิ่งที่อยู่รอบตัวและรักที่จะเรียนรู้ภาษาด้วยตนเอง เห็นประโยชน์ของการใช้ภาษา รู้ความหมายของคำ มั่นใจที่จะอ่านและมีความสุขกับกิจกรรมร้องเพลง โดยมีครูเป็นผู้ช่วยเหลือและสร้างสิ่งแวดล้อมด้านการอ่านให้แก่เด็กปฐมวัยตามศักยภาพและความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบกิจกรรมร้องเพลง

รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัยนี้มีวัตถุประสงค์หลักของรูปแบบคือ เพื่อพัฒนารูปแบบกิจกรรมร้องเพลงให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/ 80 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมร้องเพลง และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยในกิจกรรมร้องเพลง โดยจำแนกวัตถุประสงค์ย่อยตามกิจกรรมดังนี้

1. เพื่อให้เด็กอ่านคำจากบทเพลง
2. เพื่อให้เด็กร้องเพลง และทำท่าทางประกอบ
3. เพื่อให้เด็กเล่นเกมเกี่ยวกับเพลงและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น

4. เพื่อให้เด็ก   นำบทเพลงไปใช้อ่านข้อความตามโอกาส
5. เพื่อให้เด็ก   การอ่านเพลงอิสระสะสมคำตามเพลงและบันทึกข้อมูลโดยการวาดรูป
หรือเขียนตามคำที่เลือกมา

3. ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนรู้

รูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย แบบแผนวิธีการจัดการเรียนการสอน โดยมีกิจกรรมร้องเพลงที่สามารถส่งผลต่อการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยยึดหลักตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากสิ่งที่อยู่รอบตัว และรักที่จะเรียนรู้ภาษาด้วยตัวเอง เห็นประโยชน์ของการใช้ภาษา มั่นใจที่จะอ่าน โดยมีครูเป็นผู้ช่วยเหลือ และสร้างสิ่งแวดล้อมด้านการอ่านให้นักเรียน ตามศักยภาพความแตกต่างระหว่างบุคคล รูปแบบมีกิจกรรม 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การอ่านบทเพลงร่วมกัน

เป็นกิจกรรมที่แนะนำถึงเนื้อเพลงที่ใช้สอนร้อง เพื่อช่วยให้เด็กเริ่มสนใจ จดจำตัวหนังสือ และเรื่องที่เรียน เป็นการสนทนาเกี่ยวกับบทเพลง โดยใช้สื่อชี้แนะ เช่น การเขียนบทเพลง แผนผังเพลง แผนภูมิภาพประกอบคำ ครูควรเน้นคำที่เด็กต้องเรียนรู้หรือคำที่มีความหมาย ให้เด็กได้เห็น ส่วนย่อยของประโยค ด้วยการขีดเส้นใต้ ระบายสีคำศัพท์ด้วยสีต่าง ๆ ให้มีจุดเด่น การเติมคำที่หายไป หรือมีภาพประกอบในคำ ๆ นั้น ตัวอย่างกิจกรรม ดังนี้

- คาดเดาชื่อเพลง
- อ่านคำในเพลงเป็นวรรคเป็นวรรคเป็นตอนให้เด็กได้คุ้นเคยหรือใช้คำซ้ำ ๆ

โดยทำสัญลักษณ์ให้เด็ก เป็นการสังเกต ว่าเป็นคำที่ซ้ำกัน

- ครูเป็นแบบอย่างในการอ่านเพลง
- ครูแนะนำและสนทนาถึงเนื้อเพลง, ความหมายของคำใหม่หรือคำที่เด็ก ๆ สนใจ
- ครู และเด็ก ร่วมกันอ่านเนื้อร้องของบทเพลง ไปพร้อมกัน
- อธิบายคำและความรู้ในเนื้อหาของเพลง

ขั้นที่ 2 การร้องเล่นเต้นตามเพลง

เป็นกิจกรรมที่ครูและเด็กต้องร่วมกันร้องเพลง โดยครูเป็นแบบอย่างในการร้องเพลง ให้เด็กฟัง 1-2 เที่ยว พร้อมกับชี้ข้อความในบทเพลงจากนั้นครูสามารถใช้เครื่องดนตรี หรือเพลงประกอบการร้องเพลงและทำท่าทางประกอบ เพื่อเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของคำ ตัวอย่างกิจกรรม ดังนี้

- ครูเป็นแบบอย่างในการร้องเพลง โดยร้องเพลงให้เด็กฟัง 1-2 เที่ยวโดยชี้ข้อความในบทเพลง

- ครูใช้ดนตรีประกอบการร้องเพลงและชวน เด็กให้ปรบมือเข้าจังหวะ
- เด็กและครูร่วมกันร้องเพลงถ้าเด็กร้องตามไม่ได้ให้ครูท่อนเนื้อเพลงให้ฟังให้เด็ก

ร้องตามที่ละวรรค

- ครูสนทนาเกี่ยวกับท่าทางประกอบบทเพลงเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย
- ครูและเด็ก ทำท่าประกอบตามเนื้อเพลงในขณะที่ร้องเพื่อช่วยให้เด็กจำเนื้อเพลง

ได้เร็วขึ้น

ขั้นที่ 3 การเล่นเกมทางภาษาเกี่ยวกับบทเพลงเป็นกิจกรรมที่ให้เด็กได้ผ่อนคลาย

และสนุกสนานกับการเล่นเกมทางภาษา ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับคำในบทเพลง ตัวอย่างกิจกรรม ดังนี้

- ครูแนะนำเกมทางภาษาเกี่ยวกับเนื้อหาในบทเพลง
- เด็กและครูร่วมกันเล่นเกมทางภาษา

ตัวอย่าง - คำที่หายไปจากเพลง

- คำที่เหมือนกัน
- ทำนี่คือท่าของท่อนไหน

ขั้นที่ 4 การนำบทเพลงไปใช้อ่านข้อความตามโอกาส

เป็นกิจกรรมที่ เสริมประสบการณ์เกี่ยวกับภาษาให้เด็กได้รู้จักการใช้คำศัพท์ที่เรียนมาในชีวิตประจำวัน สิ่งแวดล้อม สถานที่ต่าง ๆ เป็นการสนทนาถึงคำที่อยู่ในบทเพลงที่ปรากฏในสถานการณ์ สถานที่ต่าง ๆ เมื่อเด็กพบคำเหล่านี้ก็จะสามารถอ่านได้ ตัวอย่างกิจกรรมดังนี้

- ครูพาเด็กเด็กเสริมประสบการณ์เกี่ยวกับภาษาในสิ่งแวดล้อม
- สนทนาถึงรูปแบบการเขียนรูปแบบของบทเพลงที่ปรากฏในสถานที่ต่างๆ
- สนทนาเกี่ยวกับคำที่คุ้นเคย คำที่ได้เรียน และคำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 การอ่านเพลงอิสระและการสะสมคำตามเพลง

เป็นกิจกรรมที่ครูจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กสามารถเลือกอ่านเพลงต่าง ๆ ที่ครูได้เขียนมา และเพลงที่ยังไม่ได้เขียน ตามความสนใจเพื่อให้เด็กสามารถจำคำ เข้าใจความหมายของคำจากการจดบันทึก และการวาดรูปลงในสมุดคำ ตัวอย่างกิจกรรมดังนี้

- ครูจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กสามารถเลือกอ่านเพลงต่าง ๆ ที่ครูได้เขียนมา

และเพลงที่ยังไม่ได้เขียนตามความสนใจ

- เด็กอ่านเพลงอิสระตามความสนใจ
- เด็กสะสมเพลงคือการคิดเลือกเพลง, เขียนเพลง, เขียนคำ หรือวาดภาพลงสมุดสะสม

คำศัพท์ (Word bank)

4. การประเมินผล

การจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงนี้ มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อให้เด็กสามารถอ่านคำ ตัวอักษร มั่นใจที่จะอ่านอย่างมีความสุขกับกิจกรรมร้องเพลง สิ่งที่เด็กจะแสดงออกเป็นทักษะทางการอ่าน พฤติกรรมทางดนตรี การประเมินผลจึงเป็นกระบวนการสังเกต พฤติกรรมที่เกิดขึ้นในระหว่างจัดกิจกรรม และการประเมินการอ่านสำหรับเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. แบบทดสอบท้ายกิจกรรมร้องเพลง
2. แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน
3. แบบสังเกตความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมร้องเพลงของเด็กปฐมวัย

**แผนการจัดการเรียนรู้ ตามรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีต่อการอ่านภาษาไทย
ของเด็กปฐมวัย ระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 3
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ เอกลักษ์ณ์ไทย**

เรื่อง การปฏิบัติตนแบบไทยเวลา 60 นาที

1. เนื้อหา

การ ปฏิบัติตนและวัฒนธรรมไทย

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 เพื่อให้เด็กแสดงกิริยามรรยาทแบบไทย
- 2.2 เพื่อให้เด็กรู้จักตัวอักษรและอ่านคำจากภาพ
- 2.3 เพื่อให้เด็กเล่นเกมคำที่หายไปจากเพลง
- 2.4 เพื่อให้เด็กร้องเพลงและทำท่าประกอบ
- 2.5 เพื่อให้เด็กร่วมกิจกรรมด้วยความสนใจ

3. สาระสำคัญ

การไหว้ การกราบเป็นการแสดงถึงความสุภาพอ่อนน้อมถ่อมตน การพูดภาษาไทย และการรำไทยเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

4. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบกิจกรรมร้องเพลง มีขั้นตอนของกิจกรรม ดังนี้

ขั้นที่ 1 การอ่านบทเพลงร่วมกัน

1. ครูให้เด็กลำเป็นครึ่งวงกลม
2. ครูร้องเพลง “สวัสดี” ทักทายเด็กพร้อมทำท่าประกอบร่วมกัน
3. ครูสนทนาถึงหน่วยการเรียนรู้ที่เรียนในสัปดาห์นี้คือ เอกลักษ์ณ์ไทย เรื่อง การปฏิบัติตนแบบไทย โดยใช้แผนภูมิเพลง “ฉันเป็นคนไทย”

4. ครูอ่านเนื้อเพลง “ฉันเป็นคนไทย” ให้เด็กฟัง 1 รอบ และเด็กฝึกอ่านตามที่ละวรรค

ขั้นที่ 2 ร้อง เล่น เต้นตามเพลง

1. ครูนำร้องเพลง “ฉันเป็นคนไทย” โดยครูร้องให้เด็กฟังเป็นตัวอย่าง 1-2 ครั้ง โดยครูชี้บทเพลงไปด้วย
2. ครูใช้ดนตรีประกอบการร้องเพลงและชวน เด็กให้ปรบมือเข้าจังหวะ
3. เด็กและครูร่วมกันร้องเพลงถ้าเด็กร้องตามไม่ได้ให้ครูท่อนเนื้อเพลงให้ฟังให้เด็กร้องตามที่ละวรรค

4. ครูสนทนาเกี่ยวกับท่าทางประกอบบทเพลงเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย
5. ครูและเด็ก ทำท่าประกอบตามเนื้อเพลงในขณะที่ร้องเพลง “ฉันเป็นคนไทย”
  - ขั้นที่ 3 เล่นเกมทางภาษาเกี่ยวกับบทเพลง
    1. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงการปฏิบัติตนแบบไทย
    2. ครูนำบัตรภาพและบัตรคำที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตนแบบไทยให้เด็กอ่านและให้ช่วยกันจับคู่บัตรภาพกับบัตรคำที่มีความหมายตรงกันขณะที่อ่านครูต้องเน้นให้เด็กสังเกตตัวอักษรในแต่ละคำให้อ่านจนครบ
      3. ครูสาธิตการเล่นเกมหาดตัวอักษรที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นของภาพ
      4. ครูแจกบัตรตัวอักษรให้เด็กทุกคน ครูนำภาพการละเล่นไทยมาติดบนกระดานและให้เด็กหาดตัวอักษรที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นของภาพและชูขึ้น ครูชมเชยเมื่อเด็กทำได้ถูกต้องและให้กำลังใจสำหรับเด็กที่ยังทำผิด
  - ขั้นที่ 4 การนำบทเพลงไปใช้อ่านข้อความตามโอกาส
    1. ครู สนทนาเกี่ยวกับคำที่คุ้นเคย คำที่ได้เรียน และคำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
  - ขั้นที่ 5 อ่านเพลงอิสระและการสะสมคำตามเพลง
    1. เด็กเลือกวาดภาพหรือลองเขียนคำต่าง ๆ จากนั้นนำผลงานมาให้ครูดูพร้อมกับอธิบายผลงานของตน
5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้
  - 5.1 แผนภูมิเนื้อร้อง “ฉันเป็นคนไทย”
  - 5.2 บัตรภาพและบัตรคำการปฏิบัติตนแบบไทย
  - 5.3 บัตรตัวอักษร
  - 5.4 กระดาษ สี ดินสอ
6. การวัดและประเมินผล
  - 6.1 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

**แผนการจัดการเรียนรู้ ตามรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีต่อการอ่านภาษาไทย
ของเด็กปฐมวัย ระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 3**

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 หน่วยการเรียนรู้ เอกลักษณ์ไทย

เรื่อง การละเล่นไทย เวลา 60 นาที

---

1. เนื้อหา

การละเล่นไทย เป็นการเล่นดั้งเดิมของเด็กและผู้ใหญ่ สืบทอดต่อกันมาเล่นเพื่อความบันเทิงใจ มีบทหรือประกอบเพื่อให้อุทิศนันทนาการยิ่งขึ้น

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 เพื่อฝึกการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว ว่องไว
- 2.2 เพื่อให้เด็กสามารถอ่านบทการละเล่นไทย
- 2.3 เพื่อให้เด็กร้องเพลงและประกอบการละเล่นไทย
- 2.4 เพื่อให้เด็กรู้จักตัวอักษรและคำที่อยู่ในบทเพลง
- 2.5 เพื่อให้เด็กมีความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน

3. สาระสำคัญ

การละเล่นไทย เป็นการเล่นดั้งเดิมของเด็กและผู้ใหญ่ สืบทอดต่อกันมาเล่นเพื่อความบันเทิงใจ มีบทหรือประกอบเพื่อให้อุทิศนันทนาการยิ่งขึ้น

4. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบกิจกรรมร้องเพลง มีขั้นตอนของกิจกรรม ดังนี้

ขั้นที่ 1 การอ่านบทเพลงร่วมกัน

1. ครูให้นักเด็กร้องเป็นเครื่องวงกลม
2. ครูร้องเพลง “สวัสดี” ทักทายเด็กพร้อมทำท่าประกอบร่วมกัน
3. ครูสนทนาถึงหน่วยการเรียนรู้ที่เรียนในสัปดาห์นี้คือ เอกลักษณ์ไทย เรื่อง การละเล่นไทย
4. ครูอ่านเพลง แม่จูงเอ๋ยให้เด็กฟัง 1 รอบ และเด็กฝึกอ่าน ตามที่ละวรรค
5. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงเพลง

ขั้นที่ 2 ร้อง เล่น เต้นตามเพลง

1. ครูร้องเพลงให้เด็กฟัง 1-2 เที่ยว โดยชี้ข้อความในบทเพลง
2. เด็กและครูร่วมกันร้องเพลงถ้าเด็กร้องตามไม่ได้ให้ครูท่อนเนื้อเพลงให้ฟังให้เด็กร้องตามที่ละวรรค
3. ครูสนทนาเกี่ยวกับท่าทางประกอบบทเพลงเพื่อดูความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย
4. ครูและเด็ก ทำท่าประกอบตามเนื้อเพลงในขณะที่ร้องเพื่อช่วยให้เด็กจำเนื้อเพลงได้เร็วขึ้นและพาออกไปเล่นงูกินหางที่สนาม

ขั้นที่ 3 เล่นเกมทางภาษาเกี่ยวกับบทเพลง

1. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงการละเล่นไทย
2. ครูนำบัตรภาพให้เด็กสังเกต และชื่อการละเล่น
3. ครูสาธิตการเล่นเกมหาตัวอักษรที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นของภาพ
4. ครูแจกบัตรตัวอักษรให้เด็กทุกคน ครูนำภาพการละเล่นไทยมาติดบนกระดานและให้เด็กหาตัวอักษรที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นของภาพและชูขึ้น ครูชมเชยเมื่อเด็กทำได้ถูกต้อง และให้กำลังสำหรับเด็กที่ยังทำผิด

ขั้นที่ 4 การนำบทเพลงไปใช้อ่านข้อความตามโอกาส

1. ครูสนทนาเกี่ยวกับคำที่คุ้นเคย คำที่ได้เรียน และคำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 การอ่านเพลงอิสระและการสะสมคำตามเพลง

1. เด็กทุกคนช่วยกันสรุปถึงชื่อการละเล่นไทยที่พบหลังจากเดินสำรวจภายในโรงเรียน
2. เด็กเลือกวาดภาพและลงเขียนชื่อการละเล่นไทยที่ตนเองชอบ จากนั้นนำผลงานมาให้ครูดูพร้อมกับอ่านชื่อการละเล่นไทย
3. เด็กทำแบบทดสอบท้ายกิจกรรม เรื่อง เอกลักษณ์ไทย

5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

- 5.1 บัตรภาพการละเล่นไทย
- 5.2 บัตรตัวอักษร
- 5.3 กระดาษ สี ดินสอ

6. การวัดและประเมินผล

- 6.1 แบบทดสอบท้ายกิจกรรมร้องเพลง เรื่อง เอกลักษณ์ไทย
- 6.2 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน
- 6.3 แบบสังเกตความพึงพอใจต่อกิจกรรมร้องเพลงของเด็กปฐมวัย

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน

จุดประสงค์

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของเด็กปฐมวัยนี้ ใช้สังเกตพฤติกรรมการเรียนของเด็กปฐมวัยด้วยรูปแบบกิจกรรมพัฒนาความพร้อมด้านการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีองค์ประกอบในการสังเกต 3 ด้านคือ

1. ด้านการอ่าน
2. ด้านความสนใจ
3. ด้านการให้ความร่วมมือ

วิธีการบันทึก

ผู้สังเกตบันทึกพฤติกรรมการเรียนของเด็กปฐมวัยตามที่สังเกตได้จริงในช่องรายละเอียดที่ได้จากการสังเกต

พฤติกรรมที่สังเกต

1. ด้านการอ่าน หมายถึง การอ่านคำจากภาพ การอ่านบัตรคำ การอ่านตามต้นแบบ การอ่านกับเพื่อน ๆ และการอ่านคำคล้องจอง ตลอดจนการอ่านในการเข้าร่วมกิจกรรม เช่น กิจกรรมการอ่านข้อความจากสิ่งแวดล้อม กิจกรรมการเล่นเกมภาษา กิจกรรมการอ่านอิสระ

บันทึก.....
 .....
 .....
 .....
 .....

2. ด้านความสนใจ หมายถึง ความสนใจของเด็กปฐมวัยต่อตัวครู ต่อเพื่อนในชั้นเรียน ต่อสื่อการเรียนการสอนของแต่ละกิจกรรมและต่อสภาพแวดล้อม

บันทึก.....
 .....
 .....
 .....
 .....

3. ด้านการให้ความร่วมมือ หมายถึง ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรม ความร่วมมือ
ในการปฏิบัติ การแสดงความคิด และการแสดงบทบาทผู้นำ ผู้ตามในกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย
บันทึก.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(นัตยา ทองคง)

วันที่

...../...../.....

เพลงฉันเป็นคนไทย

(นัทยา ทองคง : ผู้แต่ง)

ฉันเป็นคนไทย

ฉันรักในหลวงของไทย

ฉันไหว้แบบไทย

ฉันพูดภาษาไทย

และฉันก็รำไทยเออ

เพลง แม่งูเอ๋ย

แม่งูเอ๋ยกินน้ำบ่อไหน
 กินน้ำบ่อ โสกโยกไปโยกมา
 แม่งูเอ๋ยกินน้ำบ่อไหน
 กินน้ำบ่อ หินบินไปบินมา
 แม่งูเอ๋ยกินน้ำบ่อไหน
 กินน้ำบ่อ ทรายย้ายไปย้ายมา
 กินหัวกินหางกินกลางตลอดตัว

อ้างอิง : <http://www.prapayneethai.com/การเล่นงูกินหาง>

(นัตยา ทองคง:ทำนอง)

บัตรภาพประกอบคำและบัตรคำ

บัตรภาพประกอบคำ	บัตรคำ
	<p>ไหว้</p>
	<p>ในหลวง</p>
	<p>รำไทย</p>
	<p>ภาษาไทย</p>
	<p>งูกินหาง</p>

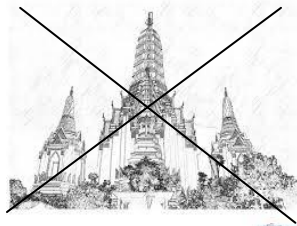

ชื่อ.....เลขที่.....

แบบทดสอบท้ายกิจกรรมร้องเพลง

ตอนที่ 1 แบบทดสอบย่อย หน่วย เอกลักษณ์

คำชี้แจง ให้เด็กปฐมวัยทำเครื่องหมายกากบาท (x) ทับรูปที่ตรงกับคำด้านหน้า

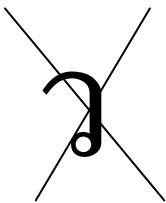

<p>ตัวอย่าง</p> <p>วัด</p>			
<p>1. ไหว้</p>			
<p>2. ในหลวง</p>			

<p>3. รำไทย</p>			
<p>4. ภาษาไทย</p>			
<p>5. งูกินหาง</p>			

แบบทดสอบท้ายกิจกรรมร้องเพลง

ตอนที่ 2 การบอกชื่อตัวอักษร หน่วย เอกลักษณ์ไทย

คำชี้แจง ให้เด็กปฐมวัยทำเครื่องหมายกากบาท (x) ทับตัวอักษรตัวแรกของชื่อรูปภาพ

<p>ตัวอย่าง</p> <p>วัด</p>		<p>ค</p>	<p>ง</p>
<p>6.</p> <p>ไหว้</p>	<p>ว</p>	<p>ห</p>	<p>ท</p>

<p>7.</p> <p>ในหลวง</p>	<p>น</p>	<p>ง</p>	<p>ภ</p>
<p>8.</p> <p>รำไทย</p>	<p>ค</p>	<p>ง</p>	<p>ค</p>
<p>9.</p> <p>ภาษาไทย</p>	<p>บ</p>	<p>ก</p>	<p>ภ</p>
<p>10.</p> <p>งูกินหาง</p>	<p>ง</p>	<p>ง</p>	<p>ก</p>

**แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีต่อการอ่าน
ภาษาไทย ของเด็กปฐมวัย ระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 3
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 หน่วยการเรียนรู้ อาชีพที่ควรรู้จัก
เรื่อง ชื่ออาชีพ เวลา 60 นาที**

---

1. เนื้อหา

ชื่อเรียกของอาชีพต่าง ๆ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 เพื่อให้สนทนาโต้ตอบคำจากภาพ
- 2.2 เพื่อให้เด็กสามารถอ่านออกเสียงตามต้นแบบ
- 2.3 เพื่อให้เด็กร้องเพลงประกอบดนตรี
- 2.4 เพื่อให้เด็กรู้จักตัวอักษรและคำที่อยู่ในบทเพลง
- 2.5 เพื่อให้เด็กเลือกอ่านเพลงและจดบันทึก

3. สารสำคัญ

การประกอบอาชีพมีหลากหลายอาชีพ แต่ละอาชีพมีชื่อเรียกที่แตกต่างกัน

4. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบกิจกรรมร้องเพลง มีขั้นตอนของกิจกรรม ดังนี้

ขั้นที่ 1 การอ่านบทเพลงร่วมกัน

1. ครูให้เด็กนั่งเป็นครึ่งวงกลม
2. ครูร้องเพลง “สวัสดี” ทักทายเด็กพร้อมทำท่าประกอบร่วมกัน
3. ครูสนทนาถึงหน่วยการเรียนรู้ที่เรียนในสัปดาห์นี้คือ อาชีพที่ควรรู้จัก เรื่อง ชื่ออาชีพ
4. ครูให้เด็กคาดเดาชื่อเพลงและเนื้อเพลงที่จะร้อง
5. ครูแนะนำและสนทนาถึงเนื้อเพลง
6. ครู และเด็ก ร่วมกันอ่านเนื้อร้องของบทเพลง “อาชีพ” ไปพร้อมกัน

ขั้นที่ 2 ร้อง เล่น เต้นตามเพลง

1. ครูร้องเพลงให้เด็กฟัง 1-2 เที่ยวโดยชี้ข้อความในบทเพลง
2. ครูใช้ดนตรีประกอบการร้องเพลงและชวนเด็กให้ปรบมือเข้าจังหวะ
3. เด็กและครูร่วมกันร้องเพลงถ้าเด็กร้องตามไม่ได้ให้ครูท่อนเนื้อเพลงให้ฟังให้เด็กร้องตามที่ละวรรค
4. ครูสนทนาเกี่ยวกับท่าทางประกอบบทเพลงเพื่อดูความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย

5. ครูและเด็ก ทำท่าประกอบตามเนื้อเพลงในขณะที่ร้องเพื่อช่วยให้เด็กจำเนื้อเพลงได้เร็วขึ้น

ขั้นที่ 3 เล่นเกมทางภาษาเกี่ยวกับบทเพลง

1. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับชื่ออาชีพ
2. ครูนำบัตรภาพและบัตรคำชื่ออาชีพ ให้เด็กอ่านและจับคู่บัตรภาพกับบัตรคำที่มีความหมายตรงกันขณะที่อ่านครูต้องเน้นให้เด็กสังเกตตัวอักษรในแต่ละคำให้อ่านจนครบ
3. แบ่งเด็กออกเป็นกลุ่ม แจกบัตรภาพและบัตรคำให้เด็กช่วยกันวางบัตรภาพให้ตรงกับคำศัพท์

ขั้นที่ 4 การนำบทเพลงไปใช้อ่านข้อความตามโอกาส

1. ครูและเด็กร่วมกันสำรวจ ในบริเวณโรงเรียนถึงชื่ออาชีพที่มีอยู่ภายในห้องเรียน

ขั้นที่ 5 การอ่านเพลงอิสระและการสะสมคำตามเพลง

1. เด็กทุกคนช่วยกันสรุปถึงชื่ออาชีพที่พบหลังจากที่เดินสำรวจเรียบร้อยแล้ว
2. เด็กเลือกวาดภาพและลงเขียนชื่ออาชีพตามความสนใจ จากนั้นนำผลงานมาให้ครูดูพร้อมกับอ่านชื่ออาชีพที่ตนเองวาด

5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

5. 1 บัตรภาพและบัตรคำอาชีพ
- 5.2 กระดาษ สี ดินสอ
- 5.3 เพลงอาชีพ

6. การวัดและประเมินผล

- 6.1 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน
- 6.2 แบบสังเกตความพึงพอใจต่อกิจกรรมร้องเพลงของเด็กปฐมวัย

**แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีต่อการอ่าน
ภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 3
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 หน่วยการเรียนรู้ อาชีพที่ควรรู้จัก
เรื่อง สถานที่ทำงานของแต่ละอาชีพ เวลา 60 นาที**

---

1. เนื้อหา

สถานที่ของการปฏิบัติงานในแต่ละอาชีพ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 เพื่อให้เด็กสามารถอ่านออกเสียงตามต้นแบบ
- 2.2 เพื่อให้เด็กเล่นเกมคำที่เหมือนกัน
- 2.3 เพื่อให้เด็กร้องเพลงประกอบดนตรี
- 2.4 เพื่อให้เด็กมีความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน

3. สาระสำคัญ

การปฏิบัติงานในแต่ละอาชีพมีสถานที่ทำงานที่มีชื่อเรียกต่างกัน

4. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบกิจกรรมขับร้อง มีขั้นตอนของกิจกรรม ดังนี้

ขั้นที่ 1 การอ่านบทเพลงร่วมกัน

1. ครูให้เด็กร้องเป็นครั้งวงกลม
2. ครูร้องเพลง “สวัสดี” ทักทายเด็กพร้อมทำท่าประกอบร่วมกัน
3. ครูสนทนาถึงหน่วยการเรียนรู้ที่เรียนในสัปดาห์นี้คือ อาชีพที่ควรรู้จัก เรื่อง สถานที่ทำงานของแต่ละอาชีพ

4. ครูให้เด็กคาดเดาชื่อเพลงและเนื้อเพลงที่จะร้อง

5. ครูแนะนำและสนทนาถึงเนื้อเพลง “สถานที่ทำงาน”

6. ครู และเด็ก ร่วมกันอ่านเนื้อร้องของบทเพลง ไปพร้อมกัน

ขั้นที่ 2 ร้อง เล่น เต้นตามเพลง

1. ครูร้องเพลงให้เด็กฟัง 1-2 เที่ยว โดยชี้ข้อความในบทเพลง “สถานที่ทำงาน”

2. ให้เด็กฝึกร้องเพลง โดยครูร้องให้เด็กฟังหนึ่งเที่ยวก่อนและให้เด็กร้องตามที่ละวรรค

จนกว่าเด็กจะร้องได้โดยใช้ทำนองเพลง Are you sleeping

ขั้นที่ 3 เล่นเกมทางภาษาเกี่ยวกับบทเพลง

1. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับชื่อสถานที่ทำงาน
2. ครูนำบัตรภาพและบัตรคำชื่อสถานที่ทำงาน ให้เด็กอ่านและจับคู่บัตรภาพกับบัตรคำที่มีความหมายตรงกันขณะที่อ่านครูต้องเน้นให้เด็กสังเกตตัวอักษรในแต่ละคำให้อ่านจนครบ
3. แบ่งเด็กออกเป็นกลุ่ม แจกบัตรภาพและบัตรคำให้เด็กช่วยกันวางบัตรภาพให้ตรงกับคำศัพท์

ขั้นที่ 4 การนำบทเพลงไปใช้อ่านข้อความตามโอกาส

1. ครูพาเด็กเสริมประสบการณ์เกี่ยวกับภาษาในสิ่งแวดล้อม
2. ครูสนทนาถึงรูปแบบการเขียนรูปแบบของบทเพลงที่ปรากฏในสถานที่ต่างๆ

ขั้นที่ 5 การอ่านเพลงอิสระและการสะสมคำตามเพลง

1. เด็กทุกคนช่วยกันสรุปถึงชื่อสถานที่ทำงานที่พบหลังจากที่เดินสำรวจเรียบร้อยแล้ว
2. เด็กเลือกวาดภาพและลงเขียนชื่อสถานที่ทำงานตามความสนใจ จากนั้นนำผลงานมาให้ครูดูพร้อมทั้งอ่านชื่อสถานที่ทำงานที่ตนเองวาด
3. เด็กทำแบบทดสอบ

5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

- 5.1 แผนภูมิคำคล้องจอง “หมอ”
- 5.2 บัตรภาพและบัตรคำอาชีพ
- 5.3 กระดาษ สี ดินสอ

6. การวัดและประเมินผล

- 6.1 แบบทดสอบท้ายกิจกรรมร้องเพลง เรื่อง อาชีพที่ควรรู้จัก
- 6.2 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน
- 6.3 แบบสังเกตความพึงพอใจต่อกิจกรรมร้องเพลงของเด็กปฐมวัย

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน

จุดประสงค์

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของเด็กปฐมวัยนี้ ใช้สังเกตพฤติกรรมการเรียนของเด็กปฐมวัยด้วยรูปแบบกิจกรรมพัฒนาความพร้อมด้านการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีองค์ประกอบในการสังเกต 3 ด้าน คือ

1. ด้านการอ่าน
2. ด้านความสนใจ
3. ด้านการให้ความร่วมมือ

วิธีการบันทึก

ผู้สังเกตบันทึกพฤติกรรมการเรียนของเด็กปฐมวัยตามที่สังเกตได้จริงในช่องรายละเอียดที่ได้จากการสังเกต

พฤติกรรมที่สังเกต

1. ด้านการอ่าน หมายถึง การอ่านคำจากภาพ การอ่านบัตรคำ การอ่านตามต้นแบบ การอ่านกับเพื่อนๆ และการอ่านคำคล้องจอง ตลอดจนการอ่านในการเข้าร่วมกิจกรรม เช่น กิจกรรมการอ่านข้อความจากสิ่งแวดลอม กิจกรรมการเล่นเกมภาษา กิจกรรมการอ่านอิสระ

บันทึก.....
 .....
 .....
 .....

2. ด้านความสนใจ หมายถึง ความสนใจของเด็กปฐมวัยต่อตัวครู ต่อเพื่อนในชั้นเรียน ต่อสื่อการเรียนการสอนของแต่ละกิจกรรมและต่อสภาพแวดลอม

บันทึก.....
 .....
 .....
 .....

3. ด้านการให้ความร่วมมือ หมายถึง ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรม ความร่วมมือ
 ในการปฏิบัติ การแสดงความคิด และการแสดงบทบาทผู้นำ ผู้ตามในกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย
 บันทึก.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(นัตยา ทองคง)

วันที่

...../...../.....

เพลงอาชีพ

ตำรวจอยู่ไหนตำรวจอยู่ไหน อยู่นี้จะอยู่นี้จะ

ตำรวจทำอะไร

ตำรวจทำอะไร

คอยจับโจน คอยจับโจน

คุณหมอยู่ไหนคุณหมอยู่ไหน อยู่นี้จะอยู่นี้จะ

คุณหมทำอะไร

คุณหมทำอะไร

ตรวจคนไข้ ตรวจคนไข้

คุณครูอยู่ไหนคุณครูอยู่ไหน อยู่นี้จะอยู่นี้จะ

คุณครูทำอะไร

คุณครูทำอะไร

สอนเด็กดี สอนเด็กดี

แม่ค้าอยู่ไหนแม่ค้าอยู่ไหน อยู่นี้จะอยู่นี้จะ

แม่ค้าทำอะไร

แม่ค้าทำอะไร

คอยขายของ คอยขายของ

ชาวนาอยู่ไหนชาวนาอยู่ไหน อยู่นี้จะอยู่นี้จะ

ชาวนาทำอะไร

ชาวนาทำอะไร

เพลงสถานที่ทำงาน

ตำรวจอยู่ไหนตำรวจอยู่ไหน อยู่ไหนนะอยู่ไหนนะ

ตำรวจทำงานที่ใด

ตำรวจทำงานที่ใด

สถานี ตำรวจ สถานี

ตำรวจ

คุณหมอยู่ไหนคุณหมอยู่ไหน อยู่ไหนนะอยู่ไหนนะ

คุณหมทำงานที่ใด

คุณหมทำงานที่ใด

โรงพยาบาล โรงพยาบาล

คุณครูอยู่ไหนคุณครูอยู่ไหน อยู่ไหนนะอยู่ไหนนะ

คุณครูทำงานที่ใด

คุณครูทำงานที่ใด

ที่โรงเรียน ที่โรงเรียน

แม่ค้าอยู่ไหนแม่ค้าอยู่ไหน อยู่ไหนนะอยู่ไหนนะ

แม่ค้าทำงานที่ใด

แม่ค้าทำงานที่ใด

ที่ตลาด ที่ตลาด

ชาวนาอยู่ไหนชาวนาอยู่ไหน อยู่ไหนนะอยู่ไหนนะ

ชาวนาทำงานที่ใด

ชาวนาทำงานที่ใด

บัตรภาพประกอบคำและบัตรคำ

บัตรภาพประกอบคำ	บัตรคำ
 <p>หมอ</p>	หมอ
 <p>ตำรวจ</p>	ตำรวจ
 <p>ครู</p>	ครู
 <p>แม่ค้า</p>	แม่ค้า
 <p>ชาวนา</p>	ชาวนา

ชื่อ.....เลขที่.....

แบบทดสอบท้ายกิจกรรมร้องเพลง

ตอนที่ 1 แบบทดสอบย่อย หน่วย อาชีพที่ควรรู้จัก

คำชี้แจง ให้เด็กปฐมวัยทำเครื่องหมายกากบาท (x) ที่รูปที่ตรงกับคำด้านหน้า

ตัวอย่าง ถุงมือ			
1. หมอ			
2. ตำรวจ			
3. ครู			
4. แม่ค้า			
5. ชาวนา			

แบบทดสอบท้ายกิจกรรมร้องเพลง

ตอนที่ 2 การบอกชื่อตัวอักษร หน่วย อาชีพที่ควรรู้จัก

คำชี้แจง ให้เด็กปฐมวัยทำเครื่องหมายกากบาท (x) ทับตัวอักษรแรกของชื่อรูปภาพ

<p>ตัวอย่าง</p> <p>หมวก</p>	<p>~~ห~~</p>	<p>ก</p>	<p>ง</p>
<p>6.</p> <p>หมอ</p>	<p>ท</p>	<p>ห</p>	<p>อ</p>
<p>7. ครู</p> 	<p>ร</p>	<p>ค</p>	<p>ก</p>

<p>8. ตำรวจ</p> 	<p>ต</p>	<p>จ</p>	<p>ค</p>
<p>9. แม่ค้า</p> 	<p>ม</p>	<p>ค</p>	<p>บ</p>
<p>10. ชาวนา</p> 	<p>ร</p>	<p>น</p>	<p>ช</p>

**แผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ ตามรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีต่อการอ่าน
ภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 3
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 หน่วยการเรียนรู้ ดอกไม้และแมลง
เรื่อง ชื่อของดอกไม้ เวลา 60 นาที**

---

1. เนื้อหา

ชื่อของดอกไม้

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 เพื่อให้สนทนาโต้ตอบคำจากภาพ
- 2.2 เพื่อให้เด็กสามารถอ่านออกเสียงตามต้นแบบ
- 2.3 เพื่อให้เด็กร้องเพลงและทำท่าประกอบ
- 2.4 เพื่อให้เด็กเล่นเกมคำที่เหมือนกัน
- 2.5 เพื่อให้เด็กเลือกอ่านเพลงและจดบันทึก

3. สารสำคัญ

ดอกไม้มีหลายพันธุ์และมี ชื่อเรียกที่แตกต่างกัน

4. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบกิจกรรมขับร้อง มีขั้นตอนของกิจกรรม ดังนี้

ขั้นที่ 1 การอ่านบทเพลงร่วมกัน

1. ครูให้เด็กร้องเป็นครั้งวงกลม
2. ครูร้องเพลง “สวัสดี” ทักทายเด็กพร้อมทำท่าประกอบร่วมกัน
3. ครูสนทนาถึงหน่วยการเรียนรู้ที่เรียนในสัปดาห์นี้คือ ดอกไม้และแมลง เรื่อง ชื่อและส่วนประกอบของดอกไม้

4. ครูให้เด็กคาดเดาชื่อเพลงและเนื้อเพลงที่จะร้อง

5. ครูแนะนำและสนทนาถึงเนื้อเพลง

6. ครู และเด็ก ร่วมกันอ่านเนื้อร้องของบทเพลง “ร้อยมาลัย” ไปพร้อมกัน

ขั้นที่ 2 ร้อง เล่น เดินตามเพลง

1. ครูร้องเพลงให้เด็กฟัง 1-2 เที่ยวโดยชี้ข้อความในบทเพลง

2. ครูใช้ดนตรีประกอบการร้องเพลงและชวน เด็กให้ปรบมือเข้าจังหวะ

3. เด็กและครูร่วมกันร้องเพลงถ้าเด็กร้องตามไม่ได้ให้ครูท่อนเนื้อเพลงให้ฟังให้เด็กร้อง

ตามที่ละวรรค

4. ครูสนทนาเกี่ยวกับท่าทางประกอบบทเพลงเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย
5. ครูและเด็ก ทำท่าประกอบตามเนื้อเพลง “ร้อยมาลัย” ในขณะที่ร้องเพื่อช่วยให้เด็กจำเนื้อเพลงได้เร็วขึ้น

ขั้นที่ 3 เล่นเกมทางภาษาเกี่ยวกับบทเพลง

1. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงชื่อและส่วนประกอบของดอกไม้
2. ครูนำบัตรภาพและบัตรคำชื่อส่วนประกอบของดอกไม้ ให้เด็กอ่านและให้ช่วยกันจับคู่บัตรภาพกับบัตรคำที่มีความหมายตรงกันขณะที่อ่านครูต้องเน้นให้เด็กสังเกตตัวอักษรในแต่ละคำให้อ่านจนครบ
3. ครูสาธิตการเล่นเกมหาคำที่เหมือนกับคำที่ถูกต้องของชื่อส่วนประกอบของดอกไม้
4. แบ่งเด็กออกเป็น 5 กลุ่ม แจกบัตรภาพและบัตรคำให้เด็กแต่ละกลุ่มบัตรคำที่ถูกต้อง จากนั้นให้แต่ละกลุ่มผลัดกันเล่นจนครบทุกบัตรภาพ

ขั้นที่ 4 การนำบทเพลงไปใช้อ่านข้อความตามโอกาส

1. ครูและเด็กร่วมกันสำรวจ ในบริเวณโรงเรียนถึงคำที่เกี่ยวกับดอกไม้และแมลงที่มีอยู่ภายในโรงเรียน

ขั้นที่ 5 การอ่านเพลงอิสระและการสะสมคำตามเพลง

1. เด็กอ่านเพลงอิสระตามความสนใจ
2. เด็กสะสมเพลงคือการคัดเลือกเพลง, เขียนเพลง, เขียนคำหรือวาดภาพลงสมุดสะสมคำศัพท์

5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

- 5.1 แผนภูมิคำคล้องจอง“ฉันชอบดอกไม้”
- 5.2 เพลง “ดอกไม้”
- 5.3 บัตรภาพและบัตรคำชื่อของดอกไม้
- 5.4 กระดาษ สี ดินสอ

6. การวัดและประเมินผล

- 6.1 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน
- 6.2 แบบสังเกตความพึงพอใจต่อกิจกรรมร้องเพลงของเด็กปฐมวัย

**แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีต่อ
การอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 3
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 หน่วยการเรียนรู้ ดอกไม้และแมลง
เรื่อง ชื่อและรูปร่างลักษณะของแมลงชนิดต่าง ๆ เวลา 60 นาที**

---

1. เนื้อหา

แมลงมีหลากหลายชนิด และมีชื่อเรียกเฉพาะตัวของแต่ละชนิด ซึ่งแต่ละพื้นที่อาจมีชื่อเรียกที่ไม่เหมือนกัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 เพื่อฝึกการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว ว่องไว
- 2.2 เพื่อให้เด็กสามารถอ่านบทร้องเพลงแมลง
- 2.3 เพื่อให้เด็กร้องเพลงและทำท่าทางประกอบ
- 2.4 เพื่อให้เด็กเล่นเกมคำที่เหมือนกัน
2. 5 เพื่อให้เด็กร่วมกิจกรรมด้วยความสนใจ

3. สาระสำคัญ

แมลงมีหลากหลายชนิด และมีชื่อเรียกเฉพาะตัวของแต่ละชนิด ซึ่งแต่ละพื้นที่อาจมีชื่อเรียกที่ไม่เหมือนกัน

4. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบกิจกรรมขับร้อง มีขั้นตอนของกิจกรรม ดังนี้

ขั้นที่ 1 การอ่านบทเพลงร่วมกัน

1. ครูให้เด็กร้องเป็นครั้งวงกลม
2. ครูร้องเพลง “สวัสดี” ทักทายเด็กพร้อมทำท่าประกอบร่วมกัน
3. ครูสนทนาถึงหน่วยการเรียนรู้ที่เรียนในสัปดาห์นี้คือ ดอกไม้และแมลง เรื่อง ชื่อและส่วนรูปร่างของแมลงชนิดต่าง ๆ
4. ครูให้เด็กคาดเดาชื่อเพลงและเนื้อเพลงที่จะร้อง
5. ครูแนะนำและสนทนาถึงเนื้อเพลง “แมลง”
6. ครู และเด็ก ร่วมกันอ่านเนื้อร้องของบทเพลง ไปพร้อมกัน

ขั้นที่ 2 ร้อง เล่น เต้นตามเพลง

1. ครูร้องเพลง “แมลง” ให้เด็กฟัง 1-2 เที่ยวโดยชี้ข้อความในบทเพลง
2. ครูใช้ดนตรีประกอบการร้องเพลงและชวน เด็กให้ปรบมือเข้าจังหวะ

3. เด็กและครูร่วมกันร้องเพลงถ้าเด็กร้องตามไม่ได้ให้ครูท่อนเนื้อเพลงให้ฟัง ให้เด็กร้องตามที่ละวรรค
4. ครูและเด็ก ทำท่าประกอบตามเนื้อเพลงในขณะที่ร้องเพื่อช่วยให้เด็กจำเนื้อเพลงได้เร็วขึ้น

ขั้นที่ 3 เล่นเกมทางภาษาเกี่ยวกับบทเพลง

1. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงชื่อและรูปร่างลักษณะของแมลงชนิดต่างๆ
2. ครูนำบัตรภาพและบัตรคำชื่อส่วนประกอบของแมลงให้เด็กอ่านและให้ช่วยกันจับคู่บัตรภาพกับบัตรคำที่มีความหมายตรงกันขณะที่อ่านครูต้องเน้นให้เด็กสังเกตตัวอักษรในแต่ละคำให้อ่านจนครบ
3. ครูสาธิตการเล่นเกมหาคำที่เหมือนกับคำที่ถูกต้องของชื่อส่วนประกอบของแมลง
4. แบ่งเด็กออกเป็น 5 กลุ่ม แจกบัตรภาพและบัตรคำให้เด็กแต่ละกลุ่มบัตรคำที่ถูกต้อง จากนั้นให้แต่ละกลุ่มผลัดกันเล่นจนครบทุกบัตรภาพ

ขั้นที่ 4 การนำบทเพลงไปใช้อ่านข้อความตามโอกาส

1. ครูและเด็กเข้าห้องสมุด เลือกอ่านหนังสือที่สนใจ และค้นหาคำที่เกี่ยวกับชื่อแมลง

ขั้นที่ 5 การอ่านเพลงอิสระและการสะสมคำตามเพลง

1. เด็กทุกคนช่วยกันสรุปถึงชื่อแมลงที่พบหลังจากเข้าห้องสมุด
2. เด็กเลือกวาดภาพและลงเขียนชื่อแมลงที่ตนเองชอบ
3. เด็กทำแบบทดสอบท้ายกิจกรรม

5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

- 5.1 ภาพส่วนประกอบของแมลง
- 5.2 บัตรภาพและบัตรคำชื่อส่วนประกอบของแมลง
- 5.3 กระดาษ สี ดินสอ

6. การวัดและประเมินผล

- 6.1 แบบทดสอบท้ายกิจกรรมร้องเพลง เรื่อง ดอกไม้และแมลง
- 6.2 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน
- 6.3 แบบสังเกตความพึงพอใจต่อกิจกรรมร้องเพลงของเด็กปฐมวัย

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน

จุดประสงค์

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของเด็กปฐมวัยนี้ ใช้สังเกตพฤติกรรมการเรียนของเด็กปฐมวัยด้วยรูปแบบกิจกรรมพัฒนาความพร้อมด้านการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีองค์ประกอบในการสังเกต 3 ด้านคือ

1. ด้านการอ่าน
2. ด้านความสนใจ
3. ด้านการให้ความร่วมมือ

วิธีการบันทึก

ผู้สังเกตบันทึกพฤติกรรมการเรียนของเด็กปฐมวัยตามที่สังเกตได้จริงในช่องรายละเอียดที่ได้จากการสังเกต

พฤติกรรมที่สังเกต

1. ด้านการอ่าน หมายถึง การอ่านคำจากภาพ การอ่านบัตรคำ การอ่านตามต้นแบบ การอ่านกับเพื่อน ๆ และการอ่านคำคล้องจอง ตลอดจนการอ่านในการเข้าร่วมกิจกรรม เช่น กิจกรรมการอ่านข้อความจากสิ่งแวดล้อม กิจกรรมการเล่นเกมภาษา กิจกรรมการอ่านอิสระ

บันทึก.....
 .....
 .....
 .....
 .....

2. ด้านความสนใจ หมายถึง ความสนใจของเด็กปฐมวัยต่อตัวครู ต่อเพื่อนในชั้นเรียน ต่อสื่อการเรียนการสอนของแต่ละกิจกรรมและต่อสภาพแวดล้อม

บันทึก.....
 .....
 .....
 .....

3. ด้านการให้ความร่วมมือ หมายถึง ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรม ความร่วมมือ
ในการปฏิบัติ การแสดงความคิด และการแสดงบทบาทผู้นำ ผู้ตามในกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย
บันทึก.....
.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(นัตยา ทองคง)

วันที่

...../...../.....

เพลงแมลง

แมลงตัวเล็กตัวน้อย เจ้าค่อยค่อยเดินไปเดินมา
 แมลงนั้นมี 6 ขา สีแดงนั้นหนาเรียกแมลง เต่าทอง
 บินได้สวยงามไม่เหมือนใคร แต่ก่อนจะบินได้หน้ากลัวหน้ กหนา

เขาเรียกผีเสื้อนี้หนา(ซ่า) มีขาที่ขาolongนับกันดู

(นัตยา ทองคง : ผู้แต่ง)

ดอกไม้ในสวนสี่
ปลูกไว้มากมีสดศรีชวนชม
หม่อมรพีเสื่อคอมคม
ช่วยกันผสมเกสรดอกไม้
กุหลาบดาวเรืองมะลิเก็บมาชิม ร้อย มาลัย
บูชาพระรัตนตรัยด้วยดอกไม้ที่แสนงดงาม

(ไม่ปรากฏผู้แต่ง)

บัตรภาพประกอบคำและบัตรคำ

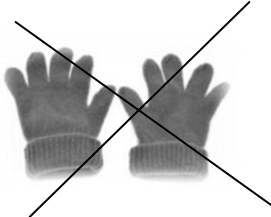

บัตรภาพประกอบคำ	บัตรคำ
 <p data-bbox="539 712 703 779">ดอกเข็ม</p>	<p data-bbox="1118 645 1283 696">ดอกเข็ม</p>
 <p data-bbox="571 1003 667 1059">มะลิ</p>	<p data-bbox="1155 931 1246 987">มะลิ</p>
 <p data-bbox="544 1330 695 1386">กุหลาบ</p>	<p data-bbox="1126 1223 1275 1279">กุหลาบ</p>
 <p data-bbox="544 1592 695 1648">เต่าทอง</p>	<p data-bbox="1126 1525 1278 1581">เต่าทอง</p>
 <p data-bbox="568 1877 671 1951">ผีเสื้อ</p>	<p data-bbox="1142 1783 1254 1861">ผีเสื้อ</p>

ชื่อ.....เลขที่.....

แบบทดสอบท้ายกิจกรรมร้องเพลง

ตอนที่ 1 แบบทดสอบย่อย หน่วย ดอกไม้และแมลง

คำชี้แจง ให้เด็กปฐมวัยทำเครื่องหมายกากบาท (x) ทับรูปที่ตรงกับคำด้านหน้า

ตัวอย่าง ถุงมือ			
1. ดอกเข็ม			
2. มะลิ			
3. กุหลาบ			

4. เต่าทอง			
5. ผีเสื้อ			

แบบทดสอบท้ายกิจกรรมร้องเพลง

ตอนที่ 2 การบอกชื่อตัวอักษร หน่วย ดอกไม้และแมลง

คำชี้แจง ให้เด็กปฐมวัยทำเครื่องหมายกากบาท (x) ทับตัวอักษรแรกของชื่อรูปภาพ

<p>ตัวอย่าง</p> <p>ถุงมือ</p>			
<p>6.</p> <p>ดอกเข็ม</p>			
<p>7.</p> <p>มะลิ</p>			

<p>8.</p> <p>กุหลาบ</p>	<p>ถ</p>	<p>ก</p>	<p>ห</p>
<p>9.</p> <p>เต่าทอง</p>	<p>บ</p>	<p>ต</p>	<p>ย</p>
<p>10.</p> <p>ผีเสื้อ</p>	<p>ผ</p>	<p>ส</p>	<p>ย</p>

**แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีต่อ
การอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 3
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 หน่วยการเรียนรู้ ฤดูหนาว
เรื่อง สภาพอากาศ และโรคที่พบในฤดูหนาว เวลา 60 นาที**

---

1. เนื้อหา

การแต่งกายในตอนกลางวัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 เพื่อให้สนทนาโต้ตอบคำจากภาพ
- 2.2 เพื่อให้เด็กสามารถอ่านออกเสียงตามต้นแบบ
- 2.3 เพื่อให้เด็กร้องเพลงและทำท่าประกอบ
- 2.4 เพื่อให้เด็กเล่นเกมคำที่หายไป
- 2.5 เพื่อให้เด็กรู้จักตัวอักษรและคำที่อยู่ในบท

3. สารสำคัญ

ฤดูหนาวมีสภาพอากาศที่แห้งแล้ง มีหมอกลงในตอนเช้า มีแสงแดดส่องและลมพัดเย็นตลอด โรคที่พบบ่อยในฤดูนี้คือ โรคหวัด

4. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบกิจกรรมขับร้อง มีขั้นตอนของกิจกรรม ดังนี้

ขั้นที่ 1 การอ่านบทเพลงร่วมกัน

1. ครูให้เด็กนั่งเป็นครึ่งวงกลม
2. ครูร้องเพลง “สวัสดี” ทักทายเด็กพร้อมทำท่าประกอบร่วมกัน
3. ครูสนทนาถึงหน่วยการเรียนรู้ที่เรียนในสัปดาห์นี้คือ ฤดูหนาว เรื่อง สภาพอากาศ และโรคที่พบในฤดูหนาว
4. ครูให้เด็กคาดเดาชื่อเพลงและเนื้อเพลงที่จะร้อง
5. ครูแนะนำและสนทนาถึงเนื้อเพลง
6. ครู และเด็ก ร่วมกันอ่านเนื้อร้องของบทเพลง ไปพร้อมกัน

ขั้นที่ 2 ร้อง เล่น เต้นตามเพลง

1. ครูร้องเพลงให้เด็กฟัง 1-2 เที้ยวโดยชี้ข้อความในบทเพลง
2. เด็กและครูร่วมกันร้องเพลงทีละวรรค

3. ให้เด็กฝึกร้องเพลง พร้อมกับครูเล่นเครื่องดนตรี โดยครูร้องให้เด็กฟังหนึ่งเที่ยวก่อน และให้เด็กร้องตามที่ละวรรค และทำท่าทางประกอบเพลง ใช้ทำนองเพลง Are you sleeping

ขั้นที่ 3 เกม เล่นเกมทางภาษาเกี่ยวกับบทเพลง

1. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงเนื้อร้องเพลง “ฤดูหนาว”
2. ครูนำบัตรภาพและบัตรคำให้เด็กอ่านและจับคู่บัตรภาพกับบัตรคำที่มีความหมายตรงกันขณะที่อ่านครูต้องเน้นให้เด็กสังเกตตัวอักษรในแต่ละคำให้อ่านจนครบ
3. แบ่งเด็กออกเป็น 5 กลุ่ม แจกบัตรภาพและบัตรตัวอักษรให้เด็กแต่ละกลุ่มช่วยกันวางบัตรตัวอักษรให้ตรงกับบัตรภาพ จากนั้นให้แต่ละกลุ่มผลัดกันเล่นจนครบทุกบัตรภาพ

ขั้นที่ 4 การนำบทเพลงไปใช้อ่านข้อความตามโอกาส

1. ครูและเด็กเข้าห้องสมุด เลือกอ่านหนังสือที่สนใจ และค้นหาคำที่เกี่ยวกับสภาพอากาศในฤดูหนาว และโรคที่พบในฤดูหนาว

ขั้นที่ 5 การอ่านเพลงอิสระและการสะสมคำตามเพลง

1. เด็กทุกคนช่วยกันสรุปถึงคำที่เกี่ยวกับสภาพอากาศ และการแต่งกายในฤดูหนาว
2. เด็กเลือกวาดภาพและลงเขียนคำที่เกี่ยวข้องกับสภาพอากาศ และการแต่งกายในฤดูหนาว จากบทเพลง จากนั้นนำผลงานมาให้ครูดูพร้อมทั้งอ่านคำที่ตนเองเขียนขึ้น

5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

- 5.1 แผนภูมิคำคล้องจอง “ฤดูหนาว”
- 5.2 บัตรภาพและบัตรคำสภาพอากาศ และโรคที่พบในฤดูหนาว
- 5.3 บัตรตัวอักษร
- 5.4 กระดาษ สี ดินสอ

6. การวัดและประเมินผล

- 6.1 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน
- 6.2 แบบสังเกตความพึงพอใจต่อกิจกรรมร้องเพลงของเด็กปฐมวัย

**แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีต่อ
การอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 3
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 หน่วยการเรียนรู้ ฤดูหนาว
เรื่อง วิถีดูแลสุขภาพของตนเองในฤดูหนาว เวลา 60 นาที**

---

1. เนื้อหา

การดูแลสุขภาพและ การแต่งกายในตอนกลางคืน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 เพื่อให้สนทนาโต้ตอบคำจากภาพ
- 2.2 เพื่อให้เด็กสามารถอ่านออกเสียงตามต้นแบบ
- 2.3 เพื่อให้เด็กร้องเพลงและทำท่าประกอบ
- 2.4 เพื่อให้เด็กเล่นเกมคำที่เหมือนกัน
- 2.5 เพื่อให้เด็กเลือกอ่านเพลงและจดบันทึก

3. สาระการเรียนรู้

ฤดูหนาวอากาศหนาวเย็น และมีน้ำค้างมากในตอนกลางคืน ดังนั้น เราควรดูแลร่างกายให้อบอุ่น โดยการสวมเสื้อผ้าหนาๆ และการห่มผ้าในตอนนอน

4. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบกิจกรรมขับร้อง มีขั้นตอนของกิจกรรม ดังนี้

ขั้นที่ 1 การอ่านบทเพลงร่วมกัน

1. ครูให้เด็กลำเป็นครั้งวงกลม
2. ครูร้องเพลง “สวัสดี” ทักทายเด็กพร้อมทำท่าประกอบร่วมกัน
3. ครูสนทนาถึงหน่วยการเรียนรู้ที่เรียนในสัปดาห์นี้คือ ฤดูหนาว เรื่อง วิถีดูแลสุขภาพของตนเองในฤดูหนาว
4. ครูอธิบายคำและความรู้ในเนื้อหาของเพลง “หนาวจัง”

ขั้นที่ 2 การร้องเล่นเต้นตามเพลง

1. ครูร้องเพลงให้เด็กฟัง 1-2 เที่ยวโดยชี้ข้อความในบทเพลง
2. ครูใช้ดนตรีประกอบการร้องเพลงและชวน เด็กให้ปรบมือเข้าจังหวะ
3. ให้เด็กฝึกร้องเพลง พร้อมกับครูเล่นดนตรี โดยครูร้องให้เด็กฟังหนึ่งเที่ยวก่อนและให้เด็ก ร้องตามที่ละวรรค และทำท่าทางประกอบเพลง ใช้ทำนองเพลง Are you sleeping
4. ครูสนทนาเกี่ยวกับท่าทางประกอบบทเพลงเพื่อดูความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย

ขั้นที่ 3 เล่นเกมทางภาษาเกี่ยวกับบทเพลง

1. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงวิธีดูแลสภาพของตนเองในฤดูหนาว
2. ครูนำบัตรภาพและบัตรคำชื่อการแต่งกายในฤดูหนาวให้เด็กอ่านและจับคู่บัตรภาพกับบัตรคำที่มีความหมายตรงกันขณะที่อ่านครูต้องเน้นให้เด็กสังเกตตัวอักษรในแต่ละคำให้อ่านจนครบ
3. แบ่งเด็กออกเป็น 5 กลุ่ม แจกบัตรภาพและบัตรตัวอักษรให้เด็กแต่ละกลุ่มช่วยกันวางบัตรตัวอักษรให้ตรงกับบัตรภาพ จากนั้นให้แต่ละกลุ่มผลัดกันเล่นจนครบทุกบัตรภาพ

ขั้นที่ 4 การนำบทเพลงไปใช้อ่านข้อความตามโอกาส

1. ครูแลเด็กเข้าห้องสมุด เลือกอ่านหนังสือที่สนใจ และค้นหาคำที่เกี่ยวกับการแต่งกายในฤดูหนาว

ขั้นที่ 5 การอ่านเพลงอิสระและการสะสมคำตามเพลง

1. เด็กทุกคนช่วยกันสรุปถึงคำที่เกี่ยวกับการแต่งกายในฤดูหนาวที่พบ หลังจากเข้าห้องสมุด
2. เด็กเลือกวาดภาพและลงเขียนคำที่เกี่ยวข้องกับการแต่งกายในฤดูหนาวจากนั้นนำผลงานมาให้ครูดูพร้อมกับอ่านคำที่เกี่ยวกับการแต่งกายในฤดูหนาว
3. เด็กทำแบบทดสอบท้ายกิจกรรม

5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

- 5.1 ภาพการแต่งกายในฤดูหนาว
- 5.2 บัตรภาพและบัตรคำการแต่งกายในฤดูหนาว
- 5.3 บัตรตัวอักษร
- 5.4 กระดาษ สี ดินสอ

6. การวัดและประเมินผล

- 6.1 แบบทดสอบท้ายกิจกรรมร้องเพลง เรื่อง ฤดูหนาว
- 6.2 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน
- 6.3 แบบสังเกตความพึงพอใจต่อกิจกรรมร้องเพลงของเด็กปฐมวัย

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน

จุดประสงค์

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของเด็กปฐมวัยนี้ ใช้สังเกตพฤติกรรมการเรียนของเด็กปฐมวัยด้วยรูปแบบกิจกรรมพัฒนาความพร้อมด้านการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีองค์ประกอบในการสังเกต 3 ด้าน คือ

1. ด้านการอ่าน
2. ด้านความสนใจ
3. ด้านการให้ความร่วมมือ

วิธีการบันทึก

ผู้สังเกตบันทึกพฤติกรรมการเรียนของเด็กปฐมวัยตามที่สังเกตได้จริงในช่องรายละเอียดที่ได้จากการสังเกต

พฤติกรรมที่สังเกต

1. ด้านการอ่าน หมายถึง การอ่านคำจากภาพ การอ่านบัตรคำ การอ่านตามต้นแบบ การอ่านกับเพื่อน ๆ และการอ่านคำคล้องจอง ตลอดจนการอ่านในการเข้าร่วมกิจกรรม เช่น กิจกรรมการอ่านข้อความจากสิ่งแวดลอม กิจกรรมการเล่นเกมภาษา กิจกรรมการอ่านอิสระ

บันทึก.....
 .....
 .....

2. ด้านความสนใจ หมายถึง ความสนใจของเด็กปฐมวัยต่อตัวครู ต่อเพื่อนในชั้นเรียน ต่อสื่อการเรียนการสอนของแต่ละกิจกรรมและต่อสภาพแวดลอม

บันทึก.....
 .....
 .....
 .....

3. ด้านการให้ความร่วมมือ หมายถึง ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรม ความร่วมมือ
ในการปฏิบัติ การแสดงความคิด และการแสดงบทบาทผู้นำ ผู้ตามในกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย
บันทึก.....
.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(นัตยา ทองคง)

วันที่

...../...../.....

เพลงฤดูหนาว

หนาว หนาว หนาว

ลมพัดโชยมาหนาวลั่น

ใส่เสื้อกันหนาวทั้งวัน

ผ้าพันคออุ่นกันลมได้ดี

ใส่หมวกไหมพรมแสนสวย

ถุงมือก็ช่วยให้อุ่นอย่างดี

ฉันรักฤดูหนาวนี้

ป้องกันดีดีไม่เป็นหวัดเลย

(นัตยา ทองคง: ผู้แต่ง)

เพลงหนาวจัง

สวัสดิ์หนูจ๋า

ห่มผ้าขนสัตว์

มันหนาวมากมาก

หรือหนูว่าไร

หนูเป็นเด็กดี

อ้วนพีแจ่มใส

รักษาอนามัย

ออกกำลังกายเอ๋ย

(นัตยา ทองคง: ผู้แต่ง)

บัตรภาพประกอบคำและบัตรคำ

บัตรภาพประกอบคำ	บัตรคำ
 <p>ถุงมือ</p>	<p>ถุงมือ</p>
 <p>เสื้อกันหนาว</p>	<p>เสื้อกันหนาว</p>
 <p>หมวก</p>	<p>หมวก</p>
 <p>ผ้าพันคอ</p>	<p>ผ้าพันคอ</p>
 <p>ผ้าห่ม</p>	<p>ผ้าห่ม</p>

ชื่อ.....เลขที่.....

แบบทดสอบท้ายกิจกรรมร้องเพลง**ตอนที่ 1** แบบทดสอบย่อย หน่วย ถูคูหนาว**คำชี้แจง** ให้เด็กปฐมวัยทำเครื่องหมายกากบาท (x) ทับรูปที่ตรงกับคำด้านหน้า

ตัวอย่าง ยุง			
ถุงมือ			
เสืวกันหนาว			
หมวก			
ผ้าพันคอ			
ผ้าห่ม			

แบบทดสอบท้ายกิจกรรมร้องเพลง

ตอนที่ 2 การบอกชื่อตัวอักษร หน่วย ถดูหนา

คำชี้แจง ให้เด็กปฐมวัยทำเครื่องหมายกากบาท (x) ทับตัวอักษรที่เป็นพยัญชนะ
ของชื่อรูปภาพ

<p>ตัวอย่าง</p> <p>วัด</p>	<p>~~ว~~</p>	<p>ต</p>	<p>ร</p>
<p>6.</p> <p>ถุงมือ</p>	<p>ก</p>	<p>ถ</p>	<p>ม</p>
<p>7.</p> <p>เสื้อกันหนาว</p>	<p>ส</p>	<p>ก</p>	<p>ภ</p>

<p>8.</p> <p>ผ้าพันคอ</p>	<p>ฝ</p>	<p>ค</p>	<p>ก</p>
<p>9.</p> <p>ผ้าห่ม</p>	<p>ห</p>	<p>ฝ</p>	<p>บ</p>
<p>10.</p> <p>หมวก</p>	<p>ร</p>	<p>ม</p>	<p>ห</p>

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ฉบับที่ 1-2

คำชี้แจงและตัวอย่างการทำแบบทดสอบ ฉบับที่ 1

การทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ฉบับที่ 1
คะแนนเต็ม 20 คะแนน เป็นข้อสอบแบบกาถูก-ผิด (True-false test) ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก
จำนวน 20 ข้อ โดยใช้รูปภาพประกอบ มีลักษณะ ดังนี้

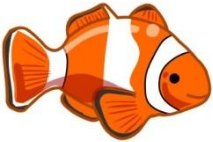

ตอนที่ 1 ข้อ 1-5 เป็นการบอกชื่อตัวอักษร โดยให้เด็กทำเครื่องหมายกากบาท (X)
ทับตัวอักษรที่ตรงกับเสียงที่ครูอ่าน เช่น ครูอ่านว่า “ก ไก่” เด็กก็กากบาททับภาพ “ก ไก่”

ตัวอย่าง	 ก ไก่	น	~~ก~~	ค
----------	---	---	--------------	---

ตอนที่ 2 ข้อที่ 6-10 เป็นการจำแนกตัวอักษร โดยให้เด็กทำเครื่องหมายกากบาท (X)
ทับตัวอักษรที่เหมือนกับตัวแรกที่กำหนดให้เป็น “น” เด็กทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับ “น”

ตัวอย่าง	น	ห	ส	~~น~~
----------	---	---	---	--------------

ตอนที่ 3 ข้อที่ 11-15 เป็นการอ่านคำจากภาพ โดยให้เด็กทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับคำที่เหมือนกับคำแรกที่กำหนดให้ เช่น กำหนดคำแรกว่า “ปลา” เด็กทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับ “ปลา”

ตัวอย่าง				
	ปลา	ปลา	ปลา	ปลา

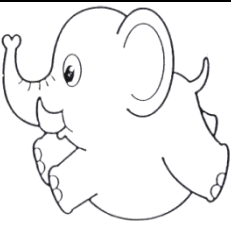

ตอนที่ 4 ข้อที่ 16-20 เป็นการจำแนกคำ โดยให้เด็กทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับคำที่เหมือนกับคำแรกที่กำหนดให้ เช่น กำหนดคำแรกว่า “แขน” เด็กทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับ “แขน”

ตัวอย่าง	แขน	แขน	~~แขน~~	แขน
----------	-----	-----	----------------	-----

คำชี้แจงและตัวอย่างการทำแบบทดสอบ ฉบับที่ 2

การทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ฉบับที่ 2
คะแนนเต็ม 10 คะแนน เป็นแบบวัดการอ่านออกเสียงคำที่กำหนดให้จำนวน 10 ข้อสำหรับทดสอบ
ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย
มี 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อที่ 1-5 เป็นการอ่านออกเสียงประกอบภาพโดยเคลื่อนสายตาจากซ้ายไปขวา
โดยเด็กปฐมวัยอ่านออกเสียงตามรูปภาพ โดยเริ่มจากซ้ายไปขวาตามลำดับ เช่น ช้าง แมว หมู

ตัวอย่าง				ถูก	ผิด
				✓	✗

เด็กต้องอ่านว่า → ช้าง → แมว → หมู ตามลำดับถือว่าอ่านถูกต้อง หากอ่านสลับที่กัน
ถือว่าอ่านผิด

ตอนที่ 2 ข้อที่ 6-10 เป็นการอ่านคำศัพท์ โดยให้เด็กปฐมวัยอ่านคำประกอบภาพ เช่น
ภาพ “บ้าน” เด็กอ่านว่า “บ้าน”

ตัวอย่าง	 บ้าน	ถูก	ผิด
		✓	✗

เด็กดูภาพแล้วอ่านคำตามรูปภาพที่เห็น อ่านว่า “บ้าน”

แบบทดสอบ ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ฉบับที่

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ฉบับที่ 1 คะแนนเต็ม 20 คะแนน เป็นข้อสอบแบบกาถูก-ผิด (True-false test) ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ โดยใช้รูปภาพประกอบ มีลักษณะดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อ 1-5 เป็นการบอกชื่อตัวอักษร

คำชี้แจง ให้เด็กทำเครื่องหมายกากบาท(X) ทับตัวอักษรภาษาไทยที่ตรงกับคำที่กำหนดไว้

1.	 ขไข่	☐ ข	☐ ก	☐ ค
2.	 งู	☐ ง	☐ ก	☐ ห
3.	 ดเด็ก	☐ ง	☐ ค	☐ ย
4.	 ตเต่า	☐ จ	☐ ร	☐ ต
5.	 สเสือ	☐ ก	☐ ห	☐ ส

ตอนที่ 2 ข้อที่ 6-10 เป็นการจำแนกตัวอักษร

คำชี้แจง ให้เด็กทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวอักษรที่เหมือนกับตัวแรก
ที่กำหนดให้

6.	บ	ค	ข	ก
7.	ง	ง	ห	ก
8.	ย	ม	ย	ข
9.	ต	ร	ต	จ
10.	ส	ก	ส	ห

ตอนที่ 3 ข้อที่ 11-15 เป็นการอ่านคำจากภาพ

คำชี้แจง ให้เด็กทำเครื่องหมายกากบาท(X) ทับคำที่เหมือนกับคำแรกที่กำหนดให้

11.				
	หมวก	หมวก	สะดวก	ปมวก
12.				
	ครู	หรู	ปรู	ครู
13.				
	ไหว	ไวห้	ไหว	ไขว
14.				
	งูกินหาง	งูกินหาง	ปลากินปู	งูกินปลา
15.				
	ผีเสื้อ	ปูเสื้อ	ผีเสื้อ	ผีเสื้อ

ตอนที่ 4 ข้อที่ 16-20 เป็นการจำแนกคำ

คำชี้แจง ให้ได้ทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับคำที่เหมือนกับคำแรกที่กำหนดให้

16.	ถุงมือ	ตุ้งมือ	ถุงมือ	ตั้งมือ
17.	ตำรวจ	ตำตรวจ	ตำรวจ	จำรวจ
18.	ในหลวง	ไหหลวง	ไขหลวง	โนหลวง
19.	มะลิ	ปะลิ	มะลิ	นะลิ
20.	กุหลาบ	กุหาบ	กุหลาบ	กุหราบ

คำชี้แจงและตัวอย่างการทำแบบทดสอบฉบับที่

การทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ฉบับที่ 2
คะแนนเต็ม 10 คะแนนเป็นแบบวัดการอ่านออกเสียงคำที่กำหนดให้ จำนวน 10 ข้อ สำหรับทดสอบ
ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่มีผลต่อการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย
มี 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อที่ 1-5 เป็นการอ่านภาพโดยเคลื่อนสายตจากซ้ายไปขวา

คำชี้แจง ให้เด็กปฐมวัยอ่านออกเสียงตามรูปภาพ โดยเริ่มจากซ้ายไปขวาตามลำดับ

1.				ถูก ✓	ผิด ✗
2.					
3.					
4.					
5.					

ตอนที่ 2 ข้อที่ 6-10 เป็นการอ่านคำศัพท์

คำชี้แจง โดยให้เด็กปฐมวัยอ่านคำประกอบภาพ

6.		ถูก ✓	ผิด ✗
	 เสื้อกันหนาว		
7.	 กุหลาบ		
8.	 ไหว้		
9.	 ตำรวจ		
10.	 เต่าทอง		

ตารางบันทึกคะแนน
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย

ลำดับ ที่	ฉบับที่ 1				ฉบับที่ 2		รวม (30 คะแนน)
	คะแนนเต็ม 20 คะแนน						
	ตอนที่ 1 (5 คะแนน)	ตอนที่ 2 (5 คะแนน)	ตอนที่ 3 (5 คะแนน)	ตอนที่ 4 (5 คะแนน)	ตอนที่ 1 (5 คะแนน)	ตอนที่ 2 (5 คะแนน)	
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							

ตารางบันทึกคะแนน
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัย (ต่อ)

ลำดับ ที่	ฉบับที่ 1 คะแนนเต็ม 20 คะแนน				ฉบับที่ 2		รวม (30คะแนน)
	ตอนที่ 1 (5 คะแนน)	ตอนที่ 2 (5 คะแนน)	ตอนที่ 3 (5 คะแนน)	ตอนที่ 4 (5 คะแนน)	ตอนที่ 1 (5 คะแนน)	ตอนที่ 2 (5 คะแนน)	
25							
26							
27							
28							
29							
30							
31							
32							

.....
นางสาวนัตยา ทองคง
(ผู้บันทึก)

แบบสังเกตความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมร้องเพลงของเด็กปฐมวัย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ในช่องว่างที่ตรงกับการแสดงพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง เด็กแสดงพฤติกรรม 8 ครั้ง
 4 คะแนน หมายถึง เด็กแสดงพฤติกรรม 7 ครั้ง
 3 คะแนน หมายถึง เด็กแสดงพฤติกรรม 6 ครั้ง
 2 คะแนน หมายถึง เด็กแสดงพฤติกรรม 5 ครั้ง
 1 คะแนน หมายถึง เด็กแสดงพฤติกรรม 0-4 ครั้ง

ชื่อ.....เลขที่.....

ข้อ	ความสนใจและพฤติกรรมด้านดนตรี	คะแนน				
		(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
1	ชอบร้องเพลง ผีวปาก ฮัมเพลง เมื่ออยู่ว่าง ๆ หรือขณะทำงาน					
2	เมื่อได้ยินเสียงเพลงหรือเสียงดนตรีจะ แสดงอาการ เช่น ประบมือ ตีคันทวน โยกตัว เคาะดินสอ ตบเท้า เดิน พยักหน้า หรือเคาะนิ้วเป็นจังหวะ					
3	จำเนื้อเพลงและร้องตามเพลงได้					
4	เมื่อเปิดเพลงจะแสดงท่าทางดีใจ					
5	ชอบดูเพลง และดนตรีทางโทรทัศน์ และคอมพิวเตอร์					
6	มีเพลงและนักร้องที่โปรดปราน					
7	เมื่อร้องเพลงร่วมกับคนอื่น สามารถ ร้องเพลงประสานเสียงกลมกลืน กับคนอื่น ๆ ได้ดี					
8	เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี					

ข้อ	ความสนใจและพฤติกรรมด้านดนตรี	คะแนน				
		(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
9	มีความสามารถในการแยกแยะเสียงและชนิดของเสียงต่าง ๆ เช่น เสียงจากเครื่องดนตรี เสียงสัตว์ เสียงจากธรรมชาติ					
10	มีความสามารถร้องเพลงได้ถูกทำนองและจังหวะ					